

T R A N S K R I P T
58. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH,
ODRŽANE 22. 7. 2009. GODINE, S POČETKOM U 10,10 SATI

PREDSJEDAVAJUĆI
BERIZ BELKIĆ:

Molim vas zauzmite svoja mjesta, kasnimo. Gospodo iz nevladinog sektora, sjedite, molim vas. Poslanici, zauzmite svoja mjesta.

Dame i gospodo poslanici, otvaram 58. sjednicu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

/INTONIRANJE HIMNE/

Dakle, ja vas još jedanput pozdravljam. U ovom trenutku imamo prisutnih 31 poslanika, sa tendencijom dolaska još poslanika i imamo kvorum za rad. Odsustvo sa današnje sjednice opravdali su gospoda: Jovan Todorović, Hadži Jovan Mitrović, Sead Jamakosmanović i Azra Hadžiahmetović.

Ukratko će vas upoznati i pojasniti određene promjene u dnevnom redu u odnosu na poziv kojeg ste ranije dobili. Dakle, jučer je održana, po običaju, sjednica Proširenog kolegija na kojoj je praktično utvrđen dnevni red čiji ste sadržaj danas na klupe dobili. Dakle, kao što ste vidjeli, uvrštene su nove tačke:

- Zahtjev Vijeće ministara BiH za razmatranje Prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Okvirnog zakona o visokom obrazovanju po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika;

- Zahtjev poslanika Adema Huskića za razmatranje Prijedloga zakona o dopuni Zakona o „Službenom glasilu“ također po skraćenom, odnosno po skraćenom postupku, u skladu sa članom 126.;

- Potvrđivanje Odluke predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH o smjeni ministra sigurnosti BiH i zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, gospodina Tarika Sadovića;

- Imenovanje predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Nezavisnog odbora i Odbora za žalbe građana kao nezavisnih tijela policijske strukture BiH;

Dakle, radi se o prijedlogu Ad hoc zajedničke komisije za provođenje procedure imenovanja.

Tačka 8. dnevnog reda u odnosu na ranije je preformulirana, jer smo u međuvremenu dobili negativno mišljenje Ustavnopravne komisije o principima Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona, čiji je predlagač Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova.

I kao što ste mogli primijetiti, skinuta je tačka 13. prijedloga dnevnog reda, dakle iz ... ranijeg prijedloga dnevnog reda: 'Razmatranje dokumenta *Kako BiH učiniti atraktivnijom za strana ulaganja*', iz razloga što je nadležna komisija se obratila Proširenom kolegiju i zatražila dopunu ovog dokumenta.

Dakle, otvaram raspravu o dnevnom redu današnje 58. sjednice. Imam prijavljenog Denisa Bećirovića.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, cijenjene koleginice i kolege, uvaženi gosti, predstavnici medija, članovi Vijeća ministara, na osnovu člana 65. stava (1) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH u ime Kluba poslanika SDP-a u Predstavničkom domu podnosimo prijedlog za dopunu dnevnog reda 58. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Predlažemo da se u dnevni red uvrsti sljedeća tačka:

- Razmatranje bezbjednosne situacije u Tuzlanskom kantonu i Tuzli, s posebnim osvrtom na zaključke vanredne sjednice Općinskog vijeća Tuzla koji su, ujedno podsjećam, dostavljeni 7. 7. ove godine i Parlamentarnoj skupštini BiH.

U obrazloženju zašto kao Klub poslanika SDP-a predlažemo da ovo danas uđe u dnevni red, dostavljamo kompletan materijal sa zaključcima sa sjednice Općinskog vijeća Tuzla koje je vanredno zasjedalo u povodu narušene bezbjednosne situacije u Tuzli i Tuzlanskom kantonu. Dakle, dostavljamo kompletne zaključke i skrećemo pažnju na činjenicu da je i samo Općinsko vijeće Tuzla tražilo da nadležni pravosudni organi sagledaju mogućnost da prioritetno uzmu u rad predmete gdje su osumnjičeni višestruki povratnici kad je riječ o kriminalu, počinioči dakle tri i više krivičnih dijela i sl. Općinsko vijeće Tuzla također traži i poziva Tužilaštvo BiH i sigurnosne agencije BiH da se angažiraju kako bi se procesuirala kriminalno aktivna lica koja djeluju u okviru organiziranih kriminalnih grupa. Kao klub poslanika također dostavljamo i materijal sa Konsultativnog komiteta za sigurnost, koji također prilažemo kao materijal za ovu raspravu.

Mi želimo konstatovati ovdje da pitanje bezbjednosti nije, kad je riječ o Ustavu, u nadležnosti općine, konkretno u ovom slučaju, Tuzla. Međutim, općinski načelnik, Općinsko vijeće i građani Tuzle kao i, vjerujem, svi dobromanjerni ljudi u ovoj zemlji izražavaju svoju zabrinutost naspram eskalacije nasilja. Riječ je dakle o najmnogoljudnjem kantonu, riječ je o trećem gradu po veličini i ovo više, sasvim sigurno, nije incident u ovoj državi, već postaje i pojava od koje nažalost nisu imune ni druge sredine u BiH, i da ne pobrajamo sada sve te primjere.

Mi ispred Kluba SDP-a želimo takođe reći, prije nego što, nadamo se, ova tačka uđe danas u dnevni red, da za ovo ozbiljno nasilje na ulicama Tuzle imamo dakle osnovanu sumnju

da je riječ i o političkoj pozadini. Zbog toga pozivamo sve poslanike u Predstavničkom domu da danas uvrstimo ovu tačku dnevnog reda. Imamo kompletan materijal za raspravu i da pošaljemo poruku od vrha države do najnižih organa da smo spremni da se obraćunamo sa mafijom i kriminalnim organiziranim grupama u ovoj zemlji. To od nas očekuju građani BiH i sasvim je sigurno da ne možemo ući u Evropu, ne možemo liberalizirati vizni režim ako imamo organizirane kriminalne grupe koje teroriziraju građane BiH. Zbog toga, evo dakle da iskoristim ovo vrijeme, predlažem u ime kluba poslanika da ovo danas uvrstimo kao posebnu tačku dnevnog reda.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Dalje se prijavio Remzija Kadrić, rasprava o dnevnom redu.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

U vezi sa prijedlogom tačke pod 21., u kojoj stoji 'Potvrđivanje Odluke predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH o smjeni ministra sigurnosti BiH i zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH Tarika Sadovića', mi smo u prilogu dobili neki materijal koji smatram da nije dovoljan. Jedini razlog za donošenje ove odluke, kako stoji u Odluci predsjedavajućeg, ... stoji ovako: 'Stranka deomokratske akcije (SDA) se obratila predsjedavajućem Vijeća ministara BiH sa inicijativom za smjenu Tarika Sadovića sa funkcije ministra sigurnosti u BiH i zamjenika predsjedavajućeg. U tekstu pisma navedeni su razlozi za smjenu, te je ova odluka predložena shodno pomenutoj inicijativi.'

Dakle, prema članu 62. Poslovnika odgovarajući materijal treba dostaviti. Smatram da je ovaj materijal nedovoljan. ... Ako ima ovo pismo SDA ili neki drugi materijali u vezi sa ovom tačkom, tražim da se u toku sjednice ovo nama dostavi, da bi mogli o tome i voditi odgovarajuće rasprave. Iz tih razloga smatram i napominjem da je ovo nedovoljno i tražim da se dodatni materijal, ako postoji, da se on u toku sjednice dostavi.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala.

Ja nisam razumio, imaš li prijedlog da se skida ili ne skida tačka ili tražiš dopunu materijala. Ja se nadam da su ljudi iz Vijeća ministara čuli ili saradnici da će to prenijeti predsjedavajućem Vijeća ministara.

Dakle, dalje prijavljenih za raspravu o dnevnom redu nemam. Nama ostaje da se izjasnimo o prijedlogu poslanika Denisa Bećirovića u ime Kluba SDP-a. Čuli ste obrazloženje. Evo, u ovom trenutku se distribuira prijedlog tačke dnevnog reda, ali evo, ja je mogu interpretirati, ako dozvoliš, gospodine Bećiroviću.

Dakle, zahtjev je da se raspravlja o sigurnosno-bezbjednosnoj situaciji u kantonu, Tuzlanskom kantonu, ... Tuzli, pardon, a na osnovu materijala koji su ranije upućeni, 7. jula je upućen prema Skupštini, i materijala koje je gospodin Bećirović ovdje, evo, sad stavio u

distribuciju. Ja se nadam da smo se razumjeli o čemu se radi i da ste spremni da se izjasnite o ovom prijedlogu za uvrštavanje u dnevni red.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad! Dakle, glasamo o prijedlogu za uvrštavanje u dnevni red.

JOZO KRIŽANOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

A ne radi ni moj, Jozo, ovdje, ali evo, ponovit ćemo, ponovit ćemo.

Molim vas, molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

(?)

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Nemam komentara, imate li ove kartone kod sebe.

Molim vas da se pripremite za glasanje, glasamo mehanički kartonima.

Ko je „za“?

Molim službu da prebroji, malo strpljenja molim vas. Broji li iko? Samo malo strpljenja.

(?)

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Samo malo. Ko je „protiv“?

Molim vas prebrojte glasove „protiv“. Jedan.

Ko je „uzdržan“?

Molim vas prebrojte „uzdržane“ glasove.

(?)

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, biste li mi sada sve.

(?)

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, konstatiram da je zahtjev dobio i opštu i entitetsku podršku i uvrštava se u dnevni red. Evo, da vidimo, u koju ćemo, Branka, tačku dnevnog reda, s obzirom na prirodu. Samo jedan tren, malo strpljenja.

BRANKA TODOROVIĆ
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

To će biti 23. tačka dnevnog reda. Evo, dobra vijest, proradilo je, Jozo. Ako dozvolite da ja sada konstatiram dnevni red današnje 58. sjednice. Molim vas, molim vas nemojte mi šetnje za vrijeme sjednice i obavljanja drugih poslova. Mladiću, molim vas nemojte mi više šetnje ovdje oko klupa, između redova. Dakle, dnevni red 58. sjednice je sljedeći:

DNEVNI RED

- 1. Usvajanje Zapisnika 57. sjednice Predstavničkog doma;**
- 2. Poslanička pitanja:**
  - a) Komentari na dobivene odgovore,
  - b) Nova poslanička pitanja;
- 3. Zahtjev poslanika Stranke za Bosnu i Hercegovinu za razmatranje Prijedloga zakona o dopuni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika;**
- 4. Zahtjev poslanika Jerke Ivankovića Lijanovića za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama Zakona o akcizama u BiH po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika;**
- 5. Zahtjev Vijeća ministara BiH za razmatranje Prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Okvirnog zakona o visokom obrazovanju po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika;**
- 6. Zahtjev poslanika Adema Huskića za razmatranje Prijedloga zakona o dopuni Zakona o Službenom glasilu BiH po skraćenom postupku, u skladu sa članom 126. Poslovnika;**
- 7. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u BiH – predlagač: Zajednička komisija za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku (drugo čitanje);**
- 8. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine – predlagač: Vijeće ministara (drugo čitanje);**
- 9. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sportu u BiH – predlagač: poslanik Denis Bećirović (drugo čitanje);**
- 10. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH, sa Mišljenjem Ustavnopravne komisije – predlagač: Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova (prvo čitanje);**
- 11. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH – predlagači: poslanici Sefer Halilović, Vinko Zorić, Mirko**

- Okolić, Šemsudin Mehmedović, Denis Bećirović, Velimir Jukić i Adem Huskić (prvo čitanje);**
- 12. Izvještaj Komisije Kolegija o nastojanju za postizanje saglasnosti o Prijedlogu zakona o izmjeni Zakona o državnoj himni BiH (prvo čitanje);**
  - 13. Izvještaj Komisije Kolegija o nastojanju za postizanje saglasnosti o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH – predlagači: poslanici Ekrem Ajanović, Adem Huskić i Remzija Kadrić (prvo čitanje);**
  - 14. Izvještaj Komisije Kolegija o nastojanju za postizanje saglasnosti o Inicijativi poslanika Sadika Ahmetovića za uvrštavanje u dnevni red Predstavničkog doma tačke: „Proglašenje 11. jula Danom sjećanja u cijeloj Bosni i Hercegovini na žrtve genocida koji je 1995. godine počinjen u Srebrenici“;**
  - 15. Razmatranje Gender akcionog plana Vijeća ministara BiH i preporuka UN-ovog Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena, sa Prijedlogom zaključaka Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova;**
  - 16. Specijalni izvještaj Ombudsmena za ljudska prava BiH u vezi sa žalbama žena radi prava na naknade plaća za vrijeme porodiljskog odsustva;**
  - 17. Informacija o lišavanju slobode u Republici Hrvatskoj Vjekoslava Vukovića, pomoćnika ministra sigurnosti, i aktivnostima preduzetim nakon tog događaja;**
  - 18. Imenovanje članova Vijeća Regulatorne agencije za komunikacije (prijevod Vijeća ministara BiH);**
  - 19. Imenovanje predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Nezavisnog odbora i Odbora za žalbe građana kao nezavisnih tijela policijske strukture BiH (radi se o prijedlogu Ad hoc zajedničke komisije za provođenje procedure imenovanja Nezavisnog odbora i Odbora za žalbe građana);**
  - 20. Potvrđivanje Odluke predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH o smjeni ministra sigurnosti BiH i zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH Tarika Sadovića;**
  - 21. Prijedlog odluke o dopuni Odluke o imenovanju članova Vijeća nacionalnih manjina BiH – predlagač: Zajednička komisija za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku;**
  - 22. Razmatranje „Zaključaka o štetnosti antidejtonskog i jednostranog djelovanja predsjednika Republike Srbije Borisa Tadića u državi Bosni i Hercegovini“ – predlagač: poslanik Denis Bećirović;**
  - 23. Razmatranje bezbjednosno-sigurnosne situacije na području opštine Tuzla;**
  - 24. Davanje saglasnosti za ratifikaciju:**
    - a) Sporazuma o uspostavljanju Regionalne škole za javnu upravu (ReSPA),**
    - b) Dodatnog protokola uz Evropsku konvenciju o uzajamnoj pomoći u krivičnim stvarima,**
    - c) Konvencije o procjeni okolišnih uticaja u prekograničnom kontekstu – Espoo (Finska), 25. februara 1991. godine,**
    - d) Konvencije o sprečavanju većih industrijskih nezgoda, broj: 174 iz 1993. godine, i Preporuke o sprečavanju većih industrijskih nezgoda, broj: 181 iz 1993. godine, Međunarodne organizacije rada,**
    - e) Preporuke o otvaranju radnih mjesta u malim i srednjim preduzećima, broj: 189 iz 1998. godine, Međunarodne organizacije rada,**
    - f) Preporuke o promoviranju zadruga, broj: 193 iz 2002. godine, Medunarodne organizacije rada,**

- g) Preporuke koja se odnosi na listu profesionalnih oboljenja, broj: 194 iz 2002. godine, Međunarodne organizacije rada,**
- h) Preporuke o razvoju ljudskih potencijala, obrazovanju, osposobljavanju i stalnom usavršavanju, broj: 195 iz 2004. godine, Međunarodne organizacije rada,**
- i) Preporuke koja se tiče radnog odnosa, broj: 198 iz 2006. godine, Međunarodne organizacije rada.**

Dakle, ovo je dnevni red današnje 58. sjednice. Idemo redom.

Ad. 1. Usvajanje Zapisnika 57. sjednice Predstavničkog doma

BERIZ BELKIĆ:

Otvaram raspravu. Imamo li primjedbi na Zapisnik 57. sjednice?
Nemam prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Tačka 2.

Ad. 2. Poslanička pitanja:

- a) Komentari na dobivene odgovore**
- b) Nova poslanička pitanja**

BERIZ BELKIĆ:

Idemo prvo na komentare na dobijene odgovore. Prijavljujte se elektronski.
Evo, javio se gospodin Lagumđija. Izvolite.

ZLATKO LAGUMĐIJA:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Molim vas jedno, samo poslovnička intervencija, ako je moguće. Mi se Vama zahvaljujemo što ste uvrstili ovu tačku dnevnog reda. Mi znamo da Vijeće ministara nije dužno po Poslovniku da se pripremi. Mi smo također dali materijal, znam da smo danas u delikatnoj situaciji pod tačkom 20., je li, što kažu, ako Bog da, mijenjamo čovjeka, a pod tačkom 24. imamo informaciju, ali bih vas zamolio da Vijeće ministara ima u vidu da ćemo pod 24. raspravljati o ovome, da se i oni pripreme i očituju o ovome materijalu radi efikasnosti u radu. Ništa drugo, da ne bi bilo poslije kod tačke 24. poslovničko nadmudrivanje i da nisu imali obavezu.

Dakle, samo je molba, poslovnička intervencija da Vijeće ministara i nadležni ministar, gospodin Nović, ili ko je već, ili zamjenik, sasvim svejedno.

BERIZ BELKIĆ:

Nović nekad bio.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ja, ne znam, pa siguran sam da on zna o tome dosta. Dakle, da po tačci 24. pored našeg materijala imamo jedno kvalitetno očitovanje, imamo zamjenika ministra sigurnosti ...

BERIZ BELKIĆ:

Evo i ministra i zamjenika.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Da, e, hvala vam lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, čuli ste intervenciju. Dakle, vraćamo se na komentare na dobijene odgovore.
Sadik Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem. Kolege i kolegice poslanici, članovi Vijeća ministara, cijenjeni gosti, sve vas srdačno pozdravljam.

Dobio sam odgovor na svoje pitanje od Ministarstva prometa i komunikacija kad je u pitanju prometno uvezivanje Unsko-sanskog kantona sa ostalim dijelovima BiH u kontekstu realiziranja projekta Koridora Vc.

Odgovor sam dobio djelimično iz čega se vidi da Unsko-sanski kanton nije planiran u projektima i planovima Federacije BiH. Planirano je samo do Jajca i Travnika put Lašve, a ono što je osnovno od Bihaća, onaj 'Put AVNOJ-a' – toga nema, to je nama najveći problem 'Put AVNOJ-a', znači ovdje se lijepo vidi da toga nema. Smatram da ubuduće državni ministar u razgovorima sa entitetskim ministrima treba voditi računa da se Unsko-sanski kanton ipak, ovdje kaže autocesta Bihać sa Hrvatskom, znam ja to, onih 12 km, to nam nije ništa, to nam znači šalje poruke: idite u Hrvatsku, niste dobrodošli u Sarajevo, hajte tamo. Ja želim da mi iz Bihaća, 'Put AVNOJ-a do Mrkonjića, da mi imamo to, a ta ... cesta ne košta puno, nema ništa, imovinski znači odnosi su svi riješeni, treba je samo malo presvući i da se normalno putuje.

Toliko, hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Remzija Kadrić, komentar.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući. Na moje pitanje,

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas da se slušamo malo, molim vas.

REMZIJA KADRIĆ:

na moje pitanje ‘u kojim sve slučajevima Pravobranilaštvo BiH je ustajalo tužbama radi zaštite prava na integritet i pravni kontinuitet imovine države BiH’, ja sam dobio odgovor na to pitanje. Ja sam zadovoljan sa tim odgovorom, međutim nisam zadovoljan sa aktivnostima koje Pravobranilaštvo radi, iako ono u završnoj rečenici, kaže ‘da će Pravobranilaštvo ubuduće ukoliko utvrdi da neka imovina koja je vlasništvo SRBiH, sada BiH, a nalazi se u posjedu trećih lica, preduzeti pravne radnje radi vraćanja iste BiH, a sve u skladu sa pozitivnim propisima’. Dakle, oni će te aktivnosti raditi. Međutim, dakle ja tražim od Pravobranilaštva da te stvari još aktivnije radi kako bi se imovina BiH zaštitila na jedan način kako je to predviđeno Ustavom i pozitivnim propisima.

Zahvaljujem se.

BERIZ BELKIĆ:

Komentar, Sefer Halilović. Je li greška? Greška. Šefik Džaferović, komentar.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite, izvolite, pa izvolite. Kad insistirate, izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Dobro, izvinjavam se. Gospodine predsjedavajući, koleginice i kolege, dakle, ja sam shvatio da ste Vi završili sa ovom podtačkom ove tačke dnevnog reda i da je sljedeća tačka poslanička pitanja.

Ja, a vjerujem i svi mi ovdje nemamo kad čekati pisani odgovor na ovo pitanje. Ovdje je prisutan ministar iz u Vijeća ministara za civilne poslove, gospodin Sredoje Nović. Jedan od najvažnijih uslova i ključnih uslova za realizaciju Mape puta za bezvizni režim je biometrijski pasoš. Ja postavljam pitanje i želim odmah odgovor danas na ovoj sjednici, ako je moguće odmah:

‘Dokle se stiglo sa realizacijom biometrijskih pasoša u BiH? I, da li postoji, uz pojačane napore svih nas u BiH, mogućnost da BiH još tokom oktobra mjeseca ili početkom oktobra, prije dolaska Monitoring tima EU, započne sa izdavanjem biometrijskih pasoša?’

Ako bi to bilo moguće i ako bismo to uradili, ja mislim, i naravno ukoliko ispunimo sve ostale obaveze tokom augusta i septembra mjeseca, da onda ne bi bile izgubljene sve šanse da BiH sa 1. januarom bude u bezviznom režimu zajedno sa Srbijom, Crnom Gorom i Makedonijom. Zbog toga mi se čini iznimno važnim da odmah danas, evo nakon ovog pitanja, uvaženi ministar Nović da odgovor na ovo pitanje.

Toliko, hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Pa imamo dvije stvari, dakle imamo još prijavljenih. Gospodin Nović je po običaju tu i već mi je dao signal da je spreman govoriti, ali da saslušamo i ostala pitanja. I ostali su ministri tu, pa ćemo nakon datih pitanja pozvati ministre jesu li spremni dati na licu mesta odgovor. Idemo sada redom.

Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja imam jedno poslaničko pitanje. Podsjećam da sam to isto pitanje postavio na 52. sjednici Predstavničkog doma. Danas je 58. sjednica. U poslovničkom roku, nažalost, nisam dobio odgovor, tako da sam prinuđen da pitanje ponovo danas postavim i da ga obnovim. Pitanje ponovo, dakle glasi:

‘Kako je moguće da generalni direktor i dva zamjenika generalnog direktora Direkcije za civilno zrakoplovstvo BiH i danas obavljaju navedene funkcije, odnosno koje su pravne radnje preduzete u tom smislu, jer im je mandat istekao čak prije tri godine?’

Obrazloženje ovog pitanja dostavljam zajedno uz pitanje, dakle i, evo, drugi put u zadnjih šest sjednica obnavljam ovo poslaničko pitanje. Ovaj put s nadom zaista da ću dobiti odgovor u skladu sa rokom koji predviđa Poslovnik.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Sadik Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem.

Ja imam dva pitanja. Prvo pitanje je za OSA-u i SIPA-u:

‘Da li ste imali informaciju i šta ste poduzeli povodom četničkog orgijanja Ravnogorskog četničkog pokreta na ulicama Srebrenice, samo dan nakon dženaze u Potočarima, gdje su ukopane 534 nove žrtve genocida?’

Kao državni poslanik tražim od vas da na djelu pokažete da ste u stanju provoditi zakone ove države i štititi preostale preživjele i žrtve genocida na cijelom području BiH. Ne mogu da prihvatom da se u 21. vijeku pred očima cjelokupne domaće i svjetske javnosti odvija četničko orgijanje po Srebrenici i Bratuncu gdje pripadnici Ravnogorskog četničkog pokreta skidaju državnu zastavu BiH s općine Bratunac i uzvikuju parolu *Ovo je Srbija*. A vi kao državna sigurnosno-obavještajna služba to slijepo posmatrate i ništa ne činite. Takoder, čudi me blaga reakcija međunarodne zajednice na ovo četničko orgijanje, jer osim Ambasade SAD ostali svijet evo šuti, uopće ne reagiraju, a kamoli da sankcioniraju ovako fašističko ponašanje Ravnogoraca. Čudi me da EU nije osudila ove fašističke incidente, jer se dešavaju u vremenu kada se sjećamo zločina genocida u Srebrenici i širom Evrope odajemo počast žrtvama genocida.

Podržavam potpisivanje Peticije o zabrani rada Ravnogorskog četničkog pokreta u BiH, te ponovno vraćanje u parlamentarnu proceduru Prijedloga zakona o zabrani fašističkih organizacija i korištenje fašističkih simbola. A mislim da, i pored toga što nema tog zakona, državne institucije treba i moraju da reagiraju kad se skida državna zastava i mislim da je to njihov posao.

Drugo pitanje je Vijeću ministara i Ministarstvu vanjskih poslova:

‘Šta planirate poduzeti u narednom periodu da se BiH uvrsti na Bijelu šengensku listu i da u paketu sa ostalim zemljama Zapadnog Balkana uspostavi bezvizni režim sa zemljama EU?’

Odluka Evropske komisije da ukine vize Makedoniji, Srbiji i Crnoj Gori, ali ne i BiH, izazvala je oštре reakcije, kako u domaćoj tako i u međunarodnoj javnosti. U cijeloj BiH potpisuje se peticija građana, brojene su reakcije u međunarodnim krugovima, a posebno su oštре reakcije u austrijskim i njemačkim medijima. Njemački političar, bivši visoki predstavnik OHR-a u BiH Švarc Šiling kritizira odluke EU o ukidanju viza Srbiji, Crnoj Gori, Makedoniji, te iznosi da se ovom odlukom nagrađuju ubice iz Srebrenice za genocid. Šiling je još izjavio da se zahvaljujući srpskoj agresiji desio najveći genocid u Evropi poslije Drugog svjetskog rata i da, upravo, kada Evropski parlament podsjeća na četrnaestogodišnjicu genocida u Srebrenici, Evropska komisija objavljuje odluku da će Srbi od 2010. godine moći slobodno bez viza putovati u zemlje EU, a građani BiH ne, te ističe da je to izrugivanje ali i moralni udar na sve evropske vrijednosti.

Nemam ništa protiv susjeda, neka idu, ali smatram da Srbija nije zaslužila pošto nije ispunila uslove kao ni BiH. Kao državni poslanik i Bošnjak bit ću otvoren, konkretan, direkstan. Kada je u pitanju odluka o viznom režimu za zemlje Zapadnog Balkana, ona je, po meni, diskriminirajuća, jer najviše pogarda Bošnjake, pošto drugi narodi u BiH imaju pravo na dvojno državljanstvo. Ovdje se radi o dvostrukim standardima EU prema Bošnjacima. Smatram da Bošnjaci kao miran, kulturni i civiliziran narod to ničim nije zaslужio. Pitam se jesu li to te civilizirane vrijednosti EU ... u koje su Bošnjaci vjerovali i u to se kleli. Po meni, ova odluka EU, osim što je diskriminirajuća, ona je antibosanska i antibošnjačka, a krajnji cilj joj je, po meni kažem, stvaranje bosanskog geta u Evropi po uzoru na Gazu u Palestini. Ovom odlukom EU jasno šalje poruku Bošnjacima da nisu dobrodošli u evropsku kuću, iako se zna da Bošnjaci kroz istoriju nikada nisu nikoga prvi napadali, nisu vršili zločine ...

BERIZ BELKIĆ:

Vrijeme!

SADIK SADO BAHTIĆ:

evo, još kratko, za razliku od Srbije koja je danas pružila utočište ratnom zločincu poput Ratka Mladića i ravnogorskih četnika. Odluka ... šalje opasnu političku poruku. Mislim, izgleda da su Bošnjaci Muslimani krivi što su preživjeli genocid i što su živi.

I, od Vijeća ministara i ministra vanjskih poslova, od nas sviju, zakonodavne vlasti tražim maksimalnu angažiranost za ... diplomatsku ofanzivu, ako treba da ne ide niko na godišnji odmor

kako bi se ova nepravedna odluka ispravila i da BiH u paketu sa ostalim zemljama Zapadnog Balkana istovremeno uspostavi bezvizni režim sa zemljama EU. Mislim, to je najmanje što možemo dati građanima BiH. Trebamo im donijeti slobodu, umjesto izolacije.

Zahvaljujem.

BERIZ BELKIĆ:

Mehmed Suljkanović.

MEHMED SULKANOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, cijenjene koleginice i kolege, moje pitanje upućeno je Vijeću ministara, a glasi:

'Kakva je sudbina Zaključaka sa 47. sjednice Zastupničkog doma, održane 4. marta 2009. godine, a vezano za usvajanje Prijedloga zakona o dopuni Zakona o carinskoj tarifi BiH?'

Jedno kratko obrazloženje. Na 47. sjednici, održanoj 4. marta 2009. godine, Predstavnički dom je usvojio Prijedlog zakona o dopuni Zakona o carinskoj tarifi BiH u drugom čitanju, zajedno sa Zaključkom, koji glasi: 'Nalaže se Vijeću ministara BiH da, u roku od 15 dana, dostavi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj tarifi BiH prema potrebama bh. privrede.'

Jedno kratko podsjećanje. Ovdje se radi o zakonu gdje je tretiran samo šećer. Zakon je na jedan volšeban način ušao u parlamentarnu proceduru krajem prošle godine. Bilo je dosta diskusija, dosta malicioznih komentara, naročito od predsjedavajućeg Vijeća ministara vezano za ovaj zakon koji je po hitnom postupku dobio i odobrenje Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje. Zakon je na kraju, poslije provedene procedure, usvojen, uz Zaključak koji sam ovdje naveo. Međutim, to je bilo u martu, a od tog zaključka do dan-danas nema ništa.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Bajazit Jašarević.

BAJAZIT JAŠAREVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, pitanje upućujem Ministarstvu finansija i trezora i Upravi za indirektno oporezivanje.

Pitanje glasi: 'Koliko je prikupljeno javnih prihoda na Jedinstveni račun po osnovu PDV-a, akciza i carina i koliko je to u odnosu na plan za period od 1. 1. 2009. do 30. 6. 2009. godine?

Molim da se iznesu ocjene razloga zbog kojih je došlo do smanjenja u prikupljanju javnih prihoda po osnovu PDV-a, akciza i carina. Da li postoji program za efikasniji rad Uprave za indirektno oporezivanje koji se realizuje u 2009. godini? Ukoliko postoji, molim da se uz odgovor dostavi i program za efikasniji rad Uprave za indirektno oporezivanje.'

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Šemsudin Mehmedović.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, ja imam jedno kratko pitanje. Obrazloženje neću čitati, priložit ću ga u pisanoj formi. Postavljam pitanje Vijeću ministara i Ministarstvu prometa i komunikacija:

'Na osnovu kojih propisa su donesene odluke Agencije za poštanski saobraćaj o visini troškova za izdavanje licence?'

Naime, određene kurirske kuće, odnosno operateri, ove godine su bili prinuđeni u skladu sa zakonom da predaju zahtjev za licenciranje, iako nisu dobili niti jedan odgovor, niti pojašnjenje na određena postavljena pitanja, koliko će licenca biti izdato, koliko koštaju troškovi licenciranja itd. (Pravilnik iz maja 2009. godine i Odluka iz aprila 2009.), a u vezi visine troškova za obradu zahtjeva koji iznosi 3.000 KM, odnosno godišnje naknade za licencu 10.000 KM. Na osnovu kojih zakonskih odredaba su određene visine ovih troškova?

Evo, u pisanoj formi prilažem i obrazloženje ovog mog pitanja.
Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Lazar Prodanović.

LAZAR PRODANOVIĆ:

Uvaženi gospodine predsjedavajući, uvažene koleginice, kolege poslanici, poštovani ministri, moje pitanje upućeno je Savjetu ministara i ono glasi:

'Da li je i, ako jeste, kada planirano formiranje carinske ispostave Bratunac?'

Naime, Odlukom Ministarstva bezbjednosti BiH – ja se ovaj put zahvaljujem Savjetu ministara i Ministarstvu bezbjednosti koje je reagovalo na moje prošlogodišnje upućeno pitanje na otvaranje malograničnog prelaza Bratunac i Skelani – otvoreni su ovi granični prelazi za robni promet ali bez formirane carinske ispostave na jednom od ovih prelaza, tako da ni otvaranje ovih graničnih prelaza nema neki efekat, jer je najbliža carinska ispostava u Zvroniku, od Skelana udaljena 100 km a od Bratunca 50 km. To stvara velike poteškoće prevoznicima robe. Da bi roba izašla iz Skelana u Bajinu Baštu koja se nalazi u Srbiji, udaljena svega 1 km, kamion sa robom mora da ide u Zvornik, u jednom pravcu preko 100 km pa da se ponovo vrati u Skelane. Do reforme carinskih službi u BiH u Bratuncu je postojala carinska ispostava, ali je tada ukinuta, dok su ostale neke možda manje potrebne, kao npr., da ih sada ne navodim u kojim mjestima, kao Sokolac, Tešanj itd., udaljeno jedno od drugog u značajno manjoj razdaljini nego što je ovaj primjer.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Rifat Dolić.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo predsjedavajući, kolegice i kolege, uvaženi gosti, ja imam danas jednu poslaničku inicijativu a to je inicijativa finansijskim policijama u Federaciji BiH i RS-u za kontrolu poslovanja i kontrolu zakonitosti rada mikrokreditnih organizacija u BiH i poduzimanje mjera zbog primjene lihvarske kamate i poticanja negativnih posljedica finansijske krize i recesije u BiH.

Poteškoće u vraćanju kredita su jedna od negativnih posljedica finansijske krize i recesije koja doživljava geometrijsku progresiju u odnosu na kretanje krize i recesije. Kada su u pitanju ove poteškoće, do sada je predmet javne kritike zbog ponašanja bio bankarski sektor i pojedine banke u BiH, a često su izostavljane mikrokreditne organizacije koje najčešće stupaju na scenu kada se građanin ili firma nakon finansijskih i drugih poteškoća pokušava vaditi podizanjem kredita kod mikrokreditnih organizacija, sa kamatama koje su najčešće preko 20% godišnje.

Na podnošenje ove inicijative potaknut sam saznanjem da u BiH preko 400.000 građana i firmi danas koristi ove kredite i da iz dana u dan sve veći broj njih doživljava sistemsku propast a nisu rijetke vijesti i informacije o suicidima, čija pozadina je očaj zbog nemogućnosti vraćanja ovih kredita sa lihvarske kamatama. Nema nikakve sumnje da će, uz rastući broj tragičnih posljedica ovakvog stanja, na red doći i organizirani bunt protiv lihvarskog ponašanja mikrokreditnih organizacija, koje trenutno iste vješto odlažu reprogramiranjem otplate kredita, što je samo još jedna nova zamka za one koji na ovakav način pokušavaju sanirati poteškoće u otplati kredita. Legalisti bi rekli da je rad mikrokreditnih organizacija reguliran zakonima, a da je visina ugovorene kamate pitanje tržišta kapitala, ali obim ovog problema i njegove posljedice moraju biti alarm za odgovorne da nešto hitno poduzimaju na racionalnijem uređenju ovog pitanja, jer će posljedice biti sve teže i plaćene sve skuplje.

Neko od kolega je nedavno inicirao ovaj problem, ali mislim da se preko toga olako prešlo i da ovo pitanje zaslužuje daleko ozbiljniji pristup. Mislim da je ova inicijativa način da se prvo brzo izvrši uvid u težinu i ozbiljnost problema, zatim da finansijske policije podnesu izvještaje o utvrđenom stanju i nakon toga da nadležne entitetske i državne institucije poduzmu korake u amortiziranju i saniranju ovog ozbiljnog problema.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Remzija Kadrić.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Ja upućujem pitanje Vladi Federacije BiH, koje glasi:

'Ko je osnovao Trgovačko društvo „Riva Trpanj“, društvo sa ograničenom odgovornošću, i koja mu je osnovna djelatnost?'

A u vezi sa tim i drugo potpitanje:

'Iz kojih razloga nije imenovano rukovodstvo Direkcije za upravljanje pasivnom podbilansom preduzeća i banaka, a isto je trebalo biti imenovano u cilju provedbe Aneksa G Sporazuma o pitanju sukcesije bivše SFRJ?'

BERIZ BELKIĆ:
Adem Huskić.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem.
Ja imam tri pitanja; dva su za Vijeće ministara. Prvo je:
'Da li Kompanija „Elektroprenos BiH“ normalno funkcioniše u skladu sa zakonom?'

Drugo: 'Ko i zašto osporava provedenu reformu elektrosektora u BiH te tako dovodi u pitanje izvršavanje međunarodnih obaveza koje je BiH preuzela?'

Samo kratko obrazloženje je da o situaciji u Elektroprenosu postoji stav i PIK-a, znači PIK se bavio tim pitanjem i u svom komunikeu od 30. 6. je izrazio svoj stav, a neologično je da se o tom pitanju ne razgovara na ovom mjestu. Ja mislim da je to vrlo bitno pitanje i neću više komentarisati.

I, pitanje jedno imam za CIK i SIPA-u, a ono glasi:
'Da li Centralna izborna komisija vodi imovinske kartone načelnika općina, te državnih službenika uposlenih u organima za kontrolu poreskih obveznika, odnosno poreznike i da li SIPA prati način sticanja bogatstva gore navedenih kategorija građana?'

Mislim da je ovo pitanje vrlo bitno, a nije do sada postavljano, a nameće se kao problem u društву.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:
Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.
Moje pitanje je upućeno Savjetu ministara BiH i od Savjeta ministara tražim da mi se odgovori:

'Da li je formirana ekspertna radna grupa po zaključku oba doma Parlamentarne skupštine, a na našem domu je to bilo 3. decembra 2008. godine, po kome se traži od Savjeta ministara BiH da osnuje radnu grupu u kojoj bi bili eksperti iz oblasti javnog emitovanja sa zadatkom da procijene usklađenost Zakona o javnom RTV sistemu BiH i Zakona o Javnom RTV servisu BiH sa Ustavom BiH i evropskim standardima iz ove oblasti, te da na osnovu toga bude sačinjen prijedlog za eventualne izmjene i dopune ovog zakona. Ukoliko nije oformljena ova radna grupa, prijedlog je s moje strane da se ona pod hitno formira i da odgovori ovom zadatku. U tom slučaju, ako će se formirati, onda mi i ne trebaju obrazlagati zašto nisu do sada formirali.'

Hoću da vas podsjetim na jedan drugi zaključak koji je u skladu sa ovim i sa iste sjednice našeg doma, koji je usvojen poslije i na Domu naroda, u kome se insistira da članovi Upravnog odbora, osim Zakona o javnom RTV sistemu BiH i Zakonu o Javnom RTV servisu BiH, direktno primjenjuju i odredbe Ustava BiH, međunarodnih ugovora o ljudskim pravima koji su sastavni dio Ustava BiH, međunarodnog prava, Preporuke broj: R 96/10 Komiteta ministara Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope, kojima se garantira nezavisnost javnih emitera a koja je usvojena 11. 9. 1996. godine, s pravnom snagom iznad domaćeg zakonodavstva, kao i drugog soft law međunarodnog prava, u skladu sa članom 11. stav (2) Zakona o Javnom RTV servisu BiH.

Neću da vas podsjećam kako je došlo do usvajanja ovih zaključaka. Iz ovoga vidite da ima indicija, ozbiljnih indicija da neke odredbe u zakonu nisu u skladu sa citiranim evropskim preporukama.

Ukoliko nije formirana ova grupa, onda predlažem također da se u tu grupu uključe namjanje po jedan predstavnik Parlamenta BiH, Parlamenta Federacije i Parlamenta iz Narodne skupštine iz RS-a iz sljedećih razloga. U međuvremenu je došlo do usvajanja Zakona o Federalnoj RTV, kao što znate, i time su se stekli zakonski uslovi, odnosno pretpostavke za dalje reformske korake u oblasti Javnog RTV sistema. Međutim, taj zakon u sebi sadrži, evo ja sam pronašao i napravio ovdje jednu analizu, pet divergentnih i asimetričnih rješenja u odnosu na ova druga dva zakona, znači ovaj zakon o BHTV i RTRS. Ne ulazeći u to da su možda neka od ovih rješenja u ovom federalnom zakonu i bolja nego što su ovamo ali, da bi se pristupilo formiranju korporacije, zakoni trebaju da budu usklađeni.

Dakle, moj prijedlog je onda da se ova ekspertna grupa proširi, evo, sa najmanje jednim predstavnikom iz sva tri parlamenta, koji će uzeti u analizu ova rješenja i predložiti kako da ona budu dovedena da budu simetrična, tako da kažem.

Hvala lijepa.

BERIZ BELKIĆ:

Drago Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Gospodo predsjedavajući, uvažene kolege, ja imam jednu poslaničku inicijativu i jedno pitanje. Inicijativa je Predstavničkom domu: da formira istražnu komisiju sa zadatkom da provjeri navode oko raspodjele CEMT dozvola u Ministarstvu saobraćaja i komunikacija.

Ogroman broj ljudi koji se bavi ovom djelatnošću je izražavao velike proteste povodom ovog stanja. Ljudima je ugrožena egzistencija i cijela jedna privredna grana je došla u velike poteškoće zbog ovih navoda koji, ako su tačni, ljudima stvaraju velike probleme. Prilikom raspodjele CEMT dozvola za ovu godinu učinjeni su ogromni propusti koji su doveli do haotičnog stanja na tržištu međunarodnog kamionskog transporta. Raspodjelu je obavila komisija koju je formirao ministar za komunikacije i transport Savjeta ministara BiH. Komisija je utvrdila i objavila kriterijume za raspodjelu CEMT dozvola za 2009. godinu, a koje su, kada su u ovoj komisiji odlučili da ih ne poštuju, Pravilnikom definisane: entitetski način raspodjele, jedna trećina dozvola za RS, dvije trećine za Federaciju, dva člana komisije, od kojih je jedan i

predsjednik su se povukli. Ministar je imenovao novog predsjednika i ova komisija je nastavila bez predstavnika srpskog naroda. Prevoznici iz RS-a su na to reagovali tako što su organizovali upozoravajuće proteste izlaskom sa vozilima na ulice po RS-u. Mirnom vožnjoj skrenuli su pažnju cijeloj BiH i javnosti na ugrožen položaj i nedopustiv način raspodjele.

Osim navedenog, analizom liste raspodjele uočene su mnoge nepravilnosti u radu ove komisije na štetu svih prevoznika u BiH. Prilikom raspodjele ova komisija nije dosljedno primjenjivala usaglašeni potpisani kriterij. Komisija nije jednako za sve prevoznike primjenjivala usaglašeni broj bodova koji je prevoznik morao da ima da bi dobio određenu dozvolu. Komisija je dodjeljivala dozvole EURO 4 koje važe za Italiju, a da prevoznik nema nijedno vozilo EURO 4 i, naravno, da je ta dozvola neupotrebljiva. Raspodjela dozvola ni izbliza ne odgovara konačnoj listi o raspodjeli, te tako ima slučajeva da su prevoznici platili dozvolu ali je nikada nisu dobili, iako se dozvola na listi raspodjele vodi na njima. Traže nazad uplaćeni novac koji isto nisu dobili niti se zna kome je njihova dozvola dodijeljena; da prevoznici nisu podigli dozvolu uz obećanje pojedinih članova komisije da će im izvršiti zamjenu, tako da su ostali i bez uplaćenog novca i dozvole i nema podataka kojem je drugom prevozniku dodijeljena njegova dozvola, ali se na listi raspodjele ne vodi na njemu; da se na prevozniku vodi dozvola koju uopšte nije dobio; da je prevozniku dodijeljena dozvola koju nije tražio, dok je jednom prevozniku uskraćena dozvola iste vrste koju je tražio. Komisija je vršila zamjenu dozvola među prevoznicima po svom ličnom nahođenju, uputstvima, bez primjene postojećih pravila. Uporedni bodovi i dobijeni broj dozvola između pojedinih prevoznika upućuje na činjenicu da ova komisija nije primjenjivala kriterijume. Npr. prevoznik sa 18 bodova dobije pet dozvola, a prevoznik sa 15 bodova dobije osam dozvola i sl. Komisija prilikom rješavanja prigovora nije iste rješavala u skladu sa prigovorom, nego je dodjeljivala obične dozvole koje prevoznik nije uopšte tražio, a veliki broj opravdanih prigovora nije uopšte riješen na taj način.

Postoje osnovane sumnje da stvarna raspodjela ne odgovara objavljenoj. U više navrata su prevoznici ukazivali na zloupotrebe rezervnih CEMT dozvola. Neredovno se šalju izvještaji Međunarodnom transportnom forumu u Parizu o korištenju CEMT dozvola, što može da dovede do smanjenja osnovne kvote za BiH sa teškim posljedicama po prevoznike u BiH.

Zbog svega ovoga predlažem da Predstavnički dom formira istražnu komisiju sa zadatkom da provjeri ove navode, kao i druge eventualne nepravilnosti i podnese izvještaj Domu.

A, moje poslaničko pitanje je upućeno Kolegijumu Predstavničkog doma:

'Da li će biti prihvaćena ideja da se na platou Parlamentarne skupštine BiH postave biste dobitnika Nobelove nagrade iz BiH?'

Koliko smo mi upoznati da ta ideja postoji i da bi to bilo jedno od rješenja sa kojim su svi saglasni da bi bilo prihvatljivo zbog svih gostiju koji dolaze u ovaj parlament i zbog ljudi po kojima cijeli svijet zna BiH.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Salko Sokolović.

SALKO SOKOLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Kolege poslanici, ja imam namjeru samo da ponovim pitanje sa 55. sjednice a tiče se statusa gospodina Vahida Alagića. Pitanje sam postavio Tužilaštvu BiH. Odgovor nisam dobio. I, još samo jednu rečenicu koju sam tada rekao. Znači, tužilac u prethodnom postupku završio je svoju aktivnost prije pola godine. To negdje stoji u Tužilaštvu i, evo kažem, ponavljam to pitanje, u službi vjerovatno postoji tekst tog pitanja i molim da se ono prosljedi ponovo Tužilaštvu.

Hvala, predsjedavajući.

BERIZ BELKIĆ:

Husein Nanić.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Članovi Vijeća ministara, kolegice i kolege poslanici, ja želim iskoristiti priliku da danas postavim jedno poslaničko pitanje, a ono je rezultat razgovora sa načelnicima opština u mojoj izbornoj jedinici, tačnije u Livnu, općinama Glamoč i Bosansko Grahovo, gdje je značajan povratak stanovništva dole i oni traže sredstva da bi taj povratak i održali, da bi obnovili nešto što se tiče obnove, nešto što se tiče ovog samog otvaranja biznisa i održavanja tog biznisa. U tom smislu, ja tražim od Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice da mi se dostavi informacija o planu i utrošku sredstava za povratak kao i kriterije pod kojima su sredstva odobrena u 2009. godini, uključujući i sredstva fonda, znači sredstva ona koja su udružena entitetska i sredstva državnog ministarstva.

Zahvaljujem se.

BERIZ BELKIĆ:

Selim Bešlagić.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege, poštovani gosti, postavljam pitanje Upravnom odboru Kliničkog centra Sarajevo, ali bez ikakvih obrazloženja, a pitanje je:

'Kako su izabrani direktori disciplina u Kliničkom centru Sarajevo a kako je to regulisano Statutom Kliničkog centra u Sarajevu?'

Odgovor tražim u pisanoj formi.

BERIZ BELKIĆ:

Velimir Jukić.

VELIMIR JUKIĆ:

Gospodine predsjedatelju, kolegice i kolege, članovi Vijeća ministara, ja imam jedno pitanje. Upućujem ga Vijeću ministara BiH i svim agencijama za provođenje zakona: SIPA-i

OSA-i, entitetski, kantonalni i županijski MUP-ovi i nadležna tužiteljstva. A evo, namjerno sam izostavio Upravu za neizravno oporezivanje i entitetske uprave za porezne uprave.

'Šta rade i šta poduzimaju u suzbijanju sve učestalije pojave zatvaranja ili gašenja, prestanka s radom određenih poduzeća i osnivanju novih koji nastavljaju raditi isti posao u istim prostorijama, sa istim zaposlenicima i zapravo samo su promijenili ime?'

Naime, ova pojava je kod nas uzela toliko maha da zapravo vrlo je teško naći poduzeće u BiH starije od pola godine. Velika većina ih je mlađe od pola godine. Zašto? Zato što nakon određenog vremena treba podnijeti račune, podvući crtlu pa onda nastale obveze platiti prema, zna se kome, državi, a tu mislim na sve što državu čini državom, raznorazne fondove, korisnike itd. Ja mislim da se na ovome radi jako malo i da je ovo jedno područje koje je vrlo, vrlo interesantno i mene zanima kako nadležni mogu biti u toj mjeri tolerantni prema ovoj pojavi. Svugdje u svijetu, mislim na ovaj razvijeni dio svijeta kome mi težimo, u koji se ugledamo i hoćemo biti jednog dana, što prije, članovi te zajednice, mislim na EU, ovakvoj pojavi pridaju izuzetnu važnost, jer na taj način sprečavaju nelojalnu konkurenčiju, sprečavaju utaju poreza i općenito nezakonit rad. A kod nas je najnormalnije da se to događa i to nikome nije sumnjivo, vrlo interesantno. Naročito nije sumnjivo poreznim upravama, poreznim ispostavama tih uprava itd. pa niti policiji, niti tužiteljstvima, niti OSA-i, SIPA-i itd.

Ja pozivam Vijeće ministara da sakupi sve važne podatke o ovom pitanju i da informira našu javnost o tome šta se radi po ovom pitanju. Smatram, dok ne počnemo ovo raditi, nećemo učiniti ništa od onih važnih pretpostavki za jedan normalan rad, lojalnu konkurenčiju i, naročito, sprečavanje nezakonitog rada i poslovanja.

BERIZ BELKIĆ:

Azra Alajbegović, i imam još prijavljenog Milorada Živkovića i zaključujemo, evo ima i Vinko Zorić.

Izvolite, Azra Alajbegović. Molim vas da se prijavite ako imate namjeru.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, kolegice, kolege, dame i gospodo, ja molim da mi se dostavi izvještaj o dosadašnjem radu Agencije za razvoj visokog obrazovanja, kao i izvještaj o dosadašnjem radu Međurektorske konferencije.

Hvala lijepa.

BERIZ BELKIĆ:

Vinko Zorić.

VINKO ZORIĆ:

Zahvaljujem.

Moje pitanje je upućeno Vijeću ministara i ono glasi:

'Zašto se BHT odlučila na zabranu samo jedne riječi u svom programu?'

Obrazloženje:

BHT je zabranila korištenje riječi županija i odlučila ne emitirati priloge u kojima se ta riječ spominje. Zašto se nije odlučila na zabranu svih riječi koje nisu na jezicima naroda BiH? Možda to opet nema veze sa nacionalnim. Naime, ja sam postavio ovdje pitanje zašto se više prati prvak Njemačke u nogometu od prvaka BiH, pa nikad nisam dobio odgovor na to pitanje. I, meni se čini da je ovo u završnoj fazi, dakle zatiranje svega onog što je hrvatsko u BiH. Ja to osjećam na svim povjerenstvima u ovom parlamentu i gdje god se maknem po ovoj BiH. A, slušam od relevantnih međunarodnih predstavnika da nema BiH bez sva tri naroda, ali oni napomenu *nema BiH bez hrvatskog naroda!* Pa zašto se to napominje ako taj narod nije ugrožen? Ja još nisam čuo izjavu od međunarodnih predstavnika *nema BiH bez bošnjačkog naroda, nema BiH bez srpskog naroda*, ali često čujemo od zvaničnika *nema BiH bez hrvatskog naroda*. Očito, tu nešto ne štima.

Dakle, ovo obrazloženje neću ni pisati, jer ... gluhim ne vrijedi šaptati, a slijepima pisati. Dakle, moje pitanje je fokusirano na tu jednu zabranu. Međutim, o BHT su hrvatski zastupnici puno toga rekli u svim parlamentima, ali evo, oni su se odlučili na, pa ne znam je li dovoljno reći, staljinistički način zabranjivanja priloga gdje se spominje jedna riječ.

BERIZ BELKIĆ:

I, imamo Milorada Živkovića i zaključujemo poslanička pitanja za danas.

SALKO SOKOLOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Nema replika, gospodine Sokoloviću.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Kolegice i kolege poslanici, članovi Savjeta ministara, dame i gospodo, dva veoma kratka pitanja.

Pitanje upućeno Tužilaštvu BiH:

'Da li je na Kolegiju Tužilaštva BiH razmatrana i eventualno donesena odluka da se sve potjernice iz Tužilaštva RS-a, prepostavljam da se odnose na one koje tretiraju ratne zločine, prethodno moraju pregledati i odobriti isključivo u Tužilaštvu BiH?'

I drugo pitanje koje nije direktno vezano za Ministarstvo civilnih poslova, međutim to je jedina adresa kojoj ja, kao poslanik u Predstavničkom domu, mogu da se obratim, iako su nadležnosti entitetske, jer sam obećao Udrženju babica u BiH da postavim pitanje, a tiče se:

'Da li Ministarstvo civilnih poslova raspolaže informacijom: da li su u entitetskim ministarstvima pripremljeni zakonski ili podzakonski akti koji govore o pravima i obavezama babica, s obzirom da se isti ne mogu donijeti na nivou BiH?'

Naime, Sabor Republike Hrvatske je 2008. godine donio Zakon o primaljstvu, kojim se određuje sadržaj i način djelovanja standarda obrazovanja, uslovi za obavljanje djelatnosti i dužnosti kontrole kvaliteta i stručni nadzor nad radom babica, i u svom obrazloženju je predlagач Ministarstvo zdravlja i

socijalne zaštite Republike Hrvatske zatražio provođenje procedure po hitnom postupku, jer je riječ o usklađivanju domaćeg zakonodavstva sa propisima EU. Ako je to Hrvatska mogla da uradi i ako je to posao koji ćemo i mi morati da uradimo, zašto to da ne uradimo odmah?

Zahvaljujem.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, u produžecima Sadik Ahmetović.

SADIK AHMETOVIĆ:

Ja se izvinjavam.

Poštovani gospodine predsjedavajući, poštovane dame i gospodo, 12. jula u Bratuncu su boravila tri poslanika iz Republike Srbije i direktno potpirivali međunarodnu mržnju na području istočne BiH što je doprinijelo ili doprinosi destabilizaciji ukupnih odnosa na tom području. I, moje pitanje se odnosi Ministarstvu vanjskih poslova;:

'Šta je poduzelo i da li je uputilo ikakav protest, notu Ministarstvu vanjskih poslova Republike Srbije, Republici Srbiji?'

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, konačno zaključujemo poslanička pitanja.

Idemo na tačku 3.

MILORAD ŽIVKOVIĆ
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Ja se izvinjavam, dakle gospodin Nović je spreman dati odgovor na pitanje gospodina Džaferovića.

SREDOJE NOVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, uvaženi poslanici, meni je naravno žao, kao i mnogim drugim, što BiH još uvijek nije dobila bezvizni režim, ali i istovremeno želim da kažem da, bez obzira kako to zvučalo, nažalost, sve do 2007. godine BiH nije ništa preduzela na planu priprema izdavanja biometrijskih pasoša.

Dakle, ušli smo u jednu fazu kada je trebalo napraviti određene pomake naprijed i čak prije nego što su postavljeni zvanični uslovi da BiH treba biometrijske pasoše. Podsjecanja radi, i vas ali i javnosti, moram da kažem da je tadašnji CIPS bio formiran samo Odlukom Savjeta ministara iz 2002. godine i koji je tada imao 16 zaposlenih i 108 po Ugovoru o djelu. To su bili radnici koji su radili na najsuptilnijim stvarima izdavanja dokumenata u BiH. Znali smo da to ne može dugo i tada smo ušli u pripremu i promjenu Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji Direkcije za implementaciju CIPS

projekta, dakle maj 2007. Prisutpilo se istovremeno izradi Prijedloga zakona o Agenciji za identifikaciona dokumenta koji je potpuno promijenio smisao što je u početku bio formiran samo CIPS, dakle formirali smo i to u julu 2008. godine.

Da bi se ušlo u proceduru izdavanja biometrijskih pasoša, pripreme samo za izdavanje, ja želim da vas podsjetim još jednom da smo u međuvremenu imali obavezu, a vi ste svjedoci, jer ste u parlamentarnoj proceduri usvajali Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama, potom Zakon o dopuni Zakona o jedinstvenom matičnom broju, potom Zakon o prebivalištu i boravištu građana BiH, potom Zakon o ličnoj karti i, na kraju, Zakon o Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka. Bez ovih zakona nije se moglo ući u ma kakvu aktivnost u pripremi za izradu, odnosno izdavanje biometrijskih pasoša.

No, to je samo podsjećanja radi i sve bi bilo patetično da sada tragamo za krivcem. Ja ne mislim da je to dobro. Ali kakva je sada situacija, mislim da to sve nas mora da interesuje. BiH je, nakon svih aktivnosti koje je provela u protekloj godini dana od donošenja svih zakona, dakle provela tenderske procedure, kako za softvere u tehničkom smislu za izradu biometrijskih pasoša, odnosno za personalizaciju biometrijskih pasoša, tako i tendere za dobivanje same knjižice sa svim sigurnosnim elementima i čipovima koji su razrađeni u posebnom aktu, odnosno pravilniku. Prvog jula ove godine – kako je i projektom našim kojim smo u 2007. godine predložili Savjetu ministara, i Savjet ministara usvojio taj projekat – otpočelo je izdavanje putnih isprava sa svim elementima biometrijskih pasoša. Dakle, današnji pasoši, od 1. jula svi građani BiH, koji dobivaju, dobivaju po apsolutno svim bezbjednosnim elementima kao da je biometrijski pasoš. Ti pasoši će i zvanično je potvrđeno od strane Evropske komisije i važiti sve do isteka, to znači punih pet godina, koliko je njihova važnost, jer se izdaju po principima biometrije kako je i predviđeno.

Šta je ono što smo učinili dodatno? To je da se intenzivno razgovara i razgovaralo sa Bundesdrukerajem kao dobavljačem koji je glavni za isporuku samih biometrijskih pasoša. Mi smo prošle sedmice dakle imali pet biometrijskih pasoša sa svim elementima biometrije koji su prezentirani javnosti BiH i šire, te 31. jula stiže 200 pasoša takvih koji kreću u proceduru ispitivanja da li svi tehnički uslovi, mašine koje su ugrađene, odgovaraju svim elementima i svakoj stranici i svakom bezbjednosnom čipu koji je ugrađen u taj element, da li će moći izdržati svo ono testiranje koje je neophodno. Uz to, 100 biometrijskih pasoša šalje se 1. avgusta u jednu nezavisnu laboratoriju u inostranstvu, koja će biti obavezna, dakle neovisno od dobavljača, neovisno od naručioca, da pokaže da li biometrijski pasoš, koji će koristiti BiH, zaista u hemijskom sastavu itd. odgovara onom što je u ugovoru predviđeno i što je u evropskim standardima predviđeno za takve pasoše. To podrazumijeva da će se sredinom avgusta, očekujemo, završiti sva ispitivanja i da će biti konačno štampan pasoš, koji, ukoliko bude nekih sitnih elemenata za otklanjanje, biće otklonjeni. Bez obzira dakle na to, mi smo sa Bundesdrukerajem ovih dana postigli dogovor koji je potpisani: da 15. oktobra BiH dobije jednu veću količinu biometrijskih pasoša koji bi otpočeli izdavanje, dakle u BiH. To je neki rok za koji smatramo da je gotovo idealan, optimalan rok, mada, nikada našim zahtjevima kraja, zatražili smo da nam po mogućnosti i nešto ranije dostave bar 500 ili 1.000 pasoša, ako mogu prvu proizvodnju koju urade, kako bismo mogli možda i ranije krenuti u formalnu proceduru izdavanja biometrijskih pasoša.

Do tada se vode sve potrebne aktivnosti na terenu da svi matični uredi otklone nedostke, povežu zajedno sa opština gdje to još pomalo ima teškoća koje se javljaju na terenu u vezi sa tim i čvrsto vjerujemo da će svi nedostaci i problemi koji se javljaju, kao i u svakoj zemlji koji su se javljali prilikom izdavanja ovih putnih isprava.

Zašto je zastoj i sada u izdavanju putnih isprava? Jednostavno, što je potpuno procedura druga za izdavanje pasoša. Nema više tehničkog načina na koji smo do sada izdavali putne isprave i provjeravali, više nebitno je da li je neko donio ili nije Izvod iz matične knjige rođenih, Izvod iz državljanstva, danas građanin dolazi sa identifikacionim dokumentom, a službenik po službenoj dužnosti elektronski provjerava da li je dotični aplikant zaista rođen u toj i toj mjesnoj zajednici, u tom mjestu, da li je državljanin BiH, pod kojim se vodi brojem i na taj način je apsolutna garancija. Ono što je dodatno ključno jeste da su na svim mjestima za izdavanje biometrijskih pasoša izuzetno strogi bezbjednosni kriteriji za prostore u kojima građani dolaze i traže izdavanje tih dokumenata. Mi nećemo popustiti pred bilo kakvim pritiscima da se bezbjednost ovih putnih isprava ugrozi ma po koju cijenu. Zakonska je predviđena mogućnost do 30 dana da se izdaju pasoši ali mi u pravilu uvijek mislimo da je to kilogram soli: doći u prodavnici kupiti i izaći! Kada je gužva, i na so se čeka. Dakle, moramo se navikavati svi da blogovremeno svoje putne isprave, svoja identifikaciona dokumenta na vrijeme mijenjam.

Istovremeno da vas obavijestim: sa 1. julom identičan način izdavanja je i ličnih karata, tako da naše bivše zvane CIPS-ove lične karte ubuduće će se na isti način izdavati kao i biometrijski pasoš. Uzimaju se otisci i po prvi put stvara se jedna potpuna baza sada, koja će se provjeravati prilikom uzimanja elemenata za izdavanje putne isprave, odnosno lične karte. I, do sada BiH nije imala softver da je mogla provjeravati da li neko već ima takvu ličnu kartu, već je morala ići pješačkim putem.

Dakle, šta možemo samo još da učinimo, činimo: da zamolimo, da tražimo od entiteta, od nadležnih ministarstava u Federaciji, u RS-u, u kantonima, od načelnika opština da se i oni angažuju, posebno kada je riječ o matičnim uredima gdje mi nemamo ingerencije izvorne da bismo mogli na terenu direktno intervenisati, ali da uspostave dodatnu kontrolu i otklanjaju one nedostatke koji jesu.

Evo, ja sam zaista optimista da će oni sa kojima smo razgovarali ove dokumente isporučiti najkasnije 15. oktobra.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, čuli ste odgovor. Naravno, Vi imate pravo na komentar. Izvolite. Vidim, ima prijavljenih da se ovo pretvori u raspravu.

Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Dakle, vrlo kratko, po Poslovniku je neću uopšte diskutovati. Svrha mog pitanja je bila da se dobije dakle odgovor da BiH, prije dolaska Monitoring tima, u svom izvještaju ima tačku koja se tiče, koja glasi da je u BiH otpočelo izdavanje biometrijskog pasoša. Ja sam taj odgovor dobio, zahvaljujem se ministru. To će biti vrlo važno kroz daljnje procjene Evropske komisije oko viznog režima za BiH sa 1. januarom iduće godine.

BERIZ BELKIĆ:

O.K. Na ovaj način zaključujemo tačku *Poslanička pitanja*, i da vas podsjetim, mi za dva dana imamo sjednicu, sigurno će biti riječi i o ovome.

Ali evo, idemo na tačku 3.

Ad. 3. Zahtjev poslanika Stranke za Bosnu i Hercegovinu za razmatranje Prijedloga zakona o dopuni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika

BERIZ BELKIĆ:

Zahtjev i Prijedlog zakon smo dobili 8. jula.

Otvaram raspravu o ovom zahtjevu za proceduru. Evo se prijavljuje u ime predлагаča gospodin Bahtić.

Izvolite.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem.

Ja ču kratko napraviti uvod. Ovaj Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platama i naknadama u institucijama BiH se razlikuje od postojećeg zakona iz razloga što se ovim prijedlogom poslanici Parlamentarne skupštine vraćaju znači u zakon. To je bilo, kao što znate, kada je donesen Zakon o platama, poslanici su bili prвobitno planirani da budu u zakonu i onda naknadno, kada se ovdje na Parlamentu vidjelo da ne može proći, onda su poslanici izostavljeni i Administrativna komisija odlučuje ...

Razlozi za donošenje ovog zakona su višestruki. Znate da je BiH uzburkana globalnom ekonomskom krizom. Potrebno je usvojiti mjere štednje na svim nivoima, pogotovo na naknadama zaposlenih koji zaista ne iskazuju angažovanje izvan redovnog radnog vremena i ... troše sredstva budžeta. Također, razlozi za donošenje zakona, već sam kazao izmjene i dopune Zakona o platama i naknadama u institucijama BiH, proizilaze iz dosadašnjeg rješenja kojim se plaće i naknade poslanika i delegata reguliraju odlukom Zajedničke komisije za administrativne poslove, a ne daju odgovarajuće rezultate, s obzirom na česte izmjene i dopune ove odluke koje se direktno odražavaju na usvojeni Budžet Parlamentarne skupštine BiH, dovodeći u pitanje njegovo izvršavanje, odnosno potrebu za njegovim prestrukturiranjem i traženju dodatnih sredstava iz rezerve.

Znači, Administrativna komisija, maltene, na svakoj svojoj sjednici ima neke zahtjeve. Evidentno je da se na nivou svih institucija BiH troše enormna sredstva za isplatu naknada za rad u upravnim i nadzornim odborima i drugim radnim tijelima, a činjenica je da se ova vrsta poslova obavlja u toku radnog vremena. Očevidci smo da su entiteti, čak, i kantoni da su smanjili naknade u upravnim i nadzornim odborima. Smatram da ...

BERIZ BELKIĆ:

Argumentacija za proceduru uglavnom.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Tako je. Smatram da ... štednja, racionalizacija i da se poslanici vrate u Zakon o platama. Zahvaljujem.

BERIZ BELKIĆ:

Rasprava o ovom zahtjevu za proceduru?

Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Hvala.

U suštini, dakle podržat ćemo i proceduru, podržat ćemo i suštinu ovog zakona u nedostatku onoga što je ovaj klub cilja, to je jače smanjenje, ustvari, plaća. Mi smo išli na to da se barem 20% ukupno smanje primanja, ali to nekako su uspjeli da izbjegnu na ovim komisijama nedolascima itd. Pa dakle, po principu *bolje išta nego ništa* mi ćemo podržati ovo što danas imamo ponuđeno od Kluba Stranke za BiH.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Drago Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Pa kada je u pitanju prijedlog, odnosno rasprava o proceduri, nisam razumio obrazloženja vezano za proceduru. Nisam dobio šta je hitno ovdje, ali htio bih da razjasnim dvije stvari, zato što se neprincipijelno ponašamo. Mi smo podržali Prijedlog zakona o platama i tada smo tražili da i plate poslanika budu u tom zakonu. Stranka za BiH i SDA to tada nisu prihvatali. Odgovor je bio jasan da su to prevelike plate i da oni u tom momentu ne mogu izglasati takav zakon sa tako visokim poslaničkim platama.

Danas vidim, ako nisu čak i povećane, da su plate poslanika iste. Da li to znači da su ove plate primjerene sada i da su one uredu, a tada nisu bile? Da li mislite da je u ovom vremenu primjerena ovakva plata, a da tad to nije bilo kada nismo pričali ovako žestoko o krizi i recesiji? Da li će se ista argumentacija odnositi i kada je u pitanju Zakon o pravima poslanika koji isto tako стоји на ledi? Ako smo korektni i principijelni, zašto sva ova pitanja ne stavimo na sto i završimo kao što je to završeno u svim zemljama? Zašto se ponašamo po dvostrukim standardima?

Znači, činjenica je da se ovdje predlažu plate poslanika, koje su do sada osporavane, sada u istom ako ne i u većem iznosu. Znači, to je činjenica. Znači, treba da vas podsjetim da ste tada kazali da su plate tad previsoke, prije, koliko vremena, godinu i nešto dana, kada smo usvajali.

Sada je: da li se ovo želi da se zabetoniraju ove plate ovako visoke, da li je to strah od neke ..., pa da mi to sada u zakon uglavimo ovako visoke plate i da mi budemo zaštićeni!? Znači, ja sam vas razumio da vi stojite iza ovako visokih plata i da je ovo uredi i da je malo nezgodno da to radi naša Administrativna komisija, jer će one dobiti veću snagu ako ih se stavi u zakon. A nisam dobio odgovor na pitanje šta je sa ovim drugim zakonom kome ste se vi isto tako protivili. Hoće li i on izaći na neka mala vrata, jer jedino je BiH u regionu bez zakona o pravima i dužnostima poslanika u BiH? Ako imamo snage, treba da ovo sve principijelno stavimo na sto i sve ovo završimo kako trebe, a ne da svaki put; mislim, da smo onda uradili nakaradno kada je u pitanju onaj zakon. Treba to ispraviti, ali ne na ovakav način.

BERIZ BELKIĆ:
Husein Nanić.

SADIK SADO BAHTIĆ
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:
Replika, Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

... Kalabiću. On to dobro zna kao i ja kada je to bilo na Komisiji za finansije i budžet. Mi vraćamo ... sjednicu, a niko ne kaže da će na nekoj sjednici biti. Zakon će ići u proceduru. Naravno, ja ću biti za to kao i ti. Nadam se da ove plate da su poslanici u rangu ministara. Da se ove plate još smanje ...? Znači, niko nije za velike plate, nego problem je ... što se svake sjednice Administrativne komisije pojave određeni zahtjevi. I ne može se od ..., dolazi u pitanje funkcionisanje Parlamentarne skupštine.

Znači, treba to vratiti u zakon, a o platama kako je krenulo, maltene, svaki mjesec dana morat ćemo mi smanjivati te plate, kolega Kalabiću.

Zahvaljujem.

BERIZ BELKIĆ:
Replika, Sadik Ahmetović.

SADIK AHMETOVIĆ:

Ako se dobro sjećam, ja sam na jednoj od prethodnih sjednica ukazivao na to da poslanici nisu dio onog zakona, to je bilo prije možda dvije ili tri sjednice, evo, to se sada pokazalo, dakle. Ali ovo što je rekao gospodin Izetbegović, mi ćemo glasati za svako smanjenje plaća, jer nisu primjerene ovom trenutku u BiH.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:
Husein Nanić, diskusija.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Evo, ja sam, znači raspravljamo o potrebi donošenja zakona po hitnom postupku i proceduri. Ono što meni malo daje upitnik vezano za ovaj zakon – svakako, mi imamo kao klub svoj stav vezano za ovaj zakon da ćemo ga podržati i da ćemo podržati proceduru, međutim, ovom kampanjskom pristupu i objašnjenju, imamo ovdje u objašnjenju donošenja ovog zakona dvije stvari: globalna ekonomska kriza i rad naše Administrativne komisije – meni zaista nedostaje u obrazloženju ovog zakona, znači imamo novi član, šta je sa starim članom, šta je to novo u odnosu na staro: član 30. koji se briše, član 39. koji se briše, šta se to briše?

Zaista mi nedostaje kvalitetan zakon kojim bi trebao ja, kao poslanik, savjesno dati svoj glas o ovom. Pod pritiskom javnosti i pričom o globalnoj finansijskoj krizi i potrebi ušteda itd. mi svaku priču gutamo i prihvatom da raspravljamo o njoj.

Ja, znači u tom smislu, želim negodovati na način dostavljanja ovih zakonskih propisa i želim da iznesem stav da bih volio da čujem Ministarstvo finansija šta kaže o ovom zakonu, šta naše Vijeće ministara kaže o ovom zakonu, da li ono se uklapa u ove izmjene ... Mi imamo danas dva zakona po istom nazivu i o istoj stvari. Znači, radi se o istom zakonu, o izmjeni dva zakona. Znači, dva zakona o izmjeni istog zakona. U tom smislu, znači evo, ja sam htio da ukažem na protest vezano za način na koji se želi ovo ostvariti, a svakako mi imamo stav kluba da ćemo podržati svako smanjenje koje će doprinijeti boljem radu, jačanju, odnosno razumijevanju ove situacije u kojoj se BiH nalazi.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Drago Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Pa evo, kolega Nanić je rekao ovu dilemu gdje se ja slažem. Znači, radi se o istom zakonu i nije uredu da nije usaglašeno da se o istoj problematici ne raspravlja u okviru jedne tačke. Ali ja ne znam ili ja dobro ne vidim ko govori ovdje o smanjenju plate? Ovdje postoji prijedlog kojim se plate ne smanjuju, čak nisam siguran kada se preračunaju koeficijenti kako stoji. Znači, nemojte da će neko predložiti, ovdje nema smanjenja plata. Ovdje nikome niko nije branio da napiše ovdje smanjenje plata. Kao hajmo mi izglasati pa ćemo po starom običaju – nećemo. Nemojte to, mislim, pustite tu priču, ovo je dostupno svima, ovdje nema nikakvog smanjenja plata. Recite i o kolikim iznosima se radi. Znači, želi se da se ovi iznosi zabetoniraju u zakonu, ali su oni takvi. Niko se nije potrudio da ih smanji. Priča se da će neko treći smanjiti. Nije htio predlagač da smanji, ovi što podržavaju pričaju da se radi o smanjenju, a ne radi se o smanjenju, i oni ne nude amandman o smanjenju i kao same će. E neće se same smanjiti, mislim, da budemo iskreni.

Znači, ovdje je na djelu jedna vrsta licemjerstva koje je danas neprihvatljivo. Neprihvatljivo. Imali ste priliku u zakonu da to postavimo onako kako treba, imali ste priliku, ovo što je rekao gospodin Nanić, da to spojimo u kompletnu raspravu o problematici Zakona o platama. I to je izbjegnuto, nego ovdje nekakva priča da se proda: kao frka je, kriza je, mi smanjujemo plate, koje ne smanjujemo. Znači, nije tačno da mi danas smanjujemo plate

poslanicima, znači nije tačno. Ja ne kažem da možemo riješiti drugu stvar da one budu u zakonu, sa čim se slaže i SNSD, ali ne na ovaj način i ne bez kompletног rješenja pitanja statusa poslanika od koga vi bježite, i mi nećemo prihvati da to ne rješavamo u paketu, kada sve to stavimo. Zašto bi mi ... riješili parcijalno kada treba da to, i oko čega smo saglasni svi, treba da riješimo u paketu.

BERIZ BELKIĆ:

Da, samo trebate posmatrati sve inicijative u kompletu. Dakle, naše inicijative i prema ovoj komisiji i prema osnovicama itd., dakle u kompletu.

Idemo replike.
Remzija Kadrić.

REMZIJA KADRIĆ:

Replika je Naniću i Kalabiću. Dakle, predlažemo da se u članu 30., koji bi sada trebalo pročitati osnovni tekst Zakona o platama, da se u članu 30. kada su u pitanju spisak naknada, ima pod 'i) naknade za rad u upravnim i nadzornim odborima i drugim tijelima', da se ta stavka ukine. Ako bi se to ukinulo, onda bi mi imali uštedu oko milion maraka na ime te stavke. Dakle, predlažemo, to tražimo da se u članu 30. ta tačka i) ukine i na takav način doprinosimo uštedama i odgovaramo na ove mjere štednje. To su ključna pitanja o kojima bi danas poslanici trebali da se izjasne.

BERIZ BELKIĆ:

Idemo, druga replika, Sadik Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Kratko, isto tako kolegi Naniću i Kalabiću. Očito da oni ne razumiju. Ovo su itekako dva različita zakona. Upravo, ovim prijedlogom zakona vraćamo poslanike u zakon, a u ovom zakonu postojećem su poslanici u nadležnosti Administrativne komisije. To je vrlo bitno, vrlo bitno. A ovdje kaže 'naknadama u institucijama BiH', sada je kolega Remzija kazao da u upravnim i nadzornim odborima cca miliona maraka na nivou godinu dana plus naknade zaposlenih koji zaista ne iziskuju angažovanje izvan radnog vremena. Znači, ima tih dosta naknada. Je li to, Drago, demagogija i licemjerje? Otvorit ćemo neka ide u proceduru pa ćemo vidjeti kako će proći.

BERIZ BELKIĆ:

Drago Kalabić, druga replika.

DRAGO KALABIĆ:

Nisam mislio da ću na ovome dvije replike koristiti. Daj da bar raspravimo ... je li BiH ima jedan Zakon o platama. Koliko ja znam da ima jedan Zakon o platama. Kome pričamo priču da se radi o dva zakona? I u jednom Zakonu o platama moguće je da ide jedan ili 50 amandmana

i nije smetalo da ide i pitanje regulisanja statusa poslanika u tom zakonu i ono što traži Vijeće ministara. To je ista problematika. Nemojte da to pričamo ljudima kada nije tačno. Kao nećemo smanjiti plate, ali uvaženi kolega Kadrić kaže ali ćemo uštediti na i), plate nećemo dirati, ali na i) ćemo neki milion uštediti. Ja hoću da vidim šta je to i), šta znači i). Ali i) nije smanjenje plata, i) može i ne mora da bude i), ali mi pričamo o platama. Zašto plate niste smanjili? Pa molim vas, evo, uzmite pauzu, digitron, izračunajte, ali evo ja se slažem: daj da se složimo da se ne radi o smanjenju plata i završićemo tu priču. Ja se samo ne slažem sa tim da se priča priča da predlažemo smanjenje plata. Smanjenje izdataka, smanjenje troškova, to je nešto drugo, to je nešto drugo. Ali ako hoćete pod ovom pričom da prodamo priču o smanjenju plata, nije korektno. Izračunaće to ljudi, uzmu digitron pa izračunaju.

A kada je priča o korektnosti, jutros sam pročitao u štampi da je direktor sa svoja dva saradnika u „Bosnalijeku“, čini mi se da Stranka za BiH tamo ima neke svoje, da je za ...

BERIZ BELKIĆ:

Šta svoje ima, Drago, da smo vlasnici preduzeća?

DRAGO KALABIĆ:

Ima neke, navodno, neke, ne znam, evo navodno, pazite, da je za reprezentaciju potrošeno za par mjeseci milion i po maraka, za ručkove i piće. Pa, za marketing, ne znam ni ja, 6,5, pa i ostalo ... Znači, ako hoćemo pričati priču oko troškova, oko svega, moramo biti principijelni, kada se pozivamo, da nije samo ekomska kriza u ovom parlamentu, nego da je ekomska kriza u cijeloj BiH i da nije samo baviti se krizom pred kamerama i na ovim troškovima. Pa hajmo se baviti malo krizom i na terenu i na drugim mjestima i na svemu ostalom, jer mislim da ljudi prepoznaju u nama licemjerstvo i gadi im se naše licemjerstvo. I daj da prestanemo sa tim više, pustite tu priču kraju.

BERIZ BELKIĆ:

Vraćamo se, ne, vraćamo se diskusijama, replika druga, Remzija Kadrić.

JOZO KRIŽANOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Remzija, sjedi, Jozo hoće poslovničku.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Mislim da bi bilo dobro da se omogući rasprava, a da se ove replike, posebno koje dolaze od predlagatelja, da se malo predlagatelji suzdrže od replika i da kasnije obuhvate možda više ... istrošit će se.

BERIZ BELKIĆ:

Doći ćeš na red, Jozo.

Replika, Kadrić, druga.

REMZIJA KADRIĆ:

Odustajem.

BERIZ BELKIĆ:

Odustao.

Jozo, diskusija.

JOZO KRIŽANOVIC:

Znači, nisam džabe. Hvala, gospodine predsjedavajući.

Vidite, samo jednu rečenicu uvoda da dam. Prije jedno dva i po - tri mjeseca, ovaj dom je vratio na doradu Vijeću ministara mjere za prevazilaženje ekonomске krize u BiH. I, naravno, to ... nikada nije napravljeno. U tim mjerama problem plaća budžetskih korisnika BiH trebao je biti jedna od tih mjera. I pošto toga nema, mene čudi što nema više prijedloga za izmjene i dopune Zakona o plaćama.

A kada je riječ o ovom Zakonu o plaćama, onda vas želim podsjetiti da je u zadnja dva mjeseca ovo treća izmjena Zakona o plaćama. I, naravno, ni jedna s drugom nema nikakve veze. SDP ima svoj stav, ali znamo mi odnos vaš prema prijedlozima SDP-a, pa evo želimo ovako na jedan konstruktivni onda način.

BERIZ BELKIĆ:

... stav takav da ne raspravljaš upšte o proceduri, a ja dozvoljavam da ...

JOZO KRIŽANOVIC:

E, sada evo o proceduri, naravno. I ovo je dio procedure, znate, jer u proceduri imamo dva zakona, znate. I čudno je, recimo, da stranka u vlasti, koja ima svoje ministre u Vijeću ministara, paralelno sa prijedlogom Vijeća ministara predlaže sličan zakon. Dakle, želim reći kratko: stav SDP-a je poznat u vezi sa ovim, smatramo da su plaće budžetskih korisnika, posebno nositelja najviših funkcija u državi vrlo visoke i najveće u regionu, koliko je meni poznato, da je to nepodnošljivo u odnosu na ovo socijalno i ekonomsko stanje u zemlji. I, mi ćemo podržavati, dakle, sve one prijedloge koji će ići ka primjerenijem odnosu plaća parlamentaraca, posebno u odnosu na plaće u državi.

S tim u vezi imamo ozbiljnu primjedbu na proceduru, dakle, i nećemo moći podržati proceduru po članu 127., jer ukoliko se evo već hoće nešto popravljati u Zakonu o plaćama, tražimo da se to ide u jednu normalnu proceduru gdje je moguće onda intervenirati sa značajnim intervencijama i popravkama u ovom zakonu. Dakle, nećemo podržati ovu proceduru.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ
Salko Sokolović.

SALKO SOKOLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Ja sam ovaj prijedlog Stranke za BiH shvatio kao, evo ovako će reći narodski, ... da poslanici uđu u ovaj zakon, a da onda poslije toga kroz procedure izmjena i dopuna korigujemo određene stvari u ukupnom obimu. Iz tih razloga prihvatom ovo rješenje, jer kao član Administrativne komisije pokušavam već dugo, puno pokušaja imam da ispoštujem stav Kluba SDA da izmijenimo ovu Odluku o platama i naknadama i sve ono što je sadržaj te odluke. Znači, mi do sada na Administrativnoj komisiji nismo imali ili većinu koja bi tu odluku donijela ili kvorum koji bi tu odluku donio. Zadnji put i Stranka za BiH zajedno sa SDA imala je prijedloge za korekciju u kojoj bi se evo uklopili u ova ekonomski dešavanja trenutno u BiH. I, istinski mislim ako je ovo mogućnost da u narednom periodu mijenjamo Zakon o plaćama u širem obimu koji će izazvati drastičan pad plata poslanika i neku mjeru onih, je li, koji imaju niže koeficijente, onda je ovo jedini ispravan put da ga usvojimo danas pa da za narednu sjednicu već imamo određene izmjene i dopune.

Hvala, predsjedavajući.

BERIZ BELKIĆ:
Milorad Živković, diskusija.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Želim da kažem da obrazloženje, koje su predлагаči naveli za ovaj prijedlog zakona, nije dovoljno za mene prihvatljivo. Jer, da bih rekao zašto nije prihvatljivo, morali bi se vratiti korak nazad kada smo donosili Zakon o platama. Svi ste svjedoci bili da praktično redom iz RS-a su bili za to da poslanici budu u Zakonu o platama. Jedino kolege koje dolaze iz Federacije su rekli da to ne treba i na našu žalost, a zato što se nije imala skupštinska većina, moralo se to uraditi.

Ja postavljam pitanje: Šta se promjenilo od vremena kada smo raspravljali o Zakonu o platama i kada smo tražili da to bude u zakonu do sada kada se traži da se sada i poslanici stave u zakon? Naravno, mi smo tražili da i sudije budu u tom istom zakonu. Mene zanima šta se to promjenilo od tada pa do sada, i šta je to natjerala da se čak ide po 127. prijedlogu, znači još nešto hitnije se od toga dana pa do sada promjenilo?

S druge strane, čudi mi nedosljednost u prijedlozima. Dejtonski sporazum koji je potpisani imao je i svoj Aneks IV gdje su se dogovorile strane u članu IX pod '2. Naknada za lica na funkciji u institucijama BiH ne može se umanjiti za vrijeme trajanja mandata nosioca funkcije' i namjera, ja mislim, da je bila da se osnaže zajedničke institucije u BiH i da te institucije budu atraktivne za ljude u BiH, da dođu i da rade u tim institucijama. Šta se želi ovim postići? Da se ti ljudi destimulišu ovdje u BiH i da se vrati tamo odakle su došli, istovremeno kršeći Ustav BiH? Znajući za to, Stranka za BiH je podnijela izmjenu Ustava BiH baš na ovaj član. Kako se može

tretirati nešto zakonom, kršiti Ustav, a onda tražiti da se Ustav mijenja da bi se nešto radilo? Ne vidim nikakvu povezanost između te dvije aktivnosti. Znači, onda moramo sačekati da vidimo da li će proći izmjene Ustava. Ako prođu izmjene Ustava, onda se može djelovati zakonski na smanjenje plata i naknada zaposlenim u institucijama tako da predlagač bi morao da obrazloži dodatno šta se to desilo u međuvremenu i zašto se paralelno vode postupci koji krše Ustav i postupci koji idu na promjenu Ustava?

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, ako si pažljivo slušao kolegu Kalabića i ovo što si ti sada govorio, to se upravo uklapa u ono što sam ja rekao: treba sve posmatrati u cjelini inicijativa koje smo pokrenuli.

Dakle, imamo repliku, Adem Huskić.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Ja bih se morao zabrinuti, ovo je treći put, gospodine predsjedavajući, kako mi kažete ono što sam ja htio reći. Ali zaista je tako, kolega Živković.

/zajednička diskusija/

ADEM HUSKIĆ:

Ne, ne, imam još. Ne radi se dakle o nikakvoj nedosljednosti jer smo mi pokrenuli, kao što ste i rekli, Vi ste obrazložili ono što bih ja trebao da kažem, mi smo dakle pokrenuli izmjene Ustava. Možda ste Vi malo redoslijed poteza tu u Kolegiju obrnuli, možda je trebalo ...

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

ADEM HUSKIĆ:

Onda će biti uredu, tako je. Dakle, nije nedosljednost, dakle mi smo pokrenuli inicijativu za izmjene Ustava koje će omogućiti ovo. To je jedna stvar.

Drugo, šta se u međuvremenu promijenilo? Promijenila se, u međuvremenu, ona osnovica za obračun, jer je bila 539, ili koliko, oko 530 maraka, pa je vraćena na 498. Znači, to se promijenilo. I, promjena je ono, što je kolega Kadrić rekao, da se ukinu naknade za rad izvan radnog vremena, a koje se dešavaju u toku radnog vremena.

Zahvaljujem.

BERIZ BELKIĆ:

Procedura, procedura.

Replika, Šefik Džaferović.
Raspravljamo o ovom zahtjevu za proceduru.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Pa, ja mislim da se gospodin Živković ne treba sekirati zbog ovog prijedloga, niti njegove procedure. Ovo se stvarno ne odnosi na zajedničke institucije. Vi govorite o nekim zajedničkim institucijama. Ovo se odnosi na institucije BiH, niste pravilno pročital Ustav, na institucije BiH, tako da Vi nemate zaista razloga za bilo kakvu brigu.

Toliko.

BERIZ BELKIĆ:

Živković, replika.
Raspravljamo o zahtjevu za hitnu proceduru.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Znači, ako čitate Ustav, ovdje piše naknade, nigdje nisu napisali plate pa, između ostalog, i naknade koje su dobijene za ljudе koji rade ovdje. Znači, nigdje ne pišu plate. Vi tretirate samo plate, a ispod toga članovima tretirate i naknade, čime direktno Ustav kršite. Iz tog razloga, vaša inicijativa treba da ima određeni redoslijed, gdje treba prvo Ustav da se mijenja, a onda da predlažete ove zakone.

Što se tiče Vaše, da kažem, sugestije, gospodine Džaferoviću, hoću da Vam kažem da i indikativno da taj izraz, a mi smo ga koristili znate i sami '97., *zajedničke institucije* – nikome nije smetao izraz. Međutim, u ovoj godini je to postalo, da kažem, problematično. Ali, ako koristite internet, vjerujem da koristite, ukucajte *zajedničke institucije* na Google i u 0,0 sekundi ćete dobiti 360.000 pojmova o zajedničkim institucijama. Znači, ako, isto tako govorim argumentima o kojima Vi želite da govorite, recimo, o visokom predstavniku kao konačnom autoritetu, on ne bi smio po vama praviti greške. Kako onda da u odlukama gdje je proglašavao zakone, izmjene i dopune zakona i donosio druge odluke, visoki predstavnik koristi termin *zajedničke institucije*. Ako tvrdite da taj termin ne postoji ili ne znači ništa, da pozovemo visokog predstavnika da nam protumači, tu imam prilog odluku visokog predstavnika i mogu da vam dam da to pročitate.

Ako vam visoki predstavnik nije dovoljan argument, pogledajmo zaključke Savjeta za implementaciju mira. Poznat vam je PIK i nadam se da uvažavate njihove odluke, kao i bonske zaključke, gdje na Bonskoj konferenciji o implementaciji mira postoji podnaslov koji se zove *Zajedničke institucije*. I u nekoliko dijelova se koriste zajedničke institucije i u rezimeu Bonske konferencije. Ili možda ne priznajete terminologiju Bonske konferencije. Ali vjerovatno da morate da priznate zakon BiH koji smo zadnji ovdje donosili, Zakon o zastavi BiH "Službeni glasnik" 01/98, u članu 3., gdje se ističe zastava BiH, kaže se *kao i na bilo kojoj drugoj zgradi zajedničkih institucija*. Molim vas, u zakonu imate izraz *zajedničke institucije*, a vi meni ovdje osporavate da ja kažem *zajedničke institucije*. Koliko drstrost može da ide daleko, da ne priznate ni PIK, ni visokog predstavnika, ni zakon BiH.

BERIZ BELKIĆ:

Ovdje je stvar upornosti, dakle samo ponavljam, ponavljam.
Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Drskost zaista može da ide daleko, da se ne poštuje Ustav BiH. Vi ste čitali maloprije Ustav BiH i ovo nije replika samo Vama, nego replika svima onima koji upotrebljavaju ovaj termin, jer u ovoj državi ne postoje zajedničke institucije, ovdje postoje izvorne državne institucije, ali ja ih zovem *institucije BiH*, onako kako piše u Ustavu i kako piše u našem poslovniku. I svi oni koji su to upotrebljavali iz ovih ili onih razloga, ja ih pozivam da prestanu sa tim.

BERIZ BELKIĆ:

Pa evo, ja mislim da je vrijeme da se mi vratimo na temu, ali evo replika još jedna.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Druga replika i očigledno da svi dokazi koje sam ovdje naveo, pričam o argumenitma, za Vas nisu dovoljni. Ja ču reći da je dovoljno za mene da u institucijama RS-a u svakodnevnoj službenoj komunikaciji se taj termin koristi i u rezolucijama i Narodne skupštine i Vlade i mislim da je on sasvim ispravan, legitiman, i odavno je bilo u upotrebi i biće dokle god ima zajedničke BiH koja po Ustavu BiH i to članom I stavom 3. sastoji se od dva entiteta: Federacije BiH i Republike Srpske.

BERIZ BELKIĆ:

Alajbegović, replika.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, ja bih zamolila kolegu Živkovića da se prisjeti određenih stavki iz Kodeksa ponašanja poslanika. I, na neki način, da proba da suspregne određen vokabular koji, na neki način, nije baš primjerен Kodeksu, jer zapravo mjere drskosti su vrlo upitne u ovom parlamentu i ko bi to bio perjanica mjere drskosti: teško bi bilo u ovom trenutku zapravo se odmaknuti od kolege Živkovića po toj mjeri.

BERIZ BELKIĆ:

Ja vas molim, ja vas molim, ma naravno, evo ako želiš, insistiraš, izvoli. Dakle, ja vas molim da se vratimo na dnevni red. Evo, svi ste pokazali patriotizam i sve je o.k.

Jerko Ivanković.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Ma ja će jednu kratku repliku, a kroz jedan slikovit primjer. U bivšem sistemu jedan direktor je ...

BERIZ BELKIĆ:

Daje nam primjer, je li poslovica, Jerko?

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Replika, ali kroz jedan primjer iskazana. U jednoj firmi u bivšoj državi je direktor tebao biti smijenjen i radnički savjet se pripremio, sazvao sjednicu i žele ga smijeniti. On se dogovori sa jednim zaposlenikom kako će se riješiti taj problem, i kad se rasprava razvila o tome i već priprema za glasanje, ustane jedan od zaposlenika i kaže dobro to, ali ja ne želim više spirine naše kuhanice Mare jesti, mi to moramo promijeniti i rasprava se okrene u tom pravcu i umjesto direktora smijene kuhanicu Maru. Tako otprilike mi imamo situaciju: dok zemlja grca u ekonomskim problemima, mi sad vodimo raspravu je li institucije zajedničke ili nije.

Toliko, hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Eto čuli smo. Slavko Jovičić, diskusija. Vraćamo se raspravi, molim vas.

Slavko Jovičić, diskusija.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, uvaženi članovi Savjeta ministara, predstavnici nevladinih organizacija, naravno, i međunarodnih medija, drage kolege i kolegice, ova zemlja jeste u najvećim problemima zbog raznih procedura, ali procedura palijativnih, koje nemaju systemska rješenja. Ovdje se govori o promjeni Ustava i samo o smanjenju plata, recimo, da se vrate na neki nivo. Čitate li vi novine? Ne čitate. Novinari ne pišu kolike su plate, nego primanja, pa fino napišu: 'Poslanici imaju veća primanja nego plate na dnevnice, troškove, razne beneficije, reprezentacije, telefone i čudesa mnoga'. Dakle, ja sam uložio amandmane na jedan drugi zakon koji je sličan ovome, ali sreća, eto oni su to odbili, kaže ne tretira to to, pa će i ja po sistemu gospodina Lijanovića – a ne Mare da Mara strada, nego ne bih volio da niko strada, volio bih da normalno funkcioniše država – reći zašto mi zaista smo u strašnim problemima i podsjetiće vas na ove palijativne mjere koje nam ad hoc dođu po hitnim procedurama i famoznog šećera (tarifnog broja), pa to prođe. Jer kaže: za mjesec dana dobivate još 48 tarifnih brojeva pa ćete ući u proceduru. Pa dođe Prijedlog zakona o akcizama pa se ja grčevito zalagao da se oporezuje luksuz i ostalo što smo mogli zaista uzeti para od onih koji previše imaju, pa to niko ne prihvati. Pa ne znam da li pogrešno uložih ovih 13 amandmana na ove, ne smanjenje plata, nama i treba smanjivati, nego na razna primanja i beneficije i sad se mi uhvatimo ovoga ko pijan plota, kao da samo mi ovdje odlučujemo o svemu i o sebi imamo najbolje mišljenje, da smo najbolji, da smo najljepši, najpametniji, najspasobniji, a sutra jedan tekst, u bilo kojim novinama, a svi će različito pisati. Recimo, ja sam na pretprošloj sjednici govorio sedamnest puta i kupim 12 novina, nijedne nisu prenijele rečenicu, barem onu za koju sam se ja zalagao, a to je ova ekonomска situacija i procedure.

Zato vas molim, nije loše da dolaze ove procedure, ali to su palijativne mjere koje ništa ne rješavaju, to je potrebno sistemski da riješi neko u ovoj državi. Ko je pozvaniji nego da od Savjeta ministara dođu razni prijedlozi mjera, pa i od nas poslanika, pa i od komisija. Ali ja još nisam nikada čuo, pa i ja tako radim, da sam ja pozvao kolegu iz neke druge stranke, pa tako otvoreno govorim, iz nekog drugog naroda, i rekao: ljudi, ovo je dobro za ovu zemlju, hajmo se dogovoriti nas tri predstavnika tri naroda, tri političke stranke i to staviti u proceduru. Imaće lakšu prohodnost, dobiće podršku, odgovara svima.

Dakle, nisam protiv ovakvih načina, ali ovo ne rješava ništa, radi se o izmjeni Ustava. Šta ćemo ako ovo promijenimo danas i uđe u hitnu proceduru. Smanjiće opet sebi plate, imam amandmane, čućete ih pod tačkom 8., možda nisu tamo ove mjere šta sam ja predložio. To su rješenja da pomognemo i da skupimo tih, ne 40 miliona, nego 140 miliona. Ali zbog palijativnih mjeru i raznoraznih procedura nećemo doći na red, jer ću ja dobiti zaista jedno upozorenje korektno, drugarsko, prijateljsko od uvažavajućeg predsjedavajućeg, jel', kojeg poštujem, pa će mi usmjeriti pogled, prošli put sam gledao gore, jer je gore sjedio Šakota, sad gledam tam. Pa mi zavisi od takvih mjeru, nemojte misliti da vas prozivam lično, nego te mjere ništa ne znače. Danas 20 hiljada radnika u institucijama, evo ja ću malo promijeniti, BiH čeka hoćemo li mi smanjiti njima plate po ovom prijedlogu što je predložio Savjet ministara. Dokle ću ja podsjećati razne procedure da konobaru ne možemo smanjiti 10%, 60 maraka je za njega previše. Ali može nama, ali možemo u ovaj zakon uvesti i pravosudni sistem, mi ne određujemo budžet. Sve korisnike za koje mi određujemo pare, sve možemo, ali to treba napraviti sistemski.

I gospodin Križanović je maloprije govorio o poslovničkoj intervenciji. Pa, gospodo, odosmo na godišnji odmor! Kad sam u novembru tražio zajedničku sjednicu hoćemo li preživjeti i šta je sa tim mjerama ekonomskim, odosmo na odmor, nema mjera, gdje ćemo se vratiti. To su sve procedure.

BERIZ BELKIĆ:

Pa zar ideš ti na odmor?

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

To su procedure. Hvala Vam, gospodine predsjedavajući, što ste me saslušali.

BERIZ BELKIĆ:

Vidim da je rasprava sve o proceduri cijelo vrijeme.
Zlatko Lagumđžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Kolega Križanović je iznio stavove Kluba SDP-a i mislili smo da će biti dovoljno jasno, međutim rasprava ide dalje. Ja bih htio samo da podvučem prave i pravne razloge, proceduralne i suštinske razloge.

Pošto je kolega Križanović govorio o pravim razlozima, prije svega, govoreći o proceduri, on je vrlo jasno rekao i želim to da ponovim, da smo mi spremni da razgovaramo o ovakovom zakonu. Ali zakon, kako je ovdje dat po članu 127., u sebi ima, najblaže rečeno, dva elementa: stavljanje poslanika u zakon protiv čega je Klub SDA bio, vidim sad je za – uredu, evolucija, normalna stvar – međutim postoji drugi dio ovog zakona koji ćemo mi u potpunosti podržati. Imamo problem: ne možemo ga podržati po 127., jer onda moramo sankcionisati obje stvari, stavljanje poslanika u zakon i ukidanje nadoknada za nadzorne odbore i slične stvari. Dakle, ukoliko se stavi u redovnu proceduru, mi smo spremni da podržimo ovo ‘i) Ukitanje nadoknada za nadzorne odbore’, koje rješava stav (2), odnosno stav (3) Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama poslanika i drugim nadoknadama.

Dakle, iz tih razloga, pošto bi željeli da podržimo dobru intenciju, nadam se, da se ovaj dio, ... kolega Bahtić je govorio o tome da se radi o milion maraka, da li godišnje, mjesечно, važno je, ali eto dobro bi bilo da smo imali tu kalkulaciju, tako da mi možemo to podržati. Ali imamo problem: ako idemo po 127., onda ne možemo to podržati, jer ćemo doći u koliziju sa svojim stavom koji je od ranije poznat. To je što se tiče jedne stvari.

A druge stvari, drugo pitanje, gospodine predsjedavajući. Mi danas imamo doslovno dva zakona, pod tačkom 3. i tačkom 8., koji se isto zovu. Ja vas upućujem na proceduru, član 101. (Podnošenje prijedloga zakona), stav (2) i stav (5). Stav (2) kaže kako Kolegij odlučuje, i to nije sporno. Stav (5) reguliše situaciju koju mi imamo danas i mislim da se vi po njoj niste ponijeli. Kaže: ‘Ako je Dom dobio više prijedloga zakona koji reguliraju ista pitanja’, a to je upravo ovaj slučaj, ista pitanja, da, ovo ne da su ista pitanja, nego isti zakon sa istim pitanjima, dakle dva zakona koja regulišu isto, isto se zovu. A sad vi meni možete objasniti da se oni isto zovu, ali regulišu različita pitanja, i to ne bi me začudilo da mi neko objasni. Dakle, dva zakona identično se zovu, a hoćete da mi kažete da nisu ista pitanja. Dobro. Dakle, dva zakona koji reguliraju ista pitanja, i jedan i drugi imaju namjeru da uštede u skladu s recesijom. Kolegij upućuje u proceduri u skladu sa stavom ‘(2) Ako Vijeće ministara BiH nije predlagač zakona’ a to je konkretno slučaj da imamo prijedlog Vijeća ministara i prijedlog koji nije došao iz Vijeća ministara, ‘Kolegij zakone upućuje Vijeću ministara’, ne znam jeste li uputili ovo Vijeću ministara, i Vijeće ministara je bilo dužno da vam da mišljenje. Mi to mišljenje nemamo pod uslovom da ste vi to uputili. A onda stav (5) dalje kaže: ‘Kada Dom dobije mišljenje Vijeća ministara o zakonu’, koji mi nemamo, jer ne znamo da li ste ga uputili, ni da li su ga oni dali, onda, ‘zakon ako je dobio pozitivno mišljenje’ – i ... ministri, svakako ih ima najviše u Vijeću ministara iz Stranke za BiH, izborili za ove dopune i za objedinjavanje, onda taj zakon – ‘u dalnjoj proceduri ima prioritet’. Vidite kako bi lijepo to riješili.

Dakle, moj prijedlog, gospodine predsjedavajući, je da mi ovo uputimo u skladu s Poslovnikom i da se proba stvar suštinski riješiti, a ne demagoško kozmetički.

Hvala lijepa.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, demagoški mi smo Poslovnik protumačili, mi ostajemo ... pri svom stavu, a što se tiče dnevnog reda moglo se raspraviti ovo u dnevnom redu. Idemo dalje, dakle replike.

Salko Sokolović.

SALKO SOKOLOVIĆ:

Replika gospodinu Jovičiću. E ovako, ovo on što priča je stvarno više demagogija, ovo je demagogija o čemu priča Slavko. Jer pjeva je himnu, pa onda nije glasao za nju. I sad pjeva kako je on predložio određene mjere, a tu nema poslanika. Znači, nema poslanika. Slavko, ja tebe razumijem, al' prvo poslanike treba uvesti u zakon, i onda u paketu rješavati, i onda ću ja prvi dići ruke za tvoje amandman, jer ti tu tamo nešto to koriguješ. Što se tiče ovog zakona Vijeća ministara, pa šta su oni to smanjili još, to mi nije jasno, ja sam vidio samo tamo da su regres malo ukinuli. Konkretno, regres ukinuli.

Prema tome, potreban nam je taj zakon, u kome bi onda trebali da intervenišemo na način da onda bude to što želimo svi. Na kraju krajeva, evo, i ne razumijem ni prijedlog SDP-a ili dijelom razumijem, ali kako ćete onda ući u situaciju da korigujete, jer ja vam garantujem preko Administrativne komisije u ovakvom sastavu nikakva korekcija plata i primanja poslanika se neće moći desiti, jer imaju, znači, ljudi koji vrše stalnu opstrukciju prijedloga koji idu u tom pravcu. Zato sam ja iskreno da ovo bude zakon, dio zakona u kome bi onda mi probali da nešto uradimo u Parlamentu ovdje u odnosu na ovu priču, koju svakodnevno pričamo, i da ona ne bude više demagoška.

BERIZ BELKIĆ:

Idemo dalje s replikama. Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Profesor Lagumdžija reče da je SDA bila protiv toga da uđemo u zakon. To nije tačno, nemojte govoriti neistine. Mi smo bili svakako da bude ovaj dio zakona, ali nipošto sa ovakvim plaćama. Iznijeli smo pripremljene argumente koje ste vi zapisali, pa izašli pred novinare, pa te naše argumente onda tamo upotrijebili, je li, jer se niste bili pripremili za sjednicu. Dakle, svi ovi ...danас koji nisu za to da se ova stvar usvoji i nekakve principijelne razloge tu iznose i prave se pametni, ustvari, izbjegavaju da idućeg mjeseca prime hiljadu maraka manje. Jer, ako ovo danas usvojite, da znate idućeg mjeseca ćete imati hiljadu maraka manje primanja. Prema tome, prihvati taj prvi stepen, a onda komisija radi na tome da se malo jače smanje plaće. To se ne zaustavlja s ovim, pa imate priliku da postupite po zahtjevu SDA i da 20% smanjite još plaću. Prema tome, predlažem vam da usvojite ovaj prijedlog, jer to konkretno znači već idućeg mjeseca hiljadu maraka manje, bit će paušal manji, bit će komisije manje.

BERIZ BELKIĆ:

Slavko Jovičić, replika. Idemo dalje replike.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Pa, poštovani predsjedavajući, ja ne znam u kojem zakonu treba uopšte stajati poslanik. Ja govorim o ljudima, izabranim funkcionerima, 42 je poslanika i 15 delegata i ako se samo zakon treba donijeti za 57 ljudi u jednoj zemlji, a imamo članove Savjeta ministara, članove Predsjedništva, razne agencije, dakle, ja sam u amandmanima, biće pod tačkom 8., rekao da svi

koji imaju primanja preko 2,5 hiljade maraka, ma normalno da se to odnosi na nas, neću ja navoditi Slavko Jovičić Slavuj, Salko Sokolović, Marko Marković – dakle odnosi se na sve. I ja, neka mi spočitava ko šta hoće, rekao sam ne bavim se demagoškim stvarima i čak sam izazvao animozitet kod kolega što sam rekao da mi najmanje imamo odgovornosti prema ljudima u koje se zaklinjemo a, naravno, ovdje se danima i sjednicama gložimo oko raznih stvari.

A kad je u pitanju himna, tu sam ja doveden u nezgodnu situaciju, biće ta tačka dnevnog reda, barem se nadam, jednom. Da mukotrpno provedemo godinu dana usaglašavajući, dovedemo do kraja, da onda se to negdje izmijeni i da se ja dovedem u poziciju da glasam protiv sebe u ovoj komisiji, a da glasam za drugi prijedlog. E, to bi bila demagogija, to ne bi bilo principijelno, to ne bi bilo sa moje strane pošteno, kad je to u pitanju. A, ako bude usvojena hima, ja će ja zapjevati. Čuli ste neku veče, ko je gledao, kako fino pjevam i nikakav nije problem i ne stidim se toga.

Nego sam maloprije kad sam govorio, gospodine Sokoloviću, ne стоји овдје посланик, ne стоји овдје министар, ne стоји овдје директор агенције, ne стоји овдје нико, овдје стоје људи који имaju primanja preko 2,5 hiljade maraka i moraju se na svakoga odnositi, па ћете чuti pod tačkom 8. kad budem obrazlagao amandmane. I ja Vas uvažavam i nisam uopšte shvatio da ste Vi meni uputili kritiku, ali zapamtite, u ovom parlamentu nikad se nisam bavio demagogijom, u životu se ne bavim demagogijom. Da li to nekome odgovara, čak izazivam, kažem, animozitet i od svojih kolega, pa i trpim neke primjedbe, pritužbe, pa nekada i uvrede, ali ja sam čovjek tolerantan i ja sve će izdržati. I, ja nisam majka Tereza da zastupam 20 hiljada radnika u zajedničkim institucijama koji čekaju kakav ćemo mi donijeti zakon, pa da meni smanje 10%, a ja će predložiti da smanje poslanicima 10% platu, i da smanje, ponavljam, konobarima 10%, Graničnoj policiji 10%, to nije, ljudi, isto, i to nije demagogija.

BERIZ BELKIĆ:

Ja zaista nemam načina da vas podsjetim da raspravljamo o zahtjevu za proceduru iako cijelo vrijeme govorim, ali evo.

Replika. Zlatko Lagumđžija.

ZLATKO LAGUMĐŽIJA:

Pa dobro, nadam se da ima ko prenijeti gospodinu Bakiru Izetbegoviću, valjda ima neko da ga podržava da bi mu prenio ovo što će sad kazati, pošto se on meni obratio i replicirao.

Ja potpuno razumijem gospodina Izetbegovića koji je, otkad je usvojen ovaj zakon, do danas imao nekih drugih političkih preokupacija pa je neke stvari zaboravio, ali sad će imati vremena da se fokusira na ovakve naizgled vrlo banalne stvari. Treba ga podsjetiti da se SDA zalagao za smanjenje koeficijenata i tu smo bili zajedno, i mi smo se zalagali za smanjivanje ukupnih koeficijenata i funkcionerskih plaća, pa i plaća poslanika. Međutim, onda se našla čarobna formula da se poslanici izbjegnu, izbace iz zakona. Ko je našao iz te koalicije, da li neki mađioničar kao ovaj predsjednik Komisije za finansije koji se ovako smješka, dakle i onda je SDA glasao za ovakav zakon sa izbačenim poslanicima, iako nije uvažen njihov stav o smanjivanju onih, da budemo korekti, dake to su činjenice. Upravo iz tih razloga ja sam očekivao

da će nas oni podržati da ovo stavimo u redovnu proceduru pa da se ponovo vratimo na ono za šta smo se zalašali krajem prošle godine. Ja ne znam kako će se to smanjiti za hiljadu maraka, kako je rečeno, jer sam ja u budžetu do sada ostavio preko pola miliona maraka, tako što nisam bio na plati otkad sam izabran u ovaj parlament još u muzeju.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Odlično, odlično. Dakle, ja sigurno neću ostati za manju platu ni za koliko zbog toga što se ovo usvoji. Ali je činjenica sljedeća, koeficijent koji je sad nama dat po članu 127. (*uzmi ili ostavi*) je isti koeficijent koji je bio u inicijalnom prijedlogu zakona, koji je amandmanski izbačen. Dakle, mi samo smatramo da zato to treba staviti u redovnu proceduru i probati zaista naći zajednički jezik za sve ovo.

Hvala lijepo. Pošto čovjeka nema, bit ću, bio sam fin.

BERIZ BELKIĆ:

Pa doći će, evo ima, prijavili su se. Ja vas stvarno molim, zaista ovo nema više smisla, zaista više ovo nema smisla. Imamo na dnevnom redu ovaj zahtjev za proceduru, ja vas stvarno molim, a evo, ako insistirate.

Milica Marković, replika. Zahvaljujem se onim što su odustali.

MILICA MARKOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Ne znam zašto prejudicirate da li će neko govoriti kad se javi o proceduri ili ne, evo ja Vam kažem unaprijed da ću govoriti o proceduri. I moja replika se odnosi na to.

Dakle, traži se da usvojimo nekakav zakon po hitnom postupku, a pri tome smo čuli iz izlaganja gospodina Živkovića da je sam prijedlog takvog zakona u suprotnosti sa važećim Ustavom. I gospodin Izetbegović koji ulazi i izlazi iz ove sale sa punim ustima, BiH u ustima, kaže da treba sad taj zakon prihvati, bez obzira što smo čuli od gospodina Živkovića koji je rekao da se izabranim zvaničnicima u institucijama BiH u vrijeme trajanja mandata ne mogu smanjivati primanja. I Stranka za BiH je podnijela amandman na taj Ustav, ali se sad traži da mi donesemo zakon preko važećeg Ustava. Pa, ja ne mogu da shvatim zaista da poslanicima, koji donose zakone, treba objasnjavati da je Ustav stariji od zakona, i da svaki zakon koji donosimo mora imati ustavnu osnovu za svoje donošenje i za svoje usvajanje. I sad to nekome treba ovdje objasnjavati ili neko želi tako da nas prevede žedne preko vode i da kaže, evo, da mi dobijemo zakon i da se nekome izbjije hiljadu maraka. Nije problem u hiljadu maraka. Ako je nekom stalo da izbjije nama svima po hiljadu maraka iz novčanika, hajte da se dogovorimo neka Administrativna komisija odluči kako će nam to izbiti i izvaditi iz novčanika, nemam ništa protiv. Ali nemojte da se dovodimo u situaciju da objasnjavamo ovdje da ne možete donijeti odluku koja nije u skladu sa zakonom, niti možete donijeti zakon koji nije u skladu sa Ustavom i nema ustavne osnove.

I ja zato sam se javila i hoću i zato će Klub SNSD-a biti protiv prihvatanja ovog prijedloga izmjena i dopuna zakona, da ne govorimo o ovim drugim demagoškim stvarima o kojima su govorile druge kolege, ali ovo je, zaista, dovodimo se u situaciju da radimo i pričamo nešto što je jednostavno kao jedan i jedan da su dva.

BERIZ BELKIĆ:

Ja vam samo kažem da nije protiv Ustava BiH ovaj zakon. Ja sam govorio o jednom harmoniziranom pristupu itd. Ali se ne slušamo.

Replika, Remzija Kadrić. Treći put Remzija.

REMZIJA KADRIĆ:

Nisam, ja sam odustao od jedne. Samo da ovo ponovim što ste Vi... Dakle, ne mora da znači ako je Živković rekao da je ... ovaj prijedlog zakona protivustavan da je protivustavan. Dakle, ovaj prijedlog zakona nije protivustavan, on je u skladu sa Ustavom.

BERIZ BELKIĆ:

O tome ocjenjuje Ustavni sud. Da se vratimo na raspravu o ovom zahtjevu za hitnu proceduru.

Jerko Ivanković, Vi ste imali već, a ono je bila replika.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedatelju, kolegice i kolege zastupnici, uvaženi gosti, ima jedna poslovica koja kaže: 'Ne možete me malo platiti koliko ja mogu malo raditi'. Ja isto mislim da ovo možda ne treba rješavati po hitnom postupku, da bi ovome trebalo daleko serioznije i ozbiljnije prići. Jer samo jedna informacija: zahvaljujući vanjskotrgovinskoj politici većine u ovom domu, u prošloj godini su država i građani kroz vanjskotrgovinski deficit izgubili 9,5 milijardi maraka. Da se mi svi odrekнемo svih plaća, mi ne možemo uštediti samo 1% tog. Znači, mi imamo enormne ovlasti u ovom domu, donosimo jako bitne odluke i mislim da u tom kontekstu bi trebalo nagrađivanje tih ljudi koji donose tako jako bitne odluke regulirati na jedan temeljitiji način.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Ako sam te dobro shvatio, optužuješ Parlament da smo oštetili državu 9,5 milijardi.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, ja tvrdim da si najveću neistinu na svijetu rekao danas.

Idemo, dalje Šefik Džaferović. I ima sud za ovo.

Šefik Džaferović, diskusija.

/kratko prekinuto snimanje/

BERIZ BELKIĆ:

Zaključujem raspravu o Zahtjevu Stranke za BiH za hitnu proceduru i nadam se da nećete zaboraviti da smo obavili praktično i raspravu o pola tačaka dnevnog reda današnje sjednice.

Idemo na tačku 3., pardon, 4.

Ad. 4. Zahtjev poslanika Jerke Ivankovića za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama Zakona o akcizama u BiH po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, 9. jula je podnio Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama, sa Zahtjevom za hitni postupak.

Otvaram raspravu o ovom zahtjevu. Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedatelju, kolegice, kolege zastupnici, uvaženi gosti, ovaj zakon je jako bitno da pokušamo uraditi po hitnom postupku, jer ako se sjetimo rasprava prije dvije godine u ovom domu, kad smo imali ratifikaciju Sporazuma CEFTA, onda je veliki dio nas govorio kako treba, kada ratificiramo CEFTA-u, jednim snažnim poticajima podržati našu proizvodnju kako bi ona mogla preživjeti nelojalnu konkurenčiju koju će imati u odnosu na druge razvijenije članice CEFTA-e. Imali smo izlaganja i predsjedatelja Vijeća ministara i ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa koji su isto tako zagovarali snažne poticaje po primjerima kao što to rade susjedne zemlje, kao što to radi EU. Za primjer, susjedi imaju deset puta veće poticaje nego što imamo mi u BiH, a EU izdvaja 43% svog proračuna za poticaje ili tisuću puta više nego što imamo u BiH. A isto tako smo ratificirali ovdje Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, njegov aneks Privremeni sporazum koji nalaže smanjenje carina prilikom uvoza proizvoda iz EU u BiH i time našu proizvodnju izložili još daleko jačoj i razvijenijoj nelojalnoj konkurenčiji, a u međuvremenu ono što smo ovdje govorili da bi trebali realizirati nitko nije realizirao. Mi smo očekivali da će to realizirati niže razine vlasti, one su očekivale, vjerojatno, da ćemo to realizirati mi. Danas, nakon dvije godine, sa enormnim posljedicama od kojih je i ovaj deficit u prošloj godini od 9,5 milijardi, imamo preko 15 tisuća firmi sa blokiranim računima u BiH, imamo preko 50 tisuća izgubljenih radnih mjesta samo u zadnjih pola godine. Iz tog razloga, sa ovim zakonom bi pokušali zaustaviti taj negativni trend.

Jedan samo primjer u području poljoprivrede gdje smo imali carine sa EU, uzet će, na jedan kilogram svježeg mesa namijenjenog za tržište smo imali carinu dodatnu 2,5 marke i 10% u postotku, što je otprilike iznosilo negdje oko 3 marke. Ona se već smanjila za 50%, znači za 1,5 marku i svi proizvođači u BiH su sada nekonkurentni za tu 1,5 marku. Sa novom godinom će se smanjiti još za 75 feninga, a sa krajem iduće godine još za 75 feninga. Našim proizvođačima će nedostajati 3 marke po kilogramu, koliku su imali zaštitu prije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Ukoliko ne nadoknadiamo to poticajima, kao što je evropskim proizvođačima i proizvođačima u susjednim zemljama to nadoknađeno, praktično će nestati ta proizvodnja i povući će cijeli lanac, znači preko stočarstva, onda i ratarstva, jer neće imati kome žitarice prodati, jer je situacija jako slična.

Evo, ovo su samo neki od elemenata zašto sam ja predložio hitni postupak. Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, čuli ste obrazloženje, argumentaciju predлагаča.

Imam prijavljenog Bajazita Jašarevića. Izvolite, gospodine Jašareviću.

BAJAZIT JAŠAREVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, ... raspravljat će o proceduri, mislim da nije moguće o zakonu koji tretira oblast akciza raspravljati i odlučivati na jednoj sjednici bez pribavljenog mišljenja, ne mišljenja nego stava, bez pribavljenog stava Upravnog odbora Uprave za indirekno oporezivanje. Dakle, najbrže što se može je skraćena procedura. A, s obzirom na vrijeme u kome se donosi, čini me se, da i taj skraćeni postupak ne bi bio realan, pa molim dakle Parlament da o tome vodimo računa. Dakle, nije moguće danas odlučivati o zakonu osim ako ne mislimo da ćemo ga odbiti.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Jerko Ivanković.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Pa, ja će samo podsjetiti. Zadnje usvajanje zakona o izmjenama, zapravo, Zakona o trošarinama gdje smo imali amandmane i o njima smo se izjašnjivali i bez odluke Upravnog odbora o tim amandmanima, tako da smo uveli praksu da se možemo izjašnjavati, a onda, ako to ne prođe i nemamo potrebe tražiti tu suglasnost; a ako to prođe, onda je logično da do konačne procedure se može pribaviti odluka Upravnog odbora.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

A koje konačne, Jerko? Konačna bi bila odmah.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

A u Parlamentarnu, da, da, dobro.
Više prijavljenih nemam. Zaključujem raspravu o tački 4.

Idemo na tačku 5.

Ad. 5. Zahtjev Vijeća ministara BiH za razmatranje Prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Okvirnog zakona o visokom obrazovanju po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika

BERIZ BELKIĆ:

Vijeće ministara nam je 20. jula dostavilo prijedlog ovog zakona i ovaj zahtjev za hitni postupak.

Otvaram raspravu. Nemam prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Idemo na tačku 6.

Ad. 6. Zahtjev poslanika Adema Huskića za razmatranje Prijedloga zakona o dopuni Zakona o „Službenom glasilu BiH“ po skraćenom postupku, u skladu sa članom 126. Poslovnika

BERIZ BELKIĆ:

15. jula je poslanik Adem Huskić dostavio u proceduru prijedlog ovog zakona i ovaj zahtjev za skraćenu proceduru.

Otvaram raspravu. Nemam prijavljenih. Zaključujem raspravu o tački 6.

Idemo na tačku 7.

Ad. 7. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u BiH – predlagač: Zajednička komisija za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku (drugo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Prijedlog ovog zakona je na 55. sjednici usvojen u prvom čitanju. Skinut je sa 57. sjednice jer nismo blagovremeno dobili izvještaj nadležne komisije. Ovaj put smo sada dobili Izvještaj 7. jula i, kao što ste vidjeli, Komisija je prihvatile Prijedlog zakona uz usvajanje dva amandmana. U ovoj plenarnoj fazi nemamo amandmana.

Otvaram raspravu. Zaključujem raspravu jer nema prijavljenih.

Idemo na tačku 8.

Ad. 8. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine – predlagač: Vijeće ministara (drugo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Usvojili smo ga na 57. sjednici u prvom čitanju. Izvještaj smo dobili 20. jula. Komisija je Prijedlog zakona usvojila u predloženom tekstu i u svom izvještaju predlaže zaključak da Predstavnički dom zadužuje Vijeće ministara da prilikom izrade podzakonskih akata Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, kojim će se regulisati ... prava na troškove smještaja i naknade za odvojeni život, posebnu pažnju posveti pripadnicima OSA-e kako im se navedena prava ne bi uskratila. U plenarnoj fazi gospodin Jovičić brani 13 amandmana koji nisu prihvaćeni u komisijskoj fazi.

Otvaram raspravu. Nemam prijavljenih. Zaključujem raspravu o tački 8.

Idemo na tačku 9.

Ad. 9. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sportu u BiH – predlagač: poslanik Denis Bećirović (drugo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Također se radi o drugom čitanju. U prvom smo ga usvojili na 56. sjednici. Izvještaj je Komisija dostavila 20. jula. Komisija je prihvatile ovaj zakon u predloženom tekstu. Nemamo amandmana na Prijedlog zakona.

Otvaram raspravu. Nemam prijavljenih. Zaključujem raspravu o tački 9.

Idemo na tačku 10.

Ad. 10. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH, sa Mišljenjem Ustavnopravne komisije – predlagač: Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova (prvo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, ovaj zakon je od 26. u proceduri. Mišljenje Ustavnopravne komisije o ustavnopravnom osnovu i principima dobili smo 20. jula. Komisija nije podržala principe

predloženog zakona. Prema tome, mi raspravljamo i odlučujemo o Mišljenju Komisije, naravno, i o zakonu. Ako se Mišljenje usvoji, Prijedlog zakona je odbijen; ako se ne usvoji, vraća se Prijedlog zakona Komisiji na ponovno razmatranje i dostavu novog mišljenja o principima.

Ja imam ovdje prijavljenog Vinka Zorića.
Izvolite, gospodine Zoriću.

VINKO ZORIĆ:

Pozdravljam sve nazočne.

I, uz žaljenje što ovaj zakon nije dobio pozitivno mišljenje nadležnog povjerenstva, ja ču reći da nisam zadovoljan Obrazloženjem, jer, pročitat ću, doslovno u Obrazloženju piše: 'U skladu s člankom 107. stavak (1) Poslovnika Zastupničkog doma, Ustavnopravno povjerenstvo u obrazložnju negativnog mišljenja o načelima predloženog zakona ističe da su u tijeku rasprave, kojoj su nazočili predlagatelji zakona, iznesena različita mišljenja o načelima zakona, te su rezultati glasovanja pokazali da načela Prijedloga zakona nisu prihvatljiva.' Ovo nije nikakvo obrazloženje. Dakle, samo ovdje piše da je bilo različitih mišljenja i da se glasovanjem utvrdilo da je to mišljenje negativno. Stoga, da ne bih ja širio veliku raspravu, predlažem tri zaključka po ovoj točci dnevnog reda.

Prvi zaključak: 'Ne prihvata se Mišljenje Ustavnopravnog povjerenstva o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH (predlagatelj: Povjerenstvo za ostvarivanje ravnopravnosti spolova).'

Drugi zaključak: 'Povjerenstvo će ponovo razmotriti Prijedlog zakona i sačiniti novo mišljenje u roku od 30 dana.'

Treći zaključak: 'Ukoliko mišljenje ponovo bude negativno, Ustavnopravno povjerenstvo će jasno i argumentirano obrazložiti razloge za odbijanje načela zakona, sukladno članku 107. stavak (1) Poslovnika Zastupničkog doma.'

BERIZ BELKIĆ:

U najvećoj mjeri mi smo po Poslovniku i obavezni tako postupiti, naravno, ako Dom izglosa protiv ovog mišljenja, dakle ovog izvještaja.

Dakle, dalje Šefik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, koleginice i kolege, Obrazloženje Ustavnopravne komisije je ovo obrazloženje i ono je takvo. Neki mogu biti zadovoljni, neki ne moraju biti zadovoljni, je li, to je sada stvar kako ko tu stvar posmatra. Ja se nadam da će danas članovi Ustavnopravne komisije, koji su bili prisutni, detaljnije upoznati Dom šta se zapravo dešavalо na Komisiji, šta su bili razlozi glasanja i „za“ i „protiv“ i onih koji su bili „uzdržani“. Vi ste vidjeli da je pet članova Komisije glasalo „protiv“ ovoga. Dva člana su bila „za“ i jedan član Komisije je bio „uzdržan“.

Suština ovoga prijedloga svodi se na to da se zatvore kandidatske liste i umjesto postojećeg principa da u bosanskohercegovačkom izbornom sistemu postoje otvorene kandidatske liste i da se na taj način pokuša osigurati veća zastupljenost manje zastupljenog spola u zakonodavnim organima vlasti u BiH. Činjenica je da je ženski spol danas mnogo manje zastupljen od neke projekcije koja postoji u Izbornom zakonu među izabranim zvaničnicima u zakonodavnim organima u BiH i da o tome treba dobro promisliti i treba prihvati rješenja koja će pomoći da se taj debalans otkloni. I niko u Ustavnopravnoj komisiji od toga ne bježi. Ali ostvarivati ovaj jedan demokratski standard tako što će se poništavati drugi demokratski standard, a sasvim je sigurno da će demokratski standard omogućiti biraču da se, osim što se može opredjeljivati za političku stranku, može opredjeljivati i za ličnosti koje su navedene na listi političke stranke, mislim da nije prihvatljivo. Ja mislim da su otvorene liste jedna pozitivna tekovina izbornog sistema BiH i mi treba: ne da razmišljamo kako da ih zatvorimo, nego da razmišljamo kako još više da taj proces otvorimo prema biračima.

Mi smo nedavno boravili u Švicarskoj, ustavnopravne komisije oba doma i, recimo, tamo smo vidjeli da birači imaju pravo da biraju onoliko osoba koliko ulazi u neki parlament sa ponuđenih lista političkih stranaka, i to ne u okviru samo jedne političke stranke, nego svih političkih stranaka. Ja mislim da mi o tome treba da razmišljamo kako to u BiH napraviti da se ljudima učini dostupnom kompletan politička ponuda da mogu da se o njoj opredijele. Zbog toga je Ustavnopravna komisija većinom glasova dala negativno mišljenje na ovaj zakon, jer, ponavljam, po meni, nije dopustivo da se zalaganje za jedan demokratski standard, koji svakako trebamo postići u našem društvu, postiže na način što se poništavaju dostignuća u jednom drugom demokratskom standardu, dakle otvorene liste. I zbog toga mi predlažemo, i u našem izvještaju je to napisano, da Predstavnički dom treba, kada se formira ova interresorna radna grupa za izmjene i dopune Izbornog zakona, ona će svakako biti formirana prije nego što budu raspisani izbori – do tada mora okončati svoj rad i izmjene moraju biti usvojene, kao jedan od mandata ovoj komisiji da i ovo pitanje da se nađe najbolji mogući način kako da se ovaj procent koji je sada na nivou proklamacije u Izbornom zakonu, bar procenat kada je sastav lista u pitanju, preslika i na stanje izabralih zvaničnika u institucijama BiH.

Toliko, hvala vam.

**PRVI ZAMJENIK
PREDSJEDAVAJUĆEG
MILORAD ŽIVKOVIĆ:**

Zahvaljujem.

Sljedeća za diskusiju je uvažena poslanica Azra Alajbegović.

Pardon, replika, uvaženi poslanik Vinko Zorić. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Ma, mislim da će vrlo brzo potrošiti dvije replike. Ovo nije replika nego ispravak netočnog navoda. Dakle, kad netko hoće isprovocirati da predlagač zakona potroši dvije replike, ako je, je li, zastupnik predlagač, onda navede potpuno netočan navod. Naime, kolega Džaferović je rekao u svojoj prvoj rečenici da je za negativno mišljenje glasalo pet zastupnika, a u izvješću piše sasvim drugačije.

Ja ne znam hoćete li Vi meni uračunati ovu repliku, ovo je ispravak netočnog navoda. I, zapravo mene interesira, kao predлагаča zakona, što je istina. A nisam htio pričati o zakonu, on je potrošio cijelo vrijeme pričajući o zakonu, kao predsjedatelj tog povjerenstva, umjesto da nam je obrazložio što to ne valja u ovom zakonu. Dakle, u ovom izvješću s te komisije mi smo samo dobili nekakva dva zaključka koja su uvjetovana, puno se toga treba dogoditi da ovo bude prosljedeno dalje, a ovdje piše da su bila četiri glasa „protiv“, dva „suzdržana“ i dva „za“. Ne znam zašto je kolega Džaferović na jednom mjestu falsificirao istinu, na jednom od ova dva, je li.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Jovičić, replika.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Pa, poštovani predsjedavajući, ja ne znam kako da sad ovo definišem, kao replika. Ja vas kolege moram upoznati – ja zaista imam zdravstvenih problema i često napuštam sjednicu, ne što ja to hoću da hodam po hodniku. Ali nisam mogao da vjerujem da ćete šest tačaka za pet minuta tako da kao cunami zbrišete i da upravo amandmane na tačku 8. da mi ne pružite mogućnost da ih branim u plenarnoj fazi. Ja ne znam, ja znam da ste vi zaključili tu tačku. Kao da je neko čekao i Boga molio da ja izadem, a ja sam, ljudi, morao izaći, ponavljam vam, zbog zdravstvenih problema moram često da napuštam ali nije mi naum padalo da hodam. Pa sam,

---

(?)
/nije uključen mikrofon/

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

što se tiče, da ste gledali, na četiri noge, čini mi se, dotrčao. Kad sam čuo da je to završeno, bio sam frapiran. Ja ne znam, poslovnički nije moguće da vratite!?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Moram da Vas prekinem,

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Predsjedavajući, ja vas poštujem.

MIOLORAD ŽIVKOVIĆ:

ne govorimo o tački dnevnog reda. S druge strane, imali ste priliku da se sa predsjednikom svoga kluba dogovorite da on tad napravi pauzu i da onda sačeka da Vi dođete. Prema tome, te probleme molim vas nećemo rešavati sada, sada smo na drugoj tački dnevnog reda.

Uvaženi poslanik Šefik Džaferović, replika. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Da, ja se zaista izvinjavam, ja sam trebao uzeti ovaj izvještaj pred sebe ovde. Ja sam išao, kad sam dakle govorio, imao sam tu sjednicu Ustavnopavne komisije pred očima i moguće su naravno greške, četiri su glasa bila „protiv“, dva su bila glasa „za“ i dva su bila „suzdržana“ glasa. To piše u Izvještaju Komisije i to tako jeste. Ja se izvinjavam zbog greške koju sam načinio u svom izlaganju. Nemojte ovo gospodinu Vinku Zoriću uzimati kao jednu potrošenu repliku.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uredu, ovo nije bila replika. Imate još pravo na dvije.
Sljedeći za diskusiju je uvaženi poslanik Jozo Križanović. Izvolite.

AZRA ALAJBEGOVIĆ
/nije uključen mikrofon/

JOZO KRIŽANOVIC:

Da, da, Azra je prije mene.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Pardon, poništila se prijava. Znači uvažena poslanica Azra Alajbegović je bila na redu, izvinjavam se.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, ja sam zapravo htjela da više kažem da je ovaj prijedlog zakona ... o kojem danas diskutujemo i o kojem imamo Izvještaj Ustavnopravne komisije prilika da, na neki način, apostrofiramo određene probleme koje imamo u određenoj suficijentnosti zastupljenosti žena, kako u zakonodavnoj tako i u izvršnoj vlasti.

Činjenica da je preko 50% biračkog tijela ženske populacije, i da smo mi sa otvorenim lisama imali ukupno negdje od 10% do 15% ukupno na svim nivoima vlasti žena u zakonodavnoj vlasti, zapravo otvara mnogostrukе probleme i pitanja, dovodi, prije svega, u fokus mog ličnog interesa zapravo spremnost žena da glasaju za žene.

Ovaj prijedlog izmjena i dopuna zakona i zatvaranje lista je Povjerenstvo za ravnopravnost spolova napravilo na osnovu iskustva pojedinih zemalja članica Vijeća Evrope, s obzirom na podatak da se zapravo BiH nalazi nisko na ljestvici kada je u pitanju prisustvo žena u zakonodavnoj vlasti i da su otvorene liste imale 36% žena, a da je ukupan broj izabralih žena na svim nivoima vlasti bio 17%. Znači, zatvaranje lista, bez obzira na krajnje problematičan zapravo pristup, u smislu demokratskog standarda je pokušaj, prema elaboratu kojeg je napravila Agencija za ravnopravnost spolova BiH, da sa 14,29% prisutnih žena u zakonodavnoj vlasti povećamo taj broj na 26,19% prema iskustvima drugih zemalja EU.

Osim što, zapravo bi zatvaranje lista bilo u projekciji, znači, i u krajnjem rezultatu za očekivati povećanje broja žena u zakonodavnoj vlasti, ja smatram da je ovo i prilika i situacija da skrenemo pažnju da je prisustvo žena u izvršnoj vlasti i taj tzv. princip ili fenomen žene kao senzitivne krajnje problematičan u jednom praktičnom smislu.

Ja bih bila spremna da podržim ovaj zakon, s obzirom na elaborat koji je napravila Komisija za ravnopravnost spolova, bez obzira na i dalje prisutan subjektivni doživljaj, zapravo dileme da li se krši jedan demokratski princip otvorene liste ili zatvorene liste i da li ćemo ženu u situaciji kada imamo zatvorenu listu dovesti zapravo u jednu drugačiju poziciju u odnosu na volju političkih lidera, partije kojoj oni pripadaju.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Jozo Križanović.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Ne bih želio ponavljati ovo što su kolegice i kolege ispred mene govorili ali bih želio vrlo kratko naglasiti da ovaj Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Iznornog zakona, koji je inicirala Komisija za ravnopravnost spolova, jeste jedan, čini mi se, vrlo konkretni i argumentiran pokušaj i način da se osigura dosljednija primjena Zakona o ravnopravnosti spolova.

Mi, kako kažu, imamo relativno dobar Zakon o ravnopravnosti spolova, ali čini mi se da nedostaju određeni modeli, metodi, mehanizmi za njegovo provođenje. Smatram u tom smislu da ova izmjena Izbornog zakona doprinosi ravnopravnijoj, odnosno boljoj provedbi tog zakona. Vidite, mi u Izbornom zakonu imamo obavezu formiranja kandidatskih lista u kojima se govori o načinu popunjavanja, odnosno zastupljenosti manje zastupljenog spola. I poslije toga nemamo nikakav, da kažem, instrumentarij da se održi ta obveza formiranja liste. Na kraju krajeva, u ovom materijalu, koji je dat uz Prijedlog zakona o jednoj maloj elaboraciji stanja u evropskim zemljama, vidi se da i mnoge, da kažem, daleko demokratske zemlje, sa većom demokratskom tradicijom i kulturom, imaju također zatvorene liste. I tu se pokazuje, da kažem, stanje da je i na taj način osigurana veća zastupljenost manje zastupljenog spola. Na kraju krajeva, iskustvo iz susjednih zemalja pokazuje da imaju zatvorene liste.

Dakle, ja sam dubokog uvjerenja da ne bi trebalo podržati Mišljenje Komisije, da bismo trebali vratiti ovo ponovo Komisiji da sagleda sve ove činjenice i ukoliko nam jeste istinski do toga da popravimo spolnu strukturu u svim zakonodavnim pa i izvršnim tijelima, mislim da bismo morali napraviti još jedan pokušaj da ove izmjene i dopune Izbornog zakona vratimo u život.

Hvala vam lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Momčilo Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, cijenjene kolege i kolegice, pošto je predлагаč, odnosno u ime predлагаča gospodin Zorić na indirektan način pozvao ili prozvao članove Komisije da iznesu razloge zbog kojih su glasali ovako ili onako, evo ja sam jedan od onih koji je glasao protiv ovog zakona i to hoću i da obrazložim; kao što sam obrazložio na Ustavnopravnoj komisiji, hoću da obrazložim i ovdje na Domu.

Ovaj zakon smatram jednim od pokušaja da se ispravi debalans nakon izbora, znači nakon izbora gotovo na svim nivoima. Je li on sretan pokušaj ili nije sretan pokušaj, drugo je pitanje. Ima li drugih mogućnosti ili nema, takođe je drugo pitanje. Ono što je sigurno jeste da ovaj pokušaj nažalost zadire u jedan drugi princip izbornog procesa u BiH, u princip otvorenih lista. I ovo nije glasanje ili izjašnjavanje ko je za veću zastupljenost žena u Parlamentu ili na svim nivoima, nego ko je za otvorene ili zatvorene liste. Kao posljedica otvorenih ili zatvorenih lista sada se dešava namjera Komisije, a to je ravnopravna zastupljenost manje zastupljenog pola.

Ja sam pristalica otvorenih lista i smatram da otvorene liste, sa svoje strane, obezbeđuju nekoliko, takođe, važnih principa na kojima je baziran izborni proces. Jedan od tih principa, mada su kolege pokušale da me demantuju, jeste i princip vlasništva mandata. Naime, činjenica da imate otvorenu listu daje veću slobodu izabranim zvaničnicima, posebno u zakonodavnoj vlasti da djeluju, i suprotno ponekad stavovima sopstvene partije i da pri tome, naravno, ne budu izloženi različitim pritiscima, pa da ne upotrebim i neke druge izraze, od strane same političke partije koje su ih predložile. To naravno posredno jeste uticaj i jeste bitno, kada se govori o vlasništvu mandata. U konačnom, dakle pri zatvorenim listama nije nosilac mandata u potpunosti i slobodno vlasnik svoga mandata. Vlasnik njegovog mandata je više politička partija.

Naravno, sada bismo mogli, ja ne želim razgovarati o zastupljenosti manje zastupljenog pola, ona je evidentno takva kakva jeste, neko reče u Evropskom parlamentu je 14%. Pazite, to je u Parlamentu, znači onih koji nama ovdje donose demokratiju. A puno je novih zemalja, jesu li one u Evropskom parlamentu ili nisu, jesu, dakle one su ispunile kriterije. Te nove zemlje su ispunile kriterije i pored ovog debalansa. Naravno, nije mi to motiv, hoću da kažem: nebitno je jesu li nove ili stare zemlje delegirale ljude u parlament. U ovoj zemlji, kao što je rekla koleginica Azra, 50% glasača i jednog i drugog pola, dakle tu negdje, dakle nema manje ili više zastupljenog pola – kako je moguće da manje izabrani pol nije dobio glasove onih 50%? Ako svi misle na ovaj način ili ako svi, evo svi muškarci misle na ovaj način, kako to da muškarci nisu samo glasali za muškarce, pa bi onda bilo 50% muškaraca. Ali kažem, nije mi to namjera, jer ne mislim da ovaj zakon se može posmatrati samo sa te pozicije ili, blago rečeno, se može manje posmatrati sa te pozicije, nego sa pozicije ranijih principa koji su usvojeni u ovom parlamentu, a koji su vezani za izborni proces.

Naravno, mogli bismo dalje govoriti o motivaciji, ako imate zatvorenu listu, o motivaciji kandidata na listama da učestvuju u kampanjama, da učestvuju u radu partije, da rade sa građanim itd., ako im je jasno da po principu višečlanih izbornih jedinica nemaju nikakve šanse da budu izabrani, ako nisu na prvom ili drugom mjestu. Što se tiče RS-a, ovdje, recimo, za ovaj Parlament, imaju tri izborne jedinice iz kojih maksimalno jedna stranka može dobiti dvije

pozicije. Dakle, nije moguće, uglavnom je po jedna pozicija. Dakle, jednostavno, postavlja se pitanje motivacije onih koji su na trećoj, četvrtoj i petoj poziciji da uopšte djeluju i razgovaraju sa građanima i da bilo šta nude građanima, jer nemaju nikakvu šansu da budu izabrani itd. Dakle, mogli bismo mnoga manjkavosti nabrajati uz, naravno, puno poštovanje svih argumenata koje je Komisija iznijela vodeći računa samo o ovom aspektu koje ja takođe poštujem.

Treba pokušati pronaći neka rješenja. Zbog toga je i išao ovaj drugi zaključak Ustavnopavne komisije, koji bi na neki način omogućio popravak ove krvne slike izabranih i u zakonodavnoj i u izvršnoj vlasti. Ali nije to samo izborni proces. Ako je takva situacija kod neposrednih izbora, šta nam se dešava u izbornoj vlasti? Kako je moguće da tamo gdje nemamo liste nemamo ove odnose? I hoćemo li to riješiti ovim zakonom, samo time što ćemo zatvoriti liste? Nećemo riješiti. Dakle, nije samo u pitanju princip zatvorenih lista. U pitanju su i određene tradicije, navike, i da ne govorimo šta sve, običaji itd. itd. na ovom području koji se jednostavno ne mogu jednom administrativnom mjerom zanemariti.

Ja naravno, s obzirom da sam bio protiv ovog rješenja ovakvog, ja ću glasati za stav Komisije i smatram da bi bilo dobro da se ispoštuje onaj drugi zaključak, odnosno da se formira zaista ... jer će svakako biti formirana jedna interresorna radna grupa; na kraju krajeva, ima jedan od naših zaključaka ovdje i zaduženje Savjeta ministara da se formira a da jedan od njenih zadataka bude upravo pokušaj da kroz zakonska rješenja, ne dirajući u osnovne ili ključne principe izbornog procesa u BiH, omogući da se izbjegne ovaj debalans.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Jozo Križanović, replika. Kome?

JOZO KRIŽANOVIC:

Kolegi. Zapravo i nije neka osobita replika ali mislim da

BERIZ BELKIĆ:

Znao sam.

JOZO KRIŽANOVIC:

dio argumentacije protiv ovog prijedloga zakona koje je kolega Novaković naveo svakako ne stoje. Pazite, prije svega, pitanje vlasništva mandata, ovdje, u ovom prijedlogu zakona, to je ostalo isto, je li. Mandat pripada onome ko je izabran i ta nezavisnost zastupnika u vezi sa mandatom, kao što znate, i na otvorenim listama nije baš svugdje ista. Negdje se zastupnik osjeća zavisnim prema stavovima partije, negdje više, negdje manje, ali isto tako i kod ovih zatvorenih lista, dakle vlasništvo mandata pripada izabranom zastupniku, tako da ta argumentacija mislim da ona ne stoji.

I drugo, ovim naravno zakonom se ne rješavaju svi ovi problemi o kojima je kolega Novaković govorio, ali se rješava jedan problem i on je markiran i rečeno je: 'Ovim izmjenama zakona sigurno se osigurava veća zastupljenost manje zastupljenog spola u zakonodavnim organima.' A sigurno je, kada bude više manje zastupljenog spola u zakonodavnim organima,

očekivati je da će ti organi koji biraju, i da kažem, izvršnu vlast, voditi računa i konkretnije i direktnije i o tom pitanju.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Vraćamo se listi prijavljenih za diskusije. Velimir Jukić.

VELIMIR JUKIĆ:

Gospodine predsjedatelju, cijenjene kolege i kolegice, evo, ja ћu na početku reći samo nekoliko riječi o tijeku sjednice Ustavnopravnog povjerenstva, kad se razgovaralo o ovim izmjenama i dopunama zakona.

Rasprava o ovoj točki trajala je otrilike oko dva sata i, ja ћu reći svoje mišljenje, bila je vrlo kavlitetna, argumentirana. ... Članovi ovog povjerenstva su se bili izuzetno dobro spremili sa puno citata, pisama itd. da bi argumentirali svoje tvrdnje. I, ja sam podržao i smatram da je dobro ovo rješenje, jer doprinosi stvarnoj afirmaciji onog našeg proklamiranog stava o ravnopravnosti spolova.

Sadašnje rješenje u našem zakonu, Izbornom zakonu koji ovo regulira, zapravo je samo po sebi nedosljedno ovog principa o ravnopravnosti spolova, jer se govori da to mora biti jedna trećina. Ako bi bili dosljedni, neka to bude onda jedna polovina kao što je to i deklarativno rečeno i sukladno zakonu. Naravno, ukoliko je neparan broj, onda neće biti jednako, ali to nije planirana diskriminacija, nego je to diskriminacija po prirodi tog broja, je li, itd. ali ne treba o tome previše govoriti.

Mislim da ovdje imamo stvarno, i slažem se s onima koji su to rekli, imamo sukob dva principa i trebamo odvagati šta je važnije. Nije moguće istovremeno ostvariti oba ova principa. Dakle, princip otvorenih lista, što je bitan doseg ukupne demokracije i demokratskog izbornog procesa u BiH, ali isto tako svjesni smo da se broj izabralih žena na svim razinama u BiH u zadnje vrijeme čak i smanjuje. Dakle, iz te činjenice proističe zaključak da treba nešto učiniti, neku akciju, neku promjenu da se taj trend zaustavi i da se stvarno omogući ravnopravniji i veći izbor, veći postotak žena u zakonodavna tijela na svim razinama vlasti u BiH.

Moje osobno mišljenje da ukupan stupanj, stupanj ukupnog demokratskog razvoja bh. društva jeste takav da je vrlo teško primijeniti dosljedno, bez zloupotreba, sadašnji model otvorenih lista, jer, budimo realni, bar ja imam takva saznanja da se često puta vrše određene zloupotrebe upravo ovih otvorenih lista, pa se vrše preferencije. A znate ko vrši preferencije? Ne birač, nego odbori, birački odbori. Tako da, budimo i toga svjesni, i kada govorimo o dostignućima, onda govorimo o pravom svjetlu tih dostignuća, a ne o tome kako bi mi nešto željeli negdje prikazati itd.

Zato ja smatram da je ovo rješenje, koje je predloženo, dobro i da ga treba podržati i da treba na taj način da postupimo ponovo u ovom parlamentu gdje sjede 42 zastupnika, ne bi bilo opet pola – pola. Vjerovatno bi opet bilo jednog pola više, vjerovatno opet muškog, ali dobro, barem su šanse jednakе u onom okviru zakonskom. Pa kad se, ne znam ni ja, dogodi bilo barem

30% žena ili možda do 35%, jer su rađeni neki modeli po ovim rezultatima koji su bili po strankama, izbornim jedinicama – a da je bilo samo jednak broj žena i muškaraca na zatvorenim listama.

Dakle, evo ja ču zaključiti s time da dajem podršku ovakvom rješenju i smatram, uzimajući pozitivno i negativno, da je u ovom trenutku za bh. društvo bolje primijeniti i usvojiti ovu izmjenu i dopunu i postići čemo, siguran sam, više i bolje, i, na kraju krajeva, odgovor onima koji govore kako u izboru izvršne vlasti itd. nemamo drugačiji sastav. Pa zato što oni koji biraju su većinski jednog spola. Logično je opet, vođeni pomalo time što su većina, da tako se ponašaju. Jedino u BiH od većih institucija, a sve su važne, neću reći važnijih, gdje je stvarno postignuta ravnopravnost spolova – jeste Pravosuđe BiH. I ja nisam baš vidio da je to neki problem što je otprilike postignut balans i ravnopravnost spolova. Mislim da to treba biti primjer i da trebamo usvojiti ove izmjene i dopune zakona, učiniti ono što mi možemo, da ne postoji institucionalna diskriminacija, a ona sad postoji, to je moje viđenje. Na ovaj način čemo je otkloniti i dati veću šansu, odnosno osigurati ravnopravniju zastupljenost žena u svim tijelima gdje se neposredno biraju, dakle svim predstavničkim tijelima, odnosno zastupničkim, odnosno od vijeća, županijskih skupština, entitetskih do Parlamenta BiH.

BERIZ BELKIĆ:

Momčilo Novaković, replika.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa pazite, hoću da kolegi repliciram na jedan stav koji mislim da nije ispravan. Naime, ...to što negdje postoji zloupotreba od strane biračkog odbora otvorenih lista ne znači da princip otvorenih lista je loš princip. Na kraju krajeva, sve partije imaju posmatrače na biračkim mjestima. Bez njih nije moguće ni da birački odbori zloupotrijebe princip otvorenih lista ako imaju posmatrače sem, naravno, ako oni posmatrači, odnosno, i političke partije i birački odbori nemaju ovako dobru komunikaciju kad se radi o brojanju. Ali onda nam neće pomoći ni zatvorene liste da rješavamo neka pitanja.

Dakle, ne možemo princip otvorenih lista posmatrati kroz zloupotrebu. Ja vjerujem da je malo, da ima, ali da je malo takvog korištenja, takve zloupotrebe otvorenih lista od strane biračkih odbora. Vjerovatno ima, ali malo, tako da nije to argument. To sam samo htio reći.

BERIZ BELKIĆ:

Mirjana Malić, pardon, pardon; naravno, replika, Milica Marković.

MILICA MARKOVIĆ:

Ja imam netačan navod na izlaganje gospodina Novakovića

BERIZ BELKIĆ:

Netačan navod, Milica Marković.

MILICA MARKOVIĆ:

koji je rekao da je to sporadično što dolazi do zloupotrebe otvorenih lista. Prije toga da kažem da i kao žena i kao poslanik u ovom parlamentu podržavam u potpunosti inicijativu Komisije i smatram da je ona uredu i zahvaljujem se kolegi Jukiću koji je ovako diskutovao i koji je rekao, jer je ovo čigledna stvar da su žene i u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti u institucijama BiH, na neki način, diskrimisane.

A sad, što se tiče netačnog navoda; gospodine Novakoviću, nije to baš tako sporadično. Vi vrlo dobro znate i znaju i sve ostale ovde kolege da smo mi zbog otvorenih lista dobili pojavu koja se zove izborni inžinjering od strane kandidata na listama, i to je postala opšta stvar koja se javlja u zadnja dva-tri ciklusa izbora i dobijamo sastav i odborničkih i poslaničkih klubova koji ponekad nisu ni po ukusu i ni po mjeri samih političkih partija, zato što to otvorene liste dozvoljavaju da se tako uradi.

I još bih rekla jedan netačan navod kojim je rečeno da su ovo dva principa: otvorene i zatvorene liste. Nisu to dva principa,

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas da ... slušamo, molim vas.

MILICA MARKOVIĆ:

nisu to dva principa: otvorene i zatvorene liste. To su dva modela koji su i jedan i drugi potpuno demokratski modeli koji se mogu primjeniti u procesu, u izbornom ciklusu. I da je to tačno, govori da smo '98. godine kada je OSCE provodio izbole: koristio zatvorene kandidatske liste i tada su ulazili kandidati po redoslijedu, a ne otvorene, kao što mi imamo sad. Ako su to dva modela koja su primjenjiva i prihvatljiva u demokratskim državama Evrope, samo je pitanje kako se koja država opredjeljuje po svom izbornom zakonu, koji model odabira. Mi smo imali '98., po pravilima OSCE-a, zatvorene, sad smo donijeli Izborni zakon koji je dao otvorene liste. Pokazalo se u praksi da te otvorene liste nisu dale dobre rezultate u pogledu zastupljenosti žena u zakonodavnoj vlasti. I šta je sad problematično da mi u našem Izbornom zakonu promijenimo model, sa namjerom i ciljem da se stanje popravi? Ja ne vidim tu nikakav problem. Ako postoji dobra namjera Ustavnopravne komisije da se ova stvar zaista riješi produktivnije i pozitivnije, zašto nije predložila u svojim mjerama i u prijedlozima da u Izbornom zakonu, recimo, predlaže da se ne prihvate zatvorene liste, ali zato predlaže da procenat bude 50% zastupljenosti i jednog i drugog pola, ako smo rekli a konstatovali smo da je otprilike 50%-50% u društvu sastav muškarci-žene. Zašto se to nije predložilo, ako se zaista želi da se popravi stanje u praksi? Ali nisam baš sigurna da je to bila namjera ovim odbijanjem Ustavnopravne komisije.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Velimir Jukić.

VELIMIR JUKIĆ:

Mom uvaženom kolegi Momi Novakoviću samo jedno malo pojašnjenje. Dakle, moja tvrdnja i moja saznanja, na osnovu toga je moja tvrdnja, na osnovu tih saznanja da ima u jednoj mjeri zloupotreba od strane biračkih odbora, preferencija – nije me ona opredijelila, nije bila osnovna za moje opredjeljenje da glasujem za i podržim izmjene i dopune ovakvog zakona, ove izmjene i dopune zakona, nego ona je jedan od argumenata. U prilog tome da kažem da će biti ispravniji i korektniji birački proces sa manje mogućnosti i šanse da se zloupotrebljava. I samo kao dodatni argument, uz ovo sve drugo što sam i rekao itd., što je puno važnije od ovih zloupotreba, ali mislim da su i zloupotrebe stvar koju treba na svaki mogući način sprečavati u našem izbornom sustavu, izbornom procesu i učiniti sve, a do sada nismo činili, čini mi se, ne sve, ni puno, nego skoro pa ništa da spriječimo očite i evidentne zloupotrebe.

A ja ču sad opet, ovom prigodom, ponoviti: bio sam u svojstvu OSCE-a promatrač na više izbora u više zemalja i moram reći da nisam video da je stanje kod nas bolje, ako nije lošije, nego u nekim drugim zemljama, u smislu izbornih prevara, manipulacija itd. i mislim da je to stvar o kojoj sam govorio i pred Izbornim povjerenstvom, a evo i ovdje pred ovim auditorijem, dakle nas zastupnika, trebamo činiti sve da uradimo takva rješenja koja će ... ostaviti što manje prostora za bilo kakve zloupotrebe i manipulacije.

BERIZ BELKIĆ:

Momčilo Novaković, replika druga.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Evo ja, svjestan sam da će biti vjerovatno još prilika za replike, međutim ja ču iskoristiti ovu drugu repliku tako da više ne mogu replicirati a ne mogu da propustim ovaj volej koji mi je nabacila gospođa Marković.

Naime, ja sam ovdje čuo konstataciju da se dešava da budu izabrani ljudi koji nisu po ukusu partija. Ja upravo mislim da građani ne biraju ljudi po ukusu partija, nego po ukusu građana, i da bi bilo dobro da se ljudi ne biraju po principu i ukusu partija. Prema tome, naravno, neki ne mogu a da ne budu izabrani od strane šefa, prvo, ja to razumijem, ali izborni proces, odnosno Izborni zakon BiH i jedan od principa koji je afirmisao jeste da ljudi biraju građani, a ne partije. Otvorene liste omogućuju građanima da izaberu one kojima oni vjeruju, a ne samo da izaberu partije kojima vjeruju.

I što se tiče konstatacije jedne, ja bih molio gospođu Marković, zaista, da me sluša kada govorim, jer sam upravo pokušao da ne govorim o ženama i muškarcima, nego o otvorenim i zatvorenim listama, principu otvorenih i zatvorenih lista. Dakle, što se mene tiče, ima stenogram sa Ustavnopravne komisije, ja sam rekao da će rađe podržati princip da na listi bude kandidata 50% žena i 50% muškaraca, nego zatvorene liste, pa da građani imaju šansu da izaberu hoće li izabrati ovako ili onako. Dakle, ovdje se radi o principu otvorenih i zatvorenih lista, a ne principu polne zastupljenosti, koji jeste posljedica i može se s ovim promijeniti, naravno.

BERIZ BELKIĆ:

Milica Marković, replika druga.

MILICA MARKOVIĆ:

Stvarno nisam mislila da potrošim obje replike na izlaganje gospodina Novakovića, ali moram da kažem da ovo što je on maloprije rekao to nam govori i to bi značilo zapravo da političke partije nisu potrebne. Onda bi trebalo svi da se prijavimo kao nezavisni kandidati. A ja vidim i znam da gospodinu Novakoviću trenutno najviše odgovara status nezavisnog kandidata, ali ima nas kojima odgovara status da je poslanik političke partije koja ga je kandidovala i koju predstavlja. To što ste Vi nezavisni kandidat i Vama to daje pravo da se na idućim izborima, odnosno daje Vam mogućnost i to Vam je uvertira, možda, da se na iduće izbore kandidujete kao nezavisni, ali ne možete sporiti pravo da politička partija može da ima taj izbor i to pravo, znači ljudi na koje ona tipuje da budu igrači na određenim pozicijama. To se ne može političkim partijama ni osporiti, niti se to može negirati. A ko će biti nezavisni kandidat i kako ćemo se svi pozicionirati, to jeste lična stvar svakog pojedinca, ali morate dozvoliti da ne mogu baš svi biti nezavisni kandidati. Ima ovdje u Parlamentu više onih koji preferiraju da budu poslanici određenih političkih partija.

**DRUGI ZAMJENIK
PREDSJEDAVAJUĆEG
NIKO LOZANČIĆ:**

Zahvaljujem uvaženoj zastupnici Marković.
Sljedeća je uvažena zastupnica Mirjana Malić.

MIRJANA MALIĆ:

Poštovani predsjedavajući, kolegice i kolege, evo ja – kao jedini ženski član Komisije za ravnopravnost spolova i kao neko ko je bio u radnoj grupi, ispred naše komisije, zadužen skupa sa tri predstavnika CIK-a sa predstavnicima naše Gender agencije BiH i izbornih zvaničnika BiH – dobih konačno šansu da nešto kažem o ovom našem prijedlogu.

Mi se nismo bavili time hoćemo li otvoriti ili ... Mi smo se, kako je i naloženo u našoj komisiji, bavili problemom konstantnog opadanja broja žena u našoj zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na svim nivoima, jer je to bila zadaća koju smo dobili. Analizirajući sadašnje stanje, simulirajući vizije i perspektivu rješenja tog problema, na različite načine, došli smo do nekih rješenja koje je, nažalost, upravo polazeći od suprotne teze u pola - pola odnosu, četiri „za“, odnosno, „za“ i „uzdržana“ dva plus dva i četiri „protiv, odbila Ustavnopravna komisija. Teze koje sam ja, kao neko ko je branio prijedlog našeg povjerenstva, iznijela, čula iznesene na Ustavnopravnoj komisiji bile su otprilike na fonu sadašnje priče koju smo čuli od gospodina Novakovića. Da ne bih vaše vrijeme oduzimala, ja to neću da komentarišem ponovo.

Ali, molim vas, ovdje se govorilo da se to treba ozbiljno razmotriti. Četiri mjeseca smo mi to ozbiljno razmatrali, i to ni u kakvoj ad hoc komisiji koja se treba platiti, nego kao zadatak koji smo dobili od Komisije i na susretima koje smo radili mimo našeg radnog vremena, a naša Zajednička komisija za administrativne poslove nije dobila od nas nikakvu informaciju ... Prema

tome, naša aktivnost je bila potpuno motivisana sadašnjim stanjem i zadovoljstvom pojedinih političkih opcija što opada trend prisutnih žena u političkom životu i što se, na nekakav način, biračko tijelo trenira da je to normalno.

Mi ćemo danas na dnevnom redu imati Izvještaj na osnovu Izvještaja ... komiteta UN-a i razmatranje Gender akcionog plana. Ako ste ga čitali, onda ste vidjeli kako mi odgovaramo u našem akcionom planu na zahtjev ... ovog komiteta da se u BiH riješi problem opadanja broja žena u izvršnoj i zakonodavnoj vlasti nakon otvaranja, odnosno nakon uvođenja preferencijalnog glasanja.

S druge strane, nešto što bi trebalo ... i naš Parlament da obavezuje je dva puta očitovanje Venecijanske komisije u ovoj godini. Jednu smo vam citirali u našem obrazloženju, a jedna je još svježija i datira od 13. juna ove godine koja govori da su zatvorene liste koje garantiraju zastupljenost žena u zakonodavnim vlastima, a otkako su u BiH liste otvorene dramatično je smanjen broj izabralih žena. To je njihova konstatacija iz koje proizilazi zahtjev da to moramo riješiti.

Moram reći da smo mi u toj radnoj grupi, izvinite što će danas biti onoliko duga koliko mi vrijeme dozvoljava, ... prvo probali da to riješimo kompenzacionim listama. Problem našeg Izbornog zakona je što kompenzacione liste dosežu do nivoa entiteta, a mi već sada imamo u ... 30% opštinskih odbora u kojima nema nijedne žene vijećnika. Prema tome, mi ne bismo mogli uticati ni na kantonalnu strukturu, sem na entitetsku i na državnu. U tom smislu nama su napravili simulaciju vizije ako bi se zatvorile liste. I ovdje niko ne govori još jednu stvar, a to je drugi dio našeg prijedloga da se na ovim kompenzacionim listama promijeni sadašnji Izborni zakon i da se stavlja jedan na jedan, paritetno, naizmjenično muškarac i žena. U takvoj simulaciji vizije rezultata mi smo dobili da bismo mogli dostići skoro 30% žena u zakonodavnoj vlasti a samim tim, ja se nadam, onda i šansi da nas politički lideri prepoznaju i kao nekoga ko je ... sposoban da bude i u izvršnoj vlasti, ovako, kada imate četiri ili pet žena i kada padne knjiga na dva slova, onda je veoma teško.

Dakle, ovdje se jako puno govori o tome da visokorazvijene zemlje imaju otvorene liste. Gospodin Džaferović je govorio o potpuno otvorenim listama kada se može birati iz različitih političkih opcija. Ja nemam ništa protiv, dapače. Mi se kao žene, ja kao žena nisam predložila zatvaranje listi zato što se ja sama bojam ili što mislim da će tako lakše doći u neku strukturu. Nije bilo lično, bilo je samo apsolutni motiv da fiktivno pravdu ... prema Zakonu o ravnopravnosti spolova uporedim sa faktičkim stanjem i da vidim da to nema blage veze.

Molim vas, gospodin Novaković je govorio o tome da su sporadični slučajevi zloupotrebe otvorenih lista. Kao što smo mi dobili informaciju oficijelno da u Švedskoj samo 30%, i to maksimalno do 30% glasača koristi preferencije, tako smo dobili na sastancima višekratno zvaničnu informaciju od CIK-a da su naše otvorene liste najčešće ispisane sa tri-četiri vrste boja olovaka kojima se koriste i da to – olovka piše srcem – rade u 90% slučajeva birački odbor. Ako čitate u zadnje vrijeme na stupcima štampe koji su to birački odbori ražalovani i nemaju više pravo pojedinci da to budu – posljedica je upravo to. Da li je to stvar mandata, partije ili mandata pojedinca je riješeno u našem Izbornom zakonu i mi to nismo dirali.

Dakle, ja će se vratiti na osnovnu zamjerku da se to treba ozbiljno razmotriti, da je to korak unazad a ako ste imali i pročitali materijal koji smo vam dali – mi smo vam lijepo pokazali da Holandija, Norveška, Španija, Poljska, neke od njih visokorazvijene zemlje, sa zavidnim stepenom demokratičnosti uspostavljene ravnopravnosti spolova, nisu napravile takav nagli korak kakav smo mi htjeli da napravimo kada smo usvojili i počeli samostalno da vodimo izbore, dabome, ne nadajući se da će izborni inžinjering, samostalna lobiranja, ili unutarpartijske poteškoće da vjeruju svojim ženama članicama i dovesti do ovako drastičnog pada učešća žena u političkom životu naše zemlje.

I, ja upravo zato mislim da je prijedlog predsjednika naše komisije, pretočen u ova tri zaključka, nešto što nas može vrlo jednostavno izvući iz ove situacije, ali vas lijepo molim da ono što smo vam mi ponudili uz obrazloženje da to ne znači umanjivanje demokratičnosti procesa izbornog nego znači prilagođavanje našem stvarnom stanju, a ne stvaranje iluzija da mi to možemo drugačije riješiti, nije imalo namjeru da ruši demokratski proces i razvoj demokratskog procesa u našoj zemlji, nego da se makar jednom, kada dobijemo neki zadatok, pokušamo ponašati tako da zadatku ponudimo i rješenje i odgovor. Možda on nije dobar, ali ja molim da svi oni koji žele da ovo obore ponude neki drugi način, a ne kažu mi smo zadovoljni, tako je rekao jedan član Ustavnopravne komisije, i kada žene imaju jednake šanse. Mislim da to nije korektno i da u današnje vrijeme ne možemo se zadovoljavati samo sa jednakim šansama.

Hvala vam lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja ne bih želio da se pozivam na član 27. pod f) ograničavanje trajanja rasprave da bi čitav dnevni red danas završili, ali molim vas prema prijavljenima da svoju diskusiju uokvirite u pet minuta.

Uvaženi poslanik Martin Raguž. Izvolite.

MARTIN RAGUŽ:

Hvala lijepa.

Još se nije desilo da sam prekoračio vrijeme tako da ovo ne smatram uperenim za ovu najavljenu raspravu.

Vidite, zašto sam se javio? Svoj stav o ovome jasno sam rekao na Ustavnopravnom povjerenstvu. Ja sam bio apsolutno za usvajanje ovog zakona. Danas se pokazuje kroz ovu raspravu i broj zainteresiranih da je bilo razloga zašto su neki od nas se tako opredjeljivali, ali poštujem i pravo kolega koji su bili protiv tog rješenja i ne mislim ja, i ovdje jasno želim reći, da su oni protiv veće zastupljenosti žena. Apsolutno vjerujem da smo svi mi bili za to, samo je bilo pitanje načina kako to ostvariti. Ali, javio sam se da kažem da ova rasprava pokazuje da nisu još zrele okolnosti da se mi definitivno opredijelimo oko ovog zakona i oko ovog izvješća i zato sam da se da novi rok od 30 dana da se napravi novo izvješće i da se sagledaju sve okolnosti koje su se danas pojavile u raspravi i da pokušamo doći do rješenja koje može Zastupnički dom prihvati.

Vidite ovdje dvije stvari. Nije ovo što gospodin Novaković, meni je žao što ga nema tu, dvojba između veće zastupljenosti žena, odnosno ravnopravne zastupljenosti spolova i otvorenih ili zatvorenih lista. Ako ćemo govoriti o demokratičnosti izbornog procesa, ja sam za izravne izbore, odmah da se deklariram, a ne za zatvorene liste. Znači, da se kandidati direktno obraćaju narodu i biračima i preuzmu odgovornost za podršku koju će dobijati, a ne preko stranaka. I otvorene i zatvorene liste predlažu stranke. I činjenica jeste da su određeni pomaci u demokratizaciji izbornog procesa napravljeni kroz otvorene liste, to se ne može negirati, ali isto tako činjenica da postoje manipulacije unutar izbornog procesa korištenjem tog instrumenta i da to sve treba dobro odvagati. Ali vidite, ne postoji ništa alarmantnije u ovom trenutku u izbornom procesu od ovako katastrofalne zastupljenosti i neravnopravnosti spolova. I to je nešto što nas sve mora alarmirati. Pa, pogledajte šta je rekao ... Komitet za zabranu diskriminacije žena, koje je sugestije dao prema Izbornom zakonu i procesu BiH, šta je rekla Venecijanska komisija. Imamo i mišljenje visokog predstavnika koje je u određenim dijelovima drugačije intonirano i sve to treba respektirati. Ali, ja mislim da u ovom trenutku ne postoji veći resurs u BiH od ravnopravnije, nužnosti ravnopravnije zastupljenosti žena za cijekupnu demokratizaciju društva, ne samo za njihovu ... To iskreno govorim, to vjerujem i zato mislim da ne smijemo propustiti ovu prigodu da nađemo instrument kako ćemo to dovesti na jednu razinu, ne ispod 10% kako je sada, nego minimalno iznad 30% da možemo onda i taj resurs kvalitetno koristiti za opće dobro u ovoj zemlji. Znači, to je jedna vrlo važna stvar.

Drugo, znači li to da su zatvorene liste u zemljama poput Norveške, Španjolske, Poljske, Portugala, da su te zemlje nedemokratične. Znači, pitam Vas, gospodine Ajanoviću, evo Vi ste o tome govorili, Vi se sada meni obraćate.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas nemojte dobacivati.

MARTIN RAGUŽ:

Znači, isto tako moramo vidjeti da u tim zemljama ta zastupljenost je puno korektnija i puno ozbiljnija nego u zemljama gdje su otvorene liste.

I druga stvar koju želim reći - ne možemo više tolerirati ovu situaciju. Pa nisu stvari u BiH popravljane samo zato što mi sebe možemo nazivati demokratima, nego su neke stvari i zahtjevi postavljeni pred nas, pa tako i da se žene nađu druge po redu itd., pa smo tako popravljali stvari, pa hajmo i sada. Mi smo društvo u profiliranju, tranziciji, i hajmo birati ono što može značiti ukupno poboljšanje odnosa. Ja mislim da je veća zastupljenost sada trebala biti prvi kriterij o kome se treba odrediti. Hajmo pokušati naći neki modus, ne da konfrotiram otvorene i zatvorene liste, u narednih mjesec dana, i hajmo doći do prijedloga koji će na vrijeme omogućiti i strankama i kandidatima i parlamentu i zakonodavcu da sljedeće izbore ne ponovimo istu priču i ne budemo u istom stanju.

Zato podržavam ovaj prijedlog da se da novi rok i obavi dodatna rasprava i traži bolje rješenje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći za diskusiju je uvaženi poslanik Slavko Jovičić. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, u svakoj svojoj, ne diskusiji nego i ponašanju i djelovanju, borim se za ravnopravnost polova i stalno pozivam na iskrenost. Je li vi mislite da ćemo dobiti to, taj balans, i sve vas sada gledam koji se tako zdušno zalažete – što vi, gospodo muškarci, moje kolege, niste se odrekli svojih mandata pa ustupili svojoj kolegici mjesto, nego sjedite sa mnom ovdje. Zašto to niste uradili? Bile su kolegice na svim vašim listama!

/zajednička diskusija/

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Molim vas, ne mislim ja na vas što tamo gledam, na sve nas, i na sebe. Svi smo mi imali na našim listama kolegice. Svi smo se mi borili za vlast da ovdje sjedimo. I ja nikada nisam čuo da je neko rekao, a ja pogotovo, odričem se ja svog mandata u korist moje kolegice koja je bila ispred mene, a ja bio zadnji na listi. Dakle, ravnopravnost polova se ne postiže na taj način.

E, sad malo da se hvalim. Mene su uglavnom izabrale žene, i to znam, imam argumente. Ma stavite vi hiljadu ispred mene, ja bio zadnji na listi, ja ću proći na svakoj listi. Ne što sam lijep, to sam ponavljaо. Dakle, nisu one birale glumca, ni nekog ovdje manekena, nego imale su povjerenje u mene. Pa, kada se mi tako zdušno borimo da našim damama stvorimo ravnopravnost, a i ja se borim, ima jedan jedini način – 50% dijelimo odgovornost i obaveze, evo, 50% ... Ako zatvorimo listu, u Parlamentu će vam sjediti ovdje izvršni odbori stranaka. Jer kako ću ja doći na red, ja ne preferiram više da će me iko staviti na listu, a ne da budem izabran, ali zar ja mogu biti ovdje, sjediti u Parlamentu, a da ne bude potpredsjednik, recimo, moje stranke, član Izvršnog odbora, predsjednik Gradskega odbora, a ja obični bio kandidat i sada će neko meni ukazati povjerenje, a neće poslati potpredsjednika stranke. Onda, hajmo zatvorenu listu za člana Predsjedništva, samo se stranke kandiduju. Pa, kada mi vidimo ko bi najbolji bio, ako je Silajdžić izabran, e, mi ćemo njemu drugog suprotstaviti, nećemo onoga koji je bio na listi.

Šta, ljudi, komplikujemo sa ovom situacijom? Mi vršimo silovanje nad voljom naroda na ovaj način. Narodna volja je najjača. Kanite se prava izbornih, pa hiljadu očiju baš tamo bude na tim izborima, svako ima posmatrača i specijalne neke olovke rade, specijalne neke tamu imaju, šta ja znam, neki durbini pa se to gleda ko je, kako. Jedini način da uspostavimo i da se borimo za interes dama jeste 50%-50% da ih stavimo na liste. Ali opet ćemo mi biti u 90%. Pa, kada se tako zalažemo zašto u našoj vladi ili Savjetu ministara nema nijedne ministarke žene, a mi činimo, te stranke, vićinu. Imamo zamjenicu, istina. Nećemo joj dati mjesto ministra, ali hoćemo neke zamjenice, neka imamo damu. Dakle, ljudi, banalizujemo stvari. Nemojte silovati volju naroda.

Na zatvorenim listama, ja kažem, svejedno mi je bile zatvorene ili otvorene, jer ne znam da li će više biti kandidat bilo koga kako nastupam, nekada ovako, nekada onako, nekada se nekom svidim, pa i svojim kolegama se ne svidim, ali ja se ponosim što imam kolegicu Milicu pored mene. Volio bih da sjedi umjesto profesora Suljkanovića još jedna dama, ali tamo nije, hoće oni profesora Suljkanovića, neće tu, džaba startuje na drugo mjesto. Ispred mene bile četiri dame, ja zadnji na listi – hoće mene, džaba je, redajte ih kako hoćete naprijed gore. Dakle, nemojte tako da radimo i banalizujemo stvari. I ne pričajte mi o demokratiji Norveške, tamo u Parlamentu, vidim ja snimke, i u njemačkom Bundestagu, pa rijetko žena vidim. A, i ako ih vidim, šute, a naše su barem aktivne. Aktivne su naše, moja prijateljica Milica, profesorica, profesorica, sve uvažene dame aktivne. Pa, šta mislite da imamo još 10 dama?

/zajednička diskusija/

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Prvo, ja ne bih mogao doći do riječi, jer uvijek sam bio džentlmen, njima bih davao prednost. Bio bih ja džentlemen, ja damama dajem uvijek prednost. I sada one samo kod Izbornog zakona! Kanite se, ljudi, više ovog balansa, traženja ovog, onog. Ako vas neko hoće izabrati, to je moj uslov bio da budem na listi, stavite me na 100. mjesto, mene će narod izabrati, ali, ako vas narod neće, budite nosilac liste, neće vas. Dakle, gospodo draga, 50%-50% je mogući taj balans da stavimo na liste i da onda tamo, ako ne prođu u Parlament, a neće nikada proći kao mi, uvijek će biti odnos 80-20, pa čak kad bi, a ja bih volio da je 50-50. Hajmo u izvršnoj vlasti isforsirati pa da te stranke kandiduju tamo, jer vam kažem, ako zatvorimo liste, ko je predsjednik stranke, ja poštujem izuzetno predsjednika svoje stranke, i on kada kaže to je zakon, ali ako on kaže biće Špirić, ja neću biti nikada, gotovo je, završena lista i zatvorena i otvorena, gotovo je.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Govorim ja o mandatu, a počeo sam vam priču sa našim mandatima. Stranka SDA nema nijedne dame. Gospodo iz prvog reda, ustanite, ustupite mjesto jedno tamo dami koja je bila na vašoj listi. Kod mene bile dvije. Jedna otisla, traži drugu funkciju. Profesor Lagumdžija stalno nešto dobacije, da nije bilo predstavnika iz drugog naroda, pitanje je da li bi profesorica sjedila. Evo, i on voli mandat ovdje.

BERIZ BELKIĆ:

Šta ćemo, Slavko, za vrijeme?

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Vole svi. Je li vrijeme prošlo? Kada ste to smanjili? Sve nešto zbrzate, predsjedavajući. Vi mene poštujete, a ja Vas još više, ali ne mogu nikada, niste maloprije bili, moram ovo završiti, da zbrzate osam tačaka ko cunami i kada trebam braniti amandmane o platama ...

(?)
 /nije uključen mikrofon/

SLAVKO SLAVUJ JOVIĆIĆ:

Pa, imam zdravstvene probleme. Morao sam izaći, predsjedavajući. A gledajte koliko ih se danas javilo o Izbornom zakonu, zato što svi mislimo da ćemo sljedeći mandat ... u ovom sastavu. Ja ću biti na sljedećim izborima opet ovdje, a za vas, radujem se da budu, umjesto vas muškaraca s ove strane – sve dame. I to je ravnopravnost.

BERIZ BELKIĆ:

Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Ja ne mislim da trebamo žrtvovati jedno da bi dobili drugo, odnosno žrtvovati otvorene liste koje su se pokazale kao jedan dobar korektiv od stranačke volje i procjene prema narodnoj volji i procjeni, jer to su narodni izbori, to su građanski izbori, je li. Stranka je tu da ponudi, a narod da izabere. Dešavalo se da stranka cijeni čovjeka kao prvog, da ga stavi za nosioca liste, da nikako ne uđe u Parlament, da ga narod eto tako ocijeni. Prema tome, mislim da je to jedan neophodan mehanizam u ovom času, u ovom društvu, i da ga nipošto ne treba žrtvovati a, s druge strane, mi možemo, očigledno će biti s obzirom na zrelost društva, neophodno je to uraditi na vještački način, na ovaj ili na onaj vještački način otvoriti prostora za dame, i ja predlažem da se ide ka tome da se osigura 30% mjesta u svim zakonodavnim tijelima, od ovoga pa na niže. Dakle, ovaj parlament treba da broji barem 12 žena. I da se zna, kada se popuni, dame prve, kada se popuni 12 mjesta damama, onda se ide 30, eventualno, muškaraca, bez obzira da li je ona dobila pet puta manje glasova od muškog kolege itd. To se da napraviti ako želimo tu stvar, a znamo da je moramo uraditi na vještački način. To se da na taj način uraditi, ne žrtvujući otvorene liste.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Mirjana Malić.

MIRJANA MALIĆ:

Hvala Vam lijepo, gospodine predsjedavajući. Ja se zaista zahvaljujem.

Dabome, replika je gospodinu Izetbegoviću ... na dobrim namjerama. I to je zaista lijepo zamišljeno, međutim evo ja kod sebe imam Izvještaj od 13. juna Venecijanske komisije gdje pod tačkom 120., kaže: 'Rezervisana mjesta za žene nisu legitimna opcija u Evropi. Po završenom izbornom procesu nema ... legaliteta intervencija na već datom povjerenju.'

Ja, nažalost, moram reći da smo mi ovakve opcije razmatrali, a moram reći da meni ovo o čemu gospodin Izetbegović govori nije daleko, ali kad se tiče o unutarpartijskoj politici, jer ja potičem iz takve političke opcije koja u svom Statutu ima tu varijantu pri izboru organa partije, i kad se radi o genderu, i kad se radi o etničkoj pripadnosti, i kad se radi o dobi itd. Prema tome, to

jeste legalno unutar političke strukture, ali na izborima, nažalost, ako vam nešto znači zvaničan stav Venecijanske komisije, onda to nije moguće.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

A šta mu znači *rezervisano mjesto*? Pa ako stavite i zatvorenu listu i rezervisali ste, zakovali ste tu stvar i veoma jasno rezervisali mjesto. A kazao sam maloprije da je čovjeku bilo rezervisano prvo mjesto, pa nije nikako ušao u Parlament. Imao je rezervisano mjesto od strane njegove stranke. Ako to ne ide, je li, ako je to protiv evropskih standarda i principa, onda vjerovatno ići na, ovo što reče Slavko Jovičić, jedan - jedan, jedna žena - jedan muškarac, pa im povećati šansu da dođu barem do 20%.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Imamo mi raznih mišljenja Venecijenske komisije, gospođo Malić, različito se tumači. Znamo mi, čitamo i mi to.

Lazar Prodanović.

LAZAR PRODANOVIĆ:

Uvaženi gospodine predsjedavajući, očito da je ovo jedno od najznačajnijih pitanja čim je prijedlog izmjena ovog zakona od strane Komisije za ravnopravnost spolova izazvao ovoliki broj rasprava. Slična situacija bila je na Ustavnopravnoj komisiji. Želim reći ... da je Izborni zakon jedan od najznačajnijih zakona, usuđujem se reći zakon koji ima vrijednost odmah nakon Ustava u svakoj demokratskoj zemlji i svakako da on pobuđuje pažnju ... u svakom izbornom procesu, i u našoj zemlji, posebno, ako definišemo, odnosno, ako posmatramo ovaj proces od '96. godine do danas. Ipak mora se reći da su postignuti određeni demokratski principi.

Ono što zabrinjava u BiH da je zaista izražen značajniji pad učešća žena u zakonodavnim strukturama svih nivoa vlasti. Ja ћu reći, recimo, da u mojoj opštini, koja spada u red prvih petnaest po broju registrovanih birača, trenutno u lokalnoj skupštini je samo jedna žena. To je 3,2% i to je zabrinjavajuće pitanje. U Narodnoj skupštini mora se reći da je značajan broj žena, procentualno mnogo veći nego što je u Državnom parlamentu i, također, mladih.

Pad broja učešća žena u zakonodavnoj vlasti, ja smatram da treba biti ozbiljno upozorenje za promjene u Izbornom zakonu. Mislim da je neophodno riješiti ovo pitanje potpuno ravnopravnog učešća, dakle 50% učešća žena u ukupnom broju kandidata na listi, na svim nivoima vlasti, od lokalnih skupština, kantonalnih skupština, entitetskih parlamenta i Državnog parlamenta – obaveza, to podrazumijeva i za ove kompenzacije liste na entitetskom i državnom nivou. ... Razmatrajući ovu inicijativu, dakle ja sam bio uzdržan vezano za ovaj prijedlog zakona u skladu sa stavom partije, i potpuno uvažavajući sve ove primjedbe na koje je uvažena koleginica Milica Marković ukazala i one su zbilja takve kakve jesu, kako sada poboljšati ovo

stanje da mi imamo, recimo, za 50% veće učešće u narednom izbornom procesu žena u zakonodavnim institucijama vlasti u BiH. Ja mislim da je moguće ako bismo promijenili ovo i ako bismo našli model za zabrinjavajuće, znači u konstetaciji čak i CIK-a, da su često glasovi favorizovani od strane biračkih odbora, a ne birača. Onda bismo mi dramatično promijenili ovu strukturu. Dakle, moguće je zakonski uraditi određene radnje koje bi onemogućile ovo stanje koje jeste i ja smatram da je potrebno ... regulisati ovo u smislu onemogućavanja ili sprečavanja ili značajnijeg sankcionisanje biračkih odbora. To je pitanje i strukture biračkih odbora i učešće svega.

Slažem se sa primjedbama prisutnih da bi učešće žena u zakonodavnim institucijama vlasti u BiH bitno demokratizovalo proces. Ali takođe treba napomenuti da bi bitno u BiH demokratizovalo proces: liste na kojima bi bila mogućnost preferenciranja čak i drugih predstavnika političkih partija na otvorenim listama. No, to je političko pitanje, da li je moguće postići ovog momenta to.

Skrenuću još pažnju vezano za zatvorene liste. Zatvorene liste postavljaju jedno drugo pitanje: zatvorena lista na nivou izborne jedinice i izborna jedinica jedna, dakle smanjenje broja izbornih jedinica. To je vrlo delikatno pitanje. Na koji način bi se one definisale i šta bi one u suštini značile? Dakle, ja razumijem namjeru predлагаča, ja dajem apsolutnu podršku da se ovo stanje promijeni, ja smatram da mi, čak, kad bismo sada usvojili ovaj princip koji je bio do 2000. godine, princip zatvorenih lista, da mi bitno ne bismo ni tada riješili ovo pitanje u suštini ... Jeste, bilo bi to, to bi bilo favorizovanje na određen način lica ili ličnosti koji bi bili partijski, u određenom smislu, povoljni, koji ne bi bili odraz volje, koji bi demotivisali, evo slažem se, biračko tijelo da se odazove glasanju, odnosno da glasa za određene ličnosti i koje bi još više uvelo taj sistem partijske vladavine u zakonodavnim institucijama svih nivoa vlasti, a manje participacije pojedinca. Slažem se s tim da, recimo, zatvorena lista ne znači istovremeno mandat partiji, već moguće je to zakonski definisati.

Dakle, mišljenja sam da je ovog momenta potrebno prihvati ovaj zaključak Ustavnopravne komisije kakav jeste: da se kompletan ovaj prijedlog razmatra ravноправно u Interresornoj radnoj grupi i da dođemo na vrijeme do izmjena zakona koji bi bio kvalitetniji i koji bi promijenio ovo u posebnom smislu.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Ja imam još tri prijavljena diskutanta. I predlažem dakle da napravimo pauzu, da to obavimo i da napravimo pauzu u 2,00 do 3,00 sata.

Dakle, imamo Sefera Halilovića. Izvolite.

SEFER HALILOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, pošto su ovi moji prethodnici, ako bi bilo ..., ja će probati telegrafski samo da nabrojam za šta jesam, a za šta nisam. Ja sam apsolutno za prijedlog ove komisije, za prijedlog ovog zakona. Ja mislim da ovo treba vratiti Ustavnopravnoj komisiji da ovo još jedanput raspravi, jer kad se saslušaju svi argumenti protiv i kad se sasluša

ono šta mi dobijamo s ovim, mislim da apsolutno treba podržati Prijedlog zakona ove komisije koja je predložila ovakav zakon, jer mi na ovakav način zaista ne samo deklarativno nego i suštinski onda provodimo u praksi ono za šta se deklerativno zalažemo.

Drugo je pitanje, pitanje otvorenih ili zatvorenih listi. Da vam pravo kažem, i to me je najviše povuklo da malo na ovu temu kažem nekoliko riječi, smiješno mi zvuči kad se sad mi ovdje upoređujemo sa Švedskom, Danskom, Njemačkom itd. Procent nepismenih u tim zemljama je oko 3%, procent nepismenih u BiH je preko 30%. I šta očekujete od njih, da vam proberu tamo. Imalo je situacija i slučajeva gdje se zaista postavi kao nosilac liste izuzetno kvalitetan kandidat, ali prođe lokalni pjevač zato što dobro pjeva i popularan je među onim građanima. Prema tome,

---

(?)
/nije uključen mikrofon/

SEFER HALILOVIĆ:

Ne, nisam mislio ... Prođe lokalni pjevač koji dobro pjeva, e sad, vi sad tu vidite da li je to, koja je kvalitetnija, šta više dobijamo, dobijamo li više otvorenim ili zatvorenim listama. Mislim, konačno na ovaj princip u Parlamentu.

I ja bih se usudio ovdje reći još nešto što će možda izazvati negodovanja, replike itd., ali dajte da imamo isti princip u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti. Ako u zakonodavnoj vlasti imamo princip da je vlasnik mandata onaj koga su građani izabrali, a znamo kako ih biraju, nemojmo zatvarati oči pred činjenicama, znamo da se i mulja i namješta i petlja i kupuju glasovi i stotinu marifetluka, sve mi to znamo ovdje i šutimo, a u izvršnoj vlasti, koja donosi konkretnе odluke, mi danas imamo slučaj Sadovića ovdje na listi, zašto on nije vlasnik mandata ministra do kraja mandata. Prema tome, treba biti isti princip. Ako hoćete već demokratiju, treba biti isti princip. Ako je politička partija vlasnik mesta tog u Parlamentu, onda treba biti i ovdje. I ne samo ovdje nego imamo mi problema po opština, po kantonima, jer ovi veliki začas pokušaju kupiti ove male, i onda, onda gubimo tu na onome što zovemo kao nekakvu demokratiju.

Prema tome, ja bih ovdje išao korak dalje, zalažem se da tu bude vlasnik politička partija. Onda će biti odgovorni, jer niko u ovoj jednoj opštini ne pita onoga poslanika što je pobjegao tamo u nezavisne kandidate pa uzima paušal za to. Imate vi ovih slučajeva, evo ovi po Sarajevu, pogledajte. Otišao fol u nezavisne kandidate pa uzima i paušal i ono što pripada klubu poslanika. Da spriječimo te marifetluke, da pokušamo nekako tu uvesti reda. A jednog dana, kad budemo mi došli u ovaj procent pismenosti makar na 90%, onda valjda treba ići korak dalje.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:
Ekrem Ajanović.

EKREM AJANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, kolegice i kolege, ja sam slučajno pritisnuo ovo dugme za govor, ja sam imao repliku Jozi Križanoviću ali kad se tako desilo ja ћu ipak progovoriti.

Prvo, ja ћu poći od jedne činjenice da smo mi mali parlament, a mali parlament statistički obrađen to nije nikakav dokaz da li je bilo prije više ili manje, jer to je broj slučajnosti, to je broj slučajnosti, i zato se može desiti, ja čak i znam zašto je bilo više prije, jer su bili nosioci, u nekim partijama, nosioci lista žene i zato su ušle u parlament, a ne zato što su bile zatvorene liste. Mislim da je ovo jako veliki atak na demokratičnost, jako katastrofalano, kad bi donijeli ovaj zakon. Uzmite pa izanalizirajte.

U ovaj parlament, nažalost, Stranka za BiH dovela je 50% žena kojih ima ovdje. A zašto ih je dovela? Dovela je zato što je izabrala kvalitetne žene i koje su prošle na listama. ... Da su bile zatvorene liste, samo bi jedna žena bila više u ovome parlamentu, samo jedna žena. Jer ovdje imate toliko malih partija koje imaju samo po jednog ovoga iz izborne liste koji je ušao, a nemate ni jedne partije koja je iz regije ili izborne jedinice donijela trojicu poslanika, nema ni jedne. Prema tome, pričati o tome da bi zatvorene ili otvorene liste donijele više žena, po mom sudu, to je, u najmanju ruku, neizučeno, u najmanju ruku, neizučeno. A donijeli bi jako, jako pogoršanje demokratskog načina izbora poslanika. Jel', u ovome parlamentu, sada najmanje ima deset ljudi koji nisu bili ispod, koji nisu bili iznad trećeg mjesta, nego koji su bili ispod četvrtog mjesta. Ja znam primjera, pa čak i iz moje partije, ne u ovome sad parlamentu, gdje je predloženi kandidat iz svoje izborne jedinice trebao da bude na trećem mjestu, stavljen je na 17. mjesto i sa 17. mesta je opet izabran u Parlament.

Prema tome, ako mi hoćemo da ukinemo otvorene liste, to mi znači želimo da pretvorimo dvije stvari. Jedna stvar: da partijska oligarhija odlučuje ko će ući u Parlament, a ne narod. I druga stvar: da ćemo mi u partijama doći do određene stvari da do stvaranja liste će to biti krv na nož. Ja sam prošao ... gdje je bilo direktno glasanje, pa sam ulazio u parlament, bio sam i sa zatvorenim listama, bio sam i sa listama koje su sad tzv. otvorene liste. Vi se prisjetite kad su trebale da dođu otvorene liste kako je bio otpor u Parlamentu, bio je otpor, i nisu vjerovali da će se moći birači snaći. Bila je priča od određenih političara: neće se moći snaći birači, pa neće znati birači da izaberu, pa će doći do katastrofe. Mi potcjenujemo znači naše birače, potcjenujemo naše ljude koji biraju nas. Pa nemojmo to raditi.

Ja sam zato, prvo, da mi pređemo na jedan korak demokratičnosti više kod izbora. A to je da se Vijeće naroda ne može birati ovako kako se bira, nego da mora biti izborna jedinica za koju će glasati ovaj narod, koga će izabrati u Vijeće naroda. Drugo, zato sam da ne mogu biti liste partijske, jer, dokle god su liste partijske, mi ćemo dolaziti do situacije i pričat će se što govori partija, ne može se provesti i ne možemo se pomiriti i ne možemo riješiti pitanje BiH. Zato sam da mi u Izbornom zakonu kažemo da postoje izborne jedinice i da se ljudi kandiduju sami od sebe. Pa neka idu preko partije, kao što rade u SAD, kao što rade i u drugim partijama, a ne da te partija metne, nego ti da se kandiduješ da bi došao na određeni ... Onda ćemo ići na demokratičnost.

A sad, što se tiče žena, ja sam za to da se ispravi način da bude veći broj žena. Ali to se može, da li se svidjelo to nekom ili ne svidjelo, što je rekao Izetbegović, na taj način. Imamo mi partija u kojima je žena i nosilac liste bila i bila predsjednik partije, pa nije ni ušla u parlament, ni u jedan parlament nije ušla.

BERIZ BELKIĆ:

Vrijeme, Ekreme!

EKREM AJANOVIĆ:

Prema tome, da bi mi popravili broj žena u Parlamentu, mi trebamo da radimo na tome, a ja lično mislim da možemo da odredimo tako da mora biti 11 ili 12 žena u Parlamentu. I ovo, bez obzira što neko kaže ne može, može se napraviti, mogu su napraviti liste kao što se naprave i druge liste, pa neka se biraju, pa, ako treba neka budu dvije liste, jedna lista za žene, a druga lista miješana za žene i muškarce, pa da dobijemo broj žena koliko treba u Parlamentu.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ

Idemo na replike. Zlatko Lagumđžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Gospodine predsjedavajući, javio sam se samo za jednu kratku repliku. S obzirom da je moj prethodnik, pored podjele među nama koja postoji između stranaka, počeo da dijeli žene iz određenih stranaka na kvalitetne i nekvalitetne, s obzirom ..., ja vjerujem da ga je malo ponijela pjesma, ja cijenim izuzetno obje kolegice iz Stranke za BiH, ali bilo što što može implicirati zaključak sa govornice ovog parlamenta, kad govorimo o genderu još kao tačci dnevnog reda, da su kod njih kao biva dvije žene zato što su kvalitetne, a kod drugih nisu, jer valjda nekvalitetne nisu ušle ili su manje kvalitetne iz drugih stranaka ušle, ali eto, nisu mogle bolje – je nešto što nam ne treba. Ako nas je Slavko ponio sa svojom diskusijom, pa se malo opustimo, onda možda je to njemu, on to sebi može dozvoliti, ali ne trebamo svi sebi dozvoljavati da se na ovako senzitivan način dalje uvlačimo u blato.

Ja želim reći da iz SDP-a ja izuzetno cijenim sve kolegice u ovom parlamentu, čak, imam više primjedbi na kolege nego na bilo koju kolegicu, SDP ima 20% poslanika koji su iz manjinskog gendera. U ovom parlamentu je taj procenat manji od 10% u ovom domu trenutno. I mi smo, što se toga tiče, ispunili svoj zadatak, bar kad je u pitanju prosjek Parlamenta.

Želim samo da jasno dam do znanja da stav SDP-a: ako pitanje otvorene liste ili zadovoljavanje gendera, mi smo za zadovoljavanje gendera na pravi način. Ako može neko naći formulu i otvorenih listi i zadovoljavanje gendera, mi to podržavamo. Nemojte baš tako olako šutati nogom ono što su ljudi mjesecima radili. Oni su ipak puno toga pročitali, proučili i izašli s ovim na šta sigurno i oni znaju da ima puno primjedbi, ali još jednom ponavljam princip *gender* ili otvorene liste, mi smo zato da se na ovaj način zadovolji gender ..., zato što smo društvo takve socijalno kulturne i svake druge strukture. A priča o otvorenim listama koje kao biva u ovaj parlament ubacuju kao takve sve suhe genijalce je ipak nešto što svako onaj ko misli da je to tako neka izvoli, neka bude nezavisni kandidat. I u krajnjem slučaju, da budem vrlo koncretan,

posebno me ponukalo, kolegica je, koju ste spomenuli, šefica druge stranke, bila nosilac liste i nije ušla u Parlament. I radi se o kolegici koja je izuzetno uspješna žena i sigurno bolja nego mnogi koji ovdje sjede. I još je na takav način diskvalifikovati dodatno, mislim da nas to neće ...

Izvinjavam se, nisam uopšte mislio na ovu temu govoriti, ali bih vas zamolio da još jednom shvatimo da trebamo pomiriti legalitet, legitimitet i neke evropske standarde. I ovo što imamo pred sobom, što je Ustavnopravna komisija odbila, što je ova komisija napravila – je najdalje otišlo u mirenju toga. Sve drugo je, ustvari, čeprkanje po demagogiji.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

...dalje čeprkanje. Remzija Kadrić, replika.

REMZIJA KADRIĆ:

Dakle, samo ovde, zaista možda je malo prejako iskazano ovo što je kolega Ajanović rekao da ... zatvorene liste da je to atak na demokratiju. Mislim da to nije atak na demokratiju, nego ovo je jedan od pokušaja da se zaista, ovo što je govorio Lagumđija, ... nađe neko rješenje da žene budu zastupljenje u Parlamentu. Iz tih razloga je ovo jedan od pokušaja koji smo uradili i iz tih razloga smatramo, bio sam i na Ustavnopravnoj komisiji, treba naći nekog načina, evo to je naš bio jedan prijedlog da se ... na ovakav način obezbijedi učešće žena u ovome parlamentu. I, smatram da je ovo što je Vinko Zorić ovaj prijedlog zaključka predložio da je to u ovoj situaciji nešto što treba prihvati.

BERIZ BELKIĆ:

Ekrem Ajanović.

EKREM AJANOVIĆ:

Ja bih replicirao obojici, a evo sad ču prvo doktoru Zlatku Lagumđiji da kažem. Zapravo, njegova sva diskusija, on je pretvorio svoju diskusiju kao repliku, jer on je pričao o stvarima o kojima ja uopšte nisam govorio i itd.

Drugo, da li je neko zgodan ili nije zgodan, da li je neko dobar ili nije dobar, čovjek može o sebi i o drugome misliti, ali ne mora značiti da birač smatra da je dobar ili nije dobar. Jer birač svoj glas daje onome koga, ako hoćete, cijeni ili, ako hoćete, smatra da mu nešto može poboljšati život ili, ako hoćete, što je zgodan. Prema tome, to je stvar birača. Da nije tako, onda bi se znači stavljali ljudi po ovome: ovaj je dobar, treba da bude u Parlamentu, ovaj je dobar, ... ne bi ni bilo izbora, moj dragi Zlatko, tada ne bi ni bilo izbora. To je jedna stvar.

Druga stvar, ja se izvinjavam ako sam rekao da žene iz drugih partija koje su ušle u Parlament nisu dobre, ja to nisam rekao. To se može pregledati ovaj stenogram, i to je jedna podvala od tebe prema meni. Hvala ti što si rekao da me cijeniš, to ti hvala, ali ovo si mi... podvalio. Ja sam samo rekao ... da žene koje se stavljaju kvalitetne na listi da imaju veću šansu da prođu nego ono što se radi u izbornom procesu. A to je, staviš ženu ... da zadovoljiš onu formu da je na drugom pa na četvrtom ili petom mjestu itd., a ne gledaš o kvalitetu. Normalno,

takva partije ne može uvesti ženu u Parlament. Partija može uvesti ženu u Parlament ako stvarno stavi ženu koja je kvalitetna na listu i onda će ona da bude.

A što se tiče ovoga mog kolege Remzije. Pa, normalno da je to nazadak u demokraciji. Pa kad su mijenjali liste, ... kad su bile zatvorene liste, jer vi se sjećate, svi oni koji su bili u Parlamentu, da do 2003. ili 2004. da su bile zatvorene liste. I da su nas tada ubjeđivali, tada su nas ubjeđivali da donesemo zakon demokratičniji da bude, birač da bude izabran ... na otvorenim listama, i to se pokazalo da je ispravnije. Prema tome, ja nisam ništa rekao što nije nepoznato. Prema tome, to je sigurno atak na demokratiju ako mi idemo u korak nazad. Atak na napredak demokratije bi bio ako bi mi rekli ... da se ljudi kandiduju u izbornim jedinicama i da ljude za poslanike narod bira onako, onoga koga on smatra, a ne partiju koju hoće.

BERIZ BELKIĆ:

Ali je jedno sigurno, dakle žene koje imaju ovakve muškarce ne trebaju brinuti za budućnost, to je sigurno.

Vinko Zorić, replika.

VINKO ZORIĆ:

Ja ... kolegi Ajanoviću repliciram. Ja sam, kolega Ajanoviću, osim što sam predsjedatelj ove Komisije za ravnopravnost spolova, član i Komisije za obranu i sigurnost. U drugom mandatu sam član Komisije za obranu i sigurnost i mi u dva mandata nismo upotrijebili u toj Komisiji za obranu i sigurnost riječ *atak* koliko ste Vi samo danas u zadnjih pola sata. A tamo bi trebalo pričati o atacima i obranama itd.

Mislim da ovo nije nikakav napad ili atak. Evo, govorio sam danas da su neke riječi u BiH i zabranjene, koje nisu, je li, domaćeg porijekla, po mišljenju bosanskohercegovačke televizije. Vi ste ovdje govorili da bolje da birači biraju, nego stranke. Stranke biraju i tako i tako, ali ja mislim da je bolje da stranke sastave listu po prioritetima svojim. Hajmo napraviti onda otvorene izbore i u strankama. Gdje bi nas to odvuklo? Ali ja vam kažem da, što se tiče tih otvorenih lista, da je bolje da stranke sastave listu nego birački odbori. Na mojoj biračkoj kutiji čovjek iz jedne političke stranke je dobio najviše tih preferiranih glasova kojeg niko ne zna ko glasa na toj biračkoj kutiji, ali zato ga vrlo dobro zna jedan promatrač. O tome ja govorim, 90% preferiranih glasova je zaokruženo nakon 19,00 sati, 90%, ne računajući onog prvog. Jedino birači biraju, zaokruže prvog, jer ... su toliko naučili da je svejedno zaokružili prvoga ili stranku. A opet, to je vrlo mali slučaj.

Druga stvar koju želim ovdje kazati, Vi ste ovdje rekli jednu jako lošu stvar da se žene stavljaju na drugo mjesto ili među prva dva mesta jedan, pa među prvih pet dva itd. da zadovolje formu. Ja tvrdim ovdje da se i muškarci i žene stavljaju na listu da zadovolje formu. Nemojte tako obezvređivati jedan spol. Jer Izborni zakon kaže da manjinski spol mora biti među prva dva mesta po jedan, među prvih pet najmanje dva manjinski, među prvihs osam najmanje tri itd. Ko kaže da su uvijek to žene? Zašto ne bi bila tri muškarca među prvihs osam? Vi ste jako obezvrijedili ženski spol kad ste to ovdje kazali da se one stavljaju da zadovolje formu. Ja tvrdim da formu treba zadovoljiti i jedan i drugi spol. Jer sjećamo se svi vrlo dobro ovdje da Stranka

žena nije mogla ići na izbore zato što nije bilo na listama suprotnog spola. Dakle, nemojte olako davati ovdje kvalifikacije i ocjene.

Kolega Lagumdžija s kojim se često po nekim političkim ocjenama nisam slagao je dao ovdje jednu dobru kvalifikaciju. Vi hoćete reći i nekoliko puta ste pogledavali, evo, uglavnom prema Mirjani – nemojte to raditi, nemojte to raditi. Nije ovo urađeno ad hoc i nije urađeno iz obijesti. Ovo je urađeno da se ugasi požar. Mi smo gasili požar, nismo htjeli izazvati, nismo ga gasili benzinom. Budite uvjereni, mi smo htjeli popraviti krvnu sliku Parlamenta.

Evo, slažem se s kolegom Lazarom. Nećemo dirati ova dva, ali šta je sa županijama i općinama. Zašto neko nije kazao ovo je prihvatljivo, ali ćemo staviti klauzulu da ove izmjene vrijede za županije i općine. Evo opet sam reka županije, ispričavam se bosanskohercegovačkoj televiziji što sam rekao županije.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

VINKO ZORIĆ:

Ja se njima ispričavam, a vi se njima ispričajte. Ja se u prvom redu ispričavam bosanskohercegovačkoj televiziji.

Ovdje je bilo priče o otvorenim listama kao ...

BERIZ BELKIĆ:

Odosmo, Vinko, na vrijeme diskusije, ali eto.

VINKO ZORIĆ:

dobro, evo samo ču završiti s ovim, otvorene liste i kvote koje smo, evo, i ja i kolega Ajanović spominjali su suprostavljeni. Ja sam rekao maloprije, izvan mikrofona, da jednake šanse ništa ne znače, jednaku šansu na utakmici ima zabiti gol i golman i centarfor, ali nažalost ne zabija, vrlo rijetko golman zabija go.

BERIZ BELKIĆ:

Evo imamo sad opet replike. Dakle, pauza je do 3,00 u svakoj varijanti.
Azra Alajbegović.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Ja sam htjela samo da prokomentarišem ovo što je rekao kolega Zorić, a to je da glasač bira samo prvo mjesto. Ja zapravo imam jedno iskustvo kod jedne žene, koje sam htjela da vam prenesem, a to je da je žena u dva kantona za vrijeme dva izbora bila na zadnjem mjestu, jednom na devetom, drugi put na desetom, i da je oba puta u tom izbornom procesu ušla u Parlament

Federacije, što znači da zapravo naš birač ipak jako razmišlja o tome koga bira. I eto, to je bio moj komentar. Znači da nije baš istina da samo prvo mjesto biraju.

BERIZ BELKIĆ:

Živković replika.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Možda bi trebao neko da nam protumači ili iz Izborne komisije da nije ovo sukob interesa kad raspravljamo o načinu izbora poslanika, na način na koji smo mi izabrani i na način na koji želimo da se drugi izaberu u idućoj izbornoj godini. Ako bi tražili da budu zatvorene liste, moramo pitati političke partije. Ovdje predsjednik jedne političke partije je rekao svoje mišljenje u vezi toga, ali imaju i poslanici koji dolaze iz ostalih političkih partija koje trebaju da kažu svoj stav u vezi sa time: da li će biti zatvorene liste ili će biti otvorene liste, da li mandat pripada poslaniku ili mandat pripada stranci? To je problem sa kojim smo mi u Interresornoj radnoj grupi radili prošlu godinu, čitavu godinu dana. Tad su i predstavnici OSCE-a, predstavnici OHR-a imali svoje mišljenje u vezi sa time. Trebali bi i njih upitati i pitati način na koji se to može riješiti i ja predlažem da Interresorna radna grupa ponovo sjedne i da do kraja ove godine napravi izmjene i dopune Izbornog zakona, uzimajući u obzir problem koji očigledno postoji u ovom zemlji, a to je neravnopravan odnos prema pripadnicama drugog pola u smislu zastupljenosti ovdje.

Međutim, i mi kao stranke i kao pojedinci u dosadašnjem radu smo mogli to da ispravimo. Uzmimo primjer delegata u Domu naroda, mogli smo naći načina da pripadnice drugog pola smjestimo, preko načina glasanja u entitetskim skupštinama, u Dom naroda, pa to nismo uradili. Mogli smo to da uradimo i preko Savjeta ministara, pa to nismo uradili. Mislim da je ovaj problem problem koji trebamo da razdvojimo između postojećeg problema koji ima i stavova koje trebaju stranke da izadu i da ovaj problem kažu kako treba da se riješi.

BERIZ BELKIĆ:

Ekrem Ajanović, replika.

EKREM AJANOVIĆ:

Ja ču još ovaj put replicirati i neću više ni ako bude neko diskutovao.

BERIZ BELKIĆ:

Više i ne možeš drugi put.

EKREM AJANOVIĆ:

Ja bih samo postavio pitanje cijenjenom kolegi Zoriću: 'Zašto nije replicirao kada je govorio njegov kolega Raguž?' Jer, ono što je rekao Raguž, i ja sam isto rekao, što se tiče izbornog napretka u izbornom sistemu demokratičnosti itd. A Vas ču samo pitati jednu stvar: 'Koliko je Vaša partija uopšte dovela žena u Parlament?' I onda možemo razgovarati ja i Vi.

BERIZ BELKIĆ:

Zlatko Lagumdžija, replika.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Pošto, gospodine Živkoviću, ste mene spomenuli kao predsjednika stranke koji se izjasnio, sticajem okolnosti ja ... ovdje sjedim, da je bilo drugčije mogao je tu još jedan predsjednik biti, ali evo što kažu sad imamo, jeste, sad imamo jednog predsjednika stranke ovdje, meni čudi da o ovakvim kapitalnim političkim pitanjima: kome je trebalo mišljenje predsjednika stranke, a niste ranije pitali.

Moj kolega Sefer Halilović je također iznio svoj stav, ... mogao je repliku uzeti i on. Pa Dolić treći, evo vidiš, ali Dolić nije govorio. Da skratim priču. Mandat pripada poslaniku, bila ili ne bila otvorena lista, tako da nemojte brkati ovdje da bi se zatvaranjem liste, na način na koji je ovdje definiran, na način na koji je ovdje definirano i na način kako je uvijek bilo u Izbornom zakonu i kad su ranije bile zatvorene liste, nikada se nije moglo desiti, ni kad su bile zatvorene liste, i bilo je poslanika koji su otišli i postali nezavisni i opet su zadržali svoj mandat. Dakle, mandat uvijek pripada poslaniku i ovim se nije diralo u to. Da se diralo u to, onda bi to bila tektonska promjena koja ipak znači da je Komisija za ravnopravnost spolova izašla izvan svog mandata. Oni su samo pokušali da, ja još jednom ponavljam, ako možete naći model i otvorenih listi i 30% žena zagarantovano u Parlamentu, imate našu podršku. A mi ne možemo vjerovati da imate spremnost za tako nešto dok god imate Vijeće ministara koje ste izabrali zajedno, koje ima ovakvu gender strukturu.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Martin Raguž.

MARTIN RAGUŽ:

Evo, uvaženom kolegi Ajanoviću samo kratko. Znači, mi se jesmo suglasili oko toga da izravni izbori znače korak dalje, ali u odnosu i na otvorene i na zatvorene liste. A ja sam rekao da zatvorene liste ne trebaju biti konfrontacija zastupljenosti žena i da u tom slučaju se ja opredjeljujem za veću zastupljenost žena i zato sam glasovao na Komisiji za ovaj prijedlog zakona i zato nije gospodin Zorić imamo potrebe da mi replicira.

A što se tiče zastupljenosti žena iz naše stranke, mogu vam reći, evo u Parlamentu Federacije da su većina u našem klubu, znači, i na nekim drugim razinama, tako da vodit ćemo računa i možemo biti još bolji i prihvaćamo sugestiju.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Lagumdžija ima običaj da iskrivi ono što se reklo i nakon toga nadovezuje i priču koja nema veze sa onim što se ovdje izjasnilo. Ja sam rekao da bi trebalo da se pita ostale predsjednike stranaka šta misle o tome i da u Interresornoj radnoj grupi kažu te stavove. Nisam rekao da mi nemamo taj stav. Ako već želite da ga imate, mi jesmo za otvorene liste, mi jesmo za da se ima mjera prema drugom spolu, i to smo i pokazali. Pokazali smo time što od sedam poslanika imamo dvije žene, jedna je otišla, druga će doći sigurno. Da u Domu naroda imamo delegata jednu ženu. Prema tome, imati mjeru i u samim strankama. Jesmo i za to da se u Izbornom zakonu nađe načina da se više žena stavi na otvorene liste. Prema tome, mi imamo stav, ali želimo da čujemo i ostale stranke o tome i da se na jedan razuman način u Interresornoj grupi i sa Izbornom komisijom i sa ostalim faktorima, koje sam ovdje naveo, taj problem riješi prije nego što kreće izborna iduća godina.

BERIZ BELKIĆ:

Imam još prijavljenog Slavku Matića. Izvolite.

SLAVKO MATIĆ:

Hvala lijepa, gospodine predsjedatelju.

Uvažene kolegice i kolege zastupnici, evo, ja sam bio strpljiv i dočekao mogućnost da nešto o ovome kažem. I odmah na početku ću reći da iz najmanje dva razloga snažno podupirem Prijedlog zakona našega Povjerenstva za ravnopravnost spolova, a samim tim i Prijedlog zaključka koje je dao gospodin Zorić ovdje da se odbije negativno mišljenje Ustavnopravnog povjerenstva.

Prvi razlog je onaj kojim se rukovodio i predlagatelj zakona, naše Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, radi bolje zastupljenosti žena, adekvatnije, ali ne samo u ovom parlamentu nego i u parlamentima na nižim razinama. To je ono što je gospodin Ajanović maloprije pokušavao reći da u ovom parlamentu to ne bi izazvalo neke velike razlike, iako se ja s tim ne slažem. Mislim da bi, zasigurno, izazvalo poboljšanja u općinskim vijećima, u županijskim skupštinama, u entitetskim parlamentima, gdje su i brojčano veći itd.

Drugi razlog koji se danas otvorio kao razlog za one koji nisu, koji ne žele poduprijeti zakon, a to je otvorene, odnosno zatvorene liste. Za mene je to ne manje važan razlog u odnosu na onaj prvi o boljoj zastupljenosti i ravnopravnosti spolova. Slažem se samo s onim dijelom koji govori afirmativno i pozitivno o otvorenim listama – da su one u startu išle ka tome da poprave demokratizaciju i našeg društva, mogućnosti drugačijeg načina biranja itd. Ali što je vrijeme odmicalo, otvorene liste su se pretvorile same sebi u suprotnosti. Otvorene liste su ovo, to što neko ne želi ovdje priznati (a svi mi to znamo i osjećamo) totalno isključile teritorijalni princip do te mjere da imamo općinska vijeća u kojima ne sudjeluje jedan dio te općinske teritorije uopće u radu u niz mandata. Da imamo županijske skupštine, i to županije koje su sastavljene od tri, četiri ili pet općina, a da pojedina općina od dvadeset ili trideset vijećnika nema ni jednog u takvoj skupštini. Znači, totalno zanemaren teritorijalni princip, a valjda bi zakonodavna tijela trebala osim svih ovih zastupljenosti o kojima govorimo odražavati nekakvo teritorijalno načelo. S obzirom da su izborne jedinice općina, županija (nema podjela, jel, na neke niže dijelove) evo

doživljavamo to što doživljavamo. Ja će vam reći na primjeru županije iz koje ja dolazim, da ne pominjem neke druge primjere, a takvih imate. Znate, komenitirali smo izbore, rezultate izbora 2006., pa su sami to priznavali šta je koja stranka doživjela u pojedinoj županiji ili pojedinoj izbornoj jedinici. Kod mene je bio slučaj da, evo, županija je jedna uz Goraždansku županiju najmanja u Federaciji, svega tri općine u jednom mandatu solidaliziraju se ljudi s Općine Orašje i u našu Županijsku skupštinu: od 21 izaberi 13, 14 iz Općine Orašje na štetu Općine Odžak i ... U drugom mandatu, to se dosjete iz Odžaka, pa naprave obrnutu stvar. E, kad su vidjeli da ni to nije dovoljno, e, onda se uđe u priču sa biračkim odborima i sasvim je moguće, gospodin Novaković je tu, moguće je, ne pravi se šteta ni jednoj stranci, nego se svi dogovore, kompletno cijeli birački odbor zajedno s promatračima da na svim glasačkim listićima preferencijama zaokruže, ako je to glas te stranke, zaokruže imena tih ljudi iz tog mjesta. I onda se dogodi da jedna mala općina poput ..., od 21 zastupnika, u županijskoj skupštini nema ni jednog, apsolutno ni jednog.

Ako netko misli da je to demokratizacija i da je to doprinos otvorenih lista, ja se prvi zalažem da se one ukinu upravo iz tog razloga. Ima ih i drugih, naravno.

Nije mi isto tako jasna tolika rezerviranost prema stranačkoj mogućnosti stvaranja lista. Svatko onaj tko misli da je dovoljno sposoban, pametan i prepoznatljiv u javnosti, šta će mu onda stranačka lista, neka ide na izbore kao neovisni kandidat. Moj imenjak Slavko kaže da je bio zadnji na listi, ali ste bili na listi SNSD-a. Da ste bili neovisni kandidat, gdje bi Vi bili izabrani? Pokušajte naredni put pa ćete vidjeti. Znači, i otvorene liste prave stranke, ovdje se priča kao da otvorene liste nisu napravljene od stranaka.

/zajednička diskusija/

SLAVKO MATIĆ:

Neću vas ja više zamarati, ja će ovim završiti. Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala lijepo.

Nastavljamo u 3,00 sata, replike su potrošene. Izvolite, gospodine Jovičiću. Do 3,00 sata je pauza.

Izvolite, replika.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ja upravo, kroz stavljanje mog imena na listu stranke, afirmišem stranku i zahvaljujem se i kažem svaka čast što su imali povjerenje u mene.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala.

SLAVKO SLAVUJ JOVIĆIĆ:

Dakle, to je prvo. A drugo, da podsjetim, evo još samo malo, imali smo mi izbore '90. godine i dva doma – vijeća opština,

BERIZ BELKIĆ:

Samo malo sačekajte, samo malo sačekajte.

SLAVKO SLAVUJ JOVIĆIĆ:

gdje je svaka opština morala dati jednoga, pa je Banja Luka davala jednog poslanika, a i Čajniče jednog. Dakle, imali smo mi to '90. godine dva doma, Vijeće opština 110 poslanika i Vijeće građana 140 poslanika. Dakle, to je tako bilo.

E sad, ko je nama kriv što mi nismo napravili ustavne promjene pa da ovaj parlament broji 386 poslanika kao Mađarski, ako nam toliko treba. Ali ja sam maloprije tražio solomonsko rješenje pa rekao: jedan muškarac - jedna dama, 50% ispunjena ta kvota i, opet, kad budemo izbore završili, ovdje će u Parlamentu sjediti 85, 89, ne znam koliko, muškaraca, i ono ostatak dama. Dakle, ne možete, ljudi, kroz Izborni zakon silovati volju građana koji vas biraju ili ne biraju.

I ja nisam problematizovao ovdje pitanje ko vas stavlja na listu, jeste li član te stranke ili ne, naprotiv, stranke vam donose mandat, zato i postoji politička ta struktura. Ali, ako bi zatvorili liste, onda je neprikosnoveno pravo, izvinjavam se profesoru, uzimam kao šlagort, a ne da vi to radite, nego ste Vi ovdje predsjednik jedne najuticajnije opozicione stranke, onda Vi imate pravo da u vašem klubu sjede svi oni koga Vi predložite, jer će se vama teško ko suprotstaviti. Pa imate i sad takav odnos: četiri vas je muškarca, jedna dama. Dakle, nema ni tu ravнопрavnosti, i da ne idemo sad dalje. Dakle, ja vas molim, može se uspostaviti taj odnos 50% : 50% reciprocitet, ali nikada nećete uspostaviti mogućnost da utičete na biračko tijelo kome će dati povjerenje. To je, imenjače, bila moja suština diskusije, a ne zbog toga da li ću ja biti sljedeći put na listi. Ja ne vjerujem ispred ove stranke s obzirom da im nanosim kao eto ...

BERIZ BELKIĆ:

Odoše ljudi, Slavko.

SLAVKO SLAVUJ JOVIĆIĆ:

ali je moguće neka druga da će poželjeti mene, jer će sa mnom dobiti neki rezultat, ali ja neću se odreći svoje stranke. Je li tako?

BERIZ BELKIĆ:

Slavko, odoše ljudi. U 3,00 sata nastavljamo.

/PAUZA/

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas da zauzmete svoja mjesta. Molim vas zauzmite svoja mjesta, evo imamo kvorum. Ja nisam zaključio tačku 10. iz razloga što je Vinko Zorić u pravu da ima pravo na još jednu repliku o ovom zakonu, o ovoj raspravi.

Izvoli, Vinko.

VINKO ZORIĆ:

Ja se zahvaljujem predsjedavajućem.

Ja sam upravo čuvao ovu jednu repliku da mogu reći ono što će sada reći otprilike u dvije rečenice. A to je ...

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas malo pažnje ...

VINKO ZORIĆ:

... da zamolim kolege da podrže ove moje zaključke, jer time niko ništa ne gubi. Hajmo još jedanput na Ustavnopravnoj vidjeti sve argumente za i protiv i nikad nije kasno ovaj zakon umrviti, odnosno staviti ga van života. Pa stoga molim sve kolege i kolegice, ne prejudicirajući ništa, da podrže ova moja tri zaključka i da onda vidimo, odnosno da tražimo rješenje, evo.

Zahvaljujem.

BERIZ BELKIĆ:

E sada konačno mogu zaključiti raspravu o tački 10. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH.

Prelazimo na tačku 11.

Ad. 11. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH – predlagачi: poslanici Sefer Halilović, Vinko Zorić, Mirko Okolić, Šemsudin Mehmedović, Denis Bećirović, Velimir Jukić i Adem Huskić (prvo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Ovaj prijedlog je još u šestom mjesecu ušao u proceduru, sa zahtjevom da se razmatra po skraćenom postupku. Zahtjevu smo udovoljili na 57. sjednici. Mišljenje o ustavnom osnovu i principima na kojim počiva ovaj zakon dobili smo 20. jula ove godine i Komisija je utvrdila da postoji valjan ustavnopravni osnov i podržala principe predloženog zakona.

Dakle, otvaram raspravu. ... Imam prijavljenog jednog od predlagачa. Gospodin Sefer Halilović. Izvolite.

SEFER HALILOVIĆ:

Evo kratko samo, pošto gotovo da je o ovom zakonu kazano sve,

BERIZ BELKIĆ:

Naravno, zakon je u prvom čitanju. To sam propustio da kažem.

SEFER HALILOVIĆ:

gotovo da je o ovom zakonu kazano sve što je trebalo kazati. Konačno, ovaj Predstavnički dom je bio usvojio ovaj zakon kada je bio po hitnom postupku ali nakon primjedbi koje smo dobili od Doma naroda mi smo sve ugradili u ovaj prijedlog. I ovo je zajednički prijedlog ove Istražne komisije.

Ono što bih ja eto iskoristio priliku, a nadam se da neću zloupotrijebiti vaše vrijeme, jeste da vas zamolim da već skoro dva mjeseca stoji zaključak ovog doma da se osiguraju sredstva za rad Komisije, i sad je to stalo. Navodno, u Domu naroda postoji mišljenje da oni trebaju ući u ovu komisiju i sad tu postoje neke administrativne zavrzlame a ono što bih ja zamolio Kolegij jeste da se ta pitanja riješe i da konačno počnemo nešto raditi.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, gospodine Haliloviću, koliko se sjećam, mi smo na Kolegiju oba doma, dakle na Zajedničkom kolegiju postigli saglasnost da se ide sa zahtjevom za obezbjeđenje ovih sredstava i sad ne znam gdje je zapelo, da tako kažem. Ali evo, vidjet ćemo.

(?)
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Molim? Vezano za finansiranje ove komisije, ove ad hoc komisije.
Dakle, za raspravu se javio i Remzija Kadrić.

REMZIJA KADRIĆ:

Ja se zahvaljujem, predsjedavajući.

Dakle, ja podržavam principe ovoga zakona, međutim, kada je u pitanju rad ove komisije, evo ovdje je predsjedavajući ove ad hoc komisije, ja njemu sugerisem da on i ostali članovi ove komisije svoj rad u ovoj komisiji za istraživanje donacija odrade bez naknade. I ja očekujem da će predsjedavajući ove komisije, gospodin Halilović Sefer, i ostali članovi odraditi ovaj posao bez naknade. Evo, ovo što je uradio Adem Huskić da se povedu njegovim primjerom i da ovaj posao odrade bez naknade.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro, Remzija je ovo iskoristio za jedan poziv. Idemo dalje.
Slavko Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Gospodine predsjedavajući,

BERIZ BELKIĆ:

Je li i ti ideš u ovom pravcu?

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ

dame i gospodo,

BERIZ BELKIĆ:

Jesi li potpisao ovo?

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ

Ništa ne potpisujem.

BERIZ BELKIĆ:

Idemo dalje.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Dakle, uvaženi predsjedavajući, dame i gospodo, do kraja sjednice pripremiću zaključak, jer sam na prošloj sjednici greškom naših službi, nisu nam dostavile, odmah da kažem - odričem se primanja u svim ad hoc komisijama.

BERIZ BELKIĆ:

Hoćemo li oko ovog potpisivanja kasnije, sada smo na zakonu?

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

A druga stvar, ide zaključak, da se ovaj parlament ne bi pretvorio u SIPA-u, Tužilaštvo, i ne znam ni ja koga, zaključak je: 'Komisija traži od svih nadležnih institucija BiH, SIPA-e i Tužilaštva da provede sve istražne radnje i da utvrdi šta je tamo rađeno u vezi donacija.' I kao šlagvort: ako su gospoda iz SIPA-e saslušavali poslanike u Narodnoj skupštini RS-a, neka saslušavaju i mene i bilo koga od nas i neka se bave svojim posлом. Time ćemo uštediti pare, time ovaj parlament neće postati institucija pravosudnog sistema nego ćemo staviti u funkciju one institucije koje smo mi osnovali. I ova komisija (to ću u zaključku navesti, da sad ne navodim, do kraja sjednice ćete ga dobiti) traži od svih tih institucija, dakle rekao sam SIPA i Tužilaštvo, da pripreme izvještaj i da na osnovu njihovih izvještaja dostavi ovoj komisiji kompletan materijal kako bi mi mogli reći na ovoj komisiji - dobro ste uradili, hvala vam što ste uradili svoj posao za koji ste plaćeni ili - nastavićete raditi, a mi ćemo naći načina da vam

umanjimo kroz budžet primanja ili ono što niste uradili, a ne da za svaku stvar koja se desi u ovoj zemlji: hajmo mi formirati ad hoc komisiju, hajmo istražnu komisiju, hajmo mi ovo!

Time želim da zaključim, nisam protiv ove komisije, da me ko ne bi pogrešno shvatio, ali ona mora imati drugu funkciju i da ima zakonodavnu, pa evo reći ču naredbodavnu, da niže institucije koje su nadležne za sve ovo uzmu da rade svoj posao i utvrde sve šta je tamo bilo i da nama, kad to sve završe, dostave a onda ćemo mi sjesti u komisiji i kažemo - hvala vam, gospodo, zaslužujete pohvalu. Pa, što ćemo mi umjesto uzeti ovih 40 hiljada maraka, koliko je predviđeno, nagrađujemo evo vas što ste uradili, jer ja se odričem bilo koje, ne komisije, u svakoj ču komisiji biti, ali da natjeram samo institucije nadležne da rade.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, da vas podsjetim, raspravljam o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama, u prvom čitanju.

Replika, imam prije Vinko Zorić pa Sefer Halilović.

VINKO ZORIĆ:

Ja moram replicirati, evo i kolegi Kadriću i kolegi Jovičiću. Njihova tri zaključka, odnosno jedan zaključak, ne znam da li je predložio zaključak ali je pozvao evo kolega Remzija i dva zaključka gospodina Jovičića mogu se svesti pod jedan zajednički naziv, a to je: ukinuti sva ad hoc povjerenstva u ovom parlamentu.

Dakle, nije gospodin Halilović, koji se sad gleda kao prersonifikacija ove istražne komisije, nije on to svojom voljom. To je ovaj dom odlučio da to bude tako. A ovo što se tiče naknade, pa dajte pustite nama da mi poberemo vrhnje ako ćemo se već odreći toga ili nećemo, da mi se odrekнемo, a ne da nas neko grua da se toga odrekнемo. Dakle, odlučit ćemo samostalno, na tom istražnom povjerenstvu, hoćemo li se od nekih svojih privilegija odreći ili ne.

BERIZ BELKIĆ:

Sefer Halilović, replika.

SEFER HALILOVIĆ:

Samo kratko. Ovih 35-40 hiljada maraka, nije to za rad ove komisije, nego to je za rad onog pratećeg aparata, odnosno službe koja će podržati rad ove komisije.

BERIZ BELKIĆ:

To je poznato, gospodine Haliloviću, mi ćemo raditi, radi pojašnjenja drugim ljudima tu.

Ja više nemam prijavljenih za raspravu o ovom zakonu u prvom čitanju i zaključujem raspravu o tački 11.

Dakle, idemo na tačku 12.

Ad. 12. Izvještaj Komisije Kolegija o nastojanju za postizanje saglasnosti o Prijedlogu zakona o izmjeni Zakona o državnoj himni BiH (prvo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Kolegij je pokušao usaglasiti, nije postigao suglasnost. Dakle, o ovom zakonu ćemo se izjašnjavati u drugom krugu. Mislim da nema potrebe da vodimo bilo kakvu raspravu, ovo je više radi informacije.

Tačka 13.

Ad. 13. Izvještaj Komisije Kolegija o nastojanju za postizanje saglasnosti o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH – predlagači: poslanici Ekrem Ajanović, Adem Huskić i Remzija Kadrić (prvo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Također, nije postignuta saglasnost. Izjašnjavat ćemo se u drugom krugu glasanja.

Idemo na tačku 14.

Ad. 14. Izvještaj Komisije Kolegija o nastojanju za postizanje saglasnosti o Inicijativi poslanika Sadika Ahmetovića za uvrštavanje u dnevni red Predstavničkog doma tačke: „Proglašenje 11. jula Danom sjećanja u cijeloj BiH na žrtve genocida koji je 1995. godine počinjen u Srebrenici“

BERIZ BELKIĆ:

Također, radi se o izvještaju, o pokušaju postizanja saglasnosti. Ovaj put radi se o Inicijativi poslanika Sadika Ahmetovića za uvrštavanje u dnevni red Predstavničkog doma tačke koja glasi: „Proglašenje 11. jula Danom sjećanja u cijeloj BiH na žrtve genocida koji je 1995. godine počinjen u Srebrenici“. I ovdje nismo postigli saglasnost, također ćemo se odlučivati, glasati u drugom krugu.

Idemo na tačku 15.

Ad. 15. Razmatranje Gender akcionog plana Vijeća ministara BiH i preporuka UN-ovog Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena, sa Prijedlogom zaključaka Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, materijal, i to obiman, ste za ovu tačku dnevnog reda dobili. Dostavljena nam je, osim ovog Akcionog plana, Informacija Agencije za ravnopravnost spolova o provođenju Gender akcionog plana Vijeća ministara, Zaključni komentari Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena, Informacija Agencije za ravnopravnost spolova BiH o ostvarenom napretku u ispunjavanju preporuka Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena i Prijedlog zaključaka Predstavničkom domu povodom rasprave.

Dakle, ovo je podsjećanja radi da su to materijali koje ste dobili za ovu tačku dnevnog reda a skrećem pažnju na Prijedlog zaključaka sadržanih u pet tačaka koje Komisija Domu predlaže na usvajanje, naravno, poslije rasprave. Ja mislim da vi si imate tekst ovih zaključaka i da nema potrebe da ih čitam.

Dakle, ja otvaram raspravu. Vinko Zorić. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Svidjela mi se danas jedna opaska predsjedavajućeg, gospodina Belkića, pod točkom 3., kad ste rekli - evo, pod ovom točkom smo iscrpili raspravu za nekoliko točaka. Ja isto tako mislim da smo pod 10. puno toga iscrpili, što bi rekli, i pod ovim, evo, ja sve pozdravljam, molio sam i osoblje iz ove agencije i svi drugi da materijali budu što kraći i trudili smo se da budu što manji. Pozivam također kolege da podrže ovih pet zaključaka i, zaista, cijeneći vrijeme svih nas, neću više ništa reći u ovoj svojoj raspravi.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Idemo na tačku 16.

Ad. 16. Specijalni izvještaj Ombudsmena za ljudska prava BiH u vezi sa žalbama žena radi prava na naknade plaća za vrijeme porodiljskog odsustva

BERIZ BELKIĆ:

Ovaj izvještaj smo dobili još 15. maja. Nadležna je bila Zajednička komisija za ljudska prava. Ona je 15. jula dostavila Mišljenje o Specijalnom izvještaju i, kao što ste u Mišljenju vidjeli, predlaže Predstavničkom domu i Domu naroda da se usvoji Specijalni izvještaj i ovaj zaključak u kojem su prenesene preporuke iz ovog izvještaja, za kojeg mislim također da nema potrebe da vam ga sada čitam, nego ćemo prilikom glasanja ili nakon rasprave još jedanput se na njega podsjetiti.

Ja pozdravljam prisutnog državnog ombudsmena Jasminku Džumhur i njezinu saradnicu i, naravno, otvaram mogućnost ako želi i da se obrati Domu.

Dakle, Bakir Izetbegović se prvi javio za raspravu.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, snažno podržavam Specijalni izvještaj ombudsmena kojim se traži da se ova nepravda ispravi i zaključke nadležne komisije. Dakle, da se ispravi jedna situacija u koju su, ja mislim, dio tih porodilja i mislim da je čak i Ustav BiH ugrožen na ovaj način da građani pa i žene porodilje moraju imati jednaka prava. Dakle, hvala Bogu da idemo ka rješenju ovoga problema. I evo, još jednom ponavljam, snažno podržavam zaključke Komisije.

Živjeli!

BERIZ BELKIĆ:

Ima li još prijavljenih? Gospodin Živković. Izvolite.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Da ne ispadne da se nema ništa reći o ovome veoma važnom pitanju, a ne želim dodatno da komplikujem situaciju, ja sam to rekao i na Komisiji. Čini mi se da je problem koji je ovdje naznačen u institucijama BiH, a bojam se da je rješenje na jednom drugom mjestu ovoga problema. Mislim da Kancelarija ombudsmena nije sagledala u potpunosti situaciju i bavila se samo pojedinačnim slučajevima i na osnovu takvih pojedinačnih slučajeva želi da se napravi jedno sistemsko rešenje, i to poziva institucije BiH da pravi sistemsko rešenje, a ta systemska rešenja se tiču naknada na nižim nivoima.

Pozivati se da je ovaj problem nastao sa donošenjem Zakona o platama u institucijama BiH je apsolutno pogrešno i, čini mi se, tendenciozno. Ako postoji problem, a postoji problem i tiče se nejednakе naknade za trudnice u toku porodiljskog bolovanja u BiH, i to je riješeno određenim drugim zakonskim aktima koji se tiču doprinosa koji se daju u mjestu prebivališta i tiče se Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o doprinosima. Niko ne može zabraniti bilo kojem kantonu ili entitetu da te zakone donosi, s obzirom da im je Ustav dao izričitu nadležnost za donošenje tih zakona.

Znači, odluke koje su ovdje u Parlamentu donošene prije donošenja Zakona o platama su istovjetno ... ovaj problem. Znači, ovaj problem nije nastao kada se donio Zakon o platama, on je egzistirao i prije toga. I nastaviće egzistirati sve dotle dok kantoni, i ovde su spomenuta dva kantona, nemaju riješen taj problem.

Postavljam pitanje: 'Da li samo zato što dva kantona nisu adekvatno rješili sistem naknada trudnica, koje su u toku porodiljskog bolovanja a zaposlene su u institucijama BiH i nema se načina da se njima ta isplata ili naknada isplati, treba da se rješava sad sistemskim zakonom i da se svi ostali, znači osam kantona i čitava RS, sa sistemskim zakonom mijenja.

Postavljam pitanje isto tako: 'Ako imate dvije, da kažem, trudnice, od kojih je iz Posavskog kantona jedna i žive u istoj zgradbi, pri čemu je jedna zaposlena ovde u institucijama u Sarajevu, a druga je zaposlena u institucijama u Odžaku, kako onda da napravimo parcijalno sistem u kome ćemo samo onoj koja je zaposlena ovdje u institucijama BiH da omogućimo da prima tu naknadu, a ta ista gospoda koja zajedno sa njom živi u Odžaku a radi u institucijama u Odžaku neće imati to pitanje riješeno.'

Šta time mi radimo? Mi dovodimo u neravnopravan položaj sve iz tog kantona, a samo preferiramo za one koje su zaposlene ovdje u institucijama. To je parcijalno rešavanje problema. To nije generalno rešavanje problema. Dajte da izaberemo najbolji standard koji je napravio ili entitet RS ili bilo koji od kantona i da kažemo da svi ostali moraju da dostignu taj nivo ostvarivanja tih prava. Onda bih rekao da je to dobro i sistemsko rješavanje pitanja. Ovo je pojedinačno rješavanje pitanja u kome sutra neko može da kaže - dajte da rješavamo tako i sistem zdravstvene zaštite. Pojedini kantoni nemaju riješen sistem zdravstvene zaštite. Da li to znači da oni koji su zaposleni u institucijama BiH i dolaze iz toga kantona su privilegovani, jer ćemo mi, na neki način, da im riješimo zakonskim izmjenama sistem osiguranja zdravstvene zaštite, da ne govorim o drugim pravima, invalidskim recimo pravima. Pa čitava Federacija ima bolje riješen sistem naknade za invalide nego što to ima RS, pa niko iz RS-a ne traži da se samo onima koji su zaposleni u institucijama, zajedničkim institucijama u BiH, to pitanje rješava na način na koji je to riješila Federacija.

Muslim, i tu ću završiti, da jeste problem zaposlenim u institucijama BiH, za one koji to nemaju riješeno u mjestu gdje žive, ... ali rješenje tog problema nije ovdje nego rješenje treba tamo gdje je to u skladu sa Ustavom i moguće da se riješi.

BERIZ BELKIĆ:

Imamo replike. Mirjana Malić.

MIRJANA MALIĆ:

Poštovani predsjedavajući, evo, izvinite, neuobičajeno sam nešto danas aktivna. Dakle,

BERIZ BELKIĆ:

Što je vrlo pohvalno.

MIRJANA MALIĆ:

poštujуći pravo i gospodina Živkovića i mene da o ovome raspravljamo, iako ne znam baš, sem poslaničkog mandata, imamo li legitimitet, jer nismo pravnici, ali ja moram reći da ja repliciram uz potpuno prihvatanje dobre volje koja se primjećuje kod gospodina Živkovića da se ova nepravda, koja trenutno postoji, riješi na najbolji način, ali mu nije dobar primjer. I samo sam zato htjela replicirati.

Šta ako ja i moj susjed ili susjeda koji stanujemo u istoj kući i imamo isto zvanje, imamo istu školu: ja radim u jednoj firmi, a on radi u nekoj međunarodnoj organizaciji i on ima pet puta veća primanja od mene – to nije uporedivo. Mi ovdje govorimo, gospodine Živkoviću, o

pripadnicama ženskog pola koje su zaposlene sve u jednoj kući koja se zove institucije BiH. One tu moraju imati pravo i u tom smislu su nam to ombudsmeni, kao vrhunski autoriteti tumačenja pravde i zakona u ovoj zemlji, dali do znanja. Tu one moraju svim svojim pravima biti izjednačene i mi Zakonom o plaćama moramo regulisati njihova jednaka prava na jednake nadoknade za vrijeme tog jednog posebnog i svetog stanja u kojem se nalaze žene kad su u trudnoći. Prema tome, to je poredivo: zaposlenici u istoj firmi, a ne susjedi ili stanovnici jednog kantona ili jedne regije. Ali se potpuno slažem s Vama i do nekog bi trebalo dospjeti ono, samo to nije ova kuća, nije Parlament adresa da i svi ostali kantoni ili Federacija riješe to na način da ne bude diskriminacije među njihovim stanovnicima.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Sadik Ahmetović.

SADIK AHMETOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane dame i gospodo, ovi zaključci ne prejudiciraju rješenja koja neće biti u skladu sa Ustavom. Ona samo preporučuju da se ne diskriminišu žene na različitim mjestima u odnosu na mjesto prebivališta. Dakle, i to treba regulirati da bude u skladu sa Ustavom, ali da porodilje ne budu diskriminirane po ovom osnovu.

Gospodin Živković je nabrojao entitete, kantone, ja znam, evo malo pamtim vrijeme kad porodilje, penzioneri, bilo ko drugi, nije bio diskriminiran u prostoru BiH – jedino u ono vrijeme kad nismo imali entitete, kantone itd.

BERIZ BELKIĆ:

Idemo dalje sa replikama. Šefik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja sam ustao da repliciram na diskusiju uvaženog kolege zamjenika predsjedavajućeg, gospodina Živkovića. I moja replika je principijelene naravi i tiče se koleginog odnosa spram Specijalnog izvješća ili Specijalnog izvještaja Institucije ombudsmena za ljudska prava BiH.

Mi se konačno u BiH moramo naučiti da je sudska presuda presuda i da oko nje nema rasprave velike, da je izvještaj Ombudsmena za ljudska prava izvještaj sa preporukama u okviru njegovih ingerencija i da ne trebamo otvarati neka pitanja koja je Institucija ombudsmena otvarala prije nego što je dala preporuku. Mi smo ovdje da poštujemo ono što su ombudsmeni nama preporučili, jer nemojte zaboraviti da smo se oko tog zakona dugo vremena ovde u Parlamentu sporili, pa da smo se nakon zakona dugo vremena sporili oko toga ko će biti ombudsmeni, a sve je to bilo zbog toga jer znamo šta znači ta institucija u BiH. Ako mi budemo otvarali diskusije povodom ovih izvještaja tipa nije izvještaj sveobuhvatan ili neka stvar je tačna ili nije tačna u tom izvještaju, onda mi ozbiljno potkopavamo kredibilitet Institucije ombudsmena u BiH. Za mene je sasvim dovoljno da ovdje piše, nakon što smo donijeli mi zakon i nakon što smo mi izabrali ombudsmene, da se preporučuje Parlamentarnoj skupštini BiH, Vijeću ministara i Ministarstvu finansija to šta se preporučuje i ja vas molim da podržimo ovaj

izvještaj i da oni koji su dužni da po ovom izvještaju postupe onako kako piše u tom izvještaju postupe i da konačno riješimo ovo jedno diskriminirajuće stanje koje imamo u BiH.

Toliko, hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Jednostavno ne želim da ono što je BiH potpisala i obavezala se, to se odnosi na punu primjenu svih međunarodnih standarda kojima se reguliše ljudska prava, rečenicom da ne kažu na koja prava, na koji način se ta prava trebaju da ostvaruju. U BiH, bez obzira kako neki žele da je naprave i da nestane kantona ili entiteta, je to pravo Ustavom stavljen u nadležnost kantona i entiteta. I to je mjesto gdje se ostvaruju ova ljudska prava. Nikakva firma gdje je bilo ko zaposlen, i komšija koji je zaposlen u drugoj firmi, nije mjesto gdje se može pozvati na rješavanje ovih prava, nego mjesto prebivališta, po svim našim zakonima: Zakon o doprinisu, Zakon o socijalnom osiguranju itd. itd. To što dva kantona imaju problem koji ne žele da riješe, ne mora značiti da ćemo naopako da čitav sistem u BiH okrenemo.

Ja nisam komentarisao Izvještaj ombudsmena u smislu da ja ne poštujem ovaj izvještaj, ali imam pravo da kažem da nije sveobuhvatan, da se samo fokusirao na rješavanje parcijalnog problema zaposlenih u institucijama BiH i trudnica. Nije se uopšte htio da osvrne na sve ostale koji su povezani stvarima, rješavanju invalidskih prava, rješavanju socijalne i zdravstvene zaštite itd., jer je to sve povezano. Ako sad otvorimo ovo pitanje sa trudnicama, ne vidim nijedan razlog zašto za sva ostala pitanja to ne bi riješili na način ovo-ono, ali ovo nije mjesto gdje se ostvaruju ta prava po Ustavu, nego mjesto koje sam već jednom naveo.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Sadik Ahmetović, druga.

SADIK AHMETOVIĆ:

BiH je jedina institucija koju građani mogu tužiti u Strazburu. Ovaj parlament ne može institucionalno narediti bilo kojem kantonu ili entitetu da ispravi ono po osnovu čega se može tužiti BiH u Strazburu. Mi kao odgovorni ljudi ovdje trebamo štititi interes države i da pokušamo ispraviti da ne dođe do pojedinačnih tužbi u Strazburu koje se bliže cifri blizu 2.000 ovih dana. Dakle, samo nam treba malo odgovornosti. Ponavljam, ovdje se ne prejudicira bilo kakva nadležnost, prenošenje nadležnosti, nego da se ovo pitanje riješi.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Šefik Džaferović, druga.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Ma, samo kratko. Gospodine Živkoviću, meni je dragو da ste Vi imali sad ovaj dodatak ovdje, sad je to uredu, je li, Vi kažete da niste osporili ovaj izvještaj, ne sporite njegove dijelove i uredu je, mislim. Nije problem ovdje u ustavnim kompetencijama, nije problem u nadležnostima. Ovdje je problem što je država obavezna, kao potpisnica Međunarodne konvencije, da osigura standarde te konvencije na svojoj teritoriji. Kako će to ona uraditi, hoće li to uraditi entiteti, kantoni, ko će to napraviti? Država je odgovorna i ona to mora napraviti. I, svrha ovoga izvještaja, kako ga ja vidim, mada se on odnosi na pitanje koje zaista nije normalno – dvije žene sjede u istoj kancelariji i rade isti posao i jedna ima jedna prava, druga ima druga prava. To ne može izdržati nikakvu kritiku. Ne treba gledati konvencije međunarodne. Dakle, naša obaveza je da mi, i to je naša uloga, kao Parlament damo signal u BiH – izvolite, uredite ovo pitanje da to bude u skladu sa konvencijom. Skupština RS-a, Skupština Federacije BiH, kantona, sve je to ovdje napisano – neka rade svoj posao. Hoćemo standard i hoćemo da to bude ovdje standard.

BERIZ BELKIĆ:

Živković, također, druga.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja nisam želio da ovdje otvaram jednu malo, da kažem, veću priču, a tiče se ostvarivanja svih ostalih prava. Ako navedete ovaj primjer sa trudnicam, ja ću vas isto podsjetiti npr. gdje sjede dva čovjeka u istoj kancelariji (jedan dolazi iz RS-a, drugi iz Federacije ili iz nekog kantona) koji su ranjeni u ratu, ne ostvaruju isto pravo. Čak jedan nema prava. Pa šta mislite koliko će tih ljudi da tuže BiH za ostvarivanje tih prava? O tom dijelu problema ovdje ne pričamo, da ne govorim o ostvarivanju drugih nekih prava.

Zato mislim da trebamo da nađemo načina na koji kantone, i to samo dva kantona u ovoj državi, trebamo da natjeramo da, ono što je ljudsko, a to je da se trudnicama da naknada kada su na bolovanju i riješi.

BERIZ BELKIĆ:

Nema više replika, vraćamo se prijavljenim za diskusiju.
Ima, pardon, Momčilo Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa vidite, član II Ustava kaže: 'BiH i oba njena entiteta će obezbijediti najviši nivo međunarodno priznatih prava i osnovnih sloboda.' Dakle, 'BiH i oba njena entiteta'. Znači, ne samo BiH i ne samo entiteti, nego i BiH i entiteti.

Mislim da ova rečenica dovoljno, znači ovaj stav iz Ustava, govori o ovoj problematici. Nije tačno da se ne mogu komentarisati stavovi. Ovdje se ne radi o presudama, radi se o stavovima. Znači, radi se i o preporukama, a ne presudama. Pa, čak i presude, mogu da dam svoje mišljenje o tome, naravno, potpuno svjestan da ne mogu promijeniti, ali mogu da dam

svoje mišljenje, kao što mogu da dam i ovdje mišljenje o preporukama koje je, recimo, prihvatala naša komisija. Na kraju krajeva, evo da ne govorim o preporukama Ombudsmena, da govorim o Mišljenju koje je dostavila naša komisija, a koja je prepisala preporuke Ombudsmena, pa da kažem, i naravno s pravom da kažem, da neke od ovih preporuka nije moguće realizovati. Nije moguće. To nije stvar volje ni ove komisije, ni Savjeta ministara, ni bilo koga. Nije moguće realizovati na način kao što je to ovdje zamišljeno. Ali jeste moguće pitanje ili problem riješiti na neki drugi način, o kome danas očito ni Ombudsman nije mnogo razmišljao, a mi danas još manje želimo razmišljati o tim drugim načinima za rješavanje ovog problema.

BERIZ BELKIĆ:

Husein Nanić, diskusija.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Dakle, mi danas imamo Specijalni izvještaj Ombudsmena za ljudska prava u vezi sa žalbama žena radi prava naknade plaće za vrijeme porodiljskog odsustva. Taj Specijalni izvještaj je dostavljen Parlamentu, ja, koliko sam razumio, da je on dostavljen i Vijeću ministara. I mislim da mi prvo što smo trebali uraditi, kao Parlament, jeste da tražimo šta je to Vijeće ministara uradilo, kakva je preporuka Vijeća ministara i kakvo je rješenje od strane Vijeća ministara da bi mi, kao Parlament, o tom rješenju možda i donijeli svoj sud.

Koliko sam ja razumio ovaj zaključak naše komisije, on je ovo što je gospodin Novaković rekao, jeste: preporuke su prepisane i pretvorene u zaključak naše komisije. I evo, ja prozivam, da li ima neko tu iz ministarstva da čujemo, da li je to ministarstvo bilo koje, Ministarstvo finansija, Ministarstvo pravde, predsjedavajući Vijeća ministara ili bilo ko od njih postupio išta po preporukama Ombudsmena za ljudska prava koje su, vjerujem, obavezujuće i konkretnije treba da se odnose na Vijeće ministara nego na Parlamentarnu skupštinu BiH. Jer, ovim zaključcima mi opet, evo, po hitnom postupku poduzimamo aktivnosti o izmjeni i dopuni ovog zakona, Parlament da poduzme te aktivnosti. Hoće li Parlament pisati zakon ili će Vijeće ministara? Ja mislim da je ovdje prvenstveno i prvi potez trebalo da uradi Vijeće ministara i, evo, prozivam i očekujem da li neko od Vijeća ministara ima ikakvu informaciju o tome šta je i da li je išta Vijeće ministara po ovom poduzelo.

BERIZ BELKIĆ:

Ja nemam više prijavljenih, ali za riječ se javila ombudsman BiH Jasminka Džumhur.
Izvolite.

JASMINKA DŽUMHUR:

Poštavani predsjedavajući, poštovani zastupnici, meni je drago što je bila ova diskusija danas, jer ona je ukazala na jedno stanje u oblasti socijalne zaštite i faktički veoma je važno da vam ukažemo da je ovo pitanje veoma kompleksno a mi smo se morale ograničiti samo u okviru individualnih žalbi, zato što je prvenstveno to naš mandat.

I ja koristim priliku da ukažem na diskusiju koja je podijeljena u dva segmenta. Jedno je pitanje činjenica odnosa vlasti BiH, odnosno institucija vlasti BiH i njihove uloge u segmentu ljudskih prava. U ovom pitanju se institucije vlasti BiH pojavljuju u dvojakoj ulozi. Jedno je kao poslodavac za žene koje su uložile žalbu. I znači, mi smo svoje pitanje usmjerili, svoj Specijalni izvještaj samo u segmentu činjenice da su institucije vlasti BiH za ove žene poslodavac i trebaju da im osiguraju pravo iz radnopravnog odnosa.

Drugi segment je pitanje uloge institucije vlasti BiH u zaštiti ljudskih prava kao nositelja subjektiviteta tog isključivog. Znači, mi želimo da ovim Specijalnim izvještajem preveniramo da ne dođe do sudskih postupaka pred Sudom u Strazburu jer bi tužena strana u tom slučaju bila BiH, a ne njeni entiteti. Znači, da bi iz budžeta, umjesto da dajemo naknade za porodiljski dopust, umjesto da damo te naknade, mi ćemo sutra platiti te naknade a pored toga platit ćemo i oštete koje su žene pretrpjele za to vrijeme. Znači, uloga Institucije ombudsmena BiH je da prevenira u tim slučajevima.

Drugo, ovo pitanje ima dva segmenta. Jedno je kratkoročno, znači da riješimo pitanje žalbi ovih žena koje su zaposlene u institucijama vlasti BiH, i drugo je ono dugoročno na koje je ukazao poslanik Živković i ja se u potpunosti slažem sa tim da moramo otvoriti raspravu o položaju i ulozi institucija vlasti BiH o osiguravanju ekonomskih i socijalnih prava, posebno gdje je podijeljena nadležnost između entiteta, odnosno u Federaciji između Federacije i kantona. Mi zaboravljamo ulogu koju ima Ministarstvo civilnih poslova i stoga, pošto je bila ovakva rasprava, ja bih znači išla u jednu dopunu, odnosno jedno sugeriranje, jedna rasprava koja se tiče Vijeća ministara, jer je bila velika dilema kome uputiti ovaj Specijalni izvještaj. Znali smo ako uputimo samo resornom ministarstvu da to nije dovoljno u ovom momentu s obzirom na jedno generalno mišljenje koje je s obzirom na krizu Institucije ombudsmena u proteklom periodu bilo prema ovoj instituciji, i mi upravo želimo da gradimo kredibilitet i da gradimo jedno povjerenje vas prema nama ali i vas, mora biti to povjerenje obostrano. Znači, mi smo znali: ako uputimo Ministarstvu finansija da nećemo dobiti rezultat željeni prema našim uposlenicama; ako uputimo Vijeću ministara, to je pitanje samo poslodavca i riješit ćemo samo na ovaj način prema ovim ženama, a hoćemo da riješimo na onaj širi način, o kome je poslanik Živković govorio, i sa čime se ja u potpunosti slažem, a to je upravo uloga ovog parlamenta.

Da zaključim. Znači, posmatrajte ovo pitanje kao pravo iz radnopravnog odnosa ali je i pravo socijalne zaštite, nije iz sfere zdravstvene zaštite, a pošto nemamo fond za socijalnu zaštitu u Federaciji, to je veoma značajno pitanje da Ministarstvo civilnih poslova bude uključeno u aktivnosti koordinacije, što mu jeste mandat prema Zakonu o ministarstvima, a Institucija ombudsmena BiH ne bježi da da u potpunosti taj svoj doprinos. Jer, ja želim da skrenem pažnju da ćemo mi vama dostaviti veoma brzo još jedan drugi specijalni izvještaj koji se tiče prava iz oblasti socijalne zaštite. I evo, kolega zastupnik Slavko zna koliko mi imamo problema da ispoštujemo obaveze od strane Komiteta protiv torture, vezano za stradanje civilnih žrtava rata, gdje smo promašili sve rokove i gdje je trebalo da bude donesen zakon, nije bitan, jedinstven zakon. Bitno je da se utvrde jedinstveni principi za sve korisnike određnih prava u oblasti socijalne zaštite.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala Vama.

Ja nemam više prijavljenih za diskusiju. Zaključujem raspravu o tački 16., dakle po Specijalnom izvještaju Ombudsmena.

Idemo na tačku 17., radi se o:

Ad. 17. Informacija o lišavanju slobode u Republici Hrvatskoj Vjekoslava Vukovića, pomoćnika ministra sigurnosti, i aktivnostima preduzetim nakon tog događaja

BERIZ BELKIĆ:

Mislim da je vrijedno, molim vas malo pažnje, mislim da je vrijedno da se podsjetimo svi, vezano za ovu informaciju, šta se do sada dešavalo. Dakle, mi smo imali raspravu na 44. i 47. sjednici. Na 47. sjednici nije prihvaćena Informacija i zatraženo je od Vijeća ministara da Informaciju dopuni u skladu sa zaključkom sa 44. sjednice. Mi smo obavezali tada Vijeće ministara da posredstvom nadležnih ministarstava, dakle Ministarstva sigurnosti, Ministarstva pravde, Ministarstva vanjskih poslova, prikupi sve relevantne informacije o hapšenju Vjekoslava Vukovića i ovom domu dostavi cjelovitu informaciju i prijedlog našeg određenja prema ovom slučaju. U tom zaključku je bio određen rok. Mi smo tek Informaciju dobili 29. juna i uvrstili smo je u dnevni red.

Komisija za odbranu i sigurnost je bila nadležna. Mišljenje smo dobili 20. jula i, kao što ste vidjeli, Komisija je konstatirala da Vijeće ministara nije postupilo u skladu sa zaključcima našim, sa 44. i 47. sjednici, odnosno da opet nismo dobili cjelovitu informaciju sa prijedlogom određenja Parlamenta prema ovom događaju. I dakle, na kraju, Komisija je jednoglasno usvojila zaključak kojim se Predstavničkom domu predlaže da ponovo obaveže Vijeće ministara BiH da postupi u skladu sa zaključkom sa 44. sjednice. Da vas podsjetim, ovdje se ne radi o danima, nego se radi o mjesecima i mjesecima.

Evo dakle, otvaram raspravu. Gospodin Mirko Okolić.

MIRKO OKOLIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, kolege i kolege poslanici, članovi Savjeta ministara, nevladinih organizacija, međunarodne zajednice, dragi gosti, ja mislim da mi danas treba da diskusiju o ovoj tačci dnevnog reda skratimo i da podržimo ovaj zaključak Zajedničke komisije za odbranu i bezbjednost i tako pokušamo uskratiti nekima zadovoljstvo a i sebi priliku da ne izgubimo uzalud i vrijeme na rasprave koje nemaju smisla, s obzirom da nisu ispoštovane od strane Savjeta ministara preporuke, odnosno ovaj zaključak doma, da nam on dostavi cjelovitu informaciju.

A iz ove informacije koja je došla samo od strane jednog ministarstva prema Komisiji se ništa novo ne može vidjeti od onoga što smo mi na ovom parlamentu već ranije imali i što su

sredstva informisanja već rekla i što su taksativno nabrojali. Mi nismo tražili takvu informaciju, nego smo tražili informaciju sa prijedlogom mjera itd. i moj prijedlog je da ne gubimo danas na tome vrijeme, nego da postupimo ovako kako je Komisija rekla i da još jedanput tražimo od Savjeta ministara ono što su nam bili dužni da ...

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, ja se nadam da ste čuli kolegu Okolića. A evo, Selim Bešlagić.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolege i kolegice, ja bih samo htio da upitam: U ovom trenutku, gdje se nalazi gospodin Vjekoslav Vuković? Da li je vraćen na posao, kako preživljava, jer mislim da mi kao parlamentarci bi morali, ako nemamo informaciju, makar bi morali saznati činjenicu da li je tom čovjeku, hajde da kažem sa ljudske strane, omogućeno da preživi sve ovo što preživljava?

Ako nema te informacije i ako ostanemo na to gluhi, onda se može svima nama desiti ovakvo stanje stvari i da jednostavno se oglušimo o ovim stvarima. Jer, nemati informaciju koja se traži, je li ovo što ste Vi rekli, već mjesecima, pa me zbog toga interesuje, slažući se sa gospodinom Okolićem, da se znači ova informacija dostavi i da dobijemo stanje, trenutno stanje gdje se i ... u kojem se nalazi sada gospodin Vuković.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Ja, nažalost, nemam mogućnost da Vam odgovorim, gospodine Bešlagiću. Resorni ministar je ovdje, ja ne znam ima li.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Molim?

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Pa, izvolite. Pa, pitao je čovjek, pita čovjek, sjedi ministar tu.

TARIK SADOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, zamjeniče, dame i gospodo, Vijeće ministara je po zaključku ovog parlamenta zadužilo Ministarstvo pravde da sačini relevantnu informaciju, jer je slučaj došao, dakle, u sferu koja se tiče međunarodne pravne pomoći i saradnje. Dakle, krivični

postupak protiv pomoćnika ministra Vjekoslava Vukovića vodi se pred Županijskim sudom u Rijeci, i u tom smislu Ministarstvo pravde BiH treba da ostvari i odgovarajuću komunikaciju i saradnju, razmijeni relevantne informacije i o tome obavijesti ovaj parlament. Kao što vidite, predlagач ove informacije je Ministarstvo pravde.

Što se tiče konkretnog pitanja gospodina Bešlagića – gospodin Vjekoslav Vuković se žalio na Rješenje ministra sigurnosti o preventivnoj suspenziji. Drugostepeni organ Odbor državne službe za žalbe je ponistiо ovo rješenje ministra i, praktično, vratio Vjekoslava Vukovića na posao. Prema tome, Vjekoslav Vuković dolazi na posao i prima punu platu.

BERIZ BELKIĆ:

Eto, nema razloga za brigu, to je uredu.

Idemo dalje. Ima li prijavljenih za diskusiju? Nema. Zaključujem raspravu o tački 17.

Idemo na tačku 18.

Ad. 18. Imenovanje članova Vijeća Regulatorne agencije za komunikacije (prijeđlog Vijeća ministara BiH)

BERIZ BELKIĆ:

Vijeće ministara nam je 8. jula dostavilo Rješenje o utvrđivanju Prijeđloga za imenovanje članova Vijeća Regulatorne agencije za komunikacije BiH.

Ovaj prijeđlog je razmatrala naša Komisija za saobraćaj i komunikacije, kao nadležna. 15. jula smo dobili Mišljenje Komisije o ovom prijeđlogu i Komisija, kao što ste i vidjeli, predlaže da se odgodi izjašnjavanje o prijeđlogu Vijeća ministara za imenovanje članova Vijeća Regulatorne agencije, i to do konačne odluke po zahtjevu Regulatorne agencije za komunikacije za autentičnim tumačenjem člana 36. stav (2) i (3) i člana 40. stav (1) Zakona o komunikacijama i okončanja zakonom propisane procedure potvrde imenovanje direktora Agencije. Evo, to nam je predložila nadležna komisija.

Otvaram raspravu. Nemam prijavljenih za raspravu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Branko Dokić.

BERIZ BELKIĆ:

Ima Branko Dokić. Izvolite.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, Vi ste sami pročitali prijeđlog Komisije, čiji sam ja predsjedavajući, i ja sada neću govoriti u ime predsjedavajućeg Komisije, već ću govoriti u lično svoje ime, dakle kao član ovog parlamenta.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas da se slušamo. Malo strpljenja.

BRANKO DOKIĆ:

Odmah na početku hoću da ukažem da je ovaj prijedlog koji je izglasala Komisija za komunikacije i transport vrlo štetan po instituciju o kojoj je ovdje riječ. Ovo je direktno političko uplitanje u jednu agenciju koja mora da bude nezavisna, koja mora da bude veoma profesionalna i u kojoj ne bi smjelo da bude političkih uplitanja. Ja hoću samo da vas podsjetim da smo imali i lekcije iz Brisela samo zbog toga što su šest političkih partijskih lidera, koji su u to vrijeme činili skupštinsku većinu ovog parlamenta, dogovorili iz koje nacije od tri nacije u BiH bi trebao da bude direktor, pa je to ocijenjeno kao političko uplitanje. Ova sugestija ovog zaključka da se po sistemu tuk na utuk uslovi izbor jednog vrlo važnog tijela u jednoj nezavisnoj komisiji je apsolutno i eksplicitno direktno političko uplitanje.

Stoga ja apeluje na poslanike da to ne dozvolimo, da ne dovedemo jednu vrlo značajnu instituciju koja je u dosadašnjem periodu ostvarila značajne rezultate u ovoj oblasti, za šta imamo i priznanja izvana, da ne dovedemo u pitanje dalje njeno funkcioniranje i da je jednostavno ne blokiramo. Stoga još jednom apelujem da se ovaj prijedlog Komisije odbije i da se ovaj cijeli postupak ponovo vrati Komisiji iz sljedećih razloga. Komisija treba da se izjasni o listi. Komisija se nije izjasnila o listi zbog ovog prijedloga. Dakle, moja je sugestija da stvorimo uslove do septembra da se o svemu razgovara i bez političkog uplitanja Parlament se opredijeli o listi ili je odbije.

Koristeći se ovom prilikom želim da upozorim na još jednu indikaciju o žestokom političkom uplitanju, evo, u rad i funkcionisanje Regulatorne agencije za komunikacije. Kroz medije ste mogli da uočite, a što je i eksplicitno izraženo na Komisiji za komunikacije i transport, da se jednom od kandidata za člana Savjeta Regulatorne agencije osporava da to bude zbog toga što je u maju mjesecu '91. godine imao jedan telefonski razgovor sa Radovanom Karadžićem. Taj telefonski razgovor imam ovdje snimljen (koga god interesuje može ga dobiti, a i može ga skinuti sa interneta) i u tom razgovoru, izuzev Slobodanovih odgovora *da, dogovoreno, prihvaćeno* i tri rečenice koje se odnose na to treba li on da održi jedan govor jedinici koja je mobilizirana u Banja Luci, u to vrijeme, ili ne treba - ama baš ničega drugog nema. A ja hoću da vas podsjetim da je maj '91. godine bio period SFRJ u kojoj su još uvijek bili i Hrvatska i Slovenija, a da ne kažem dalje i da ne spominjem ko je sve i u ovom parlamentu i direktno, ne samo telefonski, razgovarao. Zbog toga, da ne bi zaista ovaj slučaj ispolitizovali dotle da nas vrati u tamnu nam prošlost, moja je sugestija da se zatraži od SIPA-e, od svih članova koji su ovdje predloženi, da se dostave precizne i detaljne ratne biografije, odnosno biografije u ratnom periodu, šta su radili i gdje su radili. Hoću još jednom da naglasim, da absurd bude veći, taj isti čovjek koji se pokušavao osporiti, što ima daleko veću političku poruku nego što je ovaj govor, a o tome sada neću da govorim, druge su namjere sasvim, taj čovjek je podnio ostavku početkom '92. na svoje mjesto potpredsjednika Opštine u Banja Luci i u maju '92. godine dobio razriješenje i od maja '92. do '98. godine bio u Crnoj Gori kao jedan od savjetnika Vlade Mile Đukanovića za razna pitanja. Dakle, ove dvije stvari su najbolji dokazi da se u jednu profesionalnu, nezavisnu instituciju, koja bi morala da bude nezavisna, pokušavaju debelo uplesti politički prsti.

Gospodine predsjedavajući, apelujem i na Vas kao na savjesnog čovjeka da probate svojim djelovanjem uticati da ne dovedemo u pitanje funkcionalnost i regularnost rada jedne vrlo važne institucije BiH.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala.

Šemsudin Mehmedović, replika.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, moja replika se odnosi na izlaganje mog prethodnika u smislu da je ovaj zaključak Komisije za promet i komunikacije političko uplitanje u rad RAK-a.

Naime, ako Komisija radi u skladu sa Poslovnikom, ako radi u skladu sa pravilima, znači mogla je da doneše bilo kakvu odluku. Znači, pozitivnu, negativnu ili, evo odgađajući, kao što je u ovom slučaju. Ne vidim ni jedan jedini argument u čemu je moj prethodnik našao političko uplitanje Komisije u rad RAK-a. A svjestan je politikantskog odnosa Vijeća ministara spram dovršetka procedure izbora generalnog direktora RAK-a, i to ne naziva uplitanjem u rad RAK-a, niti evo, da ne kažem, politikanstvom.

Stoga ja smatram da je Komisija postupila ispravno, da se ove sve stvari razjasne, pa i oko uloge evo Slobodana Boškovića o kome gospodin Dokić govori, odnosno njegove uloge u ratu, odnosno njegove podobnosti ili nepodobnosti za ponovni izbor u Vijeće Agencije za komunikacije. Ja sam od gospodina, kojeg spominje gospodin Dokić, dobio jedan e-mail, ja i gospodin Bahtić, u kome on nama drži lekciju kako se mi kao zastupnici trebamo ponašati, odnosno šta mi treba da radimo, a šta ne treba da radimo. Pa, u prilogu tog e-maila šalje neke svoje prozne učinke iz svog opusa životnog. Mene to ne zanima, mogao je da prevede sva djela Omera Hajana i da nam dostavi, meni to ne bi promijenilo moj odnos spram njega, odnosno moj stav spram izbora, odnosno potvrđivanja liste Vijeća Agencije, taman da je dostavio ne znam šta. Ali, smatram da ne treba na takav način komunicirati sa zastupnicima iz razloga što će izazvati suprotan efekat u pogledu donošenja konačne odluke.

Stoga ja smatram da je ispravan stav Komisije i da mi danas treba da potvrdimo stav Komisije za promet i komunikacije da se ovo sve odgodi do konačnog autentičnog tumačenja Zakona o komunikacijama, o čemu treba da da svoj stav i ovaj dom.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Momčilo Novaković, replika.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Evo, meni nije jasno, moram biti iskren da mi puno toga nije jasno kada čujem ove kolege iz Komisije za saobraćaj i komunikacije. Nije mi jasno da li je prednost ili nedostatak tog potpredsjednika Skupštine Opštine Banja Luka što je otisao u Crnu Goru '92. godine. Da li je

problem što je neko bio potpredsjednik Opštine Banja Luka '92. godine, pa mu je plus zato što je otišao u Crnu Goru. Za mene je minus što je otišao '92. godine u Crnu Goru i napustio mjesto potpredsjednika Opštine Banja Luka. Prema tome, nije mi jasno o čemu razgovaramo. Razgovaramo li o stručnim kvalitetima ljudi ili razgovaramo o tome ko je gdje šta radio '92. godine.

Ja moram reći da sam pročitao ovdje; kada sam pročitao biografije nekih kandidata, vidim da nemaju veze sa ovim poslom, iz sva tri naroda. Ja ne znam je li politika ih birala ili nije. Prepostavljam da imaju veze sa politikom. Bilo bi bez veze da nemaju veze sa politikom, a da su predloženi ovdje. Znači, vjerovatno imaju. Ali, molim vas, ja ne mogu se složiti da razgovaramo na način da je nekome prednost to što je ili, ne daj Bože, mana to što je bio potpredsjednik Opštine Banja Luka '92. godine.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Dame i gospodo poslanici, kolege, ja hoću da vas informišem i o tome da je Komisija za komunikacije i transport imala na svom dnevnom redu i nepotvrđivanje direktora RAK-a od strane Savjeta ministara, sjednicu prije te, dakle 10 dana prije ove sjednice na kojoj smo donijeli ovakvu odluku kakvu smo donijeli. I, mislim da smo donijeli vrlo dobre progresivne zaključke koji apeluju na sve one koji nisu dali odgovor na zahtjev Savjeta RAK-a da se istumači odredbe zakona koji regulišu ovo pitanje i ... dali smo čak i rok 30 dana da se očituju, mislim da je ostala Ustavnopravna komisija ili ko još, i da se to potvrди, i da se to pitanje riješi. Dakle, to pitanje će biti riješeno na ovaj način. Ovo je posebno, specijalno uslovljavanje. Izbor Savjeta RAK-a nema ama baš nikakve veze sa izborom direktora RAK-a. S druge strane, kako mogu da tumače oni koji smatraju da ono upitanje da nije dobro i sada nameću drugo. To nije odgovor na to pitanje.

I zato ja još jednom apelujem da ozbiljno razmislite o ovim pitanjima. I, moram još kolegi Novakoviću da nije direkatan odgovor, nisam rekao ni da je minus, ni da je plus to što je čovjek '92. godine otišao u Crnu Goru i tamo proveo sedam godina. Hoću da kažem i sljedeću činjenicu, ne ulazeći u to da li svi ovi kandidati, koji su predloženi, da li ispunjavaju uslove ili ne ispunjavaju uslove, ali hoću da vas podsjetim da u Zakonu o komunikacijama koji reguliše pitanje Savjeta RAK-a eksplisitno piše da ti ljudi moraju biti stručnjaci iz telekomunikacija i emitovanja. Vi sami pogledajte koliko je takvih stručnjaka, ali evo sebi ču uzeti za pravo da od svih ovih koji su na listi, ovih sedam i onih sedam koji su odbijeni, nedvosmileno i sve kriterijume ispunjavaju sigurno dvojica. Jedan od njih je Slobodan Bošković koji je u listi od sedam, a jedan od njih je Sead Mulabegović koji je u prethodnom sazivu bio član a koji sada nije među tih sedam. O ostalim neću da govorim i da se izjašnjavam.

I hoću još jedno da vam kažem, za one koji ne znaju, pored svoje bogate biografije iz oblasti telekomunikacija da je Slobodan Bošković i poznati književnik. Između ostalog, da je ušao u enciklopediju turske književnosti sa pet knjiga koje su objavljene na turskom jeziku. E, gospodo, i vi ćete mi sada reći, dakle ovdje bi se moglo postaviti pitanje

/zajednička diskusija/

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas malo strpljenja, molim vas.

BRANKO DOKIĆ:

da nije za naše prilike tragično, ovo bi moglo biti komično. Ali nije komično. Dakle, ovdje bi moglo iz RS-a da se postavlja pitanje, ako bi neko trebao da postavlja pitanje, da li je on kompetentan, odnosno politički podoban u instituciji koja ne smije da bude politički profilisana. Ovdje, ja sada hoću da upozorim,

BERIZ BELKIĆ:

Branko, žao mi je, Branko, vrijeme!

BRANKO DOKIĆ:

evo, rečenicu samo, namjere su ovdje sasvim drugačije, namjere su da se blokira sve što je u Regulatornoj agenciji, a na nama je odgovornost hoćemo li to dozvoliti ili ne.

Hvala vam lijepa.

BERIZ BELKIĆ:

Idemo dalje sa replikama. Selim Bešlagić.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Gospodine predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege, ja kao član Komisije za saobraćaj i komunikacije moram vas obavijestiti da nisam prisustvovao raspravama o kvalitetu kandidata. Nije bilo, nije bilo uopšte rasprave, nego je bilo šta mislite kako da tačku ... i onda je to bilo rečeno ..., a na prethodnoj sjednici Komisije je bilo da se od Ustavnopravne komisije traži autentično tumačenje za izbor direktora RAK-a i rečeno da se to završi, pa da se ide dalje, da ne bismo pravili komplikacije. Ja moram da kažem da je tada bilo prijedloga da se skine kompletan spisak zbog ovoga. Odbijeno je, nije prošlo, što znači nismo razgovarali o pojedinim kandidatima. I ja lično ne bih se nikada upuštao da razgovaram prije nego što donesemo odluku da ćemo raspravljati o tim stvarima. I ovdje se sada iznose podaci koje je prvi put čujem. Ja, mislim, saznao sam neke stvari ali ja rekla - kazala to, kažem, zamolit ću Branka da mi da taj snimak da vidim šta je, kako je, ali onog momenta kada kao Komisija budemo raspravljali o kvalitetu tih ljudi.

I druga stvar, pročitao sam u novinama da će, ako Bog da, na sljedećoj sjednici biti postavljanje direktora RAK-a i odmah nakon toga Komisija zasjeda, donosi odluku da Parlamentu ... kandidate za Vijeće i neka ide dalje. Prema tome, nema blokade. Mislim da u ovom trenutku imate prijedlog Komisije koji je takav, ne obrazlažući pojedine stavove, ali vjerujte da nismo raspravljali o kvalitetu kandidata, jer nismo do toga ..., što je vrlo važno, jer bez toga ne može se ići dalje.

/zajednička diskusija/

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas malo pažnje, da nastavimo raditi.
Diskutant Sadik Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Ja ču diskutirati kao poslanik, a bio sam i na Komisiji jer sam član Komisije.

BERIZ BELKIĆ:

Šta se ovo svi odričete Komisije.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Ne, ne, zato što je kolega Dokić iznio ovdje neke stvari koje baš ne stoje. Kaže žestoko političko uplitanje, direktno uplitanje u ovu nezavisnu agenciju, a ja ču vam malo ... gdje je direktno uplitanje.

Svi znamo ovdje da je RAK još 2007. godine za direktora imenovao Kemala Huseinovića, sadašnjeg direktora. To je valjda svima jasno. Predsjedavajući Vijeća ministara na sve moguće načine odbija da državna vlada to potvrди. Bilo je raznoraznih igara da se ovo imenovanje sprječi, dottle se išlo, i to nije politika. Da se pokušalo, preko Ministarstva za saobraćaj i komunikacije, da usvoje izmjene zakonskih odredbi kako bi imenovanje direktora RAK-a dalo u isključivu nadležnost Vijeća ministara. I to nije politički pritisak! Očito da se iza ovoga imenovanja novog Vijeća RAK-a nešto krije, a nije to lako odgonetnuti. Kada je propao i taj pokušaj i kada nije prošlo, onda je Vijeće ministara predložilo ovih sedam imena. Prije u sastavu Vijeća RAK-a bili su tri Bošnjaka, dva Srbinu, dva Hrvata, sada imaju dva Bošnjaka, dva Srbinu i jedan ostali. I to nije o.k., nije znači kako je bilo prošli put.

Kada su u pitanju kandidati, odmah da kažem da je moj prijedlog na Komisiji bio, ne samo da se odgodi, moj prijedlog je bio da se odbaci sva lista i da se ponovi izbor za članove Vijeća RAK-a. Ja ču to obrazložiti zašto da se odbaci. ... Zastupat ču to i idući put na Komisiji i na Parlamentu. Prvo, kolege su, ove koji su ..., da trebamo završiti započete aktivnosti oko imenovanja i kod davanja autentičnog tumačenja potvrđivanjem izbora direktora RAK-a, što je zaključak ove komisije. To je bilo, čini mi se, tri glasa „za“. Bilo je sporno, ja sam isto tako za kolegu Slobodana Boškovića, i ja sam živio u Banja Luci 16 godina, dobro znam, otišao sam '91. i sve se zna.

Evo, kolega Slobodan Bošković i meni je napisao pismo. On kaže: 'Razgovor telefonski koji pomijete, pa bio je jedan razgovor sa Radovanom Karadžićem.' O.k., sve je to tačno, maj '91. On je otišao u maju '92. u Crnu Goru, ali otišao je kada je očistio, on je očistio tamo nesrbe iz Banja Luke. Zna se dobro šta je tamo radio. Evo, ja ču ovdje, ima dosta Banjalučana koji će napisati izjavu, on je imenovan za potpredsjednika Skupštine Opštine Banja Luka baš tada u junu '91. godine, upravo na tu funkciju da radi posao koji je radio i glavni posao koji je radio je da

protjeruje, rekao sam maloprije, a to su mnogi Banjalučani razasuti po cijelom svijetu otkrili da je Bošković bio jedan od bliskih saradnika ratnog zločinca Radovana Karadžića u agitaciji, mobilizaciji i slanju Srba iz Banja Luke i regije i drugih na ratište u Hrvatsku i BiH na samom početku rata. O tome svjedoči i telefonski razgovor. U telefonskom razgovoru stoji: Karadžić njega moli da ide i agituje Boškovića da ide i drži govore kako bi potaknuo ljudi na ratišta po Hrvatskoj i po Bosni.

Znači, po meni, takva osoba ne zасlužuje da bude upravo u nezavisnoj Agenciji (RAK-u). Neka je on ekspert, troekspert, trostručnjak! Čovjek koji je radio na etničkom čišćenju ne može da ga ova država imenuje u ovako vrlo važnu Agenciju.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Husein Nanić.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Evo, ja bih kratko diskusiju dao po pitanju ove tačke dnevnog reda, s obzirom na ovdje izrečeno i ono što nije, a posebno konstataciju da je ovo političko uplitanje, odluka Komsije, i ono što bi mi trebali se kao Parlament izjasniti o stavu ove komisije.

Komisija je donijela jasno zaključak da se odbije ova lista, odnosno da se odloži izjašnjavanje o ovoj listi iz dva osnovna razloga. Prvi razlog je da Vijeće ministara nije završilo proceduru predviđenu Zakonom o komunikacijama o imenovanju direktora RAK-a. Vijeće ministara je donijelo jedan zaključak koji je u suprotnosti sa onim ... kako je zakon predvidio i Vijeće ministara nije donijelo odluku o imenovanju direktora, niti je reklo da ne prihvata predloženog kandidata od Vijeća Regulatorne agencije, niti je reklo da prihvata, nego nije donijelo odluku. To već traje dvije godine. U međuvremenu, ističe mandat i Vijeću RAK-a i raspisuje se konkurs i mi smo, kao poslanici, dobili listu za izbor Vijeća, članova Vijeća. To je, gospodine Dokiću, apsolutna politizacija i potpuna politizacija od strane predsjedavajućeg Vijeća ministara da dvije godine stoji rješenje koje treba da se doneše. Neka doneše Vijeće ministara, neka kaže mi nismo za to rješenje i vrati nazad – tražimo ponovnu proceduru. Ne, ne, doneše nikakvu odluku i traži ponovnu proceduru. Ja na to ne mogu pristati, ne kao član SDA, nego kao čovjek, na te principe koje je predsjedavajući Vijeća ministara uspostavio ovdje. I, nakon dvije godine držanja u ladici tog problema, mi dobijemo članove Vijeća RAK-a za koje trebamo dati saglasnost. Ja to čitam samo jednom, samo na jedan način – izvolite, sada ćemo imenovati novo vijeće koje će imenovati novog direktora, odbaciti onaj konkurs i postaviti onog kojeg želi predsjedavajući Vijeća ministara, da budem onako direktan, izbjegavam, znate dobro da u svom žargonu izbjegavam direktnije riječi i pokušavam držati nivo razgovora. Međutim, ovo što je Vijeće ministara uradilo u ovom slučaju, zaista zасlužuje jednu osudu načina, odnosno 'nenačina' kako se radi.

U tom smislu, ja zaista ne vidim da bi Parlamentarna skupština mogla na bilo kakav drugi način postupiti, nego da znači odgodi ovo dok Vijeće ministara jasno ne kaže: jeste to direktor, ili to nije direktor. I druga stvar, da nam naša Ustavnopravna komisija da tumačenje, znači tumačenje zakona, ono što je dobila zahtjev, i da to sačekamo. Kada to bude gotovo, tada

možemo i ovo uraditi, s obzirom da dvije godine i više ta stvar стоји. Ja mislim da može sačekati još i mjesec dana dok dobijemo konačno tumačenje naše Ustavnopravne komisije.

BERIZ BELKIĆ:

Martin Raguž.

MARTIN RAGUŽ:

Iz ovoga što smo dosad čuli u obrazloženju, u ime Komisije, koje je podneseno, iz rasprava, mislim da je jasno da danas se nisu stekli uvjeti da mi ovo potvrdimo. Ja sada govorim u ime nas zastupnika HDZ 1990. Dva su razloga.

Znači, prva je stvar što vidimo da nije uopće bilo rasprave na Komisiji o stručnim i drugim kvalitetima kandidata koje mi, kao zakonodavci, treba da potvrdimo. To smo čuli ovdje eksklusive. Šta je naša uloga kao Parlamenta: da bjanko imenujemo ljudi! Ja mislim da nije. To je prva stvar i to je temeljni razlog koji je mene opredijelio da se odlučim na ovo.

Drugo, od čovjeka koji je kompetentan, koji vodi Komisiju, koji je vodio Ministarstvo, dobili smo informaciju da je dvoje od sedam ljudi, po tim njegovim ocjenama, kompetentno za jednu od najodgovornijih funkcija – biti član Vijeća ovako važne institucije na razini BiH. Ja neću da ocjenjujem jer nemam temeljem čega ocijeniti, niti sam imao priliku sudjelovati u raspravi, niti u ovom trenutku želim davati takvu vrstu ocjena dok Komisija ne izađe sa takvom vrstom. I, tek je onda treće pitanje povezivanje to sa direktorom ili ne. Znači, ovdje mi ne možemo proizvoditi izravnu vezu sa tim, ona postoji. Jasno je da su problemi debeli tu i da su odnosi naslagani tako da se očekuje jedno relevantno obrazloženje od Vijeća ministara koje mi nemamo, bar ga danas nismo dobili. I, ja mislim, dok ga ne dobijemo i od Vijeća i od Komisije, da mi ovo trebamo vratiti ili ... može doživjeti sudbinu da se ovaj prijedlog jednostavno odbaci, pa onda da idemo po proceduri koju predviđa zakon, što je isto varijanta koja stoji.

Ja mislim da je najbolje vratiti Komisiji, obaviti jednu temeljitu raspravu, jer vidite, koliko smo vidjeli, po zakonu duplo više kandidata treba biti od onih koje Vijeće ministara ima. Ima li i jedno obrazloženje zašto neki od kandidata, koji imaju svoje ime i prezime, ugled u bh. javnosti, u svojim poslovima, javnom djelovanju – nisu među ovih sedam. Ja nemam nijedno relevantno obrazloženje zašto nisu. I mislim da se tako dalje ne može igrati s imenima ljudi i da se mora i struka i kriterij i procedura zadovoljavati, inače mi nećemo ovdje samo biti puki stroj da to tako potvrđujemo.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

I imamo još ... repliku Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Koristim mogućnost kroz repliku da dam dva odgovora uvaženom kolegi Ragužu. Kao prvo, ja moram malo da se ogradim. Ja nisam rekao da svi ostali kandidati ne ispunjavaju uslove, ja sam rekao da od ovih 14 nedvosmisleno ispunjavaju ova dvojica, koje sam pomenuto, a o ostalima se može diskutovati. I, nadam se da ćemo, i nije diskutovano, to ste potpuno u pravu.

Još jednom naglašavam, rekao sam, Sead Mulabegović i Slobodan Bošković nedvosmisleno ispunjavaju, ostalo je diskutabilno. To je jedno.

I drugo, jedan odgovor kolegi Ragužu. Savjet RAK-a je zatražio autentično tumačenje. Savjet ministara se očitovao, to je sad u Parlamentu, tako da se Savjet ministara očitovao o tom pitanju. I dakle, u fazi kada smo imali jedan zastoj dugi, sad kad se to počelo raspetljavati, uslovljavajući politički i ucjenjujući, ja bih rekao, dalje aktivnosti sa ovim – za mene je debelo političko uplitanje, o čemu trebamo dobro razmisliti.

BERIZ BELKIĆ:

I ja još imam prijavljenog Niku Lozančića.
Izvolite, Lozančiću.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Dame i gospodo zastupnici, poštovani predsjedatelju i članovi Vijeća ministara, uvaženi gosti, možda je trebalo javiti se po 2. točci ili 3. točci dnevnog reda pa reći ovo što ću sada reći, ali svejedno, potpuno je nebitno šta je na dnevom redu. Znači, možete samo, ne morate čak uopće raspravljati o onome šta je na dnevnom redu. Naše komisije nama šalju mišljenje o nečemu što im nije bilo na dnevnom redu. Na dnevnom redu ove komisije nije bilo rješenje Vijeća ministara o imenovanju direktora RAK-a, nego je bilo rješenje o imenovanju Upravnog vijeća. Kako? Ko vas pita za članak 36.? Ovdje se poziva Vijeće ministara na članak 39. Znači, kojim pravom, ne znam uopće? Pa mi ... možemo praviti cirkus od ove države kao što smo inače krenuli da pravimo od svega. A mi imamo sad nekoliko agencija gdje nemamo direktora upravo zbog cirkusa, znate. Obustavit ćemo sve poslove na evropskim integracijama dok se ne izvrši imenovanje direktora za evropske integracije. Nećemo ništa više raditi, jer nismo imenovali zbog politikantskih igara, mislim da to znamo, da kažemo jednostavno jasno svima ovde u ovoj državi. Obustavit ćemo, svim lopovima i kriminalcima u ovoj zemlji ćemo obznaniti da od danas (jer očekujem da ćemo imati evo neku narednu točku: raspravu o smjeni ministra sigurnosti) – prestanu krasti dok ne izaberemo novog ministra sigurnosti. Nema veze, mislim, pa moguće je da će nas poslušati tako.

Dajte, nemojte da od svega pravimo cirkus. Ako je ovo rješenje koje je Vijeće ministara dostavilo na potvrđivanje, ja razumijem tako, u skladu sa zakonom, sa članom 39., ja sam očekivao da naše povjerenstvo kaže: jeste u skladu sa zakonom ili nije u skladu sa zakonom. Ako kandidati koje je Vijeće ministara predložilo nama na potvrdu ne ispunjavaju uvjete predviđene tim istim zakonom, ja sam očekivao da nam naše povjerenstvo, to mu je uloga, kaže: ovi kandidati ne ispunjavaju uvjete, a ovi ispunjavaju. Međutim, da nam se dostavi mišljenje da tražimo odgađanje izjašnjavanja o rješenju Vijeća ministara, uz obrazloženje da nije potvrđeno imenovanje direktora RAK-a koje nema blage veze s ovim, uistinu je smiješno, ja moram reći. I, ja mislim da, ne znam, moram reći, nisam konsultirao propis, ovdje se kaže u ovom rješenju, a vjerujem da je u skladu ..., evo imam toliko povjerenja u Vijeće ministara, da je u skladu sa člankom 39. Zakona o komunikacijama i da Parlament u roku od 30 dana, nakon podnošenja

prijedloga, treba se izjasniti. Danas je krajnji rok da se izjasnimo o ovome, ako je ovo u skladu sa zakonom.

Ja sad postavljam pitanje, ali pošto Komisija se nije time bavila, Komisija se uopće nije bavila ovim rješenjem, ona je trebala biti nama servis i da nam kaže nedvosmisleno je li ovo rješenje uredi i da se mi danas, temeljem ovog izvješća Komisije, možemo izjasniti. Ja želim vjerovati da je Vijeće ministara nastojalo i da je odgovorno izvršilo svoju zadaču i sada je odluka pred nama. Mi možemo prolongirati i ovu odluku isto, na isti način kako prolongiramo mnoge bitne odluke za ovu državu, a onda tražiti krivca u nekom drugom. Uvijek će neko drugi biti kriv, uvijek ćemo mi naći modaliteta da opravdamo sebe i kažemo da je neko drugi.

Ja uistinu želim pozvati sve vas da pokušamo pomoći Vijeću ministara da radi svoj posao i da ga stalno ne potplićemo i na ovakvim pitanjima kakvo je imenovanje nekakvog upravnog vijeća, ne želeći uopće umanjiti ili uvećati značaj RAK-a. Ali uistinu mislim, zamislite svako sebe u poziciji predsjedatelja i članova Vijeća ministara, u svakoj prilici, čak i parlamentarna većina, evo oporba čak i nije – potpliće noge vlastitom Vijeću ministara koje je ono izabralo i onda se čudimo na efikasnosti ili neefikasnosti istog. Ja vas želim pozvati da malo ojačamo povjerenje, da ohrabrimo Vijeće ministara, da ga pokušamo, da kažem, ojačati i da damo podršku onome što nam predlaže Vijeće ministara ovde u Parlamentu. I želim vas pozvati da podržimo ovo rješenje o imenovanju koje nam je dostavilo Vijeće ministara.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Idemo sada replike. Šefik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, koleginice i kolege, nešto, dakle, oko politizacije. Ovdje se u Parlamentu pokušava stav naše komisije i nagovaranje Parlamenta da postupi po prijedlogu Komisije proglašiti politizacijom. Mi možemo o tome govoriti je li to politizacija ili nije politizacija. Pazite, za razliku kada Vijeće ministara daje saglasnost na izbor direktora agencije, ovaj parlament, za razliku od te uloge Vijeća ministara, bira na prijedlog Vijeća ministara. I ako mi biramo na prijedlog Vijeća ministara, onda rasprava do izbora je legitimna rasprava i nije politizacija, jer to je stvar našeg izbora. Možemo izabrati i ne moramo izabrati, jer mi biramo, drugi predlažu.

Ali generalno govoreći, ja mislim, kolega Dokiću, da nije sa Vaše strane do kraja korektno kada ovo prozivate politizacijom, a nećete, ili bar niste našli za shodno, da se vratite samo jedan korak nazad i da onda jednu situaciju, koja očigledno jeste politizacija i pokušaj političkog uplitanja u rad nezavisne Regulatorne agencije, ne nazovete politizacijom.

Vijeće Regulatorne agencije prije nekoliko godina, sad već o godinama možemo govoriti, je provelo svu zakonom propisanu proceduru i ... izabralo čovjeka i imenovalo. Vijeće ministara treba samo da da saglasnost na to ili ne, imajući u vidu zakonsku poziciju Regulatorne agencije, njenu nezavisnost. Vijeće ministara može da kaže: dajem saglasnost ili ne dajem saglasnost, zbog toga što ti i ti zakonom propisani uslovi ili procedure nisu ispoštovane. Mi imamo

jednostavno odbijanje Vijeća ministara da prihvati tog izabranog kandidata bez ikakvog obrazloženja i onda se to ne naziva politizacijom. I nije nemoguće ove dvije stvari, odnosno nije moguće ove dvije stvari ne povezati. One se moraju povezati. Problem tamo nastaje. I, nisam bio ovde u sali, ali jedan od kolega, čini mi se gospodin Nanić, ja mislim da je kazao ispravnu stvar i ja se slažem u potpunosti sa njim. Dakle, ovo je sve skupa, kad se vidjelo da je pat pozicija, sve se je vuklo dok ne dođe do novog vijeća, pa kada dođe novo vijeće, onda će novo vijeće završiti posao. Mi to prepoznajemo.

I, da vam kažem još jednu stvar, BiH je multietnička zemlja. Zna se kako se, po kojim kriterijima se u multietničkoj zemlji, u BiH biraju ljudi koji su odgovorni i nalaze se na čelnim pozicijama. Pa znamo mi da mora postojati odgovarajući etnički balans u BiH. Ovdje u ovom slučaju, niti hoće da se poštuje ovaj kriterij stručnosti niti hoće da se poštije ono što se nekada dogodilo kada je u pitanju izdogovaranje, kada je u pitanju etnički balans. Moguće je u ovoj zemlji odabrati i najbolje stručnjake i zadovoljiti ovaj princip zastupljenosti onako kako to Ustav BiH propisuje. Ovo su osjetljive stvari, pa nemojte očekivati od SDA ili bilo koga ovdje u Parlamentu da mi tek tako jednostavno gledamo kako neko, u situaciji kada je očigledan debalans na štetu Bošnjaka, to su sve analize pokazale, da mi tek tako, kako neko ko je na čelu neke institucije, gdje je do sada bio Bošnjak, vidi se da se hoće progurati neko drugi.

BERIZ BELKIĆ:

Vrijeme!

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Mi jednostavno na ovu stvar, na ovo, i u tome je suština da o tome mi moramo govoriti. Toliko, hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Predsjedavajući Vijeća ministara. Izvolite.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Gospodo predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege poslanici, uvaženi ministri, gosti, zapravo, razmišljaо sam ima li smisla da se uključim u ovu raspravu, ali s obzirom da se pominje Vijeće ministara, s obzirom da se pominjem lično, smatrao sam, prije svega, da se zahvalim kolegi Lozančiću na diskusiji.

Vijeće ministara je, sve što je uradilo, uradilo je jednoglasno, i prvu i drugu odluku. Mi smo u skladu sa zakonom dobili 14 imena i jednoglasno proslijedili sedam imena Parlamentu. Vi to možete potvrditi, možete odbiti, dakle koristite svoja prava, nije problem. Dakle, mi nismo imali tu muku koju danas vidim oko kandidata. Dakle, to što je proizvod jednoglasne odluke Vijeća ministara, to sada, i to može da se desi. Isto tako, kada smo imali izbor direktora, moram da vam kažem, da stvari nisu tako ni jednostavne ali, takođe, jednoglasna odluka Vijeća ministara. Nismo mi sporili ime čovjeka. I ne bih da vas zamaram što se tek poslije dešavalо u sklopu političkog aglomerata koji postoji u BiH. Ali ja vas molim, upravo ovo što je kolega Lozančić rekao, pomozite Vijeću ministara – ili prihvate, ili odbacite odluku, ili donesite odluku koja je bolja od te, ali mi nismo imali te probleme koji nam se imputiraju, dakle nismo

imali. Jednoglasno smo donijeli odluku. Vi ste tražili, vratićete nam i zakone da ih konsenzusom prosljedimo. I to radimo. Vraćate nam i one koji su konsenzusom usvojili, i to radimo. Dakle, bojim se da se mi ne razumijemo, ili nećemo da se razumijemo.

Još jednom zahvalnost kolegi Lozančiću. Mislim da je apsolutno u pravu. Ne bi da branim Vijeće ministara, ali na vama je da se doneše ili odbaci odluka. Nije problem, radićemo dalje.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Samo malo, dakle vraćamo se replikama. Sadik Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem se.

Evo, ... predsjedavajući se zahvaljuje kolegi Lozančiću par puta. Imate i razloga. Ja će biti direktni kao i uvijek i do sada. Dogovor šestorke u Laktašima: procurila je vijest u medijima, Dodik-Čović, da budući direktor RAK-a treba da bude Hrvat, Bošnjak treba da bude predsjednik Vijeća RAK-a. To je taj scenario, režija, glavni glumci su poznati. E, to je ta diskusija iz koje sam sve video u ovom ... kako je to išlo ubrzano.

I, kolega Lozančić nas uči kako mi trebamo raditi u Komisiji za saobraćaj i komunikacije, uči nas da radimo pogrešno. Naša pretposljednja sjednica Komisije za saobraćaj i komunikacije imala je tačku dnevnog reda da se očituјemo o imenovanju direktora RAK-a. Znači, pretposljednja. I zaključak Komisije koji je usvojen, kaže, da treba da se autentično tumačenje traži od Ustavnopravne komisije oko imenovanja. Znači, to je ovaj zaključak. I neko prije toga gura da imenujemo novo Vijeće RAK-a? Očito želi da zaustavi ovaj proces, da vratimo na početak, i da imenuje ono što je već planirao negdje tamo iza kulisa. To je igra. To je toliko prozirna igra da je onda svima ovdje jasno. Kolega Lozančić, i meni je to sve jasno. Zato ga kolega Špirić toliko hvali, jer to je ta igra, scenarij, režija: vaš predsjednik, naš direktor, a Bošnjaka nema nigdje, ovako ... To je to.

Zahvaljujem.

NIKOLA ŠPIRIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Izvoli. Bit će replika.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Pokušaću, naravno, da ne dajem ton. Daj Bože da postoji ikakav dogovor. Onda bi mi imali rješenje. Dakle, problem ove zemlje je što dogovor ne postoji. I moram da kažem da na tom sastanku je bio lider vaše političke partije. Dakle, bilo je šest lidera i nisu se dogovorili. I ja mislim da se ova zemlja zagušuje nekim priviđanjima o dogovoru. Meni i treba dogovor, kao predsjedavajućem. I ja pozivam ovih dana ljudi: dajte da se dogovori da napravimo rješenje. Bez dogovora i vi imate problem u Parlamentu. Dakle, nije. Ja prvi put čujem za takvu vrstu

dogovora. Dakle, ja za taj dogovor ne znam, a volio bih da postoji bilo kakav dogovor koji stvara mogućnost da i mi radimo u Vijeću ministara, a i vi u Parlamentu. Dakle, nema tog dogovora, i volio bih da dogovor postoji, koji bi proizveo paralamentarnu većinu.

Hvala vam lijepo. I ja, čestitajući dakle dignitet svih ljudi, nisam se zahvaljivao što je Lozančić branio Vijeće ministara, nego što je rekao jednu suštinsku istinu. Dakle, mi smo u skladu sa zakonom od 14 imena koje smo dobili, ja vjerujte ne znam te ljude, predložili sedam, što je zakonska obaveza. Parlement treba dakle da ih potvrди ili da kaže postoje bolji ili da vrati Vijeću ministara. Ali, držeći ovdje, izgubićemo vrijeme. U pravu je kolega Lozančić, rok ističe. A onda ćemo dobiti prigovore od međunarodnih institucija koje vrše monitoring nad radom. I dodajemo samo suviše politike i žući.

Dakle, u tom smislu, ja vas molim donesite odluku. I na zakonima, kad god ne možete napraviti pomaka, oborite zakon, vratite, da mi radimo. Najgore je ako stoji po pola godine, ili godinu dana, ne znamo šta se čeka. Mi ne možemo napraviti kompromisom kad smo jednoglasni, veći od toga. Niko nije, baš niko nije bio protiv. Pa evo, ja bih volio ako ima neko ko me može demantovati. Dakle, na ovoj odluci niko u Vijeću ministara nije bio protiv. Ne znam kakvu odluku od Vijeća ministara još možete očekivati? Bar da je neko osporio, pa da kažem ima politička opcija koja to spori. A evo, ja sam dužan prenijeti istinu, a ne da branim to kao idealan stav.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Idemo dalje s replikama. Šemsudin Mehmedović.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Ja ću iskoristiti pravo na ovu svoju drugu repliku. Naime, ja sam se ove demagogije naslušao. Već evo dvije godine traje, da ne kažem, ova trakovica oko reizbora generalnog direktora RAK-a, a najveće političko uplitanje je upravo od strane predsjedavajućeg Vijeća ministara. Zašto to govorim? Procedura provedena u skladu sa zakonom, Vijeće agencije, u sastavu u kakvom je, važeće, jednoglasno izabralo gospodina Huseinovića za generalnog direktora RAK-a. Vijeće ministara nije ni potvrdilo, niti odbilo, nego onako, znate kako se to kod nas u Bosni kaže. Prema tome, završite proceduru, niste završili proceduru.

A moja replika se odnosi na gospodina Lozančića. Vi ste nama držali predavanje ovdje kao ... Komisiji za saobraćaj. Eto, ko vas je pitao uopće za izbor generalnog direktora RAK-a? A isto bih ja mogao vas pitati, jer sam vas to jedanput već pitao i u pismenoj formi, vas iz Zajedničkog kolegija oba doma: ko je vas pitao da dajete mišljenje uopće o izboru generalnog direktora RAK-a. I, dostavili ste Mišljenje bez prisustva ijednog Bošnjaka iz bilo kojeg doma, iz bilo kojeg kolegija. Izvinite, ko je vas spitao za to, na osnovu kojeg člana Poslovnika? Prema tome, nemojte misliti da smo mi budale i da ne vidimo ove stvari. Ako postoji nešto iza leđa, iza kulisa, izvolite, recite to ovdje.

Prema tome, uredu je da postoji politički dogovor. Eto, možda treba biti Hrvat na čelu RAK-a, ali jedan jedini koji se prijavio kandidat je Huseinović i ne želite da ga potvrdite zato što

nije Hrvat. Pa ne može tako, ljudi moji. Prema tome, ako govorite o odsustvu političkog uplitanja, onda završite posao do kraja. I ovaj naš gest je, na neki način, spašavanje stvari. I nemojte nas ubjeđivati da je nešto ispravno što vi mislite da je ispravno. Prema tome, da ste postupili kao Zajednički kolegij ovako kako ste nama držali predavanje, ja bih danas rekao: u pravu ste, gospodine Lozančiću, evo ova komisija je pogriješila. Ali Komisija ima pravo da potvrdi listu, odbije listu, ili evo, da predloži Domu da se odgodi izjašnjavanje, što je najblaža forma. Bilo je radikalnijih zahtjeva od strane gospodina Bahtića da se odbije lista, pa da Vijeće ministara se vrati, pa da Vijeće ministara dostavi novih sedam članova, onih za koje su oni smatrali da su manje vrijedni od ovih sedam koje su predložili.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Idemo dalje s replikama. Husein Nanić.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Ono na što želim da repliciram, na izlaganje gospodina Lozančića i dio na izlaganje premijera, jeste da ovdje izrečene konstatacije da nema veze imenovanje Vijeća RAK-a sa imenovanjem direktora RAK-a – to apsolutno ima veze. I to je jedna institucija, i to ima veze i zbog toga stoji dvije godine i neimenovanje Regulatorne agencije. Isto ono što predsjedavajući Vijeća ministara govori da je jednoglasno donesena odluka na Vijeću ministara, isto tako Vijeće RAK-a je jednoglasno donijelo odluku da je najbolji kandidat, da ispunjava sve uvjete, kandidat koji je prošao proceduru, javni konkurs i ostalo, i dostavilo Vijeću ministara na saglasnost. Vijeće ministara, ja bih razumio zaista, da je reklo da kandidat ne udovoljava i dalo obrazloženje, ali ne, Vijeće minitara nije raspravljalo, nije donijelo odluku. Ja mislim da nijedan drugi zaključak takve vrste ovo Vijeće ministara nije donijelo. Zaključak je da Vijeće ministara nije donijelo odluku o kandidatu. I to ostavlja onda dvije godine prostor za politizaciju.

Zašto to ima veze i zašto smo donijeli ovaku odluku na Komisiji? Mi smo raspravljali, posebna tačka dnevnog reda je bila zbog te situacije kakva jeste, o procedurama. I na kraju, mi smo da spasimo situaciju, upravo suprotno, gospodine Dokiću, da spasimo situaciju nismo rekli ništa na sjednici o kandidatima. Bio je pokušaj da se raspravlja o kandidatima, mi nismo raspravljali o kandidatima, nismo rekli ništa, ni ko zadovoljava, ni ko ne zadovoljava. Nismo htjeli da raspravljamo o imenima. Da spasimo situaciju, rekli smo da odgodimo do razrješenja ove situacije. I mislim da je to potpuno legitiman zahtjev i zaključak Komisije i mislim da je on jedino ispravan i koji će obezbijediti da se ova procedura dalje završi onako kako je to zakon predvidio.

BERIZ BELKIĆ:

Niko Lozančić.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Moram reći da sam počašćen ovolikim brojem replika na ovo moje izlaganje, i to me samo uvjerava da sam još više u pravu nego što predsjedatelj Vijeća ministara misli da sam u pravu. Hvala, gospodine predsjedatelju, na korektnoj ocjeni. Mislim da je korektan odnos prema Vijeću ministara nužan, nisam ja imao namjeru ništa drugo.

Ovdje bi se moglo puno toga komentirati iz izlaganja mojih prethodnika i ja uistinu, evo i zabilježio, i sad razmišljam da li i još uvijek razmišljam da li i na koji način sve to situirati, od toga da je ovo multietnička edukacija, da je multietnička zemlja. Jeste, znamo mi to itekako da je ona multietnička, ali bi bilo interesantno vidjeti je li mutnietnički donesena ova odluka Povjerenstva za komunikacije. Ako je i to multietnički, onda je principijelno, gospodine Mehmedoviću, svaka čast. Ali nemojte se pozivati na multietničnost samo ponekad. Ja se slažem, ja sam zato da se uvijek pozivamo na to i da uvijek u svakoj prigodi vodimo računa o tome i da ne koristimo te instrumente i svu baražnu vatru kad po svaku cijenu treba osigurati da moj kandidat bude baš negdje zato što je evo slučajno moje etničke pripadnosti.

Ja nisam imao namjeru nikoga educirati ovdje, jer je bilo primjedbi da sam ja kao nekoga educirao, da ja učim nekoga, čak je bilo takvih insinuacija kao da ja mislim da je neko budala ovde. Nisam ja imao namjeru to. Ali ja ne želim dopustiti da neko od mene pravi budalu. Ja uopće nisam mislio da je neko budala. Da sam mislio, ja bih to rekao. Vi znate da ja kažem ono što mislim. Ali činjenica da se Povjerenstvo pod točkom dnevnog reda *Potvrđivanje imenovanja Vijeća RAK-a* uopće time nije bavilo, jer toga nemamo u Izvješću Povjerenstva. Ja sam samo to konstatirao, što piše u vašem izvještaju. Nisam ja to napisao. To ste vi napisali. Vi sami kažete da se uopće niste bavili onim što vam je bilo na dnevnom redu, nego ste se bavili onim što vam nije bilo tad na dnevnom redu i sad sam ja kriv što vam to kažem. Vi tražite da se ne izjašnjavamo o ovome, iako zakon nas obvezuje da se izjašnjavamo. Ja nisam uopće rekao da ovu odluku treba potvrditi, to je stvar svačije pojedinačne volje ovdje u ovom parlamentu i svako neka odluči po svojoj savjesti hoće li dati podršku ili će odbiti ovu odluku. Znači, Vijeće ministara će vjerovatno, ovisno o rezultatu, voditi dalje aktivnosti; ako odbijemo, ponovo provoditi proceduru, tražiti, ponovo dostavljati rješenje itd. Ali odgadanje vječito, ne vidim čemu to, stvarno ne vidim.

I molim vas, znači da mi ne stavljate u usta ono što ja nikad ne bih rekao, a pogotovo nisam izgovorio, znači, i da vodite računa da ni mi drugi nismo budale i da itekako znamo šta se iza svega ovoga krije. Da ima nekakvih dogovora, mislim da je predsjedatelj već odgovorio, puno bismo mi brže napredovali u mnogim našim željama, međutim, nažalost, ovdje je puno više nedogovaranja i traženja načina da se i oko nečega oko čega postoji kakav-takav dogovor napravi nedogovor. Nažalost, čini mi se da u ovom parlamentu, u ovoj zemlji, u ovom trenutku političkom više ima onih koji nisu ni za kakav dogovor, nego onih koji jesu za dogovor. Meni je žao, ja to sam ne mogu promijeniti. Pozivam sve vas skupa da se više dogovaramo i da poštujemo i one koji se dogovaraju. To je jedini način da ova zemlja ide naprijed.

Ja još jedanput pozivam, jer je to na dnevnom redu, da se izjasnimo o onome što nam je dostavljeno od Vijeća ministara, a kako će ko izjasniti, stvar je njegove slobodne volje.

BERIZ BELKIĆ:

Ja imam čitavu listu replika. Zaista ne znam koji doprinos uopšte pravimo ovoj cijeloj stvari, stvar je vrlo jednostavna. Kroz izjašnjavanje ćemo svoj odnos iskazati.

Ali, evo, da idemo redom, možemo u nedogled. Momčilo Novaković, replika.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa vidite, ja sam ovdje od kolege Bahtića čuo nekakvu varijantu da bi sada Ustavnopravna komisija trebala da da autentično tumačenje nečega pa da se onda uđe u proces izbora. Vidite, ako je to tačno što sam čuo, onda mi dobro znamo da proces autentičnog tumačenja traje mjesecima i mjesecima i da nikada nije završen, bar, prije pola godine, čak i godinama. Jeste, kolega, ali evo, u najboljem slučaju, to je pola godine, što će reći da pola godine nećemo imati ovo tijelo, bar pola godine, iz čega je više nego jasno dakle da ustvari niko ni ne želi. Ili kolege koje su protiv izbora ovog ne žele promjeni starog saziva Savjeta Regulatorne agencije i starog direktora i nema boljeg načina da zadržite stare tako što ne dozvolite izbor novih. I to je valjda jasno svima, bar meni. Ja sam mislio do sada da mi nije, a sad je i meni izgleda jasno. Naravno, kolega Bahtić je štošta još rekao, što nije vrijedno pomena, u svojoj diskusiji, ono kad je govorio o kandidatima.

Ali evo, dakle nije moguće ići na varijantu autentičnog tumačenja sem ako se želi neizbor. Što se mene tiče, meni odgovara i izbor i neizbor. Što se tiče onih emitera, njima bi najbolje bilo da nema RAK-a jer im on pojede i ono malo para što uspiju zaraditi. Jer takse i dalje uzimaju, itekako dobro uzimaju takse, mi ih nismo na prijedlog SDA stavili na onu listu u plate, pa i tu mogu kako hoće. Treba još da dozvolimo, naravno, da ove kolege i odlučuju i vrte ih i savjetuju kako hoće i mislim da je to ovako jedna agencija koja se nama svakako otela i na koju mi svakako nemamo uticaj, pa ne vidim ni s ovim da ćemo ga imati, izuzev ako kolege koje ne žele izbor nemaju već sada taj uticaj.

BERIZ BELKIĆ:

Sa žaljenjem obavještavam gospodina Dokića i gospodina Mehmedovića da su potrošili replike. Potrošili ste replike.

BRANKO DOKIĆ
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite krivi navod. Mislim, naravno, trebamo sve uraditi da izgubimo vrijeme i da danas ne obavimo ništa od posla koji je pred nama.

Samo izvolite, krivi navod.

BRANKO DOKIĆ:

Pa, ja bih želio da ne gubimo vrijeme, ali evo i ja ču se uklopiti u tu izgubivremeniju. Prvo, potpuno je kriv navod da je na bilo kojem sastanku da su šest lidera govorili i o tome ko će biti predsjednik Savjeta Regulatorne agencije, jer da je takav dogovor bio, Slobodan Bošković ne bi bio ni izabran. A ja hoću da vam kažem da je listu od 14 kandidata pravio sadašnji Savjet Regulatorne agencije u koji imate toliko povjerenja.

Drugo, kriv navod je ... i po tom pitanju što Savjet Regulatorne agencije sam bira predsjedavajući kad bude izabran. Dakle, ne može ga niko unaprijed postaviti.

I treće, ovo što je danas izneseno oko ovog pitanja je indirektna optužba sadašnjeg Savjeta Regulatorne agencije. Ovim se želi sačuvati status quo, jer kako drugačije tumačiti činjenicu da unaprijed znate da će drugi Savjet Regulatorne agencije koji je izabran, opet kažem, od postojećeg donijeti drugačiju odluku, već bojazan da se sačuva ono što i po vašem mišljenju koji branite sadašnju poziciju i branite direktora, a ne branite direktora, niti branite direktora niti branite instituciju RAK-a – i jedno i drugo je protiv njih. A, da je protiv njih, govori i činjenica što uporno nastojite da se zadrži sadašnji Savjet Regulatorne agencije unaprijed već videći da će neki drugi saziv, koji je ovaj saziv Savjeta RAK-a izabrao, jer izabrao je 14 od 40 i nekoliko, vi dobro znate – dakle to je njihov izbor. I zaista ja ne znam o čemu mi pričamo.

BERIZ BELKIĆ:

Milorad Živković, replika.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja sam otvoren za sve opcije, možemo i da prekinemo pa da nastavimo, da napravimo pauzu.

Naime, nekoliko je bilo krivih navoda. Gospodin Mehmedović, uvaženi kolega je govorio o nekoj demagogiji. Prvo da kažem nije dat odgovor u vezi sa našim mišljenjem koje smo dali. Mišljenje smo dali zato što je Savjet ministara od nas tražio mišljenje. I Zajednički kolegij je u skladu sa Poslovnikom koji ste vi insistirali na nagovor visokog predstavnika da doneše ovakav kakav je donio u vezi sa blokadom nekih institucija i rada – tražili takav način da se radi. Prema tome, to se samo vraća kao bumerang onome o čemu govorite, znate, jer sve je u skladu sa Poslovnikom bilo. I, kad govorite o demagogiji, onda na riječ koju je rekao gospodin Špirić, predsjedavajući Savjeta ministara, da je jednoglasno donijeta odluka – ko je onda demagog u tom Savjetu ministara? Je li to predsjedavajući ili čitav Savjet ministara ili samo oni koji vi mislite da su demagozi?

I, kad govorimo o nacionalnom rasporedu, i tu čemo priču jednom da završimo, kad dobijemo, ali stvarne, kad dobijemo podatke ko je gdje raspoređen. I vidjećete da i u toj priči Bošnjaci, koji govore da su stalno zakinuti, nisu u pravu i da na toj priči ne možete od nas više tražiti i smatrati da hoćemo nešto da vas prevarimo. To jednostavno nije tačno. Kao što smo dokazali da nije tačno sa institucijama koje su sve ovdje u Sarajevu skupljene, isto tako nije tačno da ste zakinuti u vezi sa rasporedom rukovodećih mjeseta u svim institucijama.

I naravno, mi iz SNSD-a se uopšte nismo javljali ovdje za raspravu, mi nismo uopšte zadovoljni sa radom Savjeta Regulatorne agencije i načinom na koji su došli ljudi od njih, koliko se prijavilo, 14 na listu. Mi smo smatrali da su mnogi oni bili skinuti uopšte sa razmatranja. Da iz formalnih razloga, rečeno je, ne može da se razmatra, što je bilo u suprotnosti sa zakonom. I nismo pravili od toga problem, a vi od toga pravite problem.

I na kraju mi imamo dvije strane. Jedna, koja kaže da treba ovo uraditi zato što je Savjet ministara u skladu sa zakonom stavio na dnevni red ove sjednice, mi kao Parlament moramo se prema tome odrediti, i oni koji se pozivaju na to da Savjet ministara neće da stavi imenovanje direktora RAK-a pozivaju ovaj parlament da na isti način radi, da isto tako ne stavljaju ono što je naša zakonska dužnost ovom tačkom dnevnog reda. Pa, budite makar korektni i u tome djelovanju. Onda ili uradite ono što Savjet ministara radi ili uradite ovo što Parlament treba da uradi u skladu sa zakonom. Da stavimo ovo na glasanje, ako ne prođe, Bože moj, pravićemo novu listu.

BERIZ BELKIĆ:

Šta ču, meni ne preostaje ništa drugo nego da opet kažem blago narodima kad nas ima, ne treba se brinuti.

Dakle, Šemsudin Mehmedović je ispucao, dva puta ste već replicirali.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Krivi navod.

BERIZ BELKIĆ:

Krivi navod, izvolite, evo izvolite, dva puta.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Vrlo kratko.

BERIZ BELKIĆ:

Mi imamo neke uslove za liberalizaciju itd. Samo izvolite.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Dobro. Pa evo, krivi navod je gospodina Lozančića. Ja nisam tu taj multietnički sastav ni pomenuo, jer nisam govorio o tome uopće, niti sam govorio da ste vi kao Zajednički kolegij uradili bilo šta što je suprotno Poslovniku. Poslovnik je takav kakav jeste, a ko ga je nametnuo, kako i na koji način, to je drugo pitanje. Ali demagogija od strane predsjedavajućeg Vijeća ministara jeste. On nas ubjeđuje ovdje da je Vijeće ministara jednoglasno nešto odlučilo. A kada se zamjenik predsjedavajućeg Vijeća ministara Tarik Sadović suprotstavi ili izdvoji svoje mišljenje ili bude protiv, onda treba preko međunarodne zajednice odraditi Tarika Sadovića. Evo, čestitam, uspjeli ste. Prema tome, to je demagogija, to je demagogija. I danas imamo i to na dnevnom redu.

Hvala lijepa.

BERIZ BELKIĆ:
Hajmo dalje, Sadik.

NIKOLA ŠPIRIĆ
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:
Izvolite. Izvolite, dajte da potrošimo vrijeme u priču.

NIKOLA ŠPIRIĆ:
Molim vas lijepo, javnosti radi, ja sam čovjek koji želi korektno.

BERIZ BELKIĆ:

Samo malo, molim vas da se slušamo, molim vas. Gospodine Dokiću, zauzmite svoje mjesto.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Ja mislim da nažalost i ovakve rasprave nisu dobre za naš evropski put. Nemojte se ljutiti vi poslanici, ja vam neću to govoriti, ali nema veze. Dakle, smjenu Tarika Sadovića je tražila SDA.

BERIZ BELKIĆ:
Pa imamo tačku dnevnog reda, malo strpljenja.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Ja vas molim, nepošteno je, dakle ja kao predsjedavajući, vidjećete kad budemo razgovarali i ja ćeu tad reći svoj stav, naravno kao predsjedavajući, i vi ćete moći da kažete svoj stav. Ali ja vas molim, nije korektno da pred očima javnosti kažete da sam ja tražio smjenu Tarika preko međunarodne zajednice, a zahtjev podnijela partija kojoj pripadate. Ja mislim da to nije korektno i ne mogu drugačije da reagujem.

Hvala vam lijepo.

BERIZ BELKIĆ:
Sadik Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:
Ja ćeu kratko. Pa, Vijeće ministara je do sada usvojilo iks zakona jednoglasno

BERIZ BELKIĆ:
Molim vas malo strpljenja.

SADIK SADO BAHTIĆ:

i ti zakoni su bili jedni od preduvjeta za evropski put, pa komisije nisu dale saglasnost i ovaj parlament, zna se ko je blokirao.

Također, kolega Lozančić je kazao kakav je sad multietnički saziv ovoga postojećeg Vijeća RAK-a. Koliko ja znam, predsjedavajući Vijeća RAK-a je Hrvat Neven Tomić i sada. Je li on ...

NIKO LOZANČIĆ
/nije uključen mikrofon/

SADIK SADO BAHTIĆ:

Ne, ti si kazao kakav je sad sastav.
Kolega Novaković kaže.

BERIZ BELKIĆ:

Samo malo, samo malo, gospodine Bahtiću. Gospodine Novakoviću, kažete četvrta replika, je li, šta je?

MOMČILO NOVAKOVIĆ
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:
Imate pravo, imate pravo. Izvolite.

SADIK SADO BAHTIĆ:
Zahvaljujem, završio sam.

BERIZ BELKIĆ:
Sadik Ahmetović, replika.

SADIK AHMETOVIĆ:

Mislim da se nalazimo u jednoj situaciji kada ćemo se vrlo teško dogovoriti, jer u puno ovih agencija ističu mandati i mislim da tu treba nekakva vrsta dogovora da se ovo konačno zaokruži i imenuju svi oni kojima mandati ističu.

Ali, ono što moram replicirati predsjedavajućem Vijeća ministara kad je riječ o principima, kad on kaže da Vijeća ministara jednoglasno pošalje zakon, na Parlamentu je da ga usvoji ili odbaci. Da je taj princip bio i Vijeće za Regulatornu agenciju je jednoglasno predložilo direktora, i samo da je taj princip primijenio gospodin Špirić, mi sad ne bi bili u ovoj situaciji. Sigurno ne bi bili u ovoj situaciji. Stoga mislim da, kad je riječ o principima, trebamo ih na svakom mjestu sprovoditi.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, malo pažnje. Evo smo priveli kraju. Šta je ovo sad, gospodine Križanoviću, bili ste na replikama, pa?

JOZO KRIŽANOVIC
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Ja, možete i jedno i drugo. Izvolite, pola sata je Vaše, pola sata je Vaše.

JOZO KRIŽANOVIC:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Naravno, neću zloupotrijebiti ovo vrijeme i neću biti dulji od tri minute. Želim reći da zapravo imamo jednu tužnu činjenicu da nam izbor i imenovanja direktora upravnih odbora, vijeća itd. postaju nekako teža procedura nego samo donošenje zakona. To ukazuje zaista da mi imamo jednu vrlo tešku političku situaciju u zemlji i da se preko ovoga, da kažem, na naki način, vrše i ... neka politička prepucavanja. Vidite, izbor direktora Direkcije za evropske integracije traje također skoro godinu dana. Pa onda imate policijska tijela koja su, evo, na pomolu više od godinu dana od usvajanja zakona nismo još ih kompletirali. Evo ovaj CRA, pa imamo Upravu za indirektno oporezivanje i direktora Uprave za indirektno oporezivanje itd. Dakle, radi se o jednom zaista konfuznom stanju u vladajućoj parlamentarnoj većini.

Želio sam replicirati jednu stvar kolegi Lozančiću. Vidite, ne može biti normalno da nije problem ovog doma ili njegove odgovarajuće komisije što se ne vrši izbor direktora RAK-a. Naravno da je to stvar i ovog doma. I, bez obzira kako je Komisija napravila ovaj izvještaj, danas bi se postavilo to pitanje zašto se to odugovlači. I šta sad mi danas imamo ovdje? Mi imamo Izvještaj Komisije, takav kakav jeste, iz kojeg proističe da oni uopće nisu razmatrali listu kandidata za Vijeće. Dakle, mi imamo, na neki način, neispunjene poslovničke preduvjete da danas i mi to riješimo i završimo taj posao. I umjesto da smo pristupili na početku sa tom činjenicom da prihvativmo prijedlog Komisije, bili mi zadovoljni ili ne, ali ona nije obavila posao. Dakle, vjerujem, tako kolege i razmišljaju, da mi danas ne možemo završiti ovaj posao i najmanje što možemo kazati je hajmo ostaviti vrijeme do sljedećeg ... zasjedanja, onako kako je to i Komisija predložila.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Evo ja sam mislio završiti, ali imam još replika. Odustaje. Zahvaljujem se. Dakle, zaključujem raspravu o tački 18.

Prelazimo na tačku 19.

Ad. 19. Imenovanje predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Nezavisnog odbora i Odbora za žalbe građana kao nezavisnih tijela policijske strukture BiH

BERIZ BELKIĆ:

Prijedlog je od Ad hoc zajedničke komisije za provođenje procedure imenovanja Nezavisnog odbora i Odbora za žalbe. Da vas ne podsjećam, svi znate, kasnimo, evo imamo danas konačno ovaj prijedlog.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Pa kako smo bili počeli, umalo nismo još produžili jedno pola godine, ali evo, ja se nadam da ćemo, zato se ja i žurim i nervozan sam zbog ovoga. Dakle, evo materijale ste dobili, Izvještaj ste dobili.

Otvaram raspravu. Zatvaram raspravu.

Idemo na tačku 20.

Ad. 20. Potvrđivanje Odluke predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH o smjeni ministra sigurnosti BiH i zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH Tarika Sadovića

BERIZ BELKIĆ:

Predsjedavajući Vijeća ministara, podsjećanja radi, 17. jula dostavio je Predstavničkom domu Odluku o smjeni ministra sigurnosti i zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara, gospodina Tarika Sadovića. Tu odluku smo proslijedili poslanicima. U skladu sa zakonom Odluka o smjeni stupa na snagu danom potvrđivanja u Parlamentarnoj skupštini BiH. Mi imamo danas potvrđivanje u Predstavničkom domu.

Otvaram raspravu, prijedlog odluke ste dobili, otvaram raspravu.
Gospodin Špirić. Izvolite.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Gospodine predsjedavajući, cijenjene kolege i kolegice poslanici, članovi Vijeća ministara, uvaženi gosti, pravni osnov za donošenje Odluke o razrješenju sa funkcije ministra bezbjednosti i zamjenika predsjedavajućeg Savjeta ministara BiH je sadržan u članu 15. Zakona o Savjetu ministara BiH koji određuje da predsjedavajući Savjeta ministara može pokrenuti poroceduru za smjenu ministra ili zamjenika ministra.

Razlog za smjenom je zahtjev SDA koji je dana 15. jula 2009. godine upućen predsjedavajućem Savjeta ministara, a u kojem se navodi da je Predsjedništvo SDA odlučilo da pokrene inicijativu za smjenu Tarika Sadovića. U tom dopisu, koji sam ja naveo, navedeni su razlozi zašto SDA traži da se smijeni kolega Tarik Sadović. Ja moram da kažem da sve stranke u ovom parlamentu cijenim i mislim da je SDA ozbiljna politička partija i moram da kažem da razloge koje sam pročitao, da ne govorim o mojoj nemogućnosti da uopšte mijenjam saziv Savjeta ministara, vi znate da je to dosad rađeno četiri puta. Jednom, zato što je ministar otišao na drugu funkciju; drugi put, po zahtjevu PDP-a; treći put, HDZ 1990 radi izbora novog ministra; i sada na zahtjev SDA.

Dakle, čitajući razloge radi kojih SDA traži smjenu, ja mislim da to nije tražilo ni jedne sekunde odlaganje moje reakcije, zato sam, cijeneći dakle dostojanstvo i političke partije i kandidata, odnosno ministra kolege Sadovića, postupio na ovakav način i ovih dana uporno izbjegavao odgovore, pozive na telefonske brojeve moje, da ne bih stvarao dodatnu konfuziju, jer mislim da treba se štititi dignitet svih. Ja ne želim da govorim o mojim mogućnostima u Vijeću ministara, koliko mogu da unapređujem procese itd., ali ukoliko nisam smatrao za potrebnim ili ni ranije to niste tražili od mene da vam dostavljam stavove političkih partija koje su tražile smjenu, ni PDP-a kad su zamjenici ministara, postupio sam jednako, jer držim jednako do svih političkih partija. Ukoliko Parlament traži i izjasni se da vam dostavim te razloge, to je spremno za dvije minute da vam se dostavi, ali ja vas molim danas, dakle još jednom molim ovaj parlament, dakle ja mislim, kada se pročitaju ovi razlozi, da to govorи o ozbilnosti političke partije. Mnogi će to tumačiti na drugačiji način. Oni koji su danas tražili da im se dostavi dopunski materijal nisu veći prijatelji kolegi Sadoviću, to želim da kažem, od SDA. I ja bih molio zato danas da vi odlučite ... na koji ćemo način raditi. Dakle, razloge koje sam dobio me nisu ostavljali spokojnim da ne pokrenem proceduru. A i da nisu toliko ozbiljni, ja bih postupio u skladu sa zahtjevom SDA, jer ona čini parlamentarnu većinu i stub je parlamentarne većine.

Hvala vam lijepo. Dakle, čuo sam da postoje zahtjevi; ako se izjasni Parlament, za dvije minute to možete imati na stolu, ali moram da kažem da ovo što je došlo do mene imaju i predsjednik Kluba (je li tako, barem meni piše) SDA koja je pokrenula inicijativu. Svejedno od koga ćete dobiti, ja vas molim da sačuvamo dostojanstvo u raspravi i Parlamenta i kolege Sadovića. Radili smo tri godine, nije bilo jednostavno, volio bih da je bilo više razumijevanja, moram na kraju da kažem. Ja sam to govorio mom kolegi Sadoviću, ministru, da sam mu ja prijatelj i da moramo praviti kompromise i dogovorati se. Nažalost, danas sam imao i sastanak grupe, ekspertske grupe za liberalizaciju viznog režima. Volio bih da ste vi kao poslanici sjedili tu pa da vidite na koji način, ne možda željom kolege Tarika Sadovića, ali jednostavno mi moramo odgovoriti izazovima. Dakle, kada su u pitanju policijske agencije, tijela itd. na koji način oni vide svoju mogućnost da udovolje obavezama itd.

Dakle, ja mogu, neću namjerno ... Ako hoćete da vam pročitam ovo što piše, vi recite i ja ću vam pročitati. Ali onda, evo ako tražite da se podijeli, neka se podijeli. Ja mislim da danas ne treba na takav način, dajte da se držimo kao što smo i do sada radili, mislim da ćemo uraditi najbolju moguću stvar – sačuvati dostojanstvo svih nas u procesu. Ali ja mislim poslije ovih razloga nije pomoć ni kolegi Sadoviću da danas raspravljamo dva sata, a da ove razloge imamo na papiru.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, čuli ste predsjedavajućeg i jedna preporuka, odnosno molba, mojim kolegama iz kluba: da zamjenik predsjedavajućeg kluba Suljkanović u ime kluba govori, nema potrebe trojica da govorite. Ali evo, odlučite se.

Izvolite.

MEHMED SULKANOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, cijenjene koleginice i kolege, u ime Kluba Stranke za BiH, ja želim da izrazim naš stav povodom odluke o smjeni ministra bezbjednosti BiH, gospodina Sadovića.

Mi u klubu podržavamo razmatranje rada svakog ministra svih ministarstava, međutim mi smo naš stav o ovom pitanju obznanili već prije i najavili da ovu odluku nećemo podržati iz prostog razloga što smatramo da je u razlozima za donošenje ovakve odluke, o kojoj nam je govorio i predsjedavajući gospodin Špirić, mislim da, po našem mišljenju, po stavu kluba, da ti razlozi nisu ovdje navedeni. I, zbog činjenice da nemamo adekvatne razloge, mi iznosimo naš stav i najavljujemo da ovu Odluku o smjeni nećemo podržati.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Ekrem Ajanović.

EKREM AJANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo, predsjedniče Vijeća ministara, ja bih postavio samo jedno pitanje gospodinu predsjedniku Vijeća ministara. Kada je bio poslanik da li bi uopšte prihvatio kao poslanik ovakav način komunikacije između predsjednika Vlade i Parlamenta. Ova odluka bez obrazloženja pravog je katastrofalna. Ja znam kao i svi da postoje tri aktera u postavljanju ministra, a tako i u smjeni. I pravo je stranke da ona uputi zahtjev za smjenu i ja u to neću da ulazim. Svaka stranka to može da napravi. Ali predsjednik kad prihvati savjet stranke ili zahtjev stranke mora obrazložiti radi čega je to prihvatio. On ne može da napiše u obrazloženju Parlamentu, kao ovaj kaže ‘radi pisma SDA, prihvatio sam ovu odluku’. To su za mene neprimjereni odnosi između predsjedavajućeg i Parlamenta i mislim da se onaj treći akter, a treći akter je zapravo Parlament koji odlučuje i koji potvrđuje tu odluku pa, između ostalog, i pojedinačno svaki poslanik ne može se odlučiti i ne može se zaobići da nema na stolu ili usmene ili pismene razloge za smjenu određenog ministra.

I iz tog razloga ja kao pojedinac, a čuli ste stav moje stranke, ja se nikad neću izjasniti za bilo čiju smjenu ili postavljanje nečije ako nema određeno obrazloženje.

BERIZ BELKIĆ:

Predsjedavajući Vijeća ministara.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Dame i gospodo, ja, ono što nije moja namjera, i ... nastojim na ovakav način da se ponašam pred Parlamentom, da pokušavam da mirim ili svađam političke partije, i nikada to neću učiniti ovdje jer ne bih pomogao sebi u radu Vijeća ministara.

Da ovdje ne ispadne, dakle da Nikola Špirić ne želi da govori o razlozima, dakle ja vam govorim da sam prihvatio razloge najjače parlamentarne partije. Ima li drugog racionalnijeg izlaza. I pitam vas hoćete li da čujete te razloge.

/zajednička diskusija/

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Ali mora biti odluka Parlamenta. Ja neću da vi morate. Dakle, tražite, dobićete ih za dvije minute, ako je to stav Parlamenta. Ako to nije stav Parlamenta, ja ne mogu da vam dajem korespondenciju koju imam. Ali dakle, rekao sam da ti razlozi, i ja bih volio kad pročitate te razloge da se postavite u ulogu predsjedavajućeg Vijeća ministara. Vi znate da ja kao predsjedavajući ne mogu smijeniti nijednog ministra. Možete misliti da sam ja tražio smjenu bilo kojeg kakva bi rasprava bila. Ostali bismo dva mjeseca, ne bi nijedan bio smijenjen. Je li tako? I zašto bih radio taj posao? Ali ako traži neko i ako ja tu cijenim ozbiljnost političke partije, ne mislim da je to slabost, bez obzira što se radi o kolegi s kojim sam sjedio tri godine, tri godine i radio. Ali ako je zahtjev Parlamenta da dobije, i ne bi bilo dobro, naravno, poslije ove sjednice će javnost imati vjerovatno ove materijale, jer nisu došli samo meni, ali ja sam htio da čuvam dignitet i, inače, dok se bavim ovim poslom ču to čuvati. Ako Parlament traži, izglosa, o.k., za dvije minute ćete imati i onda možete ... razgovarati. Ja mogu i da vam to pročitam, jer sam prihvatio te razloge kao validne za svoj potez i nemojte molim vas da ovdje kažete mi ćemo zato što nemamo razloga. Razlozi postoje, razlozi postoje jer je najozbiljnija politička partija, koja čini stub ovdje, pokrenula inicijativu, i to ne ministra iz druge političke partije, nego iz svoje.

I ja mislim da ovdje treba izaći iz ove dnevne politike odnosa među partijama i ja vas molim da i u ovom slučaju to izbjegnete, jer ne vjerujem da ono što mislite da će biti pomoć i da će se pokazati kao pomoć. I zato sam htio da govorim na ovakav način, a ako izglasate da vam podijelim razloge, koje sam ja prihvatio, nikakav problem nije, ja sam iskoristio samo proceduru člana koja mi daje tu mogućnost.

BERIZ BELKIĆ:

Ostavite meni, gospodine Špiriću, da vodim sjednicu. Dakle, nije riječ o glasanju, niti je ko tražio, niko ne traži Vašu korespondenciju sa strankama itd., samo je rečeno i ja tvrdim da ovo obrazloženje je nedovoljno. A Vi procijenite hoćete li davati dodatna obrazloženja ili nećete.

NIKOLA ŠPIRIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:
Izvolite.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Oprostite, vratio sam se, pošto imam osjećaj da sam ja na tapetu. Reći ću vam razloge koje SDA, Predsjedništvo ove stranke kaže. Kaže, dakle razlozi se odnose na širi niz pitanja problema u radu i funkcionisanju Ministarstva sigurnosti: opstrukcija i kršenje a kasnije donošenje Zakona o boravku i kretanju stranih državljana i azilu u skladu sa standardima Šengena; funkcionisanje Ministarstva uglavnom po etničkom, a ne formalnom i zapovjednim linijama; predlaganje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva kojim se bespotrebno replicira rad SIPA-e, Granične policije, Službe za poslove sa strancima; potcjenjivanje uloge Vijeća ministara; osporavanje mandata Policijske misije EU u odnosu na Ministarstvo sigurnosti BiH. Zaključuje se da sve ovo ali i brojni drugi propusti ministra negativno utiču na napore da se primjenjuje i unapređuje vladavina zakona u našoj zemlji. Zbog svega toga u Godišnjem izvještaju State Departmenta za 2008. godinu ministar Sadović je okvalificiran kao politikant i kočničar provedbe zakona u oblasti borbe protiv terorizma itd., itd.

I da ste na mom mjestu, kao predsjedavajući, ja vas pitam kakvo bi ponašenje bilo. Zato sam danas rekao: ja mislim da je ovo način na koji radi partija, ozbiljan način, i mislim da bi dobro bilo i da druge političke partije pokažu tu vrstu ozbiljnosti, iako se radi o čovjeku s kojim ja radim tri godine. I ja mislim da je ovo prvi put da vidim ozbiljan politički rad, a ne da mi sad kažemo, hajde, pružićemo ruku ili nećemo pružiti ruku. Šta je pomoći državi? U tom smislu ja mislim da ovo je ozbiljno ponašanje jedne političke partije i zato sam govorio da mogu to da podijelim. Ali ovo su razlozi koji su za mene bili validni da to pokrenem.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:
Poslovnička intervencija, Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

S obzirom da smo saznali da ova korespondencija se nalazi na samo jednom papiru, da to nije službena tajna, da smo ovdje čuli od predsjedavajućeg Savjeta ministara jedan dio toga što piše tu i da je nakon toga bilo itd., ja predlažem da napravimo petominutnu pauzu, da dobijemo taj papir i da razmatramo o tome šta je tu.

BERIZ BELKIĆ:
Ja mislim da je to o.k. Pet minuta pauze.

PAUZA/

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas sjedite da nastavimo raditi. Zauzmite svoja mjesta.

Idemo na replike: Momčilo Novaković, Vinko Zorić. Naravno, ja ću im kasnije omogućiti.

Jozo Križanović, diskusija. Izvoli, Jozo.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Zapravo, razmišljam ima li sad smisla ova diskusija, jer vidite, moja diskusija je zapravo bila fokusirana na ovaj problem formuliranja Odluke o smjeni ministra sigurnosti gospodina predsjedavajućeg. Ja mogu prihvatići da predsjedavajući ima povjerenja, respektira političku partiju u Parlamentarnoj skupštini BiH, pretpostavljam da respektira svaku, a ne samo ovu, da uvažava razloge za pokretanje inicijative ove, ali je forma same odluke nedostatna. Jer, u obrazloženju se kaže da je predsjedavajući prihvatio razloge iznesene u dopisu SDA. A vidite, od nas zastupnika se traži da se izjašnjavamo o tome prihvatom li to ili ne prihvatom, a ne znamo ništa o tim razlozima. Dakle, mi smo bili dovedeni u jednu poziciju vrlo delikatnu da mi vjerujemo potpuno SDA i predsjedavajućem koji vjeruje SDA. Dakle, ni jednog mi oficijelnog dokumenta nismo imali za opredjeljenje o prihvatanju ili odbijanju smjene ministra.

Razlozi koje smo, evo, još nisam ih, pravo da vam kažem, ni uspio pročitati, ali su vrlo teških kvalifikacija, znate. Ovdje se kaže da su prigovori počeli na rad ministra Sadovića već nekoliko mjeseci pošto je bio izabran, postavljen za ministra. I onda se čeka godinu dana i nešto, pa skoro dvije, je li, pa se onda pokreće inicijativa za smjenu. Naravno, ne možemo ni mi biti zadovoljni radom Ministarstva sigurnosti, kao što nismo zadovoljni ni sa mnogo drugih ministarstava. I šteta je da umjesto da se pravi jedna ozbiljna analiza zbog čega, koji su problemi zastoja u radu Vijeća ministara, šta su problemi u donošenju odluka Vijeća ministara, u donošenju politika, pripremanju reformskih zakona, imenovanja, evo kao što smo maloprije vidjeli itd – ipak se pristupa vatrogasno i ovo je, ne znam koja, peta smjena u Vijeću ministara. Dakle, mi ne možemo biti ni protiv ovoga, nismo iskreno uvjereni u razloge ovih smjena i nismo, što je najvažnije, uvjereni da će se smjenom gospodina Sadovića nešto bitnije promijeniti u kvaliteti rada Vijeća ministara.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Ja sam dužan omogućiti replike gospodinu Novakoviću i gospodinu Zoriću.

Izvolite, gospodine Novakoviću. Odustao. Gospodin Zorić, odustao.

Idemo na prijavljene diskutante. Rifat Dolić.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo predsjedavajući, kolegice i kolege, uvaženi gosti, nema nikakve sumnje, nakon objave Evropske komisije, da BiH nije među zemljama koje su ispunile uslove za ukidanje viznog režima sa zemljama EU. Nastavljeno je ponižavanje i kršenje elementarnih prava za

građane BiH, ali sada smo eto i do kraja osramoćeni i poniženi, i kao država, i kao vlast, i po svakom drugom osnovu.

Najveću odgovornost svakako za ponižavanje i sramotu koju smo doživjeli snosi aktuelna parlamentarna većina u BiH koja nije ispunila postavljene uslove EU, pa ni one koje je sama postavila u Mapi puta za liberalizaciju viznog režima. Pokušaji opravdanja pred građanima i javnosti, kako je to navodno udar na Bošnjake u BiH i slično, su priče za malu djecu, a ne nešto što može bilo kome služiti kao opravdanje i pranje od odgovornosti i sramote pred građanima i javnosti. Činjenica je da BiH nije ispunila postavljene i prihvачene uslove, da nema nikakvog objektivnog razloga što uslovi nisu ispunjeni, i da je zato odgovorna aktuelna vlast u BiH, a sve drugo je mazanje očiju. Nakon objave da se BiH nije kvalifikovala za ukidanje viza, već da je u društvu sa Albanijom i Kosovom ostala evropska crna rupa, ja sam, kao čovjek, očekivao da bar neko od onih koji su direktno odgovorni skupi hrabrosti i podnese ostavku, ali je to, nažalost, izostalo. Pokušaji nekih kolega da najavom vraćanja diplomatskih pasoša iskažu solidarnost sa poniženjem građana BiH, za mene su također licemerni i predstavljaju samo jeftin politički štos, a nikako ne može biti to moralni čin. Mislim da bi umjesto inicijative za vraćanje diplomatskih pasoša u ovom slučaju daleko moralnija i normalnija bila inicijativa za smjenu Vijeće ministara ili bar onih članova Vijeće ministara koji su evidentno odgovorni za neispunjavanje uslova BiH za ukidanje viznog režima.

Danas na dnevnom redu imamo i jednu, u najmanju ruku, tragikomičnu situaciju: da je kod jedne stranke iz parlamentarne većine iznenada proradila savjest i smjenjuje ministra sigurnosti Sadovića, svaljujući mu na leđa, najvećim dijelom, teret odgovornosti za neizvršavanje uslova za ukidanje viznog režima; koliko sam uspio ova obrazloženja nabrinu pročitati, to je upravo to. Ovdje ostaje racionalno pitanje: Jesu li to oni do jučer bili slijepi i njemi pa nisu vidjeli i čuli kako je ministar Sadović, reći ću slobodno, zalutao u Vijeće ministara na mjesto ministra sigurnosti i je li trebalo da im to neko otvori oči i ispere uši da to vide i čuju? Vijeće ministara snosi najveću odgovornost za neispunjavanje uslova BiH za ukidanje viza sa zemljama EU i za posljedice toga i u tome nije mala odgovornost ni ministra Sadovića, ali on nije jedini odgovoran za to i ne može njegova smjena oprati od odgovornosti ni Vijeće ministara a ni one koji su kandidirali i imenovali Sadovića i ostale na ova mjesta. Vijeće ministara, nema sumnje, danas funkcioniра kao neuređeni radio i Sadović je bio važna karika u takvom funkcioniranju Vijeće ministara, i to smo i mi u ovome domu a i javnost imali prilike vidjeti i osjetiti u ovih dvije i po godine koliko funkcioniра Vijeće ministara.

Ja sam kao član Komisije za izbor Vijeće ministara svojevremeno na intervjuu, upravo, gospodinu Sadoviću postavio pitanje: Smatra li da kao arhitekta ima prepostavke da bude kvalitetan ministar sigurnosti države? Iako to nije u potpunosti meritorno, on mi je odgovorio da su arhitekti graditelji i da u ovoj državi puno toga treba graditi. Naravno, to je za to vrijeme bio ovako lijep odgovor, ali kako je Sadović gradio u ulozi arhitekte meni nije poznato, ali kako je arhitekta gradio u ulozi ministra sigurnosti BiH, dobro smo i vidjeli i osjetili.

Ja kao poslanik danas neću glasati za smjenu ili razriješenje ministra Sadovića, ne zato što smatram da je Sadović bio ili da može biti dobar ministar sigurnosti, već iz tri osnovna razloga. Prvo, nije principijelno da ja glasam za smjenu nekoga koga nisam srećom ni birao i nisam glasao za njegovo imenovanje. Drugo, ne prihvatom da Sadović bude žrtveno jagnje za neispunjavanje uslova za ukidanje viza za gradjane BiH, kada je jasno da on nije za to jedini

krivac. I treće, naravno, ne prihvatom da glasanjem za smjenu ministra Sadovića učestvujem u pranju od odgovornosti i onih koji su Sadovića i ostale predlagali i imenovali, jer su oni, po meni, i veći krivci i više odgovorni od Sadovića u ovom slučaju.

Dakle, jasno je da nas ministar Sadović a ni ovo Vijeće ministara ne mogu odvesti dalje od društva sa Albanijom i Kosovom, ali u ovom momentu smatram da se to može promjeniti samo promjenom Vijeća ministara i promjenom konцепcije na kojoj funkcionira ova vlast, a ne smjenom gospodina Sadovića i političkim fasadama koje se pokušavaju proturati.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Savo Erić.

SAVO ERIĆ:

Ja ču isto pokušati da budem kratak. Drago mi je što smo dobili ovaj papir da možemo pravičnije rasuditi. Što se tiče mene, ja zaista nemam dilemu hoću li glasati protiv ili neću, nego ču podržati ovu rečenicu koju sam maloprije čuo: da je konačno proradila savjest i ja očekujem da će najmanje još pet ministara biti smijenjeno, jer je takvo stanje u državi. I tek onda bi realno bilo da se kaže: mi, zbog svega ovoga što smo radili u prethodnom periodu, podnosimo ovaj izvještaj i možemo reći da smjenjujemo. Ovo, pridružujem se da je samo žrtveno jagnje, kao što je kolega rekao, gospodin Sadović. A što se tiče njegovog rada ovdje, pokazalo se, po ovome pismu, da sad ne bi govorili, evo opozicija ovako, znači po etničkom principu, propusti, propusti i sve tako redom dalje, što se može reći i za sva ostala ministarstva.

Ono što posebno jeste problem da mi raspravljam, znači o smjenama, i ovom smjenom, mislim da će većina u poziciji smatrati da su završili posao i da su narodi međunarodnoj zajednici rekli, evo, vidite, mi nešto radimo, smjenjujemo i idemo dalje. Postavlja se pitanje zašto sad kažemo da je došlo do prekida, da nismo dobili donaciju u milionima dolara, to je jedno. Zašto su nam neki ministri i zamjenici ministara u proljeće pričali da nas kriza zaobilazi, a sad vidimo da nas kriza udara po ušima; kad nam budu to rekli u oktobru, onda ćemo mi još smijeniti jednog, a dalje će se agonija nastavljati. I zašto se sad moramo dodvoravati MMF-u za grdnji reket koji možda ni naša djeca neće moći vratiti? To je dokaz ekonomije naše, kad smo mogli imati donacije i trebali smo nešto uraditi.

To je problem, gospodo. I zbog toga mislim, javio sam se samo, ja očekujem da će savjest da proradi i kod drugih partija i da kaže, zaista, ovi naši ljudi nisu sposobni, ne mogu da odgovore vremenu i trenutku, neka podnesu ostavku, tražićemo druge. I to je najbolji put i način.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja mislim da smo specijalisti da od nečega što je očekivano, što se u normalnom svijetu podrazumijeva, napravimo problem. Meni se čini da u ovoj zemlji postoje jake snage, čiji je moto *što gore, to bolje*. Čini mi se, ovo ne govorim slučajno, govorim samo u kontekstu ovog pitanja da se hoće pokazati da u ovoj zemlji ništa ne može da funkcioniše, da ništa ne može da funkcioniše i da se na tom principu bazira, odnosno gradi neka buduća strategija o uređenjima odnosa države itd.

Zar ne bi u normalnom parlamentu, ja moram ovo da kažem, jer očigledno da ovaj parlament nije takav, u normalnom parlamentu kada dođe jedna inicijativa za smjenu ministra za kojeg, evo, i njegova stranka kaže da je najodgovorniji zbog toga što je BiH, kao što moj kolega Dolić maloprije kaže, ostala u istom paketu sa Albanijom u ovom ostatku Evrope, zar nije normalno da se to pozdravi i da se prihvati i da se pokaže i budućim ministrima koji nas dovedu u tu situaciju da će doživjeti istu sudbinu.

Nama izgleda više odgovara da neko ovdje roni suze zbog toga što nismo u paketu sa našim okruženjem, za što žalim, veoma žalim, i traže razloge na sasvim drugoj strani. Traže krivce u Srbima i Hrvatima koji će pohrliti, kako se ovdje u Sarajevu kaže, da prihvate pasoše susjednih nam država, da oni putuju, a evo Bošnjaci se dovode da budu u jednom specijalnom getu. I kada jedna stranka vidi da je evo njen ministar jedan od ključnih krivaca zbog čega smo došli do te pozicije, onda se postavljuju raznorazna pitanja o principijelnosti i neprincipijelnosti, je li ispoštovana svaka zapeta u nekom članu itd.

Ja ovo, najiskrenije vam kažem, dragi prijatelji, ne razumijem. Ovo je nešto što će neko jednog dana – ko se bude bavio analitikom naših odnosa, procesa odlučivanja – imati šlagvort pa i za neke magistarske i doktorske teze, imaju sasvim dovoljno materijala.

Hoću da vas podsjetim samo na ono što smo imali prije, čini mi se, dva-tri mjeseca, evo, kada su bila dvojica zamjenika ministara iz partije kojoj ja pripadam, za koje je predsjedavajući tražio da se razriješe dužnosti. Odmah da vam kažem, ja sam bio protiv takve odluke Partije demokratskog progrusa ali ona je izglasana i bio sam dužan da je poštujem. Neki od kolega su me ovdje pitali da li da glasaju za prijedlog ministra, odnosno predsjedavajućeg Savjeta ministara ili ne. Ja sam rekao, pa naravno da ćete glasati, to je partija tražila, to je njeno pravo. Ona je, kao sastavni dio ove skupštinske većine do tog trenutka, odlučila da iziđe i logično i ja sam glasao „za“. Ali šta mi sad hoćemo? O kakvoj mi to većini govorimo? Ako partija, koja je još i najveća, traži od predsjedavajućeg sa ovim argumentima, ja neću da ih ponavljam, ali oni su poražavajući, oni koji se zaklinju u evropske integracije, ne uvažavaju činjenicu da partija koja je imenovala i držala jednog ministra konstataže da je on skoro, evo, citiram: *gotovo prekinuo komunikaciju sa Evropskom komisijom*. O čemu mi onda pričamo? Šta mi hoćemo? Ko je to ko će imati komunikaciju sa Evropskom komisijom? Dakle, ako hoćemo da se zamajavamo i da stvaramo zaista strategiju *što gore, to bolje*, onda nastavimo ovu diskusiju i razvlačimo ovo pitanje do narednih izbora.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja bih se složio sa uvaženim kolegom Dokićem da je ovdje navedena samo jedna rečenica, a to je da konstantno se ističe da je ministar Sadović pokazao nekompetentnost i potpuno nesnalaženje u komunikaciji. Međutim, u ovome pismu imaju mnogo teže kvalifikacije i optužbe da bi pričali o tome samo da li je to nesnalaženje i nesposobnost.

Gospodine Dokiću, ovdje je rečeno da je urađena opstrukcija i kršenje a kasnije donošenje Zakona o boravku stranaca. Pa to, to je zloupotreba položaja. Pa kako možete reći ..., odnosno da ovdje ne treba Parlament da raspravlja, da kaže negativno utiče na napore da se primjenjuju i unapređuju vladavina zakona u našoj zemlji. Pa to je udar na vladavinu zakona u jednoj zemlji i direktna prijetnja sigurnosti. Da se na stranici 2. kaže da State Department kaže 'da je politikant i kočničar provedbe zakona u oblasti borbe protiv terorizma'. Pa ovaj dokument nije za smjenu. Ovaj dokument je za SIPA-u. I mi kao ozbiljan parlament, ako ćemo da budemo normalan parlament, onda treba da donešemo zaključak da ovo pismo proslijedimo SIPA-i i da se ispita svi navodi iz ovog pisma da li je to tačno. Da li je to tačno?! Ovde ne govorimo o nekompetentnosti rada jednog ministra. Ovde govorimo o strašno jakim optužbama koje je predsjednik stranke koja je ovdje u Parlamentu je tako nešto rekla. I zato je važno da o tome raspravimo.

BERIZ BELKIĆ:

Replike.

BRANKO DOKIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Samo malo, malo se strpite. Molim vas, malo se strpite. Sjedite, gospodine Dokiću, idemo redom.

Replika, Adem Huskić.

ADEM HUSKIĆ:

Pa evo, što se mene tiče, može kolega prije mene.

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite, gospodine Dokiću, replika. Je li replika?

BRANKO DOKIĆ:

Ma jeste, gospodin Živković me je 100% pogrešno shvatio, totalno. Nisam rekao da mi ne raspravljamo o ostavci, ja sam samo rekao da je to za mene, po meni, trebalo bi da je svršena stvar, a ovdje se problematizuje hoće li se podržati ili neće. Dakle, i čuvajući dostojanstvo i ministra i Savjeta ministara, e, ovo sad govorim iz opozicije, a poruka je vama iz pozicije: bolje bi bilo bez velike rasprave da izglasamo ovo što je predložio predsjedavajući. Dakle, uopšte nisam rekao da ne treba da diskutujemo, ovo je toliko krupno pitanje.

BERIZ BELKIĆ:

Ljudi imaju pravo da pitaju, gospodine Dokiću.

BRANKO DOKIĆ:

Imaju, ali zato imam i ja pravo da repliciram.

BERIZ BELKIĆ:

Naravno, i ja vam to stalno omogućujem, je li.

Ekrem Ajanović, replika. Adem Huskić, replika. Izvinjavam se.

/zajednička diskusija/

ADEM HUSKIĆ:

Gledajte, htio sam nešto, odavno nisam čuo više demagogije i pročitao više licemjerstva nego što na ove dvije stranice piše. Ovo, ovaj gospodin što je napisao ovdje, je on sve znao i prije 27. maja, je li tako; mislim da je tada bio kongres, ali ni to, to što sam htio, nije to glavno što sam htio reći.

BERIZ BELKIĆ:

Replika je, Ademe.

ADEM HUSKIĆ:

Replika je gospodinu Dokiću. Nije, po mom mišljenju, gospodin Sadović glavni krivac za ovo stanje sa liberalizacijom viznog režima. Ja ću samo da podsjetim sljedeće. U zadnju godinu i nešto dana dvije stvari na kojima je ovaj parlament i ovo Vijeće ministara najviše radilo su sljedeće, po mom mišljenju: prvo je bilo potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i sad ova liberalizacija viznog režima. Kad govorimo o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, sjećamo se svi, da je glavni uslov bio za to, i da je Oli Ren dolazio ovdje avionom, da je bilo usvajanje ona dva policijska zakona. Zakoni su usvojeni 11. aprila prošle godine. Tada je SDA bila protiv, cijela SDA, znači uključivo ovog gospodina koji je potpisao sad ovo pismo a uključivo i gospodina Sadovića. Bili su protiv tih zakona. Oni koji su sad protiv smjene Sadovića su bili i izvukli ove zakone na osnovu kojih smo potpisali Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. Ovo su činjenice.

Tim zakonima je predviđeno formiranje dva odbora. Jedan je Nezavisni odbor, a drugi je Odbor za žalbe građana. Evo, te odbore smo završili u prethodnoj tački. Pitam vas i sebe kakva je uloga gospodina Sadovića u tome da smo kasnili 15 mjeseci i ko je kasnio. Ja mislim da ovde Tarik jeste dio tala, on je dio dogovora, on je cijena za neke gluposti koje su neki ljudi radili po kojekakvim kafanama. I zbog toga, zbog toga, znači principijelno, ja ga ne branim, imam dosta primjedbi na njegov rad, ali ne mogu prihvati ovo obrazloženje, jer ono ne стоји. Da ne spominjem zakone koji su bili vezani za liberalizaciju viznog režima. Nisu svi dolazili iz njegovog ministarstva. Ti koji su dolazili, on jeste branio tvrdoglavu Ministarstvo, ali evo, na kraju krajeva, ti zakoni iz njegovog ministarstva su u ovom momentu usaglašeni, ali nisu neki

drugi zakoni. Šta je sa Zakonom o prevozu opasnih materija? Nije to Sadovićev zakon. Zadnji zakon koji je usvojen bio je Zakon o zabrani diskriminacije, koji također nije iz njegovog ministarstva. Mislim da trebamo biti pošteni.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Ekrem Ajanović.

EKREM AJANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, kolegice i kolege, ovo što će reći, to je moje mišljenje, i ograđujem se da to nema nikakve veze sa Strankom za BiH. Gospodin profesor je rekao, a to je i u pismu napisano da ustvari postoji kao glavni krivac zašto nije bezvizni režim dodijeljen BiH. ... Gospodo, tri godine je Sadović bio na čelu Ministarstva. Tri godine su znači i partija kojoj pripada i vlada kojoj pripada znali šta oni rade. Čak je znala i međunarodna zajednica. Ovo pismo je, po mom mišljenju, pranje savjesti za sramnu odluku međunarodne zajednice koja nije uvrstila BiH u bezvizni režim, i sada traže krvaca preko naših adutanata koji postoje i koji prave da bi oprali savjest što nisu donijeli pravednu odluku da BiH zajedno sa Srbijom i Hrvatskom uđe u bezvizni režim, jer niti je Srbija, niti je Hrvatska, niti je Makedonija previše otišla u odnosu na BiH.

Prema tome, ja ograđujem se, to nije stav Stranke za BiH, to je moj lični stav. Ja neću glasati za smjenu Sadovića.

BERIZ BELKIĆ:

Nisi ti odstupio od stava stranke.
Idemo, Salko Sokolović.

SALKO SOKOLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Replika gospodinu Dokiću. Inače nisam mislio govoriti, jer iznio sam svoj stav tamo gdje sam trebao, ali evo preporuka i Vama, gospodine predsjedavajući, možda da čujemo i ministra vizavi ovoga akta koji je ovdje dobio, pa da možda poslije toga možemo na drugačiji način da diskustujemo. Ali evo, jutros smo bili svjedoci, gospodine Dokiću, na početku rada 58. sjednice Parlamenta, na pitanje gospodina Šefika Džaferovića da dobijemo odgovor od ministra civilnih poslova, gospodina Sredoja Novića, šta su trenutni razlozi u lošoj implementaciji biometrijskih pasoša; znači ako govorimo o bezviznom režimu, znači i ne treba se zgražavati samo na jednu poziciju, upravo je neko ovdje maloprije govorio, ako ćemo govoriti o tome zbog čega mi nismo u tom vozu – onda je odgovornost na Vijeću ministara i možemo da pričamo o tome. Ako ćemo da upiremo prstom u oko, onda da kažemo da je upravo ministar jutros rekao da je 2007. dobio tu obavezu. Pa znamo mi dalje ko je sve uključen u taj proces ali upravo smo iz Evropske komisije dobili odgovor da je poenta na tome zbog čega mi nismo u ovom vozu – upravo, taj biometrijski pasoš. E, hajmo sad onda otvoriti dalje pitanje da vidimo ko je još odgovoran u svemu ovome. Ili što neko reče da imamo jedno žrtvено janje, pa da ga sad okrećemo.

Znači u tom dijelu, evo ja pozivam sve nas, da onda sad konkretno, precizno, argumentovano počnemo iznositi razloge zbog čega jesmo danas u ovakvoj situaciji. Evo samo ovaj detalj vizavi priče gospodina Dokića.

Hvala, predsjedavajući.

BERIZ BELKIĆ:

Imam još dvije prijavljene replike.
Momčilo Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Zaista sam čuo različite razloge i konstatacije ali moram reći da konstatacija da međunarodna zajednica pere savjest je nešto što je zaista ovako iznenađujuće. Ja mislim da je stvarno međunarodna zajednica kriva što uopšte traži od nas bilo šta, pogotovo da je kriva što traži od nas ono što mi ne možemo, a mi ne možemo ništa.

Ja čestitam gospodinu Sadoviću na prelaznom roku. Mislim da je transfer bio dobar ovaj iz SDA u Stranku za BiH i da je on očito rezultirao, znači, odnosom kolega iz Stranke za BiH. Što se mene tiče, meni odgovara, znači, odgovara da ne bude smjene danas gospodina Sadovića, jer to nastavlja agoniju u Savjetu ministara, ali mi ne odgovara, sa druge strane, zbog konstatacija koje se nalaze u ovom pismu. Ako smo se svi izjasnili za neki cilj, a to je EU, i naravno sve to što nas čeka do EU, onda ja mislim da ozbiljne konstatacije u ovom pismu su dovoljno upozoravajuće da makar ne optužujemo međunarodnu zajednicu, nego da ovdje kažemo ko je odgovoran za to gdje se nalazimo. I nije tačno da je pitanje samo biometrijski pasoši, to je samo jedan segment u čitavoj priči. Mnogo toga, a predsjedavajući je, koliko sam ja upoznat, danas je bio sastanak Interresorne radne grupe na tu temu, mnogo je još uslova, a ne samo biometrijski pasoši, koji u najvećoj mjeri zavise upravo od ovog ministarstva. Ako nakon ovoga ovo ministarstvo može i predsjedavajući nastaviti raditi na ovim projektima, onda ja ne znam o čemu mi pričamo. Da ništa od ovog nije tačno što piše u ovom pismu, nakon ovoga ja mislim da više nije moguće raditi u ovom sastavu – da ništa nije tačno. Nije više moguće. A evo, na kraju krajeva, vi ste ti u većini koji treba da o tome odlučite. Ja kažem, što se mene tiče, ja ću glasati za ovu smjenu, samo zato što smatram da zastoj ovih procesa ide na štetu svih građana ove zemlje i nema veze sa političkim partijama.

BERIZ BELKIĆ:

Oprostite, gospodine Kalabiću, samo mali komentar na ove opservacije gospodina Novakovića vezano za Stranku za BiH. Očigledno, dolazio čovjek ako ima dobro iskustvo u tim stvarima.

Drago Kalabić. Izvolite, replika.

DRAGO KALABIĆ:

Gospodine predsjedavajući, evo, u ovom teškom i tužnom momentu, pred ovim pomalo tužnim skupom – jer uvijek je neka tuga kad neko odlazi, iako svi tu traže neki svoj šiđar –

nasljednici, lažni prijatelji, svi oni rone neke suze, a ustvari imaju neke druge namjere za sutrašnji dan kad se to desi.

Nisam imao namjeru se javljati za diskusiju zato što smo prihvatili jedan stav da smo mi iz SNSD-a ranije rekli o ovome što smo imali kazati. Međutim, s obzirom da diskusije odu u nekom drugom pravcu, i naslušali smo se danas, ja se i povodom one tačke oko Regulatorne agencije nisam javljaо, iako je bilo tamo svakakvih priča i po ko zna koji put danas rečene demagogije. Kad pogledate šta je sa FTV u svijet odaslano poruka vrlo ružnih o jednom narodu, ne predstavnicima tog naroda, govorim o bošnjačkom narodu, meni se gade one priče o reisu i ostalome, i sad to je kao kriv neko drugi, znate. I sad nije mi bilo jasno da neko danas pokušava zadržati taj medijski prostor, da pokušava zadržati tu priču takvu, koja je takva kakva jeste, znate. Ti ljudi su sa te televizije pričali o teroristima, o ne znam ni ja čemu, o tamo, ali mi nije jasno i ovdje, gospodin Dolić je jednim dijelom to dobro rekao, kako neko može negirati da SAD optuži ministra da opstruiše borbu protiv terorizma i može očekivati podršku međunarodne zajednice. Ja te ljude jednostavno ne razumijem. Ja ne razumijem da neko može očekivati da će EU preći preko tih stvari i da će jednostavno prihvati, a ovo je napisano, ovo je činjenica, ljudi su to napisali. I sad imate situaciju, to nema veze, nećemo se baviti jer to je pogrešna kvalifikacija i to ćemo zanemariti, mi imamo prolaz ali, evo nama ovdje neki ne daju, znate, ovako-onako. Kad međunarodna zajednica kaže stav o Srebrenici, to je nepobitno, o tome se ne može razgovarati. Kad kaže stav o terorizmu, e, to je problematično. Budimo realni.

Ja sam imao problem kad je došlo ovo pismo zato što svi mi imamo raznih pisama. Sadržaj pisma koja je došlo iz Banja Luke protiv Sadovića je potpuno isti koji je došao i od Sulejmana Tihića, tako da mi je bilo svejedno koje sam pismo pročitao i ... zato što su...

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

DRAGO KALABIĆ:

Pa moguće je, nisam siguran. Znači, bilo bi od nas nekorektno možda da u ovom momentu mi to dodatno razglabamo, pričamo o tome. Mislim da su ovdje stvari potpuno jasne. Njegova politička partija je stavila potpis pod ono o čemu su drugi pričali, nisu imali mogućnosti da sprovedu, danas su stvorene i te mogućnosti i ja zaista pridružujem se onima koji misle da o ovome ne bi jednostavno trebalo puno da se razgovara, jednostavno o ovoj realnosti, i treba ovaj posao završiti i jednostavno ići dalje. Ali moramo reagovati kada to skrene na neke druge tokove i kada se o ovako ozbiljnoj stvari pokušavaju demagoški pridodati neke druge stvari, koje ne stoje kao izgovori, kao isprike za naše vlastite greške, bilo čije i u bilo kom momentu.

BERIZ BELKIĆ
Replike. Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Replika je gospodinu Kalabiću i gospodinu Živkoviću. Dakle, pravo je kazao gospodin Živković: ako je ovo ovako kako tu стоји u papiru, nije onda Sadović za smjenu nego s njim treba da se bavi i SIPA i Tužilaštvo. Jer, ako je on politikant i kočničar provedbe zakona u oblasti

borbe protiv terorizma, onda znači da u ovoj zemlji ima terorizma, pa se pokušavaju neki ljudi suprotstaviti tome, a on to koči.

Znači, ja prihvatom da u ovoj zemlji ima terorizma i da ima terorista. Ja ne znam kad se zadnji teroristički akt desio u ovoj zemlji, osim napada na grob rahmetli Alije Izetbegovića. I ovaj čovjek je kriv zato što koči borbu protiv terorizma.

Ja znam da ima nekih ljudi s bradama, ali nije terorizam što ćete naići u mraku na nekoga s bradom pa se prepasti od njega. Terorizam je kad taj bradonja postavi neku bombu, kad neki takav akt napravi. I toga ima diljem svijeta. Ali ja ne znam da u BiH ima terorizma. I mi ćemo ga prihvati. Kad smijenimo čovjeka s ovakvim kvalifikacijama, prihvativ ćemo da u BiH ima terorizma. A prihvativ ćemo da ima muslimanskog, odnosno bošnjačkog nacionalizma, jer on je u funkciranju Ministarstva radio uglavnom po etničkim, a ne formalnim i zapovjednim linijama. Znači, imali smo nacionalistu ovdje i čovjeka koji koči borbu protiv terorizma i koji koči unapređenje vladavine zakona! To su strašne kvalifikacije.

Ja to ne mogu prihvati niti potvrditi. Stranka ima pravo na to da zamijeni čovjeka i mislim da je gospodin Sadović jedan vrijedan čovjek, jedan pošten čovjek, častan, malo krut, rigidan, nije se baš snašao, mogao je više uraditi u poslu i za mene bi to bilo dovoljno da se kaže: Sadoviću, dobar si, ali ćeš negdje tamo na nekoj drugoj poziciji više doći do izražaja, prema tome, evo neka neko drugi pokuša. Ali ovakve kvalifikacije, pa to je teret za nas sviju i za ovu stranku i za ovaj parlament itd.

Zato ja neću moći da prihvatom i da pritisnem ovo zeleno dugme, pa ću pritisnuti bijelo.

BERIZ BELKIĆ:

Denis Bećirović, replika.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Pa evo, pomalo u sjeni ove rasprave o smjeni ministra sigurnosti, imali smo priliku, i čudi me da čitav Parlament u ovom trenutku čuti, da čujemo jednu šokantnu izjavu šefa Kluba poslanika SNSD-a. Čovjek je doslovce maloprije rekao, imali ste priliku, bilo je pitanje opstanka ili neopstanka ljudi na FTV, i onda naveo šta je naveo. Znači 18. tačka dnevnog reda, evo čovjek je sada javno priznao da je imenovanje članova Vijeća RAK-a bilo pitanje opstanka ili neopstanka ljudi na FTV. Ne mogu da vjerujem da ste to javno rekli a, nažalost, rekli ste. Šokantno, zaista.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Drago Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Ja ne znam o čemu Vi, kolega Bećiroviću, pričate. Vi tim puškicama o toj pucnjavi gdje spremate te, Erpa i Holideja, i te tamo ko je na kojoj strani, ko kojoj partiji pripada, onaj što je pucao iz mitraljeza, a ko iz pištoja – pa niste me uopšte slušali. Uopšte to nisam rekao.

Rekao sam samo za stanje na FTV. Nije mi jasno da neko hoće da to zadrži, a svi ste ovdje pričali ranije o tom stanju. I ja gledam tu televiziju. I ja slušam tamo kad o reisu pričaju što u RS-u nikad nije spomenuto protiv njega. Evo, uzeo sam primjer čovjeka, što možda nije uredu. Još ste sad neke druge ljude, i ovdje koji sjede, i nije mi samo jasno da se neko zalagao da to tako ostane. To mi nije jasno. To sam rekao. Ni govora o nikakvom, potpuno ste pogrešno čuli moje riječi, ni o kakvom opstanku i ostanku. Nikakve mi veze s tim nemamo ni bilo kakvim uticajem. Ali sam rekao o licemjerstvu i demagogiji. Ako se onakve slike, koju tu televiziju širom svijeta ljudi gledaju, šalju iz sjedišta FTV, kako će onda biti kriv neko iz nekih drugih centara, ovakvih i onakvih, koje isto tako ne branim, ako su te poruke. A te poruke, trebao bi neko da se zamisli ko ima mogućnost da utiče ili ne utiče. I očito da nema niko nikakvog uticaja dok ljudi i dalje šalju te poruke. Očito su oni toliko nezavisni. Evo, to je rasprava pokazala da jednostavno oni to ne fermaju šta mi ovdje radimo, te poruke će ići i dalje što se tiče tog. Jer ovdje, vratiću se na ovu temu: ako bi neko trebao biti nezadovoljan ovdje, RS gubi jednog izgrađenog političara, Tarik Sadović je dao najbolje dane svoje političke u RS-u, ali da tragikomedija u ovom parlamentu bude kompletan: koliko se god on borio za BiH toliko ga je ona otresla danas, a koliko god možda nije nekad prihvatao neke stvari u RS-u toliko ga je ona više poštovala. Ali eto, to je sastavni dio života, da tamo gdje obično traju, gdje budu najveće ljubavi, budu i najveća razočarenja, ali šta ćete tako je kako je.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas malo ozbiljnosti.

Denis Bećirović, replika.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja moram ponoviti zaista da sam zaprepašten ovakvom porukom i javnim priznanjem da je 18. tačka, pitanje izbora Vijeća RAK-a, ustvari, bilo pitanje opstanka ili neopstanka FTV i novinara FTV.

U ime Kluba SDP-a tražim pauzu od 15 minuta i tražim stenogram izlaganja gospodina Kalabića, kako ne bi mogao manipulisati u nastavku.

BERIZ BELKIĆ:

Pauza 15 minuta.

/PAUZA/

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas zauzmite svoja mesta da nastavimo raditi, a u međuvremenu će služba pokušati nabaviti ovaj stenogram.

Dakle, da se vratimo prijavljenim za diskusiju, ali prije toga da se dogovorimo; petnaest je do sedam, imamo dvije varijante: dakle da večeras radimo dok ne završimo ili da sutra ujutru nastavimo.

/zajednička diskusija/

BERIZ BELKIĆ:

Eto, ali molim vas imajte na umu onda da budemo racionalni u korištenju vremena. Dakle, idemo, prijavljeni Remzija Kadrić, što kraće, sažetije, preciznije.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.
Dakle, ja ću početi s kraja.

BERIZ BELKIĆ:

Hoćeš reći da si završio ili šta?

REMZIJA KADRIĆ:

Ne, počet ću s kraja. Ako dođe do smjene Sadovića, u što sumnjam, onda sam siguran da mi nećemo biti u poziciji, dakle nećemo izabrati drugog ministra sigurnosti, zamjenika predsjedavajućeg koji će biti iz reda Bošnjaka. Ja sam u to siguran da neće doći do izbora novog ministra. I to je činjenica koja je vrlo važna.

Drugo, samo da odgovorim Novakoviću. Dakle, ministar Sadović nije ... prešao u Stranku za BiH, nažalost, nije prešao u Stranku za BiH, ali to nije razlog da se mi ne ponašamo principijelno i ne govorimo o ovim stvarima. Ja sad pitam samo ovoga predsjedavajućeg Vijeća ministara: Da li su ovi njegovi razlozi koje je naveo i ovo pismo koje je poslao Sulejman Tihić, da li je ovo pismo sastavni dio ovih razloga koje je on naveo u svojoj odluci? I volio bih da na to pitanje da odgovor. A u cjelini smatram da je ovo pismo, pojednostavljeni rečeno, ponižavajuće ... i za SDA i za nas poslanike koji treba da se izjašnjavamo o ovoj smjeni.

Dakle, pored toga, ja pozivam ovdje predsjednika Komisije za evropske integracije u Parlamentu, čovjek je stručnjak za ovu liberalizaciju viza, ekspert, da nam kaže da li zaista stoji ovo obrazloženje koje je SDA napisala, kaže: 'Smatrajući da je ... to imalo negativne' (ove gore navedene razloge) ... 'reperkusije na ukupne rezultate rada Ministarstva sigurnosti, uključujući neispunjavanje uvjeta za ukidanje viznog režima građanima BiH', da nam odgovori on, s obzirom da ... je predsjednik Komisije najupućeniji u ove stvari oko viza, da li je ovaj ministar Sadović radio svoje poslove ili na način kako je to trebao da radi ili nije radio. Ja zaista sam dužan da kažem da treba pogledati, naći, doći do rezultata, do izvještaja o radu ministra Sadovića i tamo naći da je od ukupno 174 zahtjeva koja se tiču liberalizacije viznog režima a tiče se Ministarstva sigurnosti, oni su uradili 75% tih stvari; 132 zahtjeva su ljudi uradili u Ministarstvu sigurnosti, i to treba da se kaže. Iz svih tih razloga, dakle da ne ponavljamo naše stavove, mi ćemo biti protiv ovako jednog neprincipijelnog odnosa prema ovom pitanju.

BERIZ BELKIĆ:

Milica Marković.

MILICA MARKOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Ja želim samo da kažem, s obzirom da i ja podržavam ovu inicijativu da večeras završimo ovu sjednicu, ja ču vrlo kratko ukazati na nekoliko stvari samo za koje mislim da su principijelne, a ... od kojih smo mi odstupili, kojih se ne držimo u cijeloj ovoj raspravi i u ovoj diskusiji.

Inicijativa koju smo čuli i ova odluka koju je donio predsjedavajući Vijeća ministara, mislim da je trabalo da se završi, odnosno ova tačka dnevnog reda da je trebala da se završi na tome da čujemo obrazloženje predsjedavajućeg Vijeća ministara i na tome da se završi, da poslije o tome glasamo. Mislim da je neprincipijelno da vodimo ovoliku raspravu o tome zato što sve što je rasprava duža i što ima više diskusija, dovodi se u pitanje i dostojanstvo osobe na koju se ovo odnosi, a i partije koja je pokrenula ovu inicijativu.

Druga principijelnost od koje smo mi odstupili, samo ču vas podsjetiti. Nedavno je bila smjena dva zamjenika ministara koji su bili iz PDP-a i kada je ta partija zatražila da ti zamjenici budu smijenjeni i da budu povučeni sa tih pozicija, sa obrazloženjem da ta partija napušta skupštinsku većinu u ovom parlamentu, nikakve diskusije nije bilo ni od jedne, ni od druge, ni od treće stranke, ni od poslanika iz reda bošnjačkog naroda. Jednostavno smo to prihvatali kao činjenicu, postupili tako, završili i imenovali se drugi ljudi i nastavilo da se radi. Klub SNSD-a je i prošle i prethodne godine imao primjedbe na rad ministra Sadović. Samo ču vas podsjetiti na jedan primjer iz prošle godine koji čak ovdje nije ni naveden i sve ovo što je navedeno mi smo znali i nama je jasno da ovo stoji i da je ovo ovako, i to što je saopštio State Department iz 2008. godine o ministru Sadoviću i sve ostalo, nama je to jasno, ali prošle godine kada je Klub SNSD-a pitao ministra Sadovića, kao ministra bezbjednosti - u kom stadijumu je djelovanje pokreta vahabija u BiH i koliko oni čine opasnost za građana BiH? - on se oglasio i rekao da on misli da uopšte ne postoji taj pokret u BiH, da bi nakon nekoliko dana se oglasila Islamska vjerska zajednica i rekla da taj pokret predstavlja opasnost za same vjernike Bošnjake u BiH. Da ne govorim o incidentima koji su se desili nedavno u Mostaru, u Janji kod Bijeljine i u ostalim mjestima, što ga je potpuno demantovalo. Znači, čovjek, da li nije bio kompetantan ili nije bio u stanju da se nosi sa problematikom u koju se upustio i u resor koji je vodio!

Dakle, ja predlažem da mi ovo privedemo kraju. Dakle, da se samo izjasnimo o ovome i hoću pri tom da kažem svoj stav da mislim da svi oni koji osporavaju pravo jednoj partiji da povuče svog ministra i odmah nakon toga predloži svoj prijedlog na to isto mjesto, osporavajući to i pokušavajući to da zaustave, jednostavno, rade na tome da na takvoj situaciji zakuju Vijeće ministara u jednoj poziciji da više ne može ništa raditi.

Mi smo kao Klub SNSD-a tražili smjenu nekih drugih ministara, recimo ministra inostranih poslova iz Vijeća ministara, ali smo znali da dok ga ta partija, njegova matična partija, dok ga podržava, on će biti ministar u tom Vijeću ministara. I sad zamislite tu absurdnu situaciju da je ministra, ministra koji je na političkoj funkciji – nije on bio direktor nekog preduzeća ili institucije, pa sad treba tražiti provjeru preko SIPA-e, preko ovog, preko onog, šta je čovjek uradio, da li to sve stoji što je ovdje napisano – to je politička funkcija, došao je po inicijativi svoje partije i ta partija ima pravo i da ga povuče, i zamislimo tu absurdnu situaciju da partija

kojoj pripada, tako smo se dogovorili, kad su podijeljeni resori u Vijeću ministara i kad je ovo Vijeće ministara formirano, kome, kojoj partiji koji resori pripadaju, sad neke druge partije uzimaju sebi za pravo da brane čovjeka, da relativizuju sve ovo što njegova partija tvrdi, što govori. A vjerujem da i vi znate dosta od ovoga što je navedeno i da ste svjesni ovih činjenica, naročito oni koji se pozivaju na međunarodnu zajednicu, pa kažu, eto, međunarodna zajednica rekla to i to je tako, to je sveto slovo, ne može se promijeniti. A sad, kad međunarodna zajednica kaže da je isti taj ministar kočničar svih ovih procesa koji se odvijaju u BiH prema evroatlanskim integracijama, onda to nije tačno, onda nam ta priča ne odgovara i sad ćemo to da pobijamo i da odbijamo.

Dakle, mislim da moramo biti malo principijeljni i da pamtimos neke situacije koje su se desile prije dva-tri mjeseca, kao što je bila situacija sa PDP-om, ili neke druge situacije, i da ne dovodimo do apsurda ovaj parlament i pravo političkih partija da raspolažu resorima ... i ministarstvima onako kako smo se dogovorili.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Adem Huskić.

ADEM HUSKIĆ:

Ja ću vrlo kratko replicirati, tiče se principijelnosti. Prva stvar, principijelno je bilo podržati zahtjev PDP-a da se njihovi ministri smijene zato što...

BERIZ BELKIĆ:

Jesi siguran da je to bio zahtjev PDP-a?

ADEM HUSKIĆ:

Evo, da je Tihić napisao da izlazi iz skupštinske većine, ja bih podržao ovo. I neka tako napiše, što se mene tiče, ja ću podržati.

Druga stvar koja se tiče principijelnosti je oko smjene ministra Alkalaja. Kolegica je rekla da su oni pokretali inicijativu iako su znali da stranka ne stoji iza toga i da neće proći, i to je, i to govori koliko smo principijelni, je li.

I treća stvar oko principijelnosti je da je Sadović kočničar. Ja ne kažem da nije imao on svojih akcija u tom kočenju. Ali mislim da je SNSD puno veći kočničar.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Eh, da vidimo ima li replika. Nema.
Mirko Okolić, diskusija.

MIRKO OKOLIĆ:

Ovakva diskusija kao što je danas je i za očekivati ali između pozicije i opozicije, ali između pozicije i pozicije ovo je zaista čudno i u najmanju ruku se ovome nije moglo ovako nadati. Da je pozicija diskutovala kao neki članovi, opozicija ustvari da je diskutovala tako, onda bi to i bilo sasvim normalno.

Ja da sam na mjestu gospodina Sadovića, ja bih rekao: 'Nemojte me više vi braniti, molim vas, jer od vašeg branjenja ja dobih više batina.' I sad ču i ja kao moj kolega, odnosno naš kolega Jerko Ivanković, morati reći jednu istinitu stvar koja se dogodila da bi mogao obrazložiti nešto što sam htio ... iza toga reći. U vrijeme onoga brzog povratka stanova, kuća, znači imovine, povratnik jedan, sad vi pogađajte koji je, koji živi negdje daleko u inostranstvu, naravno, tamo pokuša da pronađe šnjuru i da za neke pare to se njemu vrati što prije, da čovjek ne dolazi iz inostranstva više puta. I kad je to uspio i kad je uradio u jednom pokušaju, u jednom dolasku, onda dođe u kafanu gdje se to uglavnom događa i pred jedno 25 ljudi kaže: 'A što mi taj čovjek valjade, samo sam jedanput došao iz Norveške, vrati mi stan odmah, a nije, brate, ni skupo, 5 hiljada, to svejedno potrošio bih u putu.' E sad pouka iz toga može da se zaključi.

E tako i ovo. Nije korektno i teško je govoriti o čovjeku kad treba da bude smijenjen. I nije korektno od nekih koji kao hoće da mu pomognu, a ustvari svojim diskusijama oni njemu odmažu i stvaraju neke druge preduslove za nešto drugo. Ja neću da govorim, možete, mi smo imali ... saradnju i sarađivali smo, određena komisija i gospodin Sadović itd. Kako ćete vi danas kao pozicija odlučiti, to je na vama, nećemo mi vas iz opozicije učiti, ali vi ćete biti sigurno prozivani i od nas i od drugih i bićete odgovorni ukoliko danas napravite loš potez. Jer danas je toliko krupnih stvari rečeno i za i protiv, i vi sad odlučite šta je za, a šta je protiv, i ono šta će preovladati, i ono što je bitnije za ovu BiH, i za ono što se mi zaklinjemo – da li ćemo mi imati kakve posljedice ili nećemo ako donesete i ovakvu i onakvu odluku, jer vi iz pozicije morate danas da budete svjesni da ćete biti i prozivani i odgovorni za te posljedice.

Što se tiče nas i odnosa sa međunarodnom zajednicom, mi, hoćemo mi kao u Evropu, kao sarađivati i nekad hoćemo, kao nekad nećemo itd.. Ovo meni liči na dijete kome majka ne da dojke, ili kako hoćete već recite, zbog nekih razloga, a ono ljuto na mamu pa malo mamu ignoriše i kaže, e, sada neću ni flašice. E, to vam otprilike dođe ponašanje ovog parlamenta i većine.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Bilo je živopisno. Sadik Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

A i ja moram par riječi da kažem. Prije svega,

BERIZ BELKIĆ:

Malo strpljenja, molim vas. Malo strpljenja.

SADIK SADO BAHTIĆ:

i po meni je ovo pismo napisano, ako ga je autor pisao ovaj što se potpisao, ..., ako je samo dobio papirić kao u Prudu, pa pročitao onaj papirić u Prudu pa potpisao, onda ga ja aboliram totalno. A mislim da je to tako, miriše mi na onaj njegov papirić, jer ove optužbe su tolike teške, preteške; da ih je SDP pisao, ne bi ih ovakve napisao, opozicija, mislim. Također, autor, ako ga je pisao ovo pismo, to moram da kažem, očito da je završio kumrovačku školu i da ima iskustva u ovakvim pisanjima, a radio je kao javni tužilac prije rata, pa vjerovatno čovjek (*vuk dlaku mijenja čud nikad*) ima iskustva u pisanju, montiranju optužnica. Zato sam ja pristalica da ovo što je napisao, preteške optužbe, da ide SIPA-i, Tužilaštву da se ispita. Jer ovo neko ovako napisati, jedan dokument, mislim da su to stvarno preteške riječi.

Nisam advokat ministra Sadovića, ali on je žrtvovano jagnje pogrešne politike, autora ovog teksta. Jer, po meni, autor ima najveću odgovornost, jer on je predsjednik stranke već tri mandata. Gdje je ovdje komandna odgovornost?

/zajednička diskusija/

SADIK SADO BAHTIĆ:

Isto tako, autor je kazao medijima da će i obećao strancima da će ... smijeniti ministra nakon kongresa. Znači, on je to svoje ispoštovao što je kazao. E, sad ja ne znam ko je predsjednik kadrovske SDA, je li Kebo ili Dodik. Dodik je rekao isto prije ... pola godine-godinu ministru Sadoviću, kaže: 'Ti si već smijenjen, samo ne znaš!'. Znači, očito da kolega Kalabić, da Dodik ima ili vodi kadrovsku politiku i u SDA, koliko ja vidim. Tako je.

I još nešto, kad vidim da je Lagumđžija ovdje i da je SDP u punom sastavu, odmah znam da ... su ovdje oni klimoglavci koji su naučili da je ... to već režija ili da je to stvar gotova. I ja nikad nisam zato, nisam pristalica da međunarodna zajednica vodi kadrovsku politiku bilo koje stranke. Šta će nama onda i stranke, šta će nama izbori? Raspustite nas, uzmite onda ovdje, stavljajte Sejdu Bajramovića, radite šta hoćete.

Toliko, hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Sadik Ahmetović.

SADIK AHMETOVIĆ:

Žao mi je, poštovani gospodine predsjedavajući, žao mi je što je moj kolega Sadović doveo SDA u ovu poziciju da ovako danas raspravljamo. Jer sigurno sam ja veći prijatelj gospodinu Sadoviću od tebe, Sado Bahtiću, dakle sigurno sam. Okrenite se iza sebe kad govorite o komandnoj odgovornosti i kad vidite ko je na čelu zemlje i vidite dokle je došla naša država.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Zlatko Lagumđžija, diskusija.

SADIK SADO BAHTIĆ
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:
Sve što se mora Sadik, neka nije teško.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Niko ovdje ne treba čovjeka da žali, čovjek je radio koliko je mogao, najbolje je uradio u ovakvom ambijentu, ništa ni drugi nisu bolji u Vijeću ministara. A očito ti i tvoj mentor ne možete nikako preboliti tu sujetu da ste poraženi na izborima, da ste dobili 150 hiljada, a moj predsjednik 350. Kako radite i klimate glavom, dobit ćete iduće izbore 50 hiljada.

Zahvaljujem.

BERIZ BELKIĆ:
Zlatko Lagumđija, diskusija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.
Da ne bi ostala nejasna ...

BERIZ BELKIĆ:
Da se slušamo, molim vas. Malo pažnje, molim vas.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:
Pričekat ću ja, nije...

BERIZ BELKIĆ:
Halo, malo pažnje.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:
Prvo, meni je žao što ministar Sadović nije se obratio ovom parlamentu.

BERIZ BELKIĆ:
Obratit će se.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ne sumnjam da će se obratiti, da će tu priliku propustiti, žao mi je što nije to uradio na samom početku. Bilo bi mnogo toga jednostavnije, mnogo toga lakše, bilo bi puno toga jednostavnije.

Ja moram priznati da mi je iskreno žao što će ministar Sadović danas biti smijenjen kao jedini čovjek koji će danas biti smijenjen zbog onoga što piše u ovom pismu. Sigurno je da funkcioniranje Ministarstva uglavnom po etničkom, ne formalno zapovjedenim linijama, nije

specifikum Tarika Sadovića. Sigurno je da prigovori na njegov rad, koji su počeli još 2007., nije moglo 2006., tek je 2007. saznao da će biti ministar, pa su zato prigovori počeli 2007., sigurno je da on nije jedini, je li, zbog koga su prigovori počeli još tada. Sigurno je da on nije jedini koji je potcjenvljao ulogu Vijeća ministara i ovog parlamenta. Sigurno je da on nije jedini u ovom Vijeću ministara koji treba da odgovara zbog nekompetentnosti, zbog nesnalaženja u komunikaciji i uvažavanju brojih predstavnika međunarodne zajednice. Da su kojim slučajem zbog uvažavanja međunarodne zajednice smjenjivani neki ljudi, danas mi sigurno ne bi imali iste federalne, odnosno, pardon, entitetske premijere kao i prije godinu dana i dvije. Ne bi danas mnogi ljudi bili tu gdje jesu na svojim pozicijama. Ja sam siguran da ministar Sadović nije jedini koji je svojim ponašanjem prouzrokovao negativne reperkusije na ukupne rezultate Ministarstva sigurnosti, uključujući neispunjavanje uvjeta za ukidanje viznog režima građanima BiH. Ne znam zašto su s njim ovdje danas baš ovi ministri i ovaj predsjedavajući. Moguće zato što vjerovatno znaju, možda fali Bariša, možda fali Alkalaj (on je valjda na putu pa zato fali), ali sigurno je da bi danas mnogo veći entuzijazam vladao da mijenjamo i njih kao ljude koji su direktno odgovorni, neki možda i više, štaviše neki sigurno i više, jer Sadović da je znao šta radi možda to ne bi radio, a neki su svjesno učinili neke stvari da ne dobijemo vizni režim, a tu sjede i čekaju da ih neko ne prozove.

Danas smo čuli ministra Sredoja kako nam govori o biometrijskim pasošima. Meni je došlo da odem da se slikam, da uzmem pasoš. Tako je to čovjek predstavio kao da ti biometrijski pasoši taman su tu negdje i sve ide kao mlijeko. Meni je žao što danas nećemo moći da vidimo da u određenoj mjeri zbog gospodina nekog drugog, njegovog kolege koji je i predsjednik, a ne samo zamjenik predsjedavajućeg Vijeća ministara, nemamo priliku da se o njemu izjasnimo, ne možemo o njoj, jer svi su oni u određenoj mjeri se odrazili i na rad kompletнog Vijeće ministara BiH. Gospodin Sadović je očigledno; mislim kako je to sve skupa paradoksalno, dragi Bože, Bakir kaže da neće za zeleno, evo ja ēu za zeleno danas, neće on od srca crveno, nego nako bijelo. Šteta! Bilo bi i to dobro da danas Bakir pritisne crveno, a ja zeleno, pa da idemo poštено dalje, ali eto Bakir će ostati na bijelom.

SADIK SADO BAHTIĆ
/nije uključen mikrofon/

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Nisam rekao, Bahto, ti, Sadiku Bahtiću, izgleda povratak korijenima ... crveno, puno si ti crveno glasao, tako da nije to ništa sporno, neće ti biti teško, samo će ti srce zaigrati kad budeš crveno glasao.

SADIK SADO BAHTIĆ
/nije uključen mikrofon/

ZLATKO LAGUMDŽIJA:
Jeste, jeste, dobro.

BERIZ BELKIĆ:
Molim vas, samo malo.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Dobro. Dakle, ja zaista mislim da poslije ovog današnjeg glasanja, dakle mi ćemo zeleno, mi ćemo zeleno. Žao nam je što nema još ljudi da im zeleno pritisnemo iz ovog Vijeća ministara. Žao nam je što ne možemo za cijelo Vijeće ministara. Drago nam je što gospoda iz SDA ili makar dio gospode iz SDA se pridružio inicijativi Denisa Bećirovića iz marta ove godine kad je pokrenuo inicijativu za smjenu Tarika Sadovića.

Ja vas pozivam, gospodine predsjedavajući, odnosno gospodine predsjedavajući Vijeća ministara da što prije izaberete novog, da mislite malo o tome, ovo će ići svojim tokom. Dakle, da što prije izaberete novog ili, sasvim prirodno ako čovjek ostane, da što prije ministar sigurnosti počne da radi svoj posao. Ako on danas dobije podršku u Parlamentu, i to je dobra poruka. Dakle, vrlo je bitno da ministar sigurnosti takoreći od ponedjeljka počne da radi svoj posao. Ako Tarik Sadović ima podršku ovog parlamenta, čovjek ide na posao, ali je vrlo bitno da imamo ministra sigurnosti. I mi zato pozivamo vladajuće stranke da što prije, je li, imamo ministra sigurnosti. Vi imate našu podršku za kvorum da što prije izaberete svog novog ili da danas potvrdite svog starog ministra sigurnosti, jer to je obaveza sviju.

Na kraju, gospoda iz Stranke za BiH koja se očigledno sa mnom bave, iako ja nisam na dnevnom redu, ja očekujem od vas – evo, je li, kao časni ljudi, je li tako, Nikola – da oni danas, ako, brate, ostanu u manjini, da oni fino, kao što i priliči u svakoj demokratskoj zemlji, izađu iz vladajuće koalicije, skupe fino kofere i izađu iz kancelarija, jer to je časno, to je časno. Odu fino i pridruže nam se, možda ćemo tako lakše srušiti ove druge koje oni misle da također ... I, zna se koja je procedura. Procedura je jednostavna, pozivamo ministra sigurnosti da radi svoj posao, da ga napravite što prije, izaberete što prije, ovog potvrdite ili dovedete drugog. Mi smo protiv ovog kao i protiv novog. Za novog ćemo crveno, za novog ćemo crveno.

SADIK SADO BAHTIĆ

/nije uključen mikrofon/

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ne brini, Bahtiću, ja sigurno neću biti kandidat koji će biti na istoj strani s tobom.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas nemojte dobacivati, molim vas.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

To budi uvjeren. Ti i ja smo dvije zemlje, dvije zemlje, mi nemamo ništa zajedničko, tako da mi smo dvije drugačije BiH, gospodine Zoriću.

I na kraju zamolio bih, gospodine Špiriću, da što prije pozovete predsjednika Sulejmana Tihića da Vam da novog ili da ovog natjerate da radi ukoliko ima Vašu podršku. A da budem vrlo jasan, pošto to gospodin Sadović me je pitao, nisam ja išao kod Rafija na temu Sadovića; ko je išao kod Rafija i kod Amerikanaca na temu Sadovića, može da se prijavi. Ja ovdje za ovom govorinicom kažem: apsolutno me ne interesuje šta o Vama misli bilo koji predstavnik

međunarodne zajednice i ti koji su Vama noćna mora. Ja sam njima rekao u lice da me uopšte ne interesuje šta oni o Vama misle. Ja o Vama mislim isto što sam mislio i 2007. od početka primjedbi na Vas, a naročito vizni režim – Vi morate snositi odgovornost za to. Šteta je što neće snositi i drugi koji trebaju s Vama. Nema nikakvog razloga da danas ne okončamo ovu priču i otvorimo u stvari šansu da što prije dobijemo ministra sigurnosti, makar to bili i Vi, gospodine Sadoviću.

BERIZ BELKIĆ:

Imam repliku ali, gospodine Lagumdžija, kad ste oko ovih boja, prije jedan sat i po-dva neka se bijela spominjala, ali evo sad je pocrvenila.

Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Samo sam to htio reći profesoru Lagumdžiji, što se on brine šta je, kako će Bakir, šta je Bakir od srca itd. nagađa, je li. Treba da se brine o svom klubu, htio je ovaj da glasa drugačije. Njegov šef kluba poslanika je rekao nešto drugo maločas, ali eto, došao je Lagumdžija pa sad znaju ljudi šta im je činiti, inače nisu znali, htjeli su bijelo da glasaju. I što ti je ovo jedna nesretna zemlja, evo čovjek odgovara, ima problema zato što nešto nije tamo odradio, kao što je svojedobno odradio gospodin Lagumdžija, pa otjerao ljude na Gvantanamo pa tamo odrobijali godine i djeca im ovdje plakala za njima, je li. Evo, sad ne valja ni kad ne uradiš to. U Bosni izgleda kako god uhvatiš, moj Zlatko: ako si Bošnjak ne valja ... ni kad otjeraš ljude u zatvor, ni kad ih ne otjeraš, ni kad ih deportuješ, ni kad ih ne deportuješ, nesretna situacija pa eto ti. A preporučujem ti da se više baviš svojim klubom, nego ovim ovdje našim.

BERIZ BELKIĆ:

Imam nove replike. Sadik Bahtić, druga.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Druga, druga, moram kolegi Lagumdžiji replicirati. Evo, kolega Bakir je to već. Ovo danas o čemu diskutiramo, ove vizne olakšice, gospodo draga, to su sve refleksije rada kolege Zlatka Lagumdžije kad je bio predsjedavajući Vijeća ministara i ministar vanjskih poslova. On je Bošnjake i BiH prikazao kao zemlju opasnu po teroriste, hapsio, montirao optužnice, prikazao nas bijelom svijetu kao teroriste, bio sam u OSA-i na jednom seminaru gdje ..., kaže, bh. teroristi. Naša vlast, Alijansa je u to vrijeme i cilj joj je bio da Bošnjake prikaže kao teroriste, ne bi li on bio podoban da dode na vlast. Znamo Pogorelica, Alžirska grupa, da ne pričamo, i ti sad nekome pričaš demagogiju za vizne olakšice, to je rezultat tvoga rada.

BERIZ BELKIĆ:

Jozo Križanović, replika.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Mislim da danas sjednica obiluje nekim nesporazumima, krivim razumijevanjem. Ja ne znam kako su me druge kolege i kolegice shvatile kad sam govorio na ovu temu, ja uopće se nisam izjašnjavao kako će se klub odrediti prema ovom glasanju, ali sam izrazio, kao što se sjećate, nezadovoljstvo što danas ne razgovaramo o odgovornosti i Parlamenta i Vijeća ministara o neispunjavanju viznog režima i nezadovoljstvom kvalitetom rada ukupnog Vijeća ministara, i u tom smislu rekao da mi je žao što za svu tu cjelokupnu, da kažem, odgovornost danas imamo na dnevnom redu samo jednog ministra, i da tom smjenom nisam uvjeren da ćemo poboljšati kvalitet rada Vijeća ministara. Evo, otprilike sam u zaključnom dijelu ponovio ono što sam već rekao.

BERIZ BELKIĆ:

Remzija Kadrić, replika.

REMZIJA KADRIĆ:

Replika, ... tačno, ovo što je Bakir rekao, dakle do prije sat i po imali ste jednu priču vi iz SDP-a, sad imate sasvim, sasvim drugu priču. Tarik Sadović je čovjek koji je poštivao zakon, nije dozvoljavao da se ne poštuje zakon i kad su u pitanju ti stranci itd. Pokazao je jedno dostojanstovo, jedan princip da se poštuju zakoni u ovoj zemlji. Iz tih razloga nije korektno, s vaše strane, da se tako sad ponašate.

BERIZ BELKIĆ:

Zlatko Lagumdžija, sve su replike.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Da replike, jeste, pa ne može dvaput diskusija, pa dobro može. Gospodine Izetbegoviću, ja nisam nikad ni Vas, ni Vašeg oca nisam optužio što ste doveli neke ljude, a trebali da ih vratite negdje, pa ih niste vratili. Ne znam što Vi mene optužujete i da sam ja poslao ljude da odrobijaju u Gvantanamu, jer Vi jako dobro znate šta je bilo i Vi jako dobro znate da ih Zlatko Lagumdžija nije poslao. To, ako ste Vi počeli, vjerovati Sadi Bahtiću, ja se vama čudim, Vi ste ipak mnogo, mi smo, mislim, znamo.

BERIZ BELKIĆ:

Da slušamo malo.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

A ne da se slušamo pa dobacujemo dok se slušamo, je li tako.

BERIZ BELKIĆ:

Ne da dobacujemo.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

E pa to, pa da, jasno. Dakle, nije mi najjasnije iz ovoga što ste Vi rekli, ja sad prvi put shvatam da problem Tarika Sadovića ima veze sa Gvantanamom, prvi put to čujem. To čak ni u

ovom pismu ne piše, gdje svašta piše. Nije mi jasno što je Sadović kriv, što ih je vratio ili što ih nije vratio. I uopšte, gdje je tu problem. Uvodite jednu novu priču o tome koja bi bila interesantna za mene. Ja sam učestvovao u tome da se ti ljudi izvedu pred Sud pravde u Vašingtonu, u prvom i jedinom zasad slučaju, gdje je jedan strani državljanin pred Američkim sudom tužio predsjednika SAD-a, gdje sam ja bio svjedok protiv predsjednika SAD-a, za Vašu informaciju gospodine Bakire, Vi to dobro znate. I Vi jako dobro znate da oni ljudi koji su vraćeni, vraćeni su uprkos ovom Vijeću ministara, i kad ih je Američki sud oslobođio. Vi također znate da oni koji su oslobođeni od Američkog suda ovdje nisu vraćeni. E sad mi nije jasno zašto je Sadik, ovaj Tarik Sadović kriv. Na kraju, gospodine

BERIZ BELKIĆ:

Pažnje, molim vas samo malo.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

predsjedavajući, ponavljam još jednom, Klub SDP-a nije mogao biti nekonzistentan osim ... ukoliko se vama to učinilo i ukoliko želite namjerno da to predstavite, iz jednog jednostavnog razloga što Klub SDP-a, za razliku od nekih drugih stranka, obavezuje Odluka Predsjedništva SDP-a koja je donesena jednoglasno da ovaj ministar kao i drugi koji su odgovorni za vizni režim treba da odu. I to nikakva tajna nije, ovi ljudi sjede u tom rukovodstvu i oni, i niko od njih nije rekao da će glasati suprotno odluci svojoj i svog Predsjedništva. A naši, ponavljam još jednom, razlozi za smjenu su skandal sa vizama i inicijativa Denisa Bećirovića stara četiri mjeseca. Tu se ništa promjeniti ne može. A to, ako Tarika mijenjate zbog Gvantanama, onda Vi imate malo ozbiljniji problem, gospodine Izetbegoviću. Taj Gvantanamo neće Vam baš pomoći kao argument.

BERIZ BELKIĆ:

Drago nam je na ovim informacijama kako funkcionirate.
Dakle, replike. Jozo Križanović. Je li ovo druga, Jozo?

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Jeste, ovo je jedinstven primjer da ja ...

BERIZ BELKIĆ:

Ima i Remzija druga i treća već obavezno.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ne znam, replika je kolegi Remziji Kadriću. Nakon što sam obrazložio, čudi me ovaj interes kolege Kadrića da izvrće zaključke ili je problem shvatiti ono što sam govorio.

BERIZ BELKIĆ:

Nije to uopšte važno.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Važno je, jer se pokušava na ovaj način, na neki način, uvući neka sumnja ili nekakav nesklad u Klub SDP-a. Ja sam, ovdje ima prisutan u ovoj sali kolega kojem sam ja na pauzi rekao kako će se odrediti Klub SDP-a tokom glasanja. Prema tome, ... pitam se zbog čega ovo imputiranje i čemu to, čemu to vodi.

BERIZ BELKIĆ:

Remzija Kadrić.

REMZIJA KADRIĆ:

Samo ispravak krivog navoda uvaženog poslanika Lagumdžije. Dakle, Alija Izetbegović nikoga nije ovdje dovodio niti je bio koga dužan vraćati iz ove države.

BERIZ BELKIĆ:

Eh, zaključujemo replike. Odveli smo se, doveli smo se...
Halid Genjac se javlja za diskusiju?

HALID GENJAC:

Predsjedavajući, uvažavajući i vrijeme, nastojat ću što je moguće kraće, ali na neki način, na neki način, iznuđen sam da i odgovorim i da reagujem. Vrlo često je danas u raspravi sadržaj teksta pomenut i vrlo često su teze zamijenjene. Ja nisam sretan zbog, možda, ovakvog oblika pisma, ali, ako već koristimo pismo, moramo imati u vidu sljedeće činjenice. Na početku su navedene evidentirane primjedbe jednog broja domaćih i međunarodnih institucija. Samo evidentirane i navedene. Navođenje tih primjedbi apsolutno ne znači prihvatanje sadržaja tih primjedbi, nego znači uvažavanje činjenice da su od relevantnih institucija te primjedbe iznesene. To je jedna činjenica.

Ono što se može koristiti kao obrazloženje je vrlo jasno napisano u ovom tekstu, gdje kaže da je Predsjedništvo SDA razmotrilo primjedbe, a o njima se izjasnio i gospodin Sadović, kategorički demantujući navode istih. Imajući u vidu kredibilitet institucija koje su upućivale primjedbe, njihov značaj i ulogu o razrješavanju brojnih problema u BiH, kao i činjenicu da se to već negativno reflektiralo i reflektira na rad Ministarstva sigurnosti i Vijeća ministara, rad i odnose u bh. institucijama, odnose i saradnju sa međunarodnom zajednicom i prijateljskim zemljama – Predsjedništvo SDA je od ministra Sadovića zatražilo da podnese ostavku. Dalje, to ne znači da je isključivo ministar Sadović odgovoran za sve propuste i zastoje u radu ovih institucija.

Ovo što sam pročitao, sad je stvarno obrazloženje SDA. Kao što vidite, ni u jednoj riječi ni na jednom mjestu se ne kaže, kako je gospodin Dokić naveo, da je SDA navela da je Sadović isključivo odgovoran za neliberalizaciju viza za građane BiH. Dakle, očigledno nije tako.

Druga stvar, pominje se liberalizacija viznog režima vrlo često. Kao što se vidi u ovom obrazloženju za Sadovićevu smjenu navode se stvari vrlo jasno, eksplicitno rečeno. Gospodin Kadrić me je upitao, kao predsjedavajućeg Komisije za evropske integracije, moje mišljenje o tome ko je odgovoran. Gospodin Sadović i njegovo ministarstvo je – to mi svi dobro znamo, i u Komisiji za evropske integracije i u ovom parlamentu – učinio jako puno u pogledu ispunjavanja kriterija za liberalizaciju viznog režima. Međutim, mi nismo dobili liberalizaciju viznog režima, a ko je odgovoran, i to jeste zaista pitanje odgovornosti, znat ćemo veoma brzo, veoma bjelodano i veoma očigledno u narednih mjesec dana, kad istekne rok da ovu dopunsku listu ispunimo.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:
Replika, Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Iskreno govoreći, ne bih bio na mjestu gospodina Sadovića i bilo bi me sramota da pripadam stranci čiji je predsjednik napisao ovakvo pismo. Ovdje se ne radi o stranačkoj nego o krivičnoj odgovornosti, o tome govorim.

Vi ste ovdje naveli i to piše ovdje da od relevantnih institucija ste uvažili primjedbe. Od relevantnih institucija su došle primjedbe koje ste ovdje naveli i vi ste, kao stranka, prihvatali primjedbe relevantnih institucija. Ja ne znam kako da se ponašam, mi u SNSD-u da tražimo da se odloži glasanje o Sadoviću dok ovo Tužilaštvo ne razmotri, pa da nakon toga glasamo o tome ili, da ne bi kvarili ovu, sad da kažem, idilu koja se ovdje nalazi, da glasamo o ostavci i da nakon toga uputimo sve ovo Tužilaštvu pa da čovjek ima nakon toga moralnu satisfakciju o ovome što njegov predsjednik je napisao. Ovdje se govori o relevantnim instucijama i tako je napisano.

SDA, evo kaže ovako, 'Predsjedništvo SDA razmotrilo je primjedbe i o njima će se izjasniti gospodin Sadović, imajući u vidu kredibilitet institucija'.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Pa nisam ja pisao pismo, gospodine Sadoviću. Zašto nije navedeno kojih? Možda ćete Vi ovdje da kažete, možda će neko iz SDA da kaže, ja čitam šta piše ovdje. Piše *kredibilitet institucija*. Ako je kredibilitet institucija, i uvažio SDA kredibilitet institucija i navode koji su ovdje strašni, onda treba izaći na čistac sa time.

BERIZ BELKIĆ:

Ostalo je još da damo mogućnost gospodinu Sadoviću.
Gospodine Sadoviću, izvolite.
Ja bih poslanike zamolio da poslije ne otvaramo novi krug rasprava.

TARIK SADOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući i oba zamjenika, uvaženi zastupnici, poslanici, zahvaljujem se što ste mi pružili priliku da iznesem svoje mišljenje o inicijativi za moju smjenu i kategorički demantiram sve neistine u njoj izrečene na moj račun.

U poslednje vrijeme molim Boga da me sačuva od prijatelja, jer se ja od neprijatelja umijem sačuvati. Razloge koje je inicijator iznio navodit će redom i, naravno, davat će odgovore.

Pod jedan, prvi razlog: opstrukcije i kršenja, a kasnije i donošenja Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu u skladu sa standardima Šengena. Nema nijednog primjera opstrukcije, a posebno nema za kršenje zakona, jer to podliježe sankcijama. Bezbroj puta je ponovljena laž da ministar neće da potpisuje rješenja o protjerivanju mudžahedina. Rješenja o protjerivanju stranaca donosi Služba za poslove sa strancima, član 87. Zakona. A ako stranac neće da napusti zemlju dobrovoljno, Služba preduzima mjere prisilnog udaljenja stranca po članu 93. Zakona.

U 2007. godini doneseno je 822 rješenja o protjerivanju stranaca. U 2008. godini 787 rješenja, a u prvih šest mjeseci 2009. godine 206 rješenja. Ministarstvo sigurnosti je uputilo u proceduru, to je pribavljanje mišljenja, novi 'Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu' u julu 2007. godine. Dakle, pet mjeseci nakon stupanja ministra na dužnost, a Vijeće ministara je usvojilo ovaj zakon 20. 9. 2007. godine. Ovaj parlament usvojio ga je u aprilu 2008. godine. Na osnovu zakona, Vijeće ministara, odnosno ja, donijelo je deset pravilnika i odluka. Donesena je strategija i Akcioni plan u oblasti imigracija i azila. Pravni okvir je završen.

Želim opet da ponovim stav da svi moraju biti jednaki pred zakonima. Ne smije se mimo zakona progoniti neko samo zato što nosi dužu bradu i kraće pantalone. Tu se ogleda vladavina prava, jer vladavina prava nije apstrakcija. Osnova mog ministarskog djelovanja uvijek je bilo poštivanje zakona bez predrasuda i diskriminacije bilo koga.

Drugi razlog: funkcionisanje Ministarstva uglavnom po etničkim, a ne formalnim i zapovjednim linijama. Ovo je krajnje podla tvrdnja. Neki delegati Doma naroda, kao gospoda Majkić, su me optuživali da čak održavam jednonacionalne kolegije. Kolegije Ministarstva sačinjavaju ministar, zamjenik, sekretar, direktori SIPA-e, Granične policije, Službe za poslove sa strancima i Interpola, a odnedavno i tri direktora novoformiranih agencija i šef kabineta. Valjda vam je poznat njihov nacionalni sastav. Prema tome, to je multietnički kolegij koji se održava u pravilu dva puta mjesечно.

Oformio sam posebno tijelo tzv. Međusektorsku koordinaciju (u kojoj su sekretar Ministarstva, svi pomoćnici ministra i glavni inspektor) koja se održava jedanput sedmično i redovno obavještava ministra i zamjenika o zaključcima. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji je propisano da sekretar vrši koordinaciju rada sektora i upravlja korištenjem potencijala, sa ciljem osiguranja zakonitosti i efikasnosti. Sastavi delegacija koje sam predvodio u zemlji i inozemstvu uvijek su bili multietnički, a svi pregovarački timovi za međunarodne i druge sporazume također.

Moj odnos prema službenicima zavisi od njihove predanosti i odgovornosti prema poslu, a ne od njihove etničke ili vjerske pripadnosti.

Tri: predlaganje pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, kojim se bespotrebno replicira rad SIPA-e, Granične policije i Službe za poslove sa strancima, ministar ne predlaže, ministar donosi pravilnik koji stupa na snagu kada ga potvrdi Vijeće ministara. Tvrđnja da sam pokušao replicirati nadležnosti policijskih agencija, koje se bave otkrivanjem, sprečavanjem i istragama krivičnih djela i čiji rad je propisan odgovarajućim zakonima, u pravilnik ovog ministarstva, zamislite – su obične budalaštine. Sve i da sam to htio, ne bih to mogao uraditi. Pravilnik je podzakonski akt koji se donosi na osnovu važećih zakona, a prije razmatranja u Vijeću ministara treba pribaviti pozitivna mišljenja Ministarstva pravde i Ureda za zakonodavstvo. Novi pravilnik je donesen, a pregledali su ga i u OHR-u. Urađen je i Strateški plan Ministarstva uz pomoć britanske Vlade i domaćih stručnjaka, jer su to kompatibilne stvari.

Četiri: potcenjivanje uloge Vijeća ministara. Ovo je neozbiljna tvrdnja koja se zasniva na umjetničko-političkom dojmu. Naše Vijeće ministara nema nadležnosti i ovlaštenja kao vlade mnogih razvijenih država, ali sigurno vrši vladine funkcije. Pitanje za autora inicijative je: Kako se može potcenjivati organ, a da se istovremeno ne potcijeni zamjenik predsjedavajućeg u tom organu. Ja sebe nikad nisam potcenjivao. Prisustvovao sam na 97 sjednica Vijeća ministara od održanih 104, a predsjedavao sam na 66 sjednica Odbora za unutrašnju politiku. U radu Vijeća ministara uvijek sam imao proaktivnu ulogu.

Pet: osporavanje mandata EUPM-a u odnosu na Ministarstvo sigurnosti. Opet nema konkretnog dokaza, samo uopćena i netačna optužba. Mandat EUPM-a je definiran aktima Vijeća EU. Šef EUPM-a Stefan Feler se prije odlaska u Brisel konsultovao sa mnom u pogledu plana rada i preciziranja ciljeva EUPM-a u njegovom mandatu, i to: 1) o podršci u borbi protiv organiziranog kriminala i drugih oblika teškog kriminala; 2) o reformi policije i 3) o policijskoj odgovornosti. Sve sam podržao. Ko ne vjeruje, neka pita Felera.

Zaista nisam odobravao neke postupke prethodnog šefa EUPM-a Vinčenco Kopole, npr. kada je potpuno promijenio mišljenje za samo nekoliko dana o reformi policije, a nudio mi je svašta da i ja promijenim svoje mišljenje, ili kada je bez znanja ministra doveo u Ministarstvo 20-tak stranih novinara, poslije čijeg boravka je u stranim medijima Sarajevo opisivano kao divlji zapad.

Sa šefovima EUPM-a sastao sam se 15-tak puta u mom kabinetu, a govorio sam i sa njihovim šefovima iz Brisele. Izgleda da su mi zamjerili što sam se kritički osvrnuo na neke aspekte djelovanja EUPM-a.

Sastao sam se više puta sa visokim predstavnicima, Švarc Šilingom, Lajčakom, a sada i sa Inckom u okviru koordinacijskih sastanaka za približavanje BiH prema EU. Učestvovao sam na sastancima Vijeća za implementaciju mira (PIK), sve dok nisam kazao da su naši građani mnogo zabrinutiji za vlastitu budućnost od njih te da treba konkretno djelovati, a ne djelovati zabrinuto. Od tada me ne zovu na PIK.

Ambasadori u BiH mi redovno dolaze na konsultacije i uvijek sam prema njima iskazivao pristojnost i uljudnost. Oni koji su očekivali da klimam glavom na ono sa čime se ne slažem, pogriješili su u procjeni. Imao sam s njima barem 60 sastanaka u mom kabinetu. Na prste ruke se mogu izbrojati ministri unutrašnjih poslova u Evropi sa kojima nisam imao bilateralne susrete. To je ipak veći nivo od ambasadora. Sastao sam se sa direktorima Interpol-a, Europol-a, ... Franteks-a, DICAF-A-a itd.

Do sada sam potpisao 18 raznih međunarodnih sporazuma, 12 protokola, uključujući Sporazum o radmisiji i viznim olakšicama BiH sa EU i Sporazum o razmjeni informacija BiH sa NATO-om. Uradili smo još 24 sporazuma i čekamo odgovore druge strane. Nije tačno da je došlo gotovo do prekida komunikacije sa Delegacijom Evropske komisije, kako tvrdi inicijator smjene. Sastajem se sa šefom Delegacije Dimitrisom Kurkulasom, a sa šefom Direkcije Evropske komisije za Jugoistočnu Evropu Pjer Mirelom više puta u Briselu i u Sarajevu. Mirel mi je nedavno odao priznanje za obavljeni posao u vezi Mape puta za liberalizaciju viznog režima.

Šest: nije tačno da se ministar Sadović spominje u ovom izvještaju State Departmenta o terorizmu za 2008. godinu. Ko ne vjeruje, neka pročita ovaj izvještaj koji je dostupan na internetu. Uvijek sam nastojao da objektiviziram prijetnje od terorizma, da ih ne potcenjujem, ali i ne precjenjujem. Broj krivičnih djela sa obilježjima terorizma u poslednje dvije i po godine u BiH je sigurno manji nego u EU. Zašto je problem kada ja to kažem, a nije problem kada kažu objektivni međunarodni poznavaci situacije, recimo komandant EUFOR-a.

Obavještavam vas da SIPA sada raspolaže potrebnim ljudskim i materijalno-tehničkim kapacitetima da u potpunosti i samostalno preduzme sve zakonom propisane mjere i radnje na sprečavanju, otkrivanju i istraživanju krivičnih djela terorizma, što ranije nije bio slučaj.

Sedam: što se tiče navoda o prekidu donacija Ministarstvu, oni nisu tačni i ne postoji niti jedan pisani akt kao dokaz. Imam preglede donacija Ministarstvu u vrijeme mog mandata i cifra je impresivna. Donirana novčana sredstva, informaciono-telekomunikaciona oprema i sistemi, te druga sredstva, stalna sredstva iznose skoro 42 miliona KM za Ministarstvo i njegove agencije, a od toga samo za Ministarstvo 29 miliona. Ako je ovo prekid donacije, a šta je onda dotok.

Osam: namjera inicijatora smjene da bagateliše rad i rezultate Ministarstva je više nego očita. U okviru ispunjenja programskih zadataka iz Programa rada Vijeća ministara, Ministarstvo sigurnosti prednjači. To je lako provjerljivo i dostupno. Izvještaj o radu Ministarstva, zapravo inicijator nije ni razmatrao. Žalosno, ali istinito.

Samo letimično poređenje će svakom objektivnom promatraču pokazati da su SIPA, Granična policija BiH i Služba za poslove sa strancima značajno poboljšali rad i rezultate u borbi protiv kriminala u odnosu na period od prije dvije i po godine. Budžeti Ministarstva i njegovih agencija povećani su zbirno sa 113,5 miliona u 2007. na 160,7 miliona u 2009., znači 47 miliona maraka, ili u prosjeku 42%. U Ministarstvo i agencije primljeno je oko 900 mladih i školovanih službenika, zaposlenika i policajaca iz sva tri naroda i ostalih.

Granična policija dobila je zgradu vrijednu 7,5 miliona. SIPA gradi zgradu koja će koštati preko 20 miliona. Izgrađen je Imigracioni centar, a završava se i druga faza Imigracionog centra. Gradimo Azilantski centar. Izgradili smo Mrežni i operativni centar, Operativno-komunikacioni centar 112, a službenici Ministarstva, a bilo ih je po devet-deset u jednoj kancelariji, su uselili u novu zgradu Vijeća ministara.

Devet: Ministarstvo sigurnosti i agencije imaju najveći broj obaveza iz Mape puta, 132 od 174 obaveze. Postotak ispunjenja je preko 90%. I, da se Tarik Sadović pitao, građani ove zemlje imali bi bezvizni režim, ja vas u to uvjeravam. Kome je odgovorna Interresorna radna grupa, pogledajte u odluci Vijeća ministara. Šta je ključni uvjet, raspitajte se malo, ne moram vam ja sve govoriti.

BiH provodi Sporazum o readmisiji sa EU. Prijetnje od ilegalnih migracija nisu pretjerano izražene kao ni prijetnja od organizovanog kriminala. Mi još uvijek ne graničimo sa EU. Ja naravno ne procjenjujem sigurnosne prijetnje, nego ih objektiviziram. Zapravo, ako mi od ove zemlje napravimo u našim medijima, u našim glavama, u našoj svijesti, zemlju kriminala, ko će nas onda primiti? Mi kucamo na ta vrata, a kažemo vidite kakvi smo loši, kako ne valjamo.

U našem pravosudno-policijskom sistemu sa огромnim brojem tužilaštava, sudova i agencija za provođenje zakona, neusaglašenom i fragmentiranom pravnom okviru, sa isprepletenim nadležnostima i nedovoljno izgrađenim kapacitetima, riječi *komunikacija, koordinacija i kooperacija* čine formulu za Sizifov posao. Ko nije radio po ovoj formuli, džaba mu je pričati.

Poštovani zastupnici, prvi zamjenik visokog predstavnika i američki ambasador vršili su stalni pritisak na predsjednika moje stranke da me ukloni sa pozicije zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara i ministra sigurnosti. Ovu provjerenu informaciju niko od njih neće ili ne smije objelodaniti. Ne znam nijednu suverenu zemlju u kojoj diplomati mogu raditi ovakve stvari. Vi ćete odlučiti da li će jednim od najvažnijih sektora u svakoj državi upravljati iz sjene strani namjesnici ili legalno izabrani domaći predstavnici vlasti. Ovdje nije riječ o nesposobnosti ili nepoštenju jednog ministra, nego o njegovom odbijanju da radi samo ono što oni očekuju. Riječ je zapravo o odbrani demokratije i političke nezavisnosti. Oni koji će poslije glasanja odnijeti listing svojim mentorima, ovo ne razumiju.

Značaj vašeg današnjeg izbora, vašeg glasanja u ovom parlamentu, mnogo je važniji od dnevno-političkih interesa ili kože jednog ministra. Kako god se sve ovo završi, vama svima hvala na dosadašnjoj saradnji.

Zahvaljujem na pažnji.

BERIZ BELKIĆ:

Evo čuli smo, ja bih zamolio, ako baš ne morate, da dalje ne vodimo raspravu. Svi smo imali priliku da kažemo i kazali smo što smo imali i ja evo zaključujem raspravu

MARTIN RAGUŽ:

Pogotovo, nemojte napominjati one koji se uopće nisu javljali.

BERIZ BELKIĆ:

o tački 20. Evo Martine, ja se izvinjavam, naravno, duboko, ali ja idem, moram ići naprijed, vrijeme nam izmiče.

Tačka 21.

Ad. 21. Prijedlog odluke o dopuni Odluke o imenovanju članova Vijeća nacionalnih manjina BiH – predlagač: Zajednička komisija za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, ova naša Zajednička komisija je dostavila Prijedlog odluke o dopuni Odluke o imenovanju članova Vijeća nacionalnih manjina. Radi se o imenovanju člana manjine iz turske nacionalne manjine u BiH. Predložen je Varan Hakan.

Otvaram raspravu. Nema rasprave..., odnosno nema prijavljenih, zaključujem raspravu.

Idemo na tačku 22.

Ad. 22. Razmatranje „Zaključka o štetnosti antidejtonskog i jednostranog djelovanja predsjednika Republike Srbije Borisa Tadića u državi Bosni i Hercegovini“ – predlagač: poslanik Denis Bećirović

BERIZ BELKIĆ:

Pardon, dakle radi se o tački dnevnog reda koju je inicirao i predložio poslanik Denis Bećirović. Dakle, materijal je dostavio predlagač, imate materijal koji je dostavio predlagač iz ove tačke.

Otvaram raspravu. Predlagač Denis Bećirović. Meni se učinilo da si se javio.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ako nema diskusija, neću ni ja.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, nema diskusija, sve je uredu, nema diskusija. Zaključena je rasprava.

Idemo na tačku.

BRANKO DOKIĆ
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:
Zakasnili ste stvarno.

BRANKO DOKIĆ:
Ja nisam zakasnio.

BERIZ BELKIĆ:
Pa sigurno ste zakasnili, sigurno ste, vjerujte. Zakasnili ste, gospodine Dokić, sigurno.

BRANKO DOKIĆ
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Zakasnili su svi. Ja sam zaključio, tek su se onda imena počela pojavljivati na ekranu. Budite sigurni.

Idemo, evo, tačka 23. (Vodite računa, kad se prijavljujete).

Ad. 23. Razmatranje bezbjednostno-sigurnosne situacije na području opštine Tuzla

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, i ova tačka je uvrštena na inicijativu i prijedlog Denisa Bećirovića. Predлагаč je dostavio zaključke vanredne sjednice Opštinskog vijeća Tuzla, održane 6. jula. Prilikom predlaganja tačke traženo je da se za raspravu pripremi, ako je moguće, i Ministarstvo sigurnosti.

Evo, ovdje imam prijavljenog gospodina Dokića i on će iskoristiti priliku i za onu tačku prethodnu, vjerovatno.

Izvolite Dokiću.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja se nisam javio za ovu tačku dnevnog reda, ali ako se odlučim

BERIZ BELKIĆ:
Evo greška.

BRANKO DOKIĆ:
da se javim, ja ću se javiti naknadno.

BERIZ BELKIĆ:

O.k. Bilo mi je ime na ekranu. Sad mi je bilo ime na ekranu, vjerujte.

BRANKO DOKIĆ:

Onda vi vašu tehničku službu koja vas opskrbljuje upozorite ih i opomenite da im sistem ne funkcioniše. Ja sam samo maloprije rekao

BERIZ BELKIĆ:

Ja se stvarno izvinjavam, onda je do sistema.

BRANKO DOKIĆ:

da sam se javio na vrijeme, ali dobro.

BERIZ BELKIĆ:

Onda je sigurno do sistema. Ja se stvarno izvinjavam, evo ja upozoravam tehničku službu, oprostite, molim vas. Dakle evo, maločas sam imao Vaše ime.

Evo, ja se nadam da je sad tačno, Denis Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, imajući u vidu da je ova sjednica trajala i traje znatno duže nego što je uobičajeno, ja će preskočiti sve ove rasprave i u ime Kluba poslanika SDP-a koji je bio predlagač ove tačke dnevnog reda, koja je evo i uvrštena u dnevni red, želim preskočiti svu raspravu i odmah predložiti konkretne zaključke koje Klub SDP-a predlaže povodom ove tačke dnevnog reda.

BERIZ BELKIĆ:

Molim Vas prije glasanja da ih imamo.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Svakako. Pod broj 1.

'Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH ocjenjuje da je neophodno donijeti kratkoročne i dugoročne programe i planove djelovanja na suzbijanju kriminaliteta, da treba omogućiti uslove za efikasniji rad nadležnih policijskih i pravosudnih organa, te traži od nadležnih organa BiH, Federacije BiH i Tuzlanskog kantona da obezbijede adekvatne materijalno-tehničke uvjete za rad policijskih i pravosudnih organa, da treba sagledati mogućnost za stvaranje uslova da se nadležna tužiteljstva pojačaju sa timom istražitelja, da treba obezbijediti pojačano prisustvo policijskih službenika u civilu oko ugostiteljskih objekata u noćnim satima, a naročito vikendom tamo gdje se događaju ovi incidenti, da treba Tužilaštvo BiH i sigurnosne agencije BiH angažirati kako bi se procesuirala kriminalno aktivna lica koja djeluju u okviru organiziranih kriminalnih aktivnih grupa, da je neophodno posebnu pažnju usmjeriti prevenciji u borbi protiv maloljetničkog kriminala.'

Pod broj 2.

'Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH zadužuje Ministarstvo sigurnosti BiH da u saradnji sa nadležnim entitetskim i kantonalnim organima, najkasnije u roku od 30 dana, Predstavničkom domu dostavi cijelovitu informaciju o pogoršanoj bezbjednosnoj situaciji u Tuzlanskom kantonu i Tuzli, s posebnim osvrtom ili akcentom na identifikovanje nalogodavaca i struktura organizovanog kriminala koji narušavaju bezbjednost, definisanje učesnika koji su počinili krivične radnje, preduzetim mjerama nadležnih organa na sankcionisanju nalogodavaca i učesnika i prijedlog konkretnih kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih mjera kojim će se spriječiti nasilničko ponašanje u budućnosti.'

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Čuli ste prijedlog.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Je li replika ili diskusija?

MILORAD ŽIVKOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Diskusija, Milorad Živković, pa Šemsudin Mehmedović, pa Momčilo Novaković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

SNSD je upozoravao i za prethodnu a i za ovu tačku dnevnog reda da ova skupština nije nadležna da raspravlja o nekim stvarima, i pogotovo nije bilo uputno uopšte da se o tome raspravlja. Vidjeli smo i u prethodnoj tačci da se niko nije ni javio.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas samo malo strpljenja, nemojte se razilaziti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

O tome govorim, o politikanstvu, predlaganje takvih tačaka dnevnog reda i naš jedini zaključak može da bude da mi ove zaključke od prethodne i ove tačke uputimo visokom predstavniku da on odredi da li su oni ustavni ili antiustavni pa kad on kaže kakvi su, onda da o njima raspravljamo.

BERIZ BELKIĆ:

Šemsudin Mehmedović.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Uvažena gospodo, cijeneći vrijeme koje smo proveli danas na sjednici, ja ču veoma kratko. Naime, meni je prilikom predlaganja ove tačke dnevnog reda zasmetala neprincipijelnost od predлагаča u smislu, evo, zašto baš pogoršana sigurnosna situacija u Tuzli. Zašto nije i u Mostaru, gdje se desilo ubistvo? Zašto nije i orgijanje četnika tamo Srebrenici? Zašto nije ubistvo u Banja Luci itd., itd.? Da je sve to obuhvaćeno ili da su razmatrali ukupnu sigurnosnu situaciju u BiH, ja bih objeručke to podržao. Međutim, koncentrisati se samo na Tuzlu, čini mi se da ima neka politička pozadina, pogotovo što u ovoj inicijativi se tvrdi da SDP raspolaže sa saznanjima da postoji politička pozadina svih ovih događanja, odnosno narušene sigurnosne situacije na području grada Tuzle. Eto, jel', ne daj Bože, zato što je gradonačelnik iz SDP-a.

Ja, evo molim predlagajuće da ako imaju takvih saznanja da ostave to nadležnim institucijama, neka rade svoj posao, a ako ne onda je ovo samo jedan politički ... za koji nije nadležna ova institucija. Zamislite i sjetite se ubistva Mrnjavca u Sarajevu, kada je orkestiran napad bio na gradonačelniku Sarajeva tadašnju Borovac, sa ciljem, evo, njenog uklanjanja.

BERIZ BELKIĆ:

I premijera, i premijera.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

I premijera, sa ciljem njihovih uklanjanja sa pozicija, a za koje evo gradonačelnica nije imala nikakve nadležnosti. Sjetite se događaja sad oko Mostara, oko nemogućnosti formiranja, odnosno izbora gradonačelnika i blokade i protesta i, evo prerasta, kako sam danas pročitao u Oslobođenju, u neke radikalnije mjere. Nije li to bojazan SDP-a da se ne dese neke stvari i u Tuzli, odnosno da se ne prenese možda ta politička pozadina iz Mostara i Sarajeva i u Tuzlu. Iz tog razloga, ja smatram da je neprihvatljiv ovakav način predlaganja tačaka dnevnog reda, jer su nepripremljene. Mi danas možemo samo da kažemo, evo, jesmo za ili protiv prijedloga zaključaka koje je ponudio predlagajući. I stoga, evo, mislim da nije principijelno i ja ne mogu podržati.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Momčilo Novaković.

Imamo replike, uh, jednu, dvije, tri, svi, cijeneći vrijeme.

Jozo Križanović.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ja ču cijeniti zaista vrijeme. Naime, ovdje je izneseno nekoliko paralela koje ne mogu stajati u poredbi Mostar – Sarajevo itd. Klub SDP-a je ovo inicirao kao točku dnevnog reda zbog toga što je Općinsko vijeće Tuzle raspravljalo o ovom i shvatilo kao vrlo ozbiljnu situaciju. Takvo pismo, odnosno takve zaključke Općinskog vijeća, kao što je napomenuto u našoj inicijativi, dostavljeni su Parlamentaru skupštinu BiH. Ja ne znam da li kolege imaju te

zaključke. I, sasvim je prirodno, pošto imamo i zastupnike iz tog dijela zemlje, a odnosili bi se i prema drugim zaključcima općinskih vijeća ako traže to od nas, sasvim je prirodno da se to raspravi i ovdje i da se pomogne, ukoliko ljudi osjećaju da nemaju potencijala, nemaju ovlaštenja, da im se pomogne u ublažavanju te sigurnosne situacije, jer ne vidim nikakavog razloga da se tu prave paralela i sa Sarajevom i sa Mostarom. Dakle, mi ćemo reagirati ovako kad god dobijemo impute od bilo kojeg općinskog vijeća.

BERIZ BELKIĆ:

Ja se izvinjavam, ali dat ću vam jednu informaciju. Kad bi Kolegij sve inicijative iz opštinskih vijeća ovdje donosio, mi bi svaka tri dana imali sjednicu i bavili se lokalnim problemima, ali nema problema. Da ne propustim informaciju, molim vas, materijali za petak su vam u prostorijama klubova. Svi materijali za sjednicu, u petak, u prostorijama klubova.

Dakle, idemo sada dalje. Drago Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Pa evo, možda u neko neprimjereno vrijeme, pa u kojoj mjeri se možemo koncentrisati, ne podcenjujući nimalo ovaj problem, ali maloprije je rečeno u poređenju, s čime se ja ne slažem, kada je vršena jedna gradacija tih određenih problema širom BiH, pa je sve strpano u isti koš. Ja sam prošli put govorio o tome. Mislim da se to ne može porediti, nijedan kriminalni akt se ne može zanemarivati, ne može potcjenvivati, ali njegova suština je apsolutno različita od ovoga što se dešavalo u Tuzli ili nekim još gradovima kada se govori o pojedinačnim ubistvima ili kada se govori o neriješenoj političkoj situaciji ili, evo, kada se govori o ovom ubistvu u Banja Luci koje je svima jasno šta se desilo. Nije imalo tu vrstu posljedica i gdje je stvar potpuno završena. Ne možete porediti sa situacijom ... ja sam prošli put karikirao: gdje su ljudi usred bijela dana sat i po pucali jedni na druge, ti su ljudi imali vremena da im mijenjaju oružje, da im dodaju hranu, vodu i ostalo, gdje su imali vremena da se odmore pa nastave pucati, gdje su imali nalugodavce, gdje vjerovatno postoji situacija koja je takva kakva jeste. I, ne možete tu situaciju porediti da vam neko ... mora omogućiti nekome da usred dana bezbjedno pucaju jedni na druge i da se prebrojavaju i da se odmaraju, i da to nastave na takav način. To porediti sa, opet kažem, drugim aktima kriminalnim, koji su takvi kakvi jesu, ne možete staviti u isti kontekst. Mislim da nije na taj način, ja ne tvrdim, da ne prizivam đavola da se toga neće dešavati i da i druge sredine nisu imune na takve stvari, ali ipak, to je nešto što je bilo drastično i što se ne može porediti sa drugim situacijama.

BERIZ BELKIĆ:

Šemsudin Mehmedović, replika.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Pa, ja ću kratko replicirati uvaženom kolegi Jozi Križanoviću. Naime, ne možemo mi prihvati zato što je Općinsko vijeće Tuzle raspravljalo o ovoj situaciji i donijelo zaključke. Općinsko vijeće Tešnja je raspravljalo o poplavama u Tešnju isto kao što smo evo posjetili popavljenu područja u Popovom polju, isto što imamo poplave u Bosanskoj Gradiški itd., pa sad

tragom te rasprave Općinsko vijeće sad da raspravljamo ovdje iako je gospodin Jovičić obećao da ćemo imati na Komisiji tako nešto.

Prema tome, vidjet ćemo kako će reagovati kad se obratimo, a druga stvar, gospodinu Kalabiću: svi akti, sve aktivnosti koje narušavaju sigurnosnu situaciju u BiH su jednako važne, nema malih i velikih. I ono ubistvo ispred Policijske stanice, odnosno Policijske uprave, kako se već zove, u Banja Luci je isto tako teška stvar, pogotovo što se radi o ovlaštenim službenim licima, kao i dolazak četnika preko Drine u Srebrenicu; vjerovatno, došli su na mjesto zločina, to je itekako teško, to narušava i naše međusobne odnose. Prema tome, sve je važno što god narušava sigurnosnu situaciju u BiH.

BERIZ BELKIĆ:

Ja moram priznati da si štedio vrijeme ali si proizveo trojicu novih.
Idemo, Selim Bešlagić.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Pazite, ja se prije svega želim izvinuti gospodinu Kalabiću, jer je on previdio da će doći mitraljezi. I sad kažem da je bio u pravu kad je prvi puta postavio pitanje oko toga. Ali zašto sam reagovao? Reagovao sam iz jednog prostog razloga što je tada policija uhvatila i privela sve one koji su to činili i nadošao sam se da neće doći više do takvog incidenta, što bi bilo logično. Ali sada, kada su došli sa automatima pa počeli pucati, onda to više nije incidentno stanje. To je pojava koja se dešava, i u Mostaru, i u Sarajevu, i u Tuzli, i u Banja Luci, i iz tih razloga smatramo da je ovo tema koja bi morala da bude sa aspekta sigurnosti građana BiH, a to što je Tuzla se ponudila, meni je krivo što je ona poslala ovaj zahtjev a ja sam kao član SDP-a to prihvatio da iznesemo na Parlament, jer jednostavno je faktički ovo dokaz nemoći opštinskih institucija da reaguju po pitanju bezbjednosne situacije.

(?)
/mikrofon nije uključen/

SELIM BEŠLAGIĆ:

Ma, čovječe božiji, opština, ti nemaš pojma sa strukturom, opština nema veze sa policijom.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas malo strpljenja, malo strpljenja.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Opština nema veze sa policijom.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro, Selime, ali jeste na vlasti, nema veze.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Prema tome, dobro, vi odbacite zaključke. Bezbjednosna situacija je 100% sigurna, nigdje se ne puca, građani žive normalno i mislim da ovdje stvarno ne treba o tim stvarima diskutovati.

Prema tome, ja se apsolutno sa gospodinom Šemsom slažem da je ovo pitanje opšte sigurnosti građana BiH koje se manifestovalo pucanjem u Tuzli iz automatskog oružja koje je gospodin Kalabić nagovijestio. Prema tome, ja se još jednom izvinjavam i smatram da ovo stanje treba raspravljati da se to ne bi desilo sutra na drugim mjestima. Kako? Hoćete li prihvati, nećete prihvati zaključke, to je stvar ove skupštine, ali smatram da je bezbjednosna situacija u BiH po pitanju, ja bih rekao, procesuiranja onih koji prave ovakve incidente, koji se puštaju, koji jednostavno bezrazložno ugrožavaju živote građana, dostigla svoj vrhunac i, evo, nažalost, Tuzla je primjer te manifestacije koja je došla do toga da je jedan čovjek faktički u kritičnoj situaciji.

BERIZ BELKIĆ:

Idemo dalje. Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Gospodinu Kalabiću, jel'. Ovo što se dešava u Tuzli je zbilja neugodno, te dugačke pucnjave. Međutim, najgore što se dešavalо u BiH, to je bilo tu oko Sarajeva, u ovom dijelu RS-a, gdje su redovito bili uvezani neki šefovi policije, pa im onda postavljaju bombe pod auta, i ja mislim da ih je trojica-četvorica likvidirano. To je najopasnije kad se policija poveže sa kriminalcima, i redovno je to bilo tako, znate. Dakle, ovi veliki kriminalci su bili povezani sa policajcima u Lukavici i na Palama. Pa, imamo i ovu djevojku koja sad na televiziji radi kao spiker, koja je izrešetana u jednoj od tih takvih pucnjava gdje je ubijen neki čuveni kriminalac.

BERIZ BELKIĆ:

Sve je to naše. Idemo dalje. Sadik Ahmetović.

SADIK AHMETOVIĆ:

Ako se vratimo malo unazad, vidjet ćemo da smo napravili veliku grešku što smo potpisali reformu policije u BiH. I pokazalo se evo danas, kad spominjete sve ove slučajeve koje spominjete, od Banja Luke, Srebrenice, Bratunca, Mostara, Tuzle, itd., itd., da smo napravili ovdje veliku grešku, jer nismo napravili veliku ili pravu reformu policije koja bi mogla kontrolirati bezbjednosnu situaciju u BiH. Nažalost o ovoj reformi su se brzo dogovorili lideri dvije političke stranke i, evo, imamo to što imamo danas.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Imamo problem u implementaciji, ali i to će se riješiti.
Denis Bećirović, replika.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja sam očekivao da ovu raspravu počnemo na način sa jednom činjenicom koju ne može, vjerujem, niko negirati, a to je da su život i zdravlje građana Tuzle ugroženi na najbrutalniji način od najgore moguće bande. I ko god kaže da takve bande ima i van Tuzle, ja se slažem, i stoga da je bilo ko ovdje, za razliku od kolege Mehmedovića, predložio da imamo raspravu o bezbjednosnoj situaciji u Tešnju, Mostaru, Banja Luci, itd., ja bih uvijek podržao da raspravljamo o tome i da građanima pokažemo jasnu poruku da činimo i radimo sve ono što je u našoj moći da imaju ljudi sigurnost u ovoj zemlji. Sasvim je jasno da ovo više nije incident, već da je ovo pojava i da je u pitanju zaista sigurnost običnih ljudi u ovoj zemlji.

I moram reći da nije principijelno spočitavati Klub poslanika SDP-a kao nije tražio itd. Evo, sada možemo napraviti listing pa ćete vidjeti u zadnje tri godine koliko puta smo tražili raspravu o bezbjednosti novinara, o bezbjednosti građana, o sigurnosnoj situaciji u cijeloj državi itd. To što ne rade pojedine institucije svoj posao, zato ne može biti kriv SDP.

Posebno želim reći i mislim da to, kolega Mehmedoviću, nije korektno da Vi Klubu SDP-a spominjete kao ne brinemo se mi za ovo četničko postrojavanje, a pitamo za ovu situaciju. Podsjećam ovdje, i to niko ne može negirati, upravo je Klub SDP-a u Parlamentu BiH pokrenuo inicijativu da se zabrane sve fašističke organizacije, uključujući četnički, ustaški pokret i onu handžar diviziju. I dok smo mi iz SDP-a govorili o tome, pojedini su na toj temi čutali, i zato danas nema niko pravo SDP-u govoriti zašto se četnici postrojavaju jer smo vam mi to predlagali prije dvije godine da faštiste u ovoj zemlji zakonom zabranimo.

Dalje, zašto mi o ovom raspravljamo u Parlamentu?
Dame i gospodo,

BERIZ BELKIĆ:

Da se slušamo, malo strpljenja, molim vas.

DENIS BEĆIROVIĆ:

... ovi zaključci su došli u Parlament BiH od strane Općinskog vijeća Tuzla. Mi u SDP-u imamo koordinaciju vijećnika i poslanika i u Vijeću, i u kantonima, i u entitetu i ovdje u Parlamentu BiH. Dakle, ove zaključke jednoglasno su izglasali vijećnici SDP-ove parlamentarne većine ali i svih drugih stranaka, uključujući i SDA. Dakle, i vijećnici SDA u Tuzli stoje iza ovih zaključaka. I mi imamo koordinaciju između vijećnika SDP-a i poslanika SDP-a, a to što vi niste izgleda obaviješteni da su i vaši vijećnici iz SDA glasali, to je sada vaše pitanje, a ne pitanje SDP-a.

Izvinjavam se zbog 10 sekundi prekoračenja.

BERIZ BELKIĆ:

Husein Nanić.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Evo, ja sam ovdje čuo od strane kolega, poslanika iz SDP-a, obrazloženje ovih zaključaka i oni su zaista ljudski i treba im prići na taj način. Mislim da problem zahtijeva pažnju i Parlamenta. Međutim, istovremeno ja imam ovdje i saopštenje Predsjedništva SDP-a BiH o političko-bezbjednosnoj situaciji u Tuzli, i gdje se kaže, molim vas: 'SDP neće dozvoliti da oni koji nisu na izborima dobili povjerenje građana putem oružanih napada ugrose živote građana Tuzle i uspiju u namjeri destabiliziranja vlasti u Tuzli, koja je simbol drugačije BiH i kojom žele divlački gospodariti nacionalisti, kriminalci svih vrsta.'

Je li ovo opozicija uzela ove mašinke ili, ne znam, automate, kao što gospodin Bešlagić govori, i ove najave najgorih mogućih bandi – je li to opozicija uzela to i pravi te incidente? Ovo je zaista toliko bezobzirno napisano da onda ovo što vi želite postići, jedan plemenit cilj, dobiva stvarno politikantsku ulogu. Jer, ako vi kažete da znači oni koji nisu na izborima dobili povjerenje, putem oružanih napada žele napraviti, Vi vežete političke stranke, vi vežete izbore sa kriminalom. Vjerovatno je to kriminal u Tuzli i on vjerovatno nema veze ili ima veze sa političkim strankama i onima koji jesu ili koji nisu dobili izbore. I na koje to nivoje da se odnosi? Da li je to, u Tuzli je SDP pozicija, u kantonu je SDP opozicija. Možda kantonalna opozicija donosi to neko oružje ili ne znam šta?

Na ovaj način, mislim da je jako neodgovorno pisati saopštenja i ona su opasna za stanje sigurnosti i sve ostale odnose u BiH. Iz tog razloga, ponavljam, plemeniti cilj i vijećnika koji svakako uvažavam iz Općine Tuzla dobiva mrlju i ne dobiva pravnu snagu koju bi trebao da ima.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem za repliku.

Uvaženi poslanik Drago Kalabić. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Pa moja replika se odnosi na izlaganje kolege Izetbegovića. Vidite, kad ste govorili o tim događajima u neposrednoj blizini ovdje, bili ste u pravu. Ali ste govorili o događajima iz prošlosti koji su bili upravo tako kako ste Vi kazali – teški. Ali ta priča je završena tako kako je završena. Jedan detalj je vrlo zanimljiv: kad ste pominjali nalogodavce. Bili su nalogodavci, tačno. I ti nalogodavci su sada tu i tamo gdje se nalaze i gdje im je nekima mjesto. Imamo sad u RS-u jednu stabilnu bezbjednosnu situaciju, ja to moram kazati. Znači, imamo jednu stabilnu situaciju. Ali Vi ste rekli nešto drugo, o čemu svi čutite. Ja sam Vas razumio da ste dali primjedbu da i ovaj događaj u Tuzli ima nalogodavce. Niste dodali, ja znam na koga mislite. Ovi misle na vas, a vi mislite na njih. Zašto ne pričate o nalogodavcima, kao što ste pričali o ovim nalogodavcima koji su u blizini Sarajeva. Tačno, bili postojali, sa njima je neko, na neki način, završio. Ovdje se priča o onom, ekipi Erpa i Holideja koja je pucala, ali svi čutite o nalogodavcima, iako svi dobro znate u Tuzli ko su nalogodavci. Dajte malo otvorite karte. Mene interesuje je li bila rasprava o ovome u Parlamentu Federacije. Rasprave u Parlamentu RS-a su bile vrlo teške, mučne i bolne po ovakvim pitanjima, vrlo teške, kad su se te stvari dešavale, koje

su proizvele određene zaključke, određene mjere, i to se rješavalo kako se rješavalo. Međutim, ja ne znam da li je bilo rasprave, po meni, na najvažnijem mjestu – u Parlamentu Federacije. Kako je ona prošla? I što ne otvorite karte oko te priče, oko nalogodavaca?

A s druge strane, gdje je sad mjesto onim hvalospjevima tužilaštava i sudova? Kako je moguće da ih islučite iz ove priče, kao oni nemaju veze sa tim i oni ne mogu riješiti, ne mogu se uključiti. Onoga su iz Tuzle hapsili u ponoć, u pidžami tužilac, a sad – kao ovo ne može riješiti. Tačno. Rekli ste ključnu rečenicu: problem je u kriminalnom miljeu nalogodavaca. Vi ste maloprije, samo ste trebali završti priču i reći ko su ti tuzlanski nalogodavci, jer je SDP jasno rekao da ste vi nalogodavci. SDP je u ovom saopštenju, koje je procitao gospodin Nanić, rekao da vi tamo logistiku naoružavate, hranu, vodu, municiju i ostalo, da to dolazi od vas, a vi ste rekli da imaju neki nalogodavci ali niste kazali koji. Kad se riješe nalogodavci, vi znate da će priča dole biti završena. I mislim da je korektno da ako hoćemo ovdje da nešto, što je isto rečeno, bez politikanstva da nešto riješimo; ako nećemo, ostavićemo to u rukavicama i kazati tamo neki incidenti bili ovakvi, onakvi.

Ja također se slažem s onima koji su govorili, prošli put smo imali ovdje, po Sarajevu kada se desio isto onaj zločin, napad na lokalnu vlast, gradsku vlast, imali smo je ovdje žestoku, kriva je gradonačelnica, ovako, onako, premijer, kako je sve bilo, sad je ovdje lokalna vlast zaštićenija, potpuno nevina u svim ovim događajima. Mislim da nisu isti aršini u pitanju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Zadržavam ja pravo na repliku čim dođe predsjedavajući.

Ali evo, sad uvaženi poslanik Bakir Izetbegović. Izvolite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dragi. Nisam ja ništa spominjao, Drago, nalogodavci. Ne znam ko su nalogodavci. Ti si rekao da sam ja trebao nešto dovršiti. Nisam ništa početo tako. Nije nas ovdje niko takšativno prozvao, ja mislim, je li, od SDP-a. Ljudi su tamo kazali da oni koji su izgubili vlast organizuju, oni su izgubili vlast na kantonu, SDP, pa ne misle valjda sami na sebe, je li. To bi trebalo precizirati, ali valjda, nego nemam šta tu konkretno kazati.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas malo, Sadik Ahmetović, replika. Je li tako ili netačan navod?

SADIK AHMETOVIĆ:

Ma, ja ču podržati ove zaključke, dakle, jer ne vidim razloga da ih ne podržim, ali ima jedna teza koja dolazi ... i ovo saopštenje SDP-a i priča o ovim nalogodavcima o kojima priča Drago Kalabić, mislim da je nekorektna.

Po informacijama koje ja imam da je neko možda i od naših vijećnika možda inicirao ovu tačku dnevnog reda, odnosno vijećnika SDA, i mislim ... ja ne znam da li ti kriminalci imaju

stranku. Ja mislim da su oni kriminalci koje treba procesuirati, zatvoriti u zatvor. Dakle, bilo bi korektno da na takav način razgovaramo, ne da ovakvim saopštenjima dovodimo se u situaciju da budemo protiv ovih korektnih zaključaka koji su danas predloženi. Ako stavimo u politički kontekst ovo, onda nećemo riješiti stanje u Tuzli. Ako budemo svi za to da ga svi rješavamo, da ne bude ovih pucnjava u Tuzli, onda ćemo sigurno brže riješiti. Dakle, u Tuzli je u zadnje vrijeme došlo do, više puta, nekakvih kriminalnih obračuna u kojima ljudi gube živote. Dakle, i mi se moramo time pozabaviti.

A da je bezbjedonosna situacija u RS-u stabilna, pozivam Dragu Kalabića da 12. jula iduće godine bude moj gost – evo uz kafu ćemo negdje posmatrati šta se tamo dešava.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Martin je odustao od replike, je li?

MARTIN RAGUŽ

/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Prebacili ste.

Uvažena poslanica Azra Alajbegović, replika. Izvolite.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Pa ja sam htjela prije ovog 12. jula iduće godine, dugo je godina dana, da pozovem kolegu Kalabića da pomogne, naravno, i ostale poslanike iz Federacije, da pomogne da se pronađe auto našem zastupniku Rifatu Doliću, koje je jučer ukradeno.

NIKO LOZANČIĆ:

Doktor Milorad Živković, replika.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja ne znam odakle da krenem. Prvo, ispravak netačnog navoda, gospodin Mehmedović nije tu. Rekao je Bosanska Gradiška, postoji Gradiška.

S druge strane, ako govorite o sigurnosnoj situaciji i želite da pričate i o drugim gradovima BiH, evo da vam kažem, u današnjim novinama, gospodin Čađo, ministar u RS-u, kaže: 'Postoje brojni pokazatelji koji ukazuju na to da su u MUP-u ostvareni odlični rezultati u borbi protiv kriminaliteta i da su stope kriminaliteta smanjene u odnosu na proteklu godinu, i to je Odbor Narodne skupštine usvojio.' Prema tome, nemojte da se brinete za ovaj dio. Očigledno da je problem u Federaciji, kao što smo već nekoliko puta spominjali.

I, mislim da je ključna riječ ovdje nadležnost. Kao što u prethodnoj tački nismo imali nadležnost da raspravljamo o stvarima koje se ne tiču ovoga parlamenta, tako očigledno da nije nadležnost ovog parlamenta da donosi ovakve zaključke.

I ja ću predložiti zaključak u slučaju da prođu ovi zaključci i jedni i drugi: 'Zaključci predloženi u okviru rasprave o tačkama 22. i 23., a razmatrani na 58. sjednici Predstavničkog doma, upućuju se Kancelariji visokog predstavnika OHR-u na određivanje povodom usklađenosti sa Ustavom BiH.'

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Martin Raguž.

MARTIN RAGUŽ:

Evo zamjeniku predsjedatelja, uvaženom zastupniku Živkoviću. Znači, priču o ovoj temi nećemo odgovorno ni započeti a ni završiti ako kažemo stanje je u RS-u dobro, a u Federaciji loše.

Organizirani kriminal nema granica, ne samo entitetskih niti puno širih, tako da, evo, mislio sam bez replike da prođe ali pošto je intervencija bila u tom smislu a da ja ne dajem ocjene, kasnije ću reći nešto o ovom pitanju kroz raspravu.

BERIZ BELKIĆ:

Momčilo Novaković, diskusija.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Evo, ja ću vrlo kratko. Zaista mislim da smo danas više nego umorni nakon svih ovih rasprava. Prvo moram reći da kad god postupimo suprotno nekim principima ili nekoj uobičajenoj praksi, onda nam se dešava to što nam se sada dešava na ovoj tački dnevnog reda. Dakle, raspravljamo o pitanjima koja nisu u nadležnosti ovog parlamenta, na način, znači, da se miješamo u posao drugima. Ja bih shvatio, naravno, ja sam glasao da ovo dođe ovdje, da dođe ova tačka dnevnog reda, upravo iz ovoga što ću sada reći.

Naime, mi ne praktikujemo jednu mogućnost, a to je da ovakva pitanja idu ne na ovaj parlament nego na komisiju i da se završavaju na komisiji, da ne dolaze na Parlament. U mnogim parlamentima o ovakvim pitanjima raspravlja se na odborima, i tu se završava sav posao oko ovoga, jer iz ovoga se mogu izvući određeni zaključci koji, naravno, mogu da se uklope i u obaveze BiH, odnosno institucija BiH, ali ne na način da se to dešava kao danas, ovako nepripremljeni da ulazimo u ovaj posao.

Pazite, ja sam pogledao ove zaključke i video sam da ovdje ima od ... Skupštine Opštine Tuzla i video sam da tu ima tri ili četiri gdje se mogu povezati znači sa nadležnostima institucija BiH, sve ostalo nema veze sa nama. Bilo bi dobro da je ovoj raspravi prethodila rasprava u

kantonu, pa rasprava u Parlamentu Federacije, pa da smo mi dobili ovdje zaključke Parlamenta Federacije sa njihovim zahtjevom da ovo raspravljamo, a ne zaključke Skupštine Opštine Tuzla.

Dakle, ja ubuduće neću podržavati nijednu priču koja ima lokalni karakter. Nije korektno od kolega da imajući u vidu naš dogovor da sve ovakve stvari idu putem poslaničkih inicijativa, nije korektno, znači da se predlažu kao tačke dnevnog reda na istoj sjednici. Dakle, bez obzira na to što su mnoge ove inicijative meni simpatične od kolega iz SDP-a, ja ubuduće neću podržavati inicijative koje imaju lokalni karakter, odnosno koje imaju prizvuk lokalnih problema.

Naravno da kad dođemo u ovu situaciju, onda nam se to pretvara sada i u stvari dolazimo u opasnost da donosimo i određene zaključke ili da neko iz ovih situacija zaželi da doneše neke zaključke kako bi se iskoristila evo pozicija u Tuzli za odnošenje nekih zaključaka pa, između ostalog, čuo sam ovdje, evo, da smo mi izvršili reformu policije kako valja, sad se to u Tuzli ne bi desilo. Vidi, molim te. Da smo mi to napravili kako valja, a nismo kako valja, ne bi se desilo ovo u Tuzli. Ili, ako bi se desilo u Tuzli, mi bismo bili odgovorni što se desilo u Tuzli, a ne bi bili oni tamo u Tuzli odgovorni što se to tamo desilo. Dakle, nije naravno korektan pokušaj upotrebe ovakvih situacija za nešto drugo.

I nema kolege Izetbegovića, htio sam reći da ono tamo nije onaj tamo dio Sarajeva koji se zove Istočno Sarajevo, nije onaj tamo dio Sarajeva nego je to grad Istočno Sarajevo, dakle ima grad Sarajevo i grad Istočno Sarajevo.

BERIZ BELKIĆ:

Sve je, kažem ponovno, naše.
Slavko Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo!
Hvala, gospodine Novakoviću, samo ste trebali reći da ja tu stanujem, jer dobili bi veći značaj, lično u Sarajevu gradu. Hvala lijepo.

Počeću od onoga što je gospodin Okolić rekao, od one majke. Pa ona nije majka ako ne da djetetu mlijeka. Kakva je ona majka? Dijete jedno ništa ne zna, ona bi trebala da zna. Kakva može biti majka da ne da djetetu mlijeka. E, to ja parafraziram sad ovo, dakle ona je svjesna, dijete jedno ništa ne zna, e, to je naš ovaj parlament. Sve znamo, ništa ne znamo, uvedemo se u situaciju. I baš kad je ovakva, onda želim da vas podsjetim. Podržite vi moj prijedlog zaključaka da se za teroriste, dilere droge, one što siluju onu djecu od sedam i osam godina – maksimalno kazne u Krivičnom zakonu promjene i 40 godina predvide. I vi podržite. I nekoliko mjeseci prošlo, nema inicijative. A gledam na televiziji stručnjake, advokatske komore, gledam predstavnike iz pravosuđa – kritikuju sistem, a od njih nema tih inicijativa, koje su oni trebali da predlože to, a ne ja. Dakle, sistem sam kao sistem, represivni aparat, ne postoji država u svijetu koja će opstati bez represivnog aparata. A to je vojska (dobro, kod nas ima drugu ulogu), policija i pravoduće. To su tri stuba na kojima opstaje svaka zemlja. Ona zemlja koja dozvoli da je pobijede lopovi, mafija i kriminalci – ta nikakva nije zemlja.

Dalje, gospodo, sjećate se vi, evo moram vas stalno podsjećati, tražim ja tematsku sjednicu da samo govorimo o bezbjednosti. Ne kad se desi ovaj oružani sukob, nego da pripremimo platformu da se ne desi. Pa kažemo da damo malo veća ovlaštenja policiji, pa ovde ja u diskusiji svojoj izrazim zadovoljstvo i ponos kako RS i policija je radila dobro, i da vas i to podsjetim na otkrivanje onog lanca droge, 168 kilograma, i to saradivala s policijom Grčke i Hrvatske. Eto nije htjela sa policijom ove zemlje, sa SIPA-om; valjda, imali povjerenja u policiju. I ja to iznesem kao afirmativno, i volio bih da je na svakom drugom mjestu tako, drugi kažu kako ja to dijelim BiH, kako sam ja ovakav ili onakav.

Dakle, teško je u ovom vremenu kad je 8 i 15 sve ovo slušati, ali ja vas moram stalno podsjećati na tu priču, pa vam ovdje rekao bezbroj puta da tri stvari za ovu zemlju su najvažnije: evroatlanske integracije i put u NATO pakt, pa smo danas imali ovu priču raznu oko toga i imaćemo je još, ko je kriv i nije, jeste ovako, onako. Pa onda privredni sistem tražio prije osamdevet mjeseci da vidimo kako ćemo izaći iz krize, ovo, ono, pa nema ništa, pa tražio ove mjere bezbjednosti. Ljudi, kad je čovjek bezbjedan, trpiće da je manje sit, ali kad on strahuje da će dijete poslati u školu, hoće li ga neka budala raznijeti, ne daj Bože, ili u trgovinu, nemojmo gledati izolovan slučaj. Problem Tuzle začas se širi kao ova, kako je zovu, svinjska gripa. Ne znam što je tako zovu, kad nije tako uopšte, nego N1H1 ... Dakle, ovo se ne može zaustaviti.

Druga stvar, neka mi zamjeri ko hoće, ne potcenjujem nikoga živa, ali barem mislim da ovdje nešto znam – bezbjednost nije statična kategorija. Ne može se o njoj govoriti sad, jer lopovi uvijek idu tri, pet stepenica ispred policije koja je najbolje opremljena i naoružana. Pa, da vas i to podsjetim, ja sam ovdje fino vam govorio, rubikovu kocku nije smislio akademik nego lopov u ćeliji, pa o jadu svijet zabavio i igrali smo se svi.

Dakle, da vratimo priču na normalne stvari i da ne gledamo ovo izolovano. Pa, tražio sam da nam Ministarstvo bezbjednosti i Savjet ministara svako tri mjeseca o bezbjednosti ovdje dostavi informaciju. Pa mi je možda cilj bio da afirmišem dobre rezultate MUP-a RS-a, jer svi su parametri i sva ona krivična djela u opadanju. Ali to ne daje nikakvu sigurnost za BiH, ako na drugom kraju negdje (kao što je sad ovaj slučaj) je situacija usložena, ja vas upozoravam, ali oni koji trebaju da rade i ovo pokazuje kako loše nam je sistem postavljen. Ima li neko hrabrosti da kaže šta tamo rade tužioc? Istražni tužoci da to utvrde: ko je nalogodavac, ko je držao pušku? Ko je tamo radio, gdje su ti naši organi?

A sad ćete vi vidjeti pred budžet povećanje plate traže još više i nemojte njih uzimati u zakon. Šta rade te naše institucije koje smo mi osnovali? Vidjećete danas bezbroj onih inspektora SIPA-e koji idu s ovim rotacijama ispred pa ... idite u Tuzlu, uključite svoje rotacije, nemojte pratiti mene, svoje rotacije tamo uključite i tražite one koji ove jade prave. Tu SIPA treba da bude angažovana. Tu treba svako ministarstvo, obavještajna služba, ponosim se što ima rezultate. I evo, napravili smo je, samo ne smijem vam reći sve šta radi, znate. I dobro je. Ali bezbjednost ne možemo rješavati pitanjem Tuzle.

(?)
Slavko, pet minua je prošlo.

SLAVKO SLAVUJ JOVIĆIĆ:

Neka je prošlo 115 minuta, ovo je tema najvažnija. Tražio sam od vas ovdje tematsku sjednicu o bezbjednosti da pričamo cijeli dan i da nam dođe ministar bezbjednosti, direktor SIPA-e, tužilac i svi kažu svoje probleme i vidimo u kakvom su stanju. A ja, bez obzira na sve ovo što imamo problema, opet kažem da smo mi relativno bezbjedna zemlja. A znate ko nam pravi probleme? One nevladine organizacije, a la Transparency koja kaže: korupcija 140-to mjesto BiH, ko će ovdje doći da investira nešto i na osnovu čega su utvrdili? Pa i to da vas podsjetim. Znate vi da sam ja tvrdio da smo na 12. mjestu. A ko će me demantovati. Na 12. mjestu je BiH, a ne na 145., kako oni kažu. I sve tako sami sebi pravimo jade, pa kad dođemo do Tuzle, onda ćemo pjevati: *Gornju Tuzlu opasala guja, čuvajte se da vas sviju ne opaše guja.*

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Bajazit Jašarević, što bi rekao predsjedavajući, gubimo pomalo kondiciju.

BAJAZIT JAŠAREVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, jasno mi je da je razmatranje bezbjednosne situacije u Tuzlanskom kantonu i Tuzli sa posebnim osvrtom na zaključke vanredne sjednice Općinskog vijeća Tuzla u dnevni red danas uvršteno u skladu sa Poslovnikom i pripremljeni materijal nas poziva da damo podršku Općinskom vijeću i ovom ministarstvu Tuzlanskog kantona, ali i entitetskim ministarstvima i, eventualno, jedan dio iz državne nadležnosti da se ujedinimo oko unapređenja bezbjednosne situacije. Govorimo o Tuzli, ali Prijedlog zaključaka SDP-a u tački 1. uglavnom se odnosi na cijelu BiH, eventualno tačka 2. je uglavnom specifično vezana za Tuzlu i Tuzlanski kanton.

Mislim da je dobro ako imamo snage da podržimo ove zaključke, jer su neutralni, neutralni su, dakle oslobođeni su politike, a kamoli šta drugo od toga, i mislim da bi, može biti, trebalo razmisliti, ukoliko nije moguće poslati na sve nivoe vlasti koji su nadležni za sigurnost, da se, može biti, zadržimo samo na Tuzli i Tuzlanskom kantonu u ovoj prilici, ali bi bila jasna poruka: ako bismo danas mogli podržati ove zaključke, da podržavamo zajedničke napore Općinskog vijeća Tuzla i Tuzlanskog kantona da u okviru važeće zakonske regulative, sa raspoloživim materijalnim sredstvima, poboljšaju sigurnosnu situaciju. Jednostavno bi to bila dobra poruka, kad smo već počeli raspravljati oko inicijativa, da se to u širem kontekstu razmotri i obuhvati cijela BiH, treba dakle drugi materijal, drukčija priprema i vjerovatno će i to doći vrlo brzo na dnevni red. Ali bi važno bilo da ovo saopćenje, koje je gospodin Nanić danas pominja, jednostavno ga gurnemo u stranu. Oni protiv kojih se mi borimo jedva čekaju da mi nismo jedinstveni oko nečega. I važna je napomena danas da su zaključci Općinskog vijeća Tuzla doneseni jednoglasno. Uvjeren sam da će i Kantonalna skupština jednoglasno definisati program mjera u borbi protiv ovakvih pojava. I dobro bi bilo kad bismo i mi danas, osim ako nema posebnih nekih razloga, za jedan, za neki od zaključaka, ali čini mi se da nema, da su oni prilično ovako neutralno napisani, ali bi mogli pozvati organe da u okviru postojeće zakonske regulative i postojećih finansijskih i materijalnih sredstava učine napor pa da se ta situacija popravi.

Vrlo je važno da se pozivaju nadležni organi da urade svoj posao. I to je ono zbog čega sam ustao. Klub SDA je u pripremi za ovu raspravu napravio jedan set zaključaka i on se uklapa u ovaj SDP-ov prijedlog zaključaka. Jednostavno je važno pozvati nadležne organe ali i sve koji imaju informaciju da uvijek kad je imaju i proslijede je nadležnim organima, jer povjerenje nadležnim organima jednostavno daje dobre rezultate, ali i pozivanje tih organa da uvijek kad god je moguće čine više. Dakle, ukoliko je moguće, dobro bi bilo uz sve ove primjedbe da ipak podržimo ovaj set zaključaka.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Zlatko Lagumđija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Zahvaljujem se svim onim kolegama koji su prepoznali u ovome ono što zaista jeste, a to je plemenite namjere i da pokušamo doći do nečega što bi ipak pokazalo da ovaj dom, u okviru svojih nadležnosti, daje punu podršku u obračunu sa organizovanim kriminalom svih institucija, na svim nivoima, i da se ipak ukaže na spremnost i želju našu da nadležne institucije identifikuju i nalogodavce i strukture koje predstavljaju organizirani kriminal.

Ovdje u raznim diskusijama je bilo nekih, uslovno rečeno, suprotnih stavova političke prirode ili tumačenja koja su bila različita tumačenja jednih te istih tekstova. I to nije sporno, i to ne bi trebalo da nas sprječi da donesemo nešto što će predstavljati vrlo jasno opredjelenje ovog doma.

Mi da smo htjeli da saopštenje za javnost SDP-a usvoji ovaj parlament, mi bi ga predložili kao, je li, stav ovog parlamenta, ali nismo se za to opredijelili zato što nekako nismo imali osjećaj da bi imala parlamentarna većina za ovo naše saopštenje. I to je jedno saopštenje jedne političke stranke koje se može čitati i na različite načine. Prije svega, i SDP je pokušao ovom inicijativom da u stvari ništa drugo ne radi, nego, citiram, 'traži od nadležnih organa da odmah oficijelno otkriju i dovedu pred pravosudne organe – ne samo izvršioce napada već njihove mentore i nalogodavce.'

Mi ne sumnjamo u institucije. Zato pozivamo Ministarstvo sigurnosti i entitetske i kantonalne organe, dakle tamo nigdje nije SDP – pozivamo ih da otkriju. Ako je to bilo ko iz SDP-a, treba da odgovara, što se nas tiče iz SDP-a – prvi. Ako ima njih deset a jedan je iz SDP-a, imate zeleno svjetlo da prvo tog iz SDP-a procesuirate. Nikakav problem nije. Dakle, mi da nemamo povjerenja u institucije i da nećemo da ih gradimo, mi bi onda iskazali nepoverenje prema ovim institucijama, zato što politički nisu, njih ne vode ljudi iz naše političke opcije, ali nema nikakvog razloga, dakle ko god stoji iza ovoga.

Nekoliko činjenica, ne želim da prejudiciram stvari, ja vam samo mogu reći da je ono što može lokalna vlast da uradi: danas su nadležni ljudi iz MUP-a Tuzlanskog kantona i Policijske uprave Tuzla se dogovorili da na Panonskom jezeru svakodnevno patrolira policija kako bi se obezbijedio ovaj kompleks, zato što njega dnevno posjećuje preko 10.000 gostiju. Policija može to da uradi. Policija je, da budem vrlo jasan ovdje, odmah identifikovala te ljudе, odmah ih

uhapsila i, kakva čudna koincidencija, čovjeka u ovom drugom slučaju su ..., pucao je u Tuzli i zahvaljujući koordinaciji, hvala Bogu, je li, uhapsili ga u Zvorniku. Vjerovatno Čađo ima dobar izvještaj, uhapse čovjeka u Zvorniku, jer pobjegne od kriminala koji je napravio u Tuzli. Misli da je tamo sigurno. Ali, hvala Bogu, brzom akcijom i koordiniranom vezom organa unutrašnjih poslova, nadose čovjeka u Zvorniku. Dakle, nema razloga da to ne tretiramo kao malo širi problem. Normalno, ne pada mi napamet, mi zaista izvinjavamo se ovima koji vide nevladine organizacije, i što reče kolega, šefa nevladinih organizacija koji su najveći problem, koji sjedi u ovom parlamentu i opozicija.

(?)
/nije uključen mikrofon/

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Eto, super, to ubacite i taj zaključak, i o tome možemo razgovarati. Mi smo spremni da se i to istraži. Ako hoćete dodajte i treći zaključak, vaš zaključak: da se istraži uloga opozicije i nevladine organizacije o stvaranju haosa u zemlji. Evo vam pa neka vaši ovo istraže. Mi smo spremni i o tome razgovarati. Dakle, ne bježimo ni od čega.

Gospodine predsjedavajući, vidite, problem je ovdje, zašto smo mi ovoinicirali, problem je, da budem vrlo jasan, izlazi iz okvira mandata institucionalnih ovlasti lokalnog nivoa i opštinskog nivoa, izlazi iz okvira policijskih nadležnosti. Po onome što mi imamo kao informaciju, ovde je policija uradila svoj posao. Ali ovdje se radi o tome da, kad policija uradi svoj posao, organizovana banda onda kreće po korzu, po plaži, traži sudije i tužioce, pita ih - hoću da ti vidim lice da znam kome će doći glave kad se pojavit pred sudom. Pazite, o tome se radi. Radi se ovdje da ljudi iz pravosudnih organa: gore imaju strah od toga da će i policija kad uradi svoj posao da će biti pušteni. I to je stvar organizovanog kriminala. I zato postoje SIPA-e, OSA-e, ministarstva sigurnosti na državnom nivou, ... kantona.

Za vašu informaciju, pošto mi koordiniramo, evo recite svojim kolegama na drugim nivoima: mi smo danas ovo slali, da je danas bila sjednica sa Kantonalne skuštine u Tuzli naši bi ljudi u Tuzli danas ovo, ali mi nismo mogli da čekamo. Danas je prvi Parlament poslije subotnje pucnjava u kojoj je u dva čovjeka prvo pucano iz automatskog oružja, iz kojeg je pucano prije 20 dana, i onda je ubica prišao, kako oni kažu, da ovjeri čovjeka. Dakle, ovdje se radi o hladnokrvnim ubicama koji smatraju da imaju pokriće da to rade. O tome se radi. I Parlament Federacije je u utorak, naši će ljudi izaći u utorak, recite svojim kolegama da budu spremni da daju ovu informaciju oko entitetke nadležnosti. Parlament Tuzlanskog kantona kad bude, naši ljudi će izaći sa istom inicijativom, recite vašim kolegama da se spreme, da možda pripreme ovo da idemo ususret, zajedno. Ne treba nama ova inicijativa, jer vidite o čemu se radi. Problem je ovdje što, da budem vrlo jasan, i organizovani kriminal ne zna kantone. Nedavno je u Sarajevu jedna organizovana skupina i presuđeno im je. Znate šta je rezultat? Da nekoliko sedmica nakon toga, šef tog tužilaštva ne dobije potvrdu da bude šef, a glavni tužilac koji je vodio slučaj, na kojeg su ponosni ljudi iz pravosuđa, ne dobije da bude šef tog tužilaštva. Znate kako se to čita u javnosti BiH? U Sarajevu se stalno organizovanim kriminalcima za vrat, na žulj; a zato što imaju političku podršku, kažnjeni su ljudi koji su doveli do toga, imali hrabrosti. Imali hrabrosti! O tome se radi.

SADIK SADO BAHTIĆ:
... ti to sve znaš.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Da, ja to znam, Bahtiću. Da ja to, nažalost, znam. Tu sramotu razumiješ ... da tužilac i tužiocu koji su doveli organizovanu bandu u Sarajevu do presude da budu kažnjeni, u roku od par sedmica, zato što su dobro uradili svoj posao, e, sutra će se to desiti u Tuzli, prekustra u Zvorniku, a onda u Mostaru, i onda vam ni Čađo neće pomoći. Dakle, o tome se radi, i to je razlog zašto mi apelujemo na vas da uradimo nešto zajedno, da iz ovog parlamenta se pošalje jasna poruka, nemojte, napišite ovdje ako vam smeta, vama, gospodo iz RS-a, bilo kakva, napišite u skladu sa nadležnostima, eto. Samo da se pošalje jedna jasna politička poruka.

SADIK SADO BAHTIĆ
/nije uključen mikrofon/

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ne znam baš, Bahtiću, kako se ti i Bakir nadoste pogođeni kad ja pričam o organizovanoj bandi u Sarajevu?

BERIZ BELKIĆ:
Samo malo strpljenja.

ZLATKO LAGUMDŽIJA.

Šta ti bolan imaš sa Sarajevom? Ja Bakira još i razumijem.

BERIZ BELKIĆ:
Samo malo strpljenja.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ali ne znam otkud ti se nađe, šta ja znam. Dobro, mislim, očigledno, džaba priča čovjek. To je džaba. Što kažu, džaba, džaba. Jasno, jasno, ja sam zmija, a ti si žaba, žaba. Dobro si, važi. Hajde zdravo.

BERIZ BELKIĆ:
Bahtić, replika.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Pa imam pravo na repliku. Gospodine Lagumđija, nije Sarajevo twoja privatna stvar. Sarajevo je moje koliko je i tvoje, i više ga ja volim nego ti. A odmah da kažem, svi smo mi protiv kriminala. Zna se o čemu ti ovdje sve pričaš. Zašto tamo ... šamaraju ... po Tuzli između

sebe iz SDP-a? Jesi li to napisao u zaključcima? Nasred ulice. Napadate vi novinare pa tučete tamo u Tuzli, vaši iz SDP-a.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:
Samo malo strpljenja, samo malo.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Kako ti to sve znaš o tužiocima, kad si ti meni kazao da si ti plaćao kamenje, kad ste tamo napali kanton, organizirali ovdje, kad je bio Samir Silajdžić i Semiha Borovac, vi iz SDP-a organizirali. Direktori škola svi SDP-ovci slali učenike, vi želite da rušite vlast na nedemokratski način.

_____ (?)
Jeste.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Jelde! E, nećeš tako doći nikad na vlast. Ti drugačije ne znaš. Znaš policijske metode samo. Kako te nije sramota! Tvoje licemjerje, tvoju demagogiju znaju svi građani BiH. Montaže optužnice. Nikad nije bilo više afera i profitera nego kad si ti bio na vlasti u Alijansi. To svi mi znamo. Zašto sad ne napadate Aliju Behmena, predsjednika Gradskog vijeća, a Semihi Borovac ste takve scene priređivali?

BERIZ BELKIĆ:
Martin Raguž, diskusija.

MARTIN RAGUŽ:

Predlažem da se vratimo ovom materijalu koji smo dobili za ovu točku dnevnog reda. To je znači ocjena stanja od strane Općinskog vijeća, Prijedlog zaključaka SDP-a, i ja bih molio da se ovdje u raspravu ne uvode o ovoj temi dokumenti, odnosno pozicije koje neko ima. Ja nemam to, taj stav Predsjedništva SDP-a, molio bih da nam se podijeli ako možemo da imamo zaokruženu raspravu. Molim kolege da budemo u ravnopravnoj situaciji, jer se radi o ozbiljnoj situaciji.

Što se tiče ove situacije, minimum koji bi trebali večeras prakticirati jeste da ovo ne tretiramo kao pitanje pozicije i oporbe. Evo, to HDZ 1990 predlaže a sad ću obrazložiti zašto, i mi ćemo dati podršku modificiranim ovim zaključcima, dat ćemo i prijedloge kako. Jer pazite, ovo što se dešava u Tuzli, dnevno se dešava na čitavom prostoru BiH. Imamo ove slučajeve i koji nisu međuetnički, vrlo su često unutar monoetničkih skupina, pa evo od Mostara, pa dalje, sve do Banja Luke i ovo nije ekskluzivni problem Tuzle. Ekskluzivni problem Tuzle trebao nam je samo poslužiti da zatražimo od Ministarstva sigurnosti, ali to ste vi trebali u svom prijedlogu

tako, a ne locirati stvari za Tuzlu. Ja mislim da su ovi zaključci dobro postavljeni, ali da se ne trebaju odnositi na Tuzlu nego na sigurnosnu situaciju BiH. Jer, zato smo napravili Ministarstvo sigurnosti i zato smo državne agencije, oni imaju mandat za to. I zato je bila moja intervencija, ovdje se pokušava od nekih kolega nas spriječiti da se miješamo u vlastiti posao. Mislim da s tom praksom treba prestati, bar minimalno oni koji ne žele podržati da se na ovaj način rješava, neka prepuste onima koji hoće imati inicijativu i određivati se oko ovoga.

Znači, organizirani kriminal je u izravnoj odgovornosti državnih agencija i institucija. Ovdje se radi o organiziranom kriminalu, bar po ovoj ocjeni u zaključcima, i u tom smislu, naravno u suradnji sa entitetskim i kantonalnim organima, treba pripremiti mjere koje treba uraditi, ne oduzimajući njima nadležnost nego upravo zato da bi se moglo doći do situacije da se učinkovito rješavaju ovi problemi. E, gledajte, sada kaže, 'identificiranje nalogodavaca i struktura organiziranog kriminala koje narušavaju', ja mislim da je preciznija riječ 'ugrožavaju izravno', ne narušavaju nego izravno ugrožavaju sigurnost građana Tuzlanskog kantona i Tuzle. Ja mislim da se to odnosi na sve građane BiH i da to treba biti prvi zaključak. I taj zaključak takav možemo podržati i mislim da to onda ova rasprava ima smisla u 9 navečer kad smo čekali toliko.

I drugo, ne mislim da su nalogodavci vezani samo za jednu političku stranku, evo odmah da se odredim. Mogao bih ja sada biti mangup kao Zlatko i reći za čitavu oporbu, ali neću. Ali je činjenica da ovih dana smo svjedoci da ne samo unutar zemalja nego i regionalno suradnja policije je dovela do uhićenja najvećih mafijaških bosova na jugoistoku Evrope, pa vrijeme da i ti bosovi unutar BiH polako završavaju iza rešetaka, evo, ako ne zbog nas, zbog naše djece. I hoćemo li mi stalno biti robovi toga i hoćemo li biti taoci tih i takvih mafijaških i drugih organiziranih kriminalaca? Ja odmah kažem, mi ćemo se u okviru naših skromnih mogućnosti boriti za pravnu državu i jednakost građana pred zakonom. I od toga bi sada trebalo dobiti informaciju od ministra, aktualnog ili budućeg koji je ovdje, postoje li mehanizmi u okviru Ministarstva sigurnosti kao što je rekao da sada postoje zakonodavni i drugi za borbu protiv terorizma, postoje li za borbu protiv organiziranog kriminala. To bi bio jedan minimum da se ovdje kaže. Ako ne postoji, šta treba ovaj parlament učiniti da se i ova zemlja sa dostojanstvom obračunava sa kriminalom, a ne da i po tom budemo hendikepirani, da u ovoj disperziji odnosa moći i politički nedefiniranih stvari možete upucati čovjeka kako hoćete, i da ne snosite nikakvu odgovornost.

I dajte da iskoristimo ovu priliku da dođemo do zaključaka putem kojih ćemo se svi zajedno /kratko prekinuto snimanje/ našoj javnosti i ljudima da znamo prepoznati da je ugrožena sigurnost, ne samo u jednom dijelu BiH nego svih građana. Ja ovdje ne pravim nikakav izuzetak.

Evo, hvala lijepa.

BERIZ BELKIĆ:

Branko Dokić.

BRAKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, pokušaću zaista da bez ikakve elaboracije...

BERIZ BELKIĆ:

Nije žurba, Branko, uopšte.

BRANKO DOKIĆ:

Nije, nije, dobro, shvatio sam, znam da sam vam ja najveći problem. Dakle, prvo, pokušaću da sugerisem nešto što bi onda meni dalo osnovu da podržim ovo. Mislim, sasvim je sigurno da ako je cilj da apelujemo na sve nadležne institucije i odgovorne institucije da pojačaju borbu protiv organizovanog kriminala – da to treba podržati. Ali onda ovaj prijedlog i ove zaključke treba modifikovati da oni imaju taj smisao.

Kao prvo, zaista ne možemo govoriti o zaključcima koji će se odnositi na jedan grad ili jedan kanton, kako god hoćete. Ono što se dešavalo u Tuzli, treba da bude povod, i to može da bude u nekoj preambuli, a onda da se pozovu, još jednom ono što je i kolega Lagumđija rekao, nadležne institucije, u skladu sa svojim odgovornostima i nadležnostima, da se napravi organizovaniji sistem borbe protiv organizovanog kriminala. I samo ču dodati nešto što se može nazvati floskulom, kako god hoćete: organizovani kriminal ne poznaje ni naciju, ni vjeru, ni političku partiju, on nema ni granice. I u tom kontekstu bi trebalo da bude poruka ovog parlamenta, a ne da se usredsredimo na jednu regiju, jedan grad, jedan kanton.

BERIZ BELKIĆ:

Zaključujem raspravu o tački 23.

Prelazimo na tačku 24.

(?)
/mikrofon nije uključen/

BERIZ BELKIĆ:

Zaključio sam raspravu. Prelazimo na tačku 24. Ne, ne, ja sam prije zaključio, prelazimo na tačku 24, sigurno, sigurno sam zaključio prije.

Prelazimo na tačku 24.

Ad. 24. Davanje saglasnosti za ratifikaciju sporazuma od a) do i).

BERIZ BELKIĆ:

Jučer ste dobili Mišljenje Komisije o svim ovim sporazuma. Dobili ste pozitivna mišljenja.

Otvaram raspravu o tački 24. Nema prijavljenih. Zaključujem raspravu o tački 24.

Glasanje? Da se dogovorimo za koliko, koliko vam treba pauza. U međuvremenu pravite prijedloge zaključaka. Koliko treba vremena, koliko vam treba vremena da pravite prijedloge zaključaka prije glasanja. Kolika je pauza? Kada želite da glasamo?

U 9 sati glasanje, evo u 9 sati. Molim vas, svi koji imate prijedloge zaključaka, dostavite ih ovdje.

/PAUZA/

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas pripremite se za glasanje. Idemo se izjašnjavati.

Tačka 1. Usvajanje Zapisnika 57. sjednice. Glasamo o ovom zapisniku.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

35 glasova „za“ (25 Federacija, 10 RS), jedan „protiv“.

Opšta i entitetska većina, jedan „uzdržan“.

Konstatiram da smo usvojili Zapisnik 57. sjednice.

Tačka 3. Zahtjev poslanika Stranke za BiH za razmatranje Prijedloga zakona o dopuni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika. Glasamo o ovom zahtjevu za postupak, dakle o postupku.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad! Glasamo o postupku.

18 glasova „za“ (16 Federacija, dva RS), 15 „protiv“, dva „uzdržana“.

Nemamo entitetsku podršku.

Usaglašavanje naknadno.

Idemo na tačku **4. Zahtjev poslanika Jerka Ivankovića Lijanovića za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama Zakona o akcizama u BiH po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika.** Glasamo o ovom zahtjevu za postupak.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

26 glasova „protiv“, devet „za“.

Dakle, ovaj zahtjev nije prihvaćen.

Glasamo o proceduri po članu 126., dakle skraćeni postupak.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

12 glasova „za“, 23 „protiv“.

Dakle, ovaj zakon ide u redovnu proceduru.

Idemo na tačku **5. Zahtjev Vijeća ministara BiH za razmatranje Prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Okvirnog zakona o visokom obrazovanju po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika.** Dakle, također, glasamo prvo o ovom zahtjevu.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

33 glasa „za“ (24 Federacija, devet RS), tri glasa „protiv“.

Imamo i opštu i entitetsku većinu.

Dakle, prihvatili smo ovaj zahtjev da se izjasnimo po hitnom postupku o zakonu.

Dakle, pripremite se da glasamo **o samom zakonu.**

Glasajte sad!

34 glasa „za“ (25 Federacija, devet RS), jedan „protiv“, tri „uzdržana“.

Konstatiram da smo usvojili Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o visokom obrazovanju u BiH.

Idemo na tačku **6. Zahtjev poslanika Adema Huskića za razmatranje Prijedloga zakona o dopuni Zakona o „Službenom glasilu BiH“ po skraćenom postupku, u skladu sa članom 126. Poslovnika.** Dakle, skraćeni postupak.

Sada glasamo o ovom zahtjevu za skraćeni postupak.

Glasajte sad!

30 glasova „za“ (25 Federacija, pet RS), sedam „protiv“, jedan „uzdržan“

Konstatiram da smo prihvatili ovaj zahtjev za skraćeni postupak i ovaj zakon će se razmatrati po skraćenom postupku.

Idemo na tačku **7. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u BiH – predlagač: Zajednička komisija za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku (drugo čitanje).**

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad! Dakle, glasamo o zakonu u drugom čitanju.

38 glasova „za“ (26 Federacija, 12 RS), bez glasova „protiv“, bez „suzdržanih“

Konstatiram da smo usvojili Zakon o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u BiH.

Idemo na tačku **8. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine – predlagač: Vijeće ministara (drugo čitanje).**

Dakle, idemo prvo se izjasniti o amandmanima Slavke Jovičića.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Slavko Jovičić predlaže da se izjasnimo u paketu o svim amandmanima, dakle o svih 13 amandmana.

Prihvatamo li ovaj prijedlog? Hvala. Prihvata se prijedlog da se glasa u paketu.

Dakle, pripremite se za glasanje **o amandmanima gospodina Jovičića, 13 amandmana**. Glasamo u paketu.

Glasajte sad!

Ovaj put nije bilo sreće, Slavko, bit će drugi put bolje.

Šest „za“, 20 „protiv“.

Izjašnjavamo se, molim vas da se pripremite za izjašnjavanje **o zakonu**. Molim vas, pripremite se za izjašnjavanje o zakonu.

Glasajte sad! Glasamo o zakonu, u drugom čitanju.

Molim vas, je li tražite ponavljanje?

Molim vas, pripremite se za glasanje **o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama**.

Glasajte sad!

22 glasa „za“ (20 Federacija, dva RS), pet glasova „protiv“, 10 „suzdržano“

Usaglašavanje naknadno.

Idemo na tačku **9. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sportu u BiH – predlagач: poslanik Denis Bećirović (drugo čitanje)**.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

36 „za“ (26 Federacija, 10 RS), bez glasova „protiv“, dva glasa „uzdržana“.

Konstatiram da smo usvojili Zakon o sportu u BiH, predlagača Denisa Bećirovića, u drugom čitanju.

Idemo na tačku **10. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH, sa Mišljenjem Ustavnopravne komisije – predlagач: Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova (prvo čitanje)**.

Dakle, Vinko Zorić je predložio zaključke, pa ćemo se prvo o njima izjasniti.

Izvoli, Vinko.

VINKO ZORIĆ:

Predlažem da se glasa pojedinačno. Dakle, ovdje fali jedno *zaključaka*.

BERIZ BELKIĆ:

Ja nisam razumio, Vinko.

VINKO ZORIĆ:

Dobro, može u paketu.

BERIZ BELKIĆ:

O.k. O zaključcima. Dakle, ... ako bismo se pojedinačno izjašnavali, onda bismo ispoštovali ovo o čemu Momo govori. Prvo bismo se praktično izjasnili o Izvještaju Komisije.

(?)
/mikrofon nije uključen/

BERIZ BELKIĆ:

Molim? O.k. Molim vas, pripremite se za glasanje. Pripremite se za glasanje **o Izvještaju Komisije.**

16 glasova „za, nema; dakle Izvještaj Komisije nije prihvaćen, vraća se Komisiji.

I sad praktično o ovim zaključcima u paketu, oni bi bili neka vrsta smjernica za Komisiju. Molim vas da se pripremite za glasanje **o Prijedlogu zaključaka Vinka Zorića u paketu.**

Glasajte sad.

27 glasova „za“ (19 Federacija, osam RS), sedam „protiv“, četiri „suzdržana“.

Konstatiram da su sva tri zaključka Vinka Zorića usvojena.

Idemo na tačku 11. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH – predлагаči: poslanici Sefer Halilović, Vinko Zorić, Mirko Okolić, Šemsudin Mehmedović, Denis Bećirović, Velimir Jukić i Adem Huskić (prvo čitanje).** Dakle, glasa se o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Dakle, pripremite se za glasanje o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Glasajte sad!

38 glasova „za“ (26 Federacija, 12 RS), bez glasova „protiv“ bez glasova „suzdržan“.

Konstatiram da smo u prvom čitanju usvojili Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama.

U okviru ove tačke dnevnog reda imamo zaključke, predložene zaključke.

Dakle, Slavko Jovićić: 'Predstavnički dom zadužuje nadležne institucije BiH, SIPA-u i itd. da u okriva svojih zakonskih ovlaštenja provedu sve mjere i radnje i da utvrde iznose i utrošak donacija koje su stigle u BiH od 1996. godine pa sve do danas i da nakon završenog posla kompletan materijal dostavi Ad hoc komisiji.'

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

21 „za“ (13 Federacija, osam RS), četiri „protiv“, 10 „suzdržanih“.

Konstatiram da je Zaključak poslanika Jovičića usvojen.

Imamo u okviru ove tačke dnevnog reda također predložen **zaključak Remzije Kadrića** 'da se sugeriše članovima Ad hoc komisije za ispitavanje trošenja donatorskih sredstava da rad u ovoj komisiji obavlaju bez naknade.'

Pripremite se za glasanje.
Glasajte!

/zajednička diskusija/

BERIZ BELKIĆ:

Dakle: 'Sugeriše se članovima Ad hoc komisije za ispitivanje trošenja donatorskih sredstava da rad u ovoj komisiji obavlaju bez naknade.' Dakle, jasan i precizan Prijedlog zaključka. Takvog imam i tako vam ga čitam.

Pripremite se za glasanje.
Glasajte sad! Ili pritisnite na dugmad ili nemojte pristisnuti.
22 „za“ (18 Federacija, četiri RS), pet „protiv“, osam „suzdržanih“.
Nemamo entitetsku podršku.

Idemo u drugi krug. Dakle, nismo postigli saglasnost.

Pripremite se za glasanje **u drugom krugu o Prijedlogu zaključka poslanika Kadrića**.
Glasajte sad!
21 „za“ (18 Federacija, tri RS), osam „protiv“, šest „suzdržanih“.
Nema jednu trećinu glasova „protiv“ ni iz jednog entita.
Konstatiram da smo (dvije trećine, pardon) ... i Prijedlog zaključka Remzije Kadrića usvojili.

Idemo na tačku **12. Izvještaj Komisije Kolegija o nastojanju za postizanje saglasnosti o Prijedlogu zakona o izmjeni Zakona o državnoj himni BiH (prvo čitanje)**.

Glasamo **u drugom krugu**, nismo postigli saglasnost u Kolegiju.

Pripremite se za glasanje.
Glasajte sad!
26 „za“ (24 Federacija, dva RS), osam „protiv“, tri „suzdržana“.
Nemamo dvije trećine glasova „protiv“ ni iz jednog entiteta i konstatiram da smo Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o državnoj himni u prvom čitanju usvojili. Slavko, zapjevaj.

Idemo dalje, tačka **13. Izvještaj Komisije Kolegija o nastojanju za postizanje saglasnosti o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH – predлагаči: poslanici Ekrem Ajanović, Adem Huskić i Remzija Kadrić (prvo čitanje)**.

Glasamo, također, **u drugom krugu**, nismo postigli saglasnost u Kolegiju.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

23 „za“, 10 „protiv“ četiri „suzdržana“. Imamo dvije trećine glasova „protiv“ iz RS.

Konstatiram da Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH, predлагаča Ekrema Ajanovića i drugih, nismo usvojili.

Idemo na tačku **14. Izvještaj Komisije Kolegija o nastojanju za postizanje saglasnosti o Inicijativi poslanika Sadika Ahmetovića za uvrštanje u dnevni red Predstavničkog doma tačke: „Proglašenje 11. jula Danom sjećanja u cijeloj BiH na žrtve genocida koji je 1995. godine počinjen u Srebrenici“.**

Također, glasamo **u drugom krugu**.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

26 glasova „za“ (24 Federacija, dva RS), 10 glasova „protiv“, jedan glas „suzdržan“.

Imamo dvije trećine glasova „protiv“ iz RS-a. Inicijativa nije prihvaćena.

Idemo na tačku **15. Razmatranje Gender akcionog plana Vijeća ministara BiH i preporuka UN-ovog Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena, sa Prijedlogom zaključaka Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova**. Dakle, idemo glasati o Gender planu, primamo ga k znanju, dakle glasamo o primanju k znanju Gender akcionog plana.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

37 glasova „za“ (25 Federacija, 12 RS), bez glasova „protiv“, bez „suzdržanih“.

Konstatiram da imamo i opštu i entitetsku većinu i primljen je k znaju Gender akcioni plan.

I imamo izjašnjavanje **o zaključcima koje je predložila Komisija za ostavarivanje ravnopravnosti spolova**.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

35 glasova „za“ (26 Federacija, devet RS), dva glasa „protiv“, jedan „uzdržan“.

Konstatiram da smo usvojili zaključke u povodu razmatranja Gender akcionog plana koji je predložila Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova.

Vidiš, Šefik, malo se razlikuje odnos naš prema Gender planu i prema zaključcima. Različito se glasalo.

Idemo na tačku **16. Specijalni izvještaj Ombudsmena za ljudska prava BiH u vezi sa žalbama žena radi prava na naknade plaća za vrijeme porodiljskog odsustva**. Glasamo dakle o Specijalnom izvještaju Ombudsmena, sa Mišljenjem Komisije.

Dakle, pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

26 „za“ (24 Federacija, dva RS), osam glasova „protiv“, dva glasa „uzdržana“. Nema saglasnosti.

Idemo u drugi krug glasanja.

Glasamo u drugom krugu.

Glasajte sad! Dakle o Specijalnom izvještaju Ombudsmena, sa Mišljenjem Komisije.

28 glasova „za“ (26 Federacija, dva RS), 10 glasova „protiv“, bez „uzdržanih“.

Imamo dvije trećine glasova „protiv“ iz RS-a i konstatiram da nismo prihvatili Specijalni izvještaj Ombudsmena, sa Mišljenjem Komisije.

U povodu ove tačke dnevnog reda, **Milorad Živković je predložio sljedeći zaključak:**

‘Zadužuje se Savjet ministara da u roku od 30 dana, u saradnji sa Kancelarijom ombudsmena za ljudska prava BiH, iznađe pravni put, u skladu sa Ustavom BiH i relevantnim zakonskim rješenjima, koji bi omogućio ostvarivanje prava na naknade prava za vrijeme porodiljskog odsustva zaposlenicima u institucijama BiH.’

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

28 glasova „za“ (17 Federacija, 11 RS), bez glasova „protiv“, osam „uzdržanih“.

Konstatiram da smo usvojili ... Prijedlog zaključka poslanika, odnosno člana Kolegija Milorada Živkovića.

Idemo na tačku 17. Informacija o lišavanju slobode u Republici Hrvatskoj Vjekoslava Vukovića, pomoćnika ministra sigurnosti, i aktivnostima preduzetim nakon tog događaja

Dakle, nadležna je komisija konstatirala da opet nismo dobili izvještaj, odnosno informaciju u skladu sa našim zaključcima, te predlaže Domu da Vijeće ministara ponovno obaveže da postupi u skladu sa zaključcima sa 44. i 47. sjednice.

Pripremite se za glasanju o mišljenju Komisije, odnosno prijedlogu Komisije.

Glasajte sad!

33 „za“ (21 Federacija, 12 RS), bez glasova „protiv“, četiri „suzdržana“.

Konstatiram da smo prihvatili ovaj prijedlog zaključka, odnosno mišljenje Komisije u vezi Informacije o lišavanju slobode Vjekoslava Vukovića.

Idemo na tačku 18. Imenovanje članova Vijeća Regulatorne agencije za komunikacije (prijedlog Vijeća ministara BiH)

Glasanje o prijedlogu Komisije da se odgodi izjašnjavanje do konačne odluke po zahtjevu Regulatorne agencije za komunikacije za autentičnim tumačenjem člana 36. stav (2) i (3) i člana 40. stav (1) Zakona o komunikacijama i okončanja zakonske procedure za potvrdu imenovanja generalnog direktora Agencije.

Pripremite se za glasanje.

Dakle glasamo **o prijedlogu komisije.**

Glasajte sad!

Molim vas, imamo zahtjev za ponavljanje glasanja.

Prpremite se za glasanje.

Glasajte sad!

23 „za“ (21 Federacija, dva RS), 13 glasova „protiv“, dva „suzdržana“.

Nemamo saglasnosti.

Idemo glasati **u drugom krugu.**

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad! Dakle, glasamo u drugom krugu o prijedlogu Komisije.

23 glasa „za“ (21 Federacija, dva RS), 13 glasova „protiv“, dva „uzdržana“.

Imamo dvije trećine glasova „protiv“ iz RS-a i nismo usvojili prijedlog Komisije.

Idemo na tačku 19.

/zajednička diskusija/

BERIZ BELKIĆ:

Samo malo, samo jedan trenutak.

BRANKO DOKIĆ:

Dozvolite.

BERIZ BELKIĆ:

Ma, samo malo dozvolite, molim vas. Dakle, ja sam ovdje imao Izvještaj Komisije i glasali smo o prijedlogu Komisije i ja ništa više nemam. O čemu se radi?

BRANKO DOKIĆ:

Evo o čemu se radi. Sad smo u pat poziciji. Budući da su i mnogi u diskusijama konstatovali da Komisija poslovnički nije uradila ono što je trebala da uradi, a to je da se nije izjasnila o listi, sljedeći korak jeste da se ovo vrati Komisiji da se izjasni o listi.

BERIZ BELKIĆ:

To se podrazumijeva.

BRANKO DOKIĆ:

Ako se podrazumijeva, o.k.

BERIZ BELKIĆ:

Pa to se podrazumijeva. Nije prihvaćen ovaj izvještaj, vraćate se na početak i vi onda vidite šta ćete dalje.

Idemo, naravno, idemo dalje.

Tačka 19. Imenovanje predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Nezavisnog odbora i Odbora za žalbe građana kao nezavisnih tijela policijske strukture BiH (radi se o prijedlogu Ad hoc zajedničke komisije za provođenje procedure imenovanja Nezavisnog odbora i Odbora za žalbe građana)

Dakle, glasamo o listama koje je utvrdila ova komisija, uzimajući u obzir i prijedlog za predsjednike i zamjenike predsjednika ovih odbora. Idemo, dakle Nezavisni odbor. Izjašnjavamo se o članovima, odnosno predsjedniku, zamjeniku predsjednika i članovima Nezavisnog odbora.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

33 „za“ (21 Federacija, 12 RS), jedan glas „protiv“, četiri „uzdržana“.

Imamo i opštu i entitetsku većinu i konstatiram da smo imenovali, odnosno izabrali predsjednika i zamjenika predsjednika i članove Nezavisnog odbora.

Idemo se **izjašnjavati za Odbor za žalbe građana**. Dakle, predsjednika, zamjenike predsjednika i članova Odbora za žalbe građana.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

33 „za“ (21 Federacija, 12 RS), 22 „protiv“, tri „suzdržana“.

Konstatiram da imamo i opštu i entitetsku većinu, te smo izabrali predsjednika i zamjenike predsjednika i članove Odbora za žalbe.

Idemo na tačku 20. **Potvrđivanje Odluke predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH o smjeni ministra sigurnosti BiH i zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH Tarika Sadovića**. Dakle, glasamo o potvrđivanju Odluke.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad! Izjašnjavamo se o Odluci predsjedavajućeg Vijeća ministara.

28 glasova „za“ (17 Federacija, 11 RS), sedam „protiv“, tri „suzdržana“.

Konstatiram da imamo i opštu i entitetsku većinu, te da smo potvrdili Odluku predsjedavajućeg Vijeća ministara o smjeni ministra sigurnosti BiH i zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara Tarika Sadovića.

Tačka 21. Prijedlog odluke o dopuni Odluke o imenovanju članova Vijeća nacionalnih manjina BiH – predlagač: Zajednička komisija za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku. Dakle, glasamo o Prijedlogu odluke o dopuni Odluke. Znate o čemu se radi.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

34 „za“ (22 Federacija, 12 RS), bez glasova „protiv“ bez „suzdržanih“.

Ja nisam stigao čovjeku ni da se zahvalim. Dakle, konstatiram ... da imamo i opštu i entitetsku većinu i da smo usvojili Prijedlog odluke o dopuni Odluke o imenovanju članova Vijeća nacionalnih manjina. Dakle, radi se o onom jednom članu, vidjeli ste u materijalima.

Idemo na tačku **22. Razmatranje „Zaključaka o štetnosti antidejtonskog i jednostranog djelovanja predsjednika Republike Srbije Borisa Tadića u državi BiH“ – predлагаč: poslanik Denis Bećirović.** Glasamo o zaključcima koje je predložio Denis Bećirović.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

23 glasa „za“ (21 Federacija, dva RS), devet „protiv“, pet „suzdržanih“.

Nema saglasnosti.

Idemo u drugi krug.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

Ponavljam glasanje.

Pripremite se za glasanje!

Glasajte sad! Budite brzi, Okoliću!

20 glasova „za“ (18 Federacija, dva RS), 10 glasova „protiv“ tri „suzdržana“.

Deset glasova „protiv“ iz RS-a, imamo dvije trećine glasova „protiv“ iz jednog entiteta i ovi zaključci nisu usvojeni.

Tačka 23. Razmatranje bezbjednosno-sigurnosne situacije u Tuzlanskom kantonu i Tuzli, s posebnim osvrtom na zaključke vanredne sjednice Opštinskog vijeća Tuzla. Glasamo o zaključcima, evo ... sad ćemo to raščistiti da vidimo. Dakle glasanje o zaključcima SDP-a, dakle imamo onaj tekst zaključaka koji ste dobili od strane predlagacha. Je li bilo nekih izmjena?

DENIS BEĆIROVIĆ:

Evo, u ime predlagacha, dakle u ime kluba samo da kažemo da prihvatamo sve ove prijedloge koji su se čuli u raspravi. Dakle, gospodin Raguž je predložio da izbrišemo riječ *narušava*, da stavimo *ugrožava* i da prihvatamo da to ne bude više lokalni problem, već da uvijek stoji u cijelom tekstu BiH, a onda Tuzlanskog kantona.

BERIZ BELKIĆ:

Ja nemam aposlutno ništa protiv. Nije uobičajeno na ovakav način ali ako poslanici razumiju o čemu se radi, služba će to uraditi, nije problem. Ako se slažete, ako razumijete.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad **o Prijedlogu zaključaka SDP-a, sa korekcijama koje su iznesene prilikom rasprave.**

27 glasova „za“ (23 Federacija, četiri RS), pet „protiv“, dva „suzdržana“.

Nemamo entitetsku ... saglasnost.

Idemo u drugi krug glasanja.

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad! Glasamo u drugom krugu o prijedlogu modificiranih zaključaka SDP-a.

26 glasova „za“ (24 Federacija, dva RS), 10 glasova „protiv“, jedan „uzdržan“ i dvije trećine glasova „protiv“ iz RS.

Zaključci nisu prihvaćeni.

Ovdje imamo i **Prijedlog zaključka Milorada Živkovića**. Predlaže Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine, odnosno Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH poziva Vijeće ministara da u što kraćem roku izvijesti Predstavnički dom o zaključcima Doma, usvojenim na 55. sjednici, 10. 6. 2009. godine, povodom Informacije o stanju sigurnosti BiH u 2008. godini. Dakle, radi se o našim zaključcima koji nisu realizirani.

MILORAD ŽIVKOVIĆ
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Evo, izgleda da ja nisam najbolje pročitao, evo, predlagač moli da on pročita.
Izvoli, gospodine Živkoviću.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

'Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH poziva Savjet ministara da u što kraćem roku izvrši realizaciju zaključaka Doma usvojenih na 55. sjednici od 10. 6. 2009. godine, povodom rasprave o Informaciji o stanju sigurnosti BiH u 2008. godini.'

BERIZ BELKIĆ:

Tačno je, različite su riječi, ja sam pročitao *izvijesti* a radi se *izvrši*.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

32 „za“ (20 Federacija, 12 RS), jedan „protiv“, tri „suzdržana“

Opšta i entitetska većina postoji. Usvojili smo Zaključak koji je predložio Milorad Živković.

Davanje saglasnosti za ratifikaciju ... Izjašnjavamo se o sporazumima, preporukama i konvencijama pod tačkom 24., od slova a) do slova i). Ja sam na početku sjednice nazive pročitao.

Molim vas, glasamo u paketu. Je li se slažete?

Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

36 glasova „za“, bez glasova „protiv, bez „suzdržanih“, dovoljna entitetska većina.

Konstatiram da smo dali saglasnost za ratifikaciju sporazuma, protokola, preporuka pod tačkom 24, od a) do i).

Sačekajte malo, imam važnih informacija za rad sutra, prekosutra, početak augusta. Dakle ovako, nastavak 13. zajedničke sjednice je, kako znate, u petak, 15 do 11. Materijali za raspravu o realizaciji obaveza iz Evropskog partnerstva su vam u klubovima. Dodatni materijali za DKP su također dostavljeni. Molim komisije, dakle prije svega i ova Komisija za spoljne poslove također da se sastane kako bismo ovu sjednicu održali.

Ja u ovom trenutku materijala u Predstavničkom domu za sjednicu nemam. Mi inače imamo planiranu sjednicu 2. septembra; mislim, ako se pojavi potreba, molim vas da budete dostupni, da znamo gdje ste, sazvat ćemo sjednicu i tokom augusta.

Sjednica je završena u 21,40 h.